

Fortsatt positionering för framtidens energimarknad

Års- och hållbarhetsredovisning
2013

I korthet

Detta är Vattenfall	
Årets resultat	
VD-ord	
Viktiga händelser	

Strategisk inriktning

Marknad och omvärld	10
Strategi	13
Mål och utfall	16
Vattenfalls intressenter	18
Vattenfalls hållbarhetsområden	19

Utveckling under året

Hållbar produktion	20
Hållbar konsumtion	28
Hållbar ekonomi	32

Bolagsstyrning

Bolagsstyrningsrapport	38
Styrelse	45
Koncernledning	48
Förslag till årsstämma	49

Risker och riskhantering

	50
Finansiell information	
Koncernens finansiella rapporter inklusive kommentarer	56
Koncernens noter	66
Moderbolagets finansiella rapporter	105
Moderbolagets noter	110
Revisionsberättelse	121
Bestyrkanderapport	122
Kvartalsöversikt	123
Tioårsöversikt	124
Definitioner och beräkningar av nyckeltal	125
Fakta om Vattenfalls marknader	127
GRI-index	131
Vattenfalls policy och riktlinjer för hållbarhet	136

Finansiellt kalendarium

28 april 2014	Årsstämma
29 april 2014	Delårsrapport för januari–mars
23 juli 2014	Delårsrapport för januari–juni
30 oktober 2014	Delårsrapport för januari–september
5 februari 2015	Bokslutskommuniké för 2014

Kontaktpersoner

Klaus Aurich, Investor Relations, klaus.aurich@vattenfall.com, tel 08-739 50 00
Annika Winlund, Investor Relations, annika.winlund@vattenfall.com, tel 08-739 50 00
Annika Ramsköld, Sustainability, annika.ramskold@vattenfall.com, tel 08-739 50 00

Sida

4
5
6
8
10
13
16
18
19
20
28
32
38
45
48
49
50
56
66
105
110
121
122
123
124
125
127
131
136

Om års- och hållbarhetsredovisningen

Vattenfall har djupa rötter i de samhällen där företaget verkar. Verksamheten spänner över hela energivärdekedjan: från råvaror och el- och värmeproduktion till distribution, försäljning och energirådgivning. Vattenfall påverkar både människor, samhälle och miljö. Varje dag arbetar 32 000 anställda för att försörja samhället med energi på ett stabilt och säkert sätt. Samtidigt tar Vattenfall ett socialt och miljömässigt ansvar. Att bli en mer hållbar energileverantör är en avgörande del av Vattenfalls långsiktiga strategi. Det ska åstadkommas parallellt med en marknadsmässig avkastning.

Vattenfalls års- och hållbarhetsredovisning 2013 speglar koncernens ambitioner att skapa en mer hållbar energiproduktion, verka för en hållbar konsumtion av el, gas och värme samt att generera ett hållbart ekonomiskt resultat. Denna rapport integrerar ekonomisk, hållbarhets- och bolagsstyrningsinformation som vänder sig till en bred målgrupp och ska stödja Vattenfalls dialog med sina intressenter.

Redovisning enligt GRI G4

För 2013 rapporterar Vattenfall sitt hållbarhetsarbete enligt Global Reporting Initiatives (GRI) uppdaterade riktlinjer, G4. De hållbarhetsrelaterade aspekter som ingår i den integrerade rapporten har valts ut för att få mätbara resultat inom Vattenfalls fokusområden för hållbarhet, samt för att kunna presentera information som är öppen, tydlig och möjlig att använda vid internationell jämförelse. Vattenfall har rapporterat enligt GRI:s riktlinjer sedan 2003.

I GRI-indexet på sidorna 131-135 finns en översikt av de aspekter, indikatorer och branschspecifika tillägg som ingår i Vattenfalls hållbarhetsrapportering. Där lämnas även information om redovisningens omfattning och avgränsningar.

Granskning av rapporten

Styrelsen och verkställande direktören för Vattenfall AB (publ), organisationsnummer 556036-2138, avger härmed års- och hållbarhetsredovisning för 2013, omfattande sidorna 5, 8-9, 32-34, 38-45, 49-120. Förvaltningsberättelsen omfattar sidorna 5, 8-9, 32-34, 38-45, 49-55. Förvaltningsberättelsen har granskats enligt vad som anges i revisionsberättelsen på sidan 121. Sidorna angivna i GRI-index är översiktligt granskade enligt bestyrkanderapporten på sidan 122.

Ytterligare information om Vattenfalls verksamhet och hållbarhetsarbete finns på www.vattenfall.com/Sustainability.

Prognoser och framtidsinriktad information

Detta dokument innehåller framtidsinriktad information som baseras på Vattenfalls nuvarande förväntningar. Även om Vattenfalls ledning bedömer att dessa förväntningar är rimliga kan ingen garanti lämnas att dessa förväntningar kommer att visa sig korrekta. Den framåtriktade informationen innefattar risker och osäkerheter som på ett väsentligt sätt kan påverka framtida resultat. Informationen baseras därvid på vissa antaganden, inklusive sådana som hänför sig till ekonomiska förhållanden i allmänhet på bolagets marknader och efterfrågan på bolagets produkter. Utfallet kan komma att variera väsentligt jämfört med vad som framgår i den framtidsinriktade informationen, beroende på bland annat förändrade förutsättningar avseende ekonomi, marknad och konkurrens, lagkrav och andra politiska åtgärder och variationer i valutakurser, jämte andra faktorer som omnämns i årsredovisningen.

Vattenfalls integrerade års- och hållbarhetsredovisning 2013 är strukturerad på ett sätt som ska spegla koncernens strategi och fokusområden, samt utgår från de tre dimensionerna; hållbar produktion, hållbar konsumtion och hållbar ekonomi.

Rapportens främre del är indelad i två övergripande delar.

Strategisk inriktning innehåller information om Vattenfalls marknad, strategi och mål samt långsiktiga resultat och fokus. Här presenteras Vattenfalls fem strategiska fokusområden som utgör grunden för att

ställa om portföljen mot en mer hållbar energiproduktion, verka för en hållbar konsumtion av el, gas och värme samt att generera ett hållbart ekonomiskt resultat.

Utveckling under året beskriver Vattenfalls prestationer, utveckling och resultat under 2013 inom Vattenfalls fokusområden för hållbarhet. Dessa områden har av Vattenfalls intressenter identifierats som prioriterade för att Vattenfall över tid ska kunna leverera på sin strategi och uppfylla sina mål.

VATTENFALLS MÅL

- Avkastning på sysselsatt kapital
- Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld
- Skuldsättningsgrad
- Utdelning
- Lägre CO₂-exponering
- Tillväxt i förnybar elproduktion
- Energieffektivisering

Läs mer om Vattenfalls mål på sid 16-17.

HÅLLBARHETSOMRÅDEN

- Ställa om produktionsportföljen till lägre CO₂-utsläpp och mer förnybart
- Öka fokus på andra utsläpp
- Skydda natur och arter och värna om den biologiska mångfalden
- Förbättra resurseffektiviteten inom Vattenfalls verksamhet
- Ta ansvar för Vattenfalls påverkan på lokala samhällen

- Lösningar som möjliggör hållbar energianvändning

- Säkra hållbarhet i leverantörskedjan
- Värna bolagets integritet
- Fokus på Vattenfalls medarbetare
- Säkerställa en sund och säker arbetsplats

Läs mer om Vattenfalls hållbarhetsområden på sid 19-37.

STRATEGISKA FOKUSOMRÅDEN

- Tillväxt inom förnybart
- Stark nordisk position
- Definiera åtgärder för att minska Vattenfalls CO₂-exponering

- Erbjuder intelligenta och hållbara energilösningar (Smart energy enabler)

- Förstärkt fokus på Operational excellence och kostnadsbesparingar

Läs mer om Vattenfalls strategiska områden på sid 14.

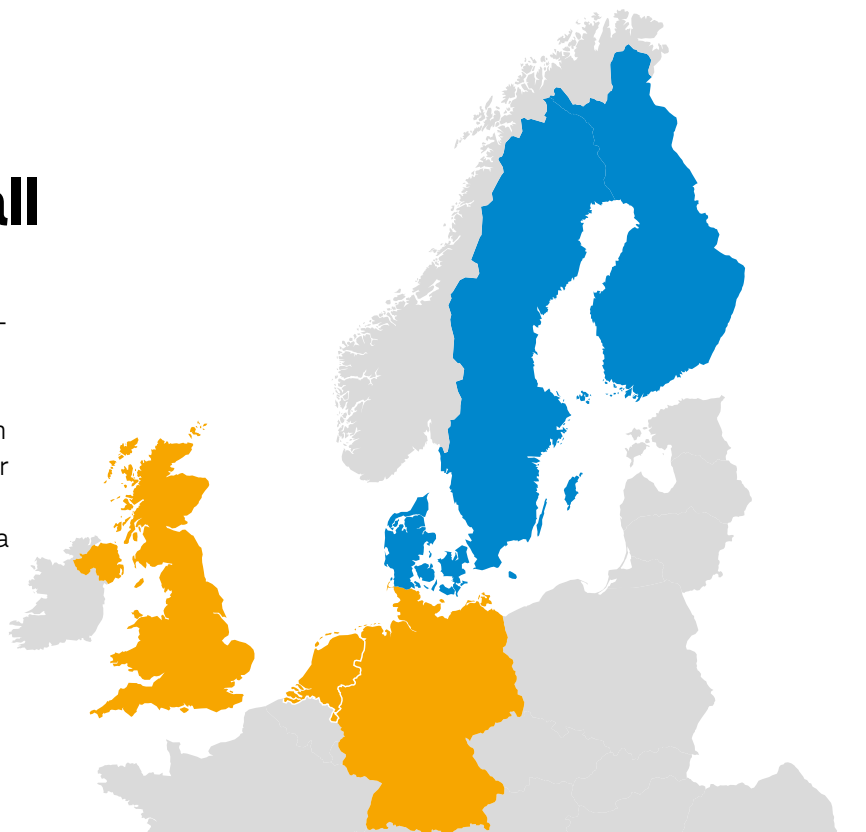
Hållbar produktion

Hållbar konsumtion

Hållbar ekonomi

Detta är Vattenfall

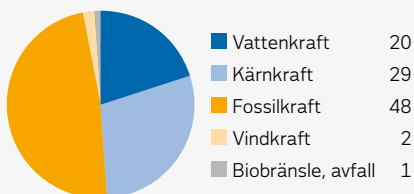
Vattenfall är en av Europas största elproducenter och den största värmeproducenten. Elproduktionen och värmeförsäljningen uppgick till 181,7 TWh respektive 30,2 TWh under 2013. Vattenfall har cirka 6,2 miljoner elkunder, 4,3 miljoner elnätkunder och 1,9 miljoner gaskunder. Koncernen har cirka 31 800 anställda. Moderbolaget Vattenfall AB ägs till 100% av svenska staten och huvudkontoret ligger i Solna, Sverige. Från 1 januari 2014 är Vattenfall organiserat i två regioner, Norden och Kontinentaleuropa/Storbritannien.

Koncernen

Elproduktion, TWh	181,7
Elförsäljning, TWh	203,3
Elförsäljning, antal privatkunder	6 236 000
Värmeförsäljning, TWh	30,2
Elnät, antal kunder	4 341 000
Gasförsäljning, TWh	55,8
Gasförsäljning, antal gaskunder	1 911 200
Antal anställda	31 819

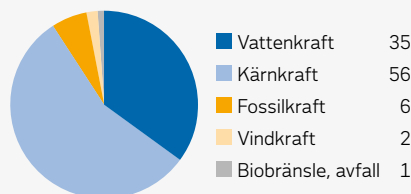
Elproduktion Koncernen 2013, %

Norden

Elproduktion	92,5
Elförsäljning, TWh	96,9
Elförsäljning, antal privatkunder	1 296 000
Värmeförsäljning, TWh	9,9
Elnät, antal kunder	932 000
Gasförsäljning, TWh	—
Gasförsäljning, antal gaskunder	—
Antal anställda	9 518

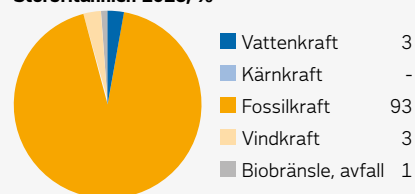
Elproduktion Norden 2013, %

Kontinentaleuropa/Storbritannien

Elproduktion, TWh	89,2
Elförsäljning, TWh	106,5
Elförsäljning, antal privatkunder	4 940 000
Värmeförsäljning, TWh	20,3
Elnät, antal kunder	3 409 000
Gasförsäljning, TWh	55,8
Gasförsäljning, antal gaskunder	1 911 200
Antal anställda	22 292

Elproduktion Kontinentaleuropa/Storbritannien 2013, %

Uppdrag

Vattenfalls uppdrag från ägaren är att generera en marknadsmässig avkastning genom att affärsmässigt bedriva energiverksamhet så att bolaget är ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

Kärnvärden

Vattenfalls kärnvärden ska visa vägen i den dagliga affärsverksamheten. De utgör ett stöd i förverkligandet av strategin och är en gemensam värdegrund.

- **Säkerhet** – Vi bryr oss om våra medarbetares, våra underleverantörers och samhällets hälsa och säkerhet.
- **Prestation** – Vi har starkt fokus på att uppnå våra mål samtidigt som vi agerar i enlighet med våra kärnvärden.
- **Samarbete** – Vi litar på varandra och att vi på ett öppet sätt arbetar tillsammans för att nå våra mål.

Årets resultat

- Nettoomsättningen ökade med 2,6% till 171 684 MSEK (167 313).
- Det underliggande rörelseresultatet¹ ökade med 1,3% till 27 900 MSEK (27 530).
- Rörelseresultatet uppgick till -6 453 MSEK (25 958). På grund av försämrade marknadsförhållanden och ökade affärsrisker gjordes under 2013 nedskrivningar, vilka belastade rörelseresultatet med 30,1 miljarder SEK.
- Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till -2,1%. Exklusive jämförelsestörande poster uppgick den till 9,2%.
- Elproduktionen ökade med 1,6% till 181,7 TWh (178,9). För kärnkraften blev 2013, med en produktion på 51,9 TWh, det näst bästa året hittills sedan produktionen startade för nära 40 år sedan.

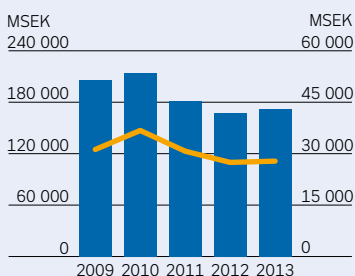
Nyckeltal	2013	2012	Förändring, %	2013 MEUR ³	2012 MEUR ³
Nettoomsättning, MSEK	171 684	167 313	2,6	19 379	18 886
Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), MSEK	43 319 ¹	54 271	-20,2	4 890	6 126
Rörelseresultat (EBIT), MSEK	-6 453	25 958	—	-728	2 930
Underliggande rörelseresultat ² , MSEK	27 900	27 530	1,3	3 149	3 108
Årets resultat, MSEK	-13 543	17 047	—	-1 529	1 924
Internt tillförda medel (FFO), MSEK	31 888	34 419	-7,4	3 599	3 885
Nettoskuld, MSEK	106 912	111 907	-4,5	12 068	12 632
Justerad nettoskuld, MSEK	162 597	154 335	5,6	18 354	17 421
Avkastning på sysselsatt kapital, %	-2,1	8,3	—		
Skuldsättningsgrad, netto, %	81,8	74,9	—		
Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld, %	19,6	22,3	—		
Justerad nettoskuld/rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA), ggr	3,8	2,8	—		
Elproduktion, TWh	181,7	178,9	1,6		
Elförsäljning, TWh	203,3	205,5	-1,1		
Värmeförsäljning, TWh	30,2	29,8	1,3		
Gasförsäljning, TWh	55,8	52,4	6,5		
Antal anställda, heltidstjänster	31 819	32 794	-3,0		

1) Beloppet har justerats jämfört med det belopp som presenterades i Vattenfalls Bokslutskommuniké 2013.

2) Underliggande rörelseresultat definieras som rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster.

3) Omräkningskurs 8,8591 SEK/EUR. Värdet i EUR visas endast för att underlätta jämförelse mellan SEK och EUR.

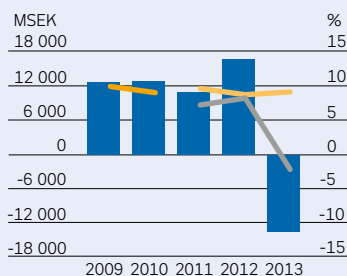
Omsättning och underliggande rörelseresultat

■ Omsättning (vänster skala)
 — Underliggande rörelseresultat¹ (höger skala)

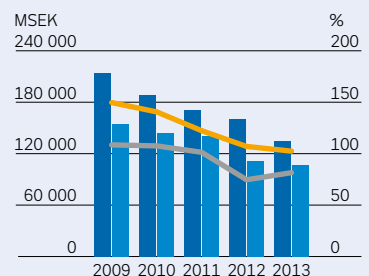
1) Rörelseresultat exkl jämförelsestörande poster

Resultat och avkastning

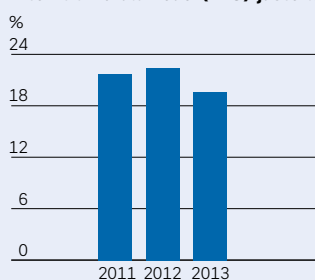
■ Årets resultat hänförbart till ägare till moderbolaget, MSEK
 — Avkastning på nettotillgångar, %
 — Avkastning på sysselsatt kapital, exklusive jämförelsestörande poster, %
 — Avkastning på sysselsatt kapital, %

Skuldsättning

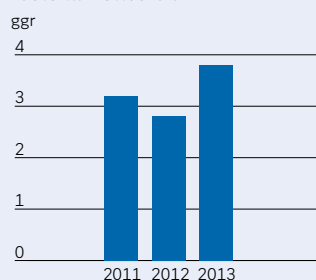

■ Totala räntebärande skulder, MSEK
 ■ Nettoskuld, MSEK
 — Skuldsättningsgrad, netto, %

Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld

Justerad nettoskuld/EBITDA

“Vi ska bygga upp en marknadsposition som ett bolag som erbjuder intelligenta och hållbara energilösningar.”

Fortsatt positionering för framtidens energimarknad

Jag är nöjd med att kunna redovisa ett ökat underliggande rörelseresultat för 2013, trots utmanande marknadsförhållanden. Positivt resultat från tidigare års terminssäkringar och framgångsrika kostnadsbesparingar har kompenserat den negativa effekten från lägre tyska elmarknadspriser och ökade kostnader för inköp av CO₂-utsläppsrätter. Vi har under året sänkt våra årliga rörelsekostnader med ytterligare 3,2 miljarder SEK, framför allt genom minskade drift- och underhållskostnader och lägre kostnader för försäljning och administration. Vattenfall uppvisar även ett starkt kassaflöde efter investeringar.

Produktionsmässigt var 2013 ett mycket bra år med hög tillgänglighet i våra anläggningar, speciellt inom kärnkraften där produktionen på nästan 52 TWh är den näst högsta elproduktionen sedan kärnkraftsproduktionen startades för nära 40 år sedan, till stor del tack vare de senaste årens omfattande moderniseringsarbete inom kärnkraften. I Tyskland uppvisade brunkolsproduktionen en mycket god tillgänglighet och koncernens vindkraftsproduktion ökade. Vattenkraften minskade däremot på grund av lägre vattentillgång.

Fundamental strukturförändring

Under 2013 blev det än mer tydligt att hela den europeiska energibranschen genomgår en fundamental strukturförändring. Flera av de antaganden som vi, och andra marknadsaktörer, gjorde för ett antal år sedan har med facit i hand visat sig vara för optimistiska. Den ekonomiska recessionen har medfört lägre efterfrågan på el, vilket i kombination med stigande överskott av produktionskapacitet och låga priser på CO₂-utsläppsrätter lett till fallande elpriser. Planerna på

en gemensam, integrerad europeisk energimarknad har inte infriats. I stället har energipolitiken återigen blivit mer nationell. Vi kan också se att den traditionella affärsmodellen, baserad på storskalig elproduktion i konventionella kraftverk, är utmanad. Mycket mer subventionerad förnybar kraft än förväntat, främst vind- och solkraft, har tillkommit och tränger undan konventionell gas- och stenkolseldad el. Allt fler konsumenter vill kunna styra och överblicka sin energikonsumtion, vilket lett till en utveckling mot alltmer decentraliserad produktion. Samtidigt behövs konventionella kraftverk fortfarande för timmar med låg vind- och solkraftsproduktion - men under färre timmar, vilket ger lägre lönsamhet än tidigare. På grund av de ökade affärsriskerna för branschen har det bedömda värdet av en del av våra tillgångar inom stenkols- och gasdrivna anläggningar minskat. Detta ledde till att vi under 2013, i likhet med flera andra europeiska energiföretag, gjorde betydande nedskrivningar. På grund av dessa nedskrivningar, som för Vattenfall uppgick till cirka 30 miljarder SEK, uppfyllde vi inte våra lönsamhets- och utdelningsmål. Däremot har vi uppfyllt vårt mål vad gäller skuldsättningsgrad.

Hur anpassar Vattenfall sig?

För att anpassa Vattenfall till de nya marknadsförhållandena, som vi kallar “det nya normala”, vidtar vi en rad åtgärder. Vi sänker kostnaderna, vi stärker kassaflödet, vi utvecklar nya hållbara och intelligenta produkter och tjänster som samhället och våra kunder efterfrågar och vi organiserar bolaget i två regioner.

Som ny VD inledde jag 2010 en omfattande konsolidering av Vattenfall genom att sälja verksamheter i Polen, Finland och Belgien, som inte tillhörde våra huvudmarknader. Vi kunde därmed reducera vår nettoskuld med över 30 miljarder SEK. Vi inledde också ett omfattande kostnadsreduceringsprogram och jag kan med viss stolthet konstatera att vi per utgången av 2013 har reducerat våra årliga operativa kostnader med över 9 miljarder SEK, eller 18% räknat på kostnadsbasen 2010. Vi har också stärkt kassaflödet genom att reducera vår investeringsplan med nästan 50%. Tack vare dessa åtgärder är Vattenfall nu ett bättre rustat bolag som står sig väl i konkurrensen, även när den traditionella affärsmodellen utmanas.

Från och med 1 januari 2014 har vi organiserat Vattenfall i två regioner, region Norden och region Kontinentaleuropa/Storbritannien. En regional uppdelning ger verksamheten större möjligheter att agera utifrån de specifika förutsättningarna på respektive marknad. Vi tror att det framtida energilandskapet är mer fragmenterat och lokalt än tidigare och starkt påverkat av nationella politiska ställningstaganden. Uppdelningen skapar också en ökad strategisk flexibilitet och öppnar upp för breddat ägande.

Hållbar produktion, hållbar konsumtion och hållbar ekonomi

Vattenfalls strategi som lades fast 2010 och modifierades 2012 gäller fortfarande. Vi ska bygga upp en marknadsposition som ett bolag som erbjuder intelligenta och hållbara energilösningar, vi ska minska vår CO₂-exponering, vi ska växa inom förnybar energi, vi ska ha en fortsatt stark och lönsam nordisk position och vi ska fortsätta reducera kostnader och utveckla operational excellence. Hållbarhet är en integrerad del av Vattenfalls strategi och även en förutsättning för att Vattenfall ska kunna leverera på sina strategiska fokusområden och sina mål. Vattenfall stödjer och tillämpar internationella riktlinjer och standarder för hållbarhet i sin verksamhet, exempelvis utgör FN:s Global Compact riktlinjer, utgångspunkten för Vattenfalls uppförandekod för leverantörer.

Vattenfall har tre hållbarhetsmål. Det första målet, att reducera CO₂-exponeringen till 65 miljoner ton fram till 2020 ska göra

Vattenfalls produktionsportfölj mer hållbar. Det andra målet, att Vattenfall ska ha en högre tillväxttakt än marknaden inom nyinstallerad förnybar kapacitet fram till 2020, ska bidra till omställningen till ett mer hållbart energisystem. Det tredje hållbarhetsmålet, att öka energieffektiviseringen, är formulerat som ett kortsiktigt mål för 2014 och syftar till att genom interna och externa åtgärder minska energiförbrukningen med i genomsnitt 1 GWh per dag, totalt 365 GWh för 2014. Därefter kommer ett mål till 2020 fastställas.

I dialog med företagets intressenter har Vattenfall identifierat ett antal prioriterade hållbarhetsområden. Ambitionen är att genom ständigt förbättring och kontinuerlig uppföljning gå mot ökad hållbarhet.

Utifrån de förutsättningar som rått är jag nöjd med vår prestation avseende våra hållbarhetsmål under 2013, men det finns fortfarande mycket kvar att göra innan vi kan betrakta oss som ett av de ledande företagen i utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

Utmaningarna framåt

Vår nuvarande produktionsportfölj med stora delar vattenkraft, kärnkraft och brunkol är mycket lönsam och genom våra effektiviseringsåtgärder har vi skapat en god grund för att framgångsrikt kunna fortsätta vår omställning till en miljömässigt hållbar energiproduktion. Det innebär dock inte att vi kan slå oss till ro, utan snarare att vi måste ta tillvara den ökade styrka och flexibilitet som detta hårda arbete att anpassa bolaget har genererat, så att vi kan skapa en ännu bättre position för framtiden.

Jag vill tacka alla Vattenfalls medarbetare för mycket goda arbetsinsatser under året som gått.

Øystein Løseth
VD och Koncernchef

Viktiga händelser

Högre effekt i Forsmark

Effekten för reaktor 2 vid Forsmarks kärnkraftverk höjdes med 114 MW (12%) till 1 120 MW och Forsmark kan därmed producera ungefär 1 TWh mer el per år än tidigare. Det motsvarar en årlig elförbrukning för närmare 100 000 hushåll.

Begränsad drift av gaskraftverket Magnum

I slutet av februari levererades den första elen från det gaseldade kraftverket Magnum (1 311 MW) i Eemshaven i Nederländerna. Vattenfall beslutade att från och med 2014 endast ta ett av tre block i full kommersiell drift på grund av försämrade marknadsförhållanden.

Personalreduceringar

Vattenfall meddelade den 6 mars att antalet anställda förväntas minska med ungefär 2 500 personer vid slutet av 2014, varav cirka 1 500 i Tyskland, cirka 500 i Nederländerna och 400 i Sverige. Vid slutet av 2013 hade antalet anställda minskat med cirka 850.

Vattenfall bygger nya vindkraftsparker

Under första kvartalet påbörjades bygget av vindkraftsparkerna Bajlum (15 MW) i Danmark och Hjuleberg (33 MW) i Sverige. Hjuleberg blir den största landbaserade vindkraftsparken i södra Sverige. Båda vindkraftsparkerna beräknas tas i drift i mitten av 2014.

I juli beslutade Vattenfall att bygga två nya vindkraftsparker i Storbritannien. Pen y Cymoedd (228 MW) i södra Wales består av 76 vindturbiner och beräknas tas i drift i slutet av 2016. Clashindarroch (36,9 MW) i Skottland består av 18 turbiner och beräknas stå klar i början av 2015. Den sammanlagda investeringssumman uppgår till cirka 4,7 miljarder SEK.

Under andra kvartalet togs den landbaserade vindkraftsparken Princess Alexia Wind Farm, tidigare Zuidlob, (150 MW) i Nederländerna, i drift. Vindkraftsparken består av 36 vindturbiner.

Under fjärde kvartalet beslutade Vattenfall att bygga ut den havsbaserade vindkraftsparken Kentish Flats utanför Englands sydöstra kust med 15 nya vindkraftverk, från nuvarande 30. Bygget planeras starta i mitten av 2015.

Omfattande modernisering av kärnkraftverk

I maj meddelade Vattenfall att den omfattande moderniseringen av kärnkraftreaktorerna i Forsmark och Ringhals innebär att Vattenfall kan planera för en drifttid på upp till 60 år för fem av sju reaktorer (Ringhals 3 och 4, samt alla tre reaktorer vid Forsmark). Den tidigare planerade drifttiden för Vattenfalls svenska reaktorer var 50 år.

Upphäv av särskild tillsyn av Ringhals

I juni upphävde Strålskyddsmyndigheten (SSM) sin särskilda tillsyn av kärnkraftverket Ringhals, med motiveringen att förändringsarbetet vid bolaget fått allt större genomslag i verksamheten. Ringhals hade då stått under särskild tillsyn sedan juli 2009.

Ytterligare kostnadsbesparingar och reducerat investeringsprogram

Vattenfall beslutade under sommaren 2013 att öka besparingarna för 2014 från 1,5 miljarder SEK till 2,5 miljarder SEK och införde ett nytt besparingsmål på 2 miljarder SEK för 2015. Investeringsprogrammet för femårsperioden 2014–2018 reducerades till 105 miljarder SEK jämfört med 123 miljarder SEK för 2013–2017.

Nedskrivningar

Till följd av försämrade marknadsförhållanden och högre affärsrisker för branschen gjorde Vattenfall 2013 nedskrivningar, vilka belastade rörelseresultatet med 30,1 miljarder SEK. Av de totala nedskrivningarna avser 22,7 miljarder SEK tillgångar i Nederländerna, 4,3 miljarder SEK tillgångar i Tyskland och 3,1 miljarder SEK tillgångar i Norden. För mer information se Koncernens not 14 på sidorna 77-78.

Nya samarbeten

Vattenfall tecknade under andra kvartalet ett femårigt avtal med Facebook avseende elförsörjning med 100% vattenkraft från Lule älv i norra Sverige.

Under tredje kvartalet blev Vattenfall ny samarbetspartner till Mitsubishi Motors Deutschland. Vattenfall erbjuder i samband med försäljning av familjebilen Outlander laddningslösningen E-mobility omfattande laddningsstruktur, installations- och underhållsservice samt ett passande elavtal.

Vattenfall och BMW inledde tillsammans ett forskningsprogram för att hitta metoder att återanvända batterier från elbilar i elnät som drivs av vind- eller solkraft. Begagnade bilbatterier kan användas som flexibla lagringsplatser för förnybar energi.

Betalning av aktier i N.V. Nuon Energy

Den 1 juli betalade Vattenfall enligt tidigare överenskommelse 1 180 MEUR, motsvarande 10,3 miljarder SEK, för 12% av aktierna i N.V. Nuon Energy. Därmed äger Vattenfall 79% av aktierna. Resterade 21% ska betalas den 1 juli 2015.

Försäljning av Amager kraftvärmeverk i Danmark

I juli meddelade Vattenfall att det danska kommunägda företaget HOFOR köper kraftvärmeverket Amager för ett företagsvärde (enterprise value) på cirka 2 miljarder DKK. Affären slutfördes i början av januari 2014.

Folkomröstning angående återköp av energinät

Den 22 september hölls en folkomröstning i Hamburg om huruvida Hamburg stad "bör vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att återköpa alla el-, gas- och fjärrvärmenät" i staden. En knapp majoritet, 50,9%, röstade för ett återköp av näten.

Vattenfall förvärvade el- och värmenäten 2001 i samband med köpet av Hamburg stads aktier i energiföretaget HEW. Under 2011 sålde Vattenfall 25,1% av elnätet och fjärrvärmenätet till staden. Gasnätet ägs av E.ON. Koncessionen för att bedriva elnätverksamhet löper ut i slutet av 2014. Den som erhåller koncessionen kommer att få förvärva näten.

Efter folkomröstningen inledde Hamburg stad och Vattenfall förhandlingar om försäljning av resterande 74,9% av el- och fjärrvärmenäten. Den 7 februari 2014 slutfördes försäljningen av Vattenfalls andel i elnätsbolaget "Stromnetz Hamburg GmbH" (se vidare under Händelser efter balansdagen, Koncernens not 56 på sidan 104).

Marknad och omvärld

Den europeiska energimarknaden genomgår en omvälvande förändring. Att möta de utmaningar och ta vara på de möjligheter som de förändrade marknadsvillkoren medför blir helt avgörande för de stora energibolagens förmåga att över tid leverera en hållbar affär.

Sedan Vattenfall grundades 1909 har helt nya industriella energikällor som kärnkraft, vindkraft och solcellspaneler utvecklats. Andra energislag har omvärderats. Kolet, som spelade en central roll i Europas utveckling och återhämtning efter andra världskriget, har fortfarande en betydande roll i Europas energiförsörjning, men medvetenheten om de negativa konsekvenserna i form av klimatpåverkande utsläpp har ökat. Kärnkraftverk har byggts, och även stängts ner igen.

Energiproduktion är en del av ett komplext globalt system, där produktionskostnader, regleringar och hållbarhetsaspekter samverkar. Alla i samhället behöver en säker tillgång till energi, till en så låg kostnad och med en så låg påverkan på klimatet som möjligt.

Överutbud på produktionskapacitet

Fram till för bara några år sedan var den allmänna marknadsuppfattningen att el skulle produceras i storskaliga kraftverk. Pristrenden, både på spot- och terminsmarknaderna, pekade uppåt, bland annat på grund av förväntningar om ökade priser för CO₂-utsläppsrätter. Efterfrågan på el i Europa var hög, framförallt från industrin. Dessa förutsättningar förändrades efter den finansiella krisen i Europa 2008/2009 och efterfrågan på el har sedan dess minskat. En del elintensiv industri har lagts ner för gott eller flyttat från Europa. Samtidigt har stora mängder förnybar kapacitet tillkommit som en följd av politisk styrning, ekonomiska stödsystem och teknisk utveckling.

Som en följd av att den förnybara energin har företrädare när det gäller inmatning till elnätet har konventionella kol- och gaskraftverk

blivit olönsamma en stor del av dygnets timmar, även om de fortfarande behövs för att garantera leveranssäkerheten i elsystemet. Överutbudet av produktionskapacitet i Europa förväntas bestå till minst 2020, mycket beroende på den svaga ekonomiska utvecklingen med en lägre efterfrågan på energi samt fortsatta investeringar i förnybar energikapacitet.

Förändringar i lönsamhet mellan kraftslag

Elproduktion baserad på gas har förlorat i konkurrenskraft gentemot produktion baserad på stenkol. Till följd av den ökade utvinningen av så kallad skiffergas i USA har utbudet av billig gas på den amerikanska marknaden lett till lägre lokal efterfrågan på stenkol. Kolpriserna har därför sjunkit globalt – inte minst i Europa, dit en stor del av det amerikanska överskottet av kol exporteras. Den starka tillväxten av förnybar energi har vidare lett till att gaskraften inte behövs lika ofta som utjämningskraft under timmarna med stort behov av el (så kallade "peak hours"). Och så länge priserna på CO₂-utsläppsrätter är låga, är elproduktion baserad på stenkol mer lönsam än elproduktion baserad på gas.

Lägre kostnader för ny förnybar kapacitet

Med dagens låga marknadspriser på el är byggandet av ny produktionskapacitet i Nordeuropa inte lönsamt för något kraftslag utan subventioner eller stödsystem. Samtidigt har kostnaden för att producera el från förnybara energikällor minskat under de senaste åren. Det gäller framförallt vindkraft och solenergi. Produktionskostnaderna för att bygga landbaserad vindkraft i områden med gynnsamma vindförhållanden är bland de lägsta av alla nybyggnadsalternativ.

Behovet av flexibilitet kommer att öka

Eftersom konventionella kraftverk inte är lönsamma under vissa timmar på grund av ökad produktion av förnybar energi, uppstår ett

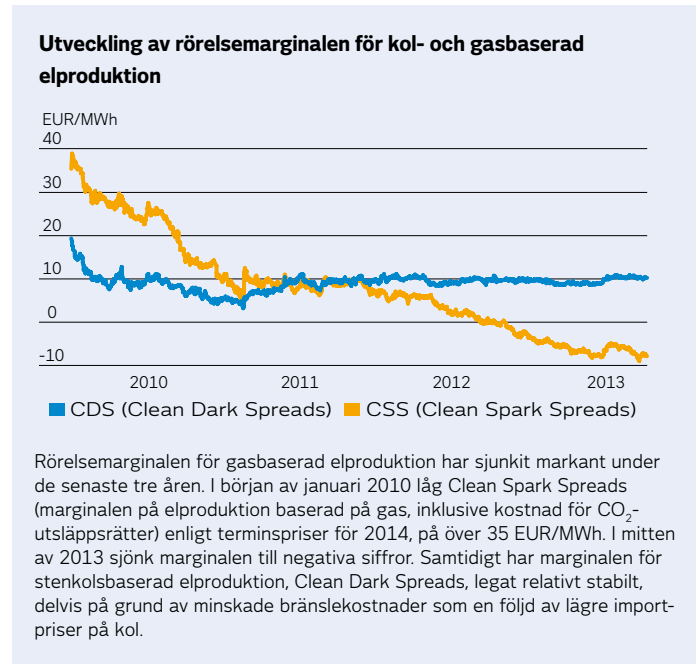
behov av att tekniskt möjliggöra samt minska kostnaderna för att snabbt starta och stoppa anläggningar. Behovet och möjligheten att styra efterfrågan på el ("demand-side-management") för att jämna ut elkonsumtionen över dygnet, förbättra priselasticiteten och bättre följa elproduktionen från sol- och vindkraft, kommer också att öka.

Ökande tryck på städer

Europas befolkning koncentrerar sig alltmer i och runt de större städerna. Sedan en tid tillbaka bor det fler människor i världens städer än på landsbygden. Det skapar nya behov av lösningar för bland annat el, värme och transporter. Avfolkningstrakterna måste samtidigt, med färre invånare, bära upp samma infrastruktur som tidigare. Det politiska trycket på städernas förvaltningar ökar för att klara av inflyttningen samtidigt som hållbarhet blir allt viktigare och många städer sätter upp egna hållbarhetsmål. Det skapar möjligheter för företag som kan tillhandahålla innovativa produkter inom energieffektivisering, värmeproduktion och transportlösningar. Det ställer också krav på utbyggnad av elnäten vid byggandet av vindkraftsparkar. Energin måste, med så låga transportförluster som möjligt, ledas till de områden där förbrukningen är som högst, vilket ofta inte är där vindkraftsparkerna är placerade.

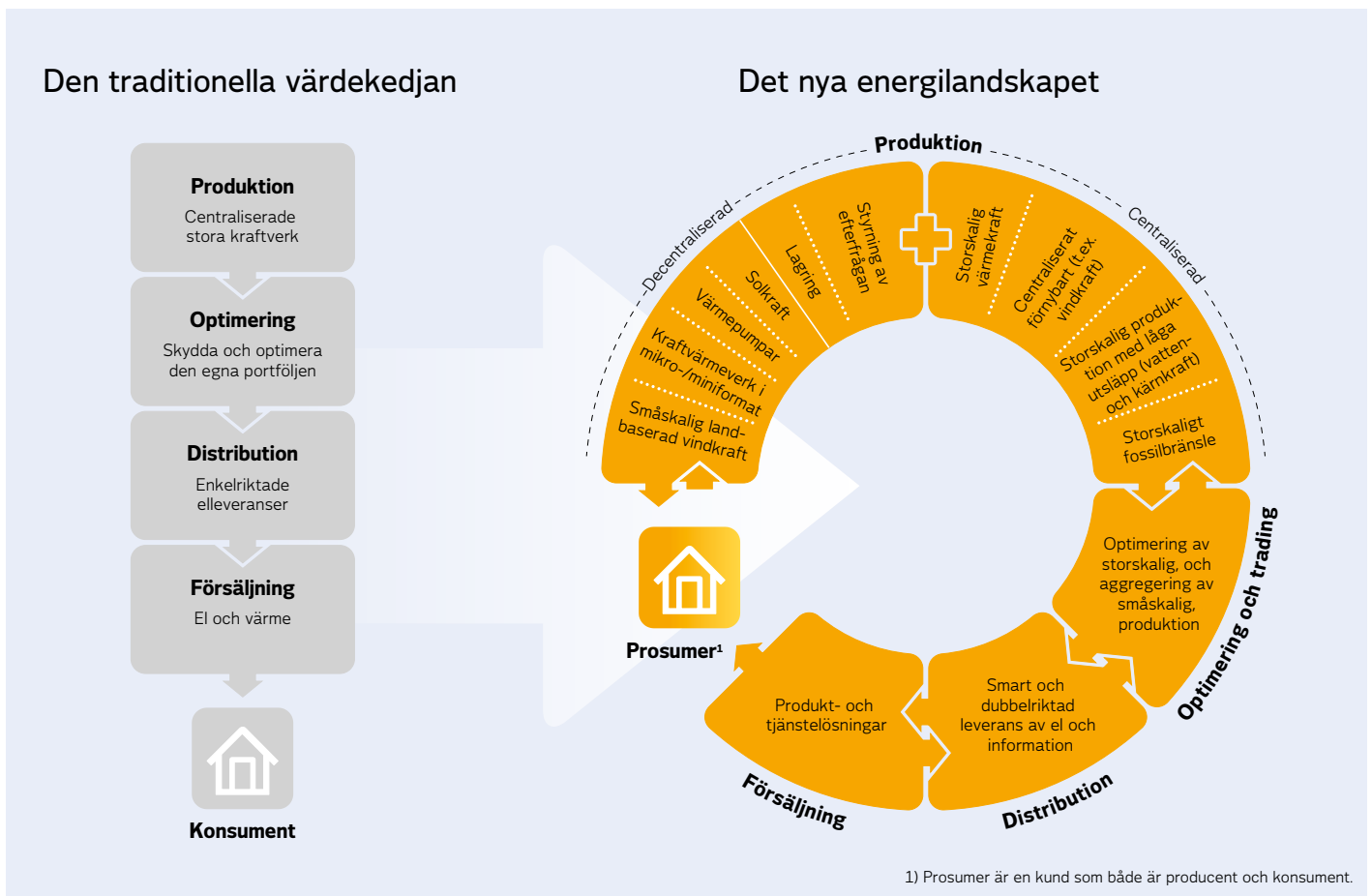
Det nya energilandskapet

Kundernas ökade inflytande över sin egen elproduktion leder till förändringar i det traditionella energilandskapet. Elen strömmar inte längre enbart från storskaliga kraftverk, genom elnätet fram till kunden, utan allt mer även från småskaliga kraftverk eller solpaneler där elen matas in i lokala och regionala nät. Fler kunder blir så kallade

prosumers (kunder som både är producenter och konsumenter) och utbytet av information och el mellan det traditionella elbolaget och kunden blir således dubbelriktat.

En mer decentraliserad och geografiskt spridd elproduktionen medför ett mer komplext energilandskap, som erbjuder både utmaningar och möjligheter. Eldistributionsföretagen kommer att få större

betydelse genom att de måste hantera flöden både till och från kunder. Att tillhandahålla lösningar för intelligenta elnät, som optimerar produktion och konsumtion, blir en stark konkurrensfördel.

Nya möjligheter på slutkundsmarknaden

En ny marknad för kundnära tjänster växer fram då många kunder vill bli mer aktiva som konsument, och i vissa fall själva bli elproducenter, så kallade prosumers. Smarta elmätare gör det möjligt för enskilda kunder att i större utsträckning påverka sitt konsumtionsmönster. Nya affärsmöjligheter skapas för elbolag som kan erbjuda prosumers tillgång och anslutning till elnätet för solpaneler eller annan egenproducerad el, eller hantera balansen mellan produktion och konsumtion. Att positionera sitt varumärke i det nya energilandskapet innebär en stor möjlighet.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att fördelningen av rörelseresultatet för elindustrin som helhet kommer att förändras i och med att en allt större andel kommer att komma från distributions- och försäljningsverksamheterna, inklusive nya produkter och tjänster inom småskalig elproduktion och energieffektivisering, och förnybar energiproduktion. I den gamla affärsmodellen stod storskalig elproduktion för största delen av resultatet. ■

Förändrade marknadsförhållanden

De förändrade förhållandena på de europeiska energimarknaderna förklaras främst av:

- **Låg tillväxt av efterfrågan på el**, samtidigt som stora mängder ny produktionskapacitet tagits i drift. Den nya kapaciteten består både av konventionellt drivna kraftverk (stenkol och gas) och förnybar energi som vindkraft och solenergi som tillkommit till följd av subventioner och stödsystem.
- **Ökad utvinning av skiffergas** i USA har ökat utbudet av billig gas på den amerikanska marknaden och lett till lägre lokal efterfrågan på stenkolk. Kolpriserna har därför sjunkit globalt – även i Europa, dit en stor del av det amerikanska överskottet av kol exporteras – vilket i sin tur lett till lägre elpriser.
- **Olikheter i energipolitiken** mellan de europeiska länderna, samtidigt som det gemensamma handelssystemet för CO₂-utsläppsrätter, EU ETS, inte fått avsedd effekt.
- **Överkapacitet på marknaden** har lett till lägre priser på elbörserna och en undanträngning av el producerad i framförallt gaskraftverk. Antalet timmar under dygnet som gaskraftverk är lönsamma har minskat drastiskt.
- **Kunderna är mer engagerade** i elens ursprung och intresset för ursprungsmärkt el och värme ökar liksom intresset för lokal elproduktion – kunder blir prosumers som både är konsumenter och producenter.

Ramverk och regleringar styr Vattenfalls verksamhet

Vattenfalls verksamhet styrs i hög grad av politiska regleringar och ramverk. EU:s klimat- och energipolitik bygger idag till stor del på EU:s så kallade klimat- och energipaket för 2020 som kallas 20-20-20-målen. Dessa mål innebär att fram till år 2020 ska förnybar energi stå för 20% av Europas energiproduktion, koldioxidutsläppen ska minska med 20% (jämfört med 1990 års nivå) och energiförbrukningen ska effektiviseras med 20%.

Inom ramen för EU:s klimat- och energipaket finns ett antal system och direktiv, däribland:

- EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) – Syftar till att minska EU:s utsläpp av växthusgaser.
- EU:s bördefördelning av EU:s klimatmål för 2020 på de sektorer som inte omfattas av EU ETS. En del länder har sedan valt att anta mer ambitiösa nationella klimatmål för 2020.
- EU:s Förnybarhetsdirektiv (Renewable Energy Directive, RED) – Syftar till att öka andelen förnybar produktion. Direktivet har resulterat i olika nationella mål och politiska styrmedel, till exempel gröna elcertifikat i Sverige och Norge samt så kallade "feed-in tariff" vilka används i bland annat Tyskland, Danmark och Finland.
- EU:s Energieffektiviseringsdirektiv (EED) – Syftar till att minska EU:s primär användning av energi.

Därutöver finns ytterligare EU-direktiv:

- EU:s ramdirektiv för vatten – För att säkerställa vattenkvaliteten i Europas sjöar och vattendrag har EU formulerat ett ramdirektiv för vatten, även kallat vattendirektivet. En implementering av direktivet fullt ut i Sverige skulle drastiskt reducera elproduktionen från vattenkraft.
- EU:s Industriutsläppsdirektiv (IED) – Syftar till att minska utsläpp från industrin som skadar miljö och människors hälsa.

På några av Vattenfalls marknader pågår uppdateringar av vissa nationella regelverk för att gynna omställningen till framtidens energisystem, såsom "Energiewende" i Tyskland, "Dutch Energy Deal" i Nederländerna och "EMR – Electricity Market Reform" i Storbritannien.

Den 22 januari 2014 presenterade EU-kommissionen sin klimatstrategi för 2030. Kommissionen föreslår en minskning av utsläppen av växthusgaser med 40% till år 2030. Dessutom föreslås ett icke bindande mål om att minst 27% av energin då ska komma från förnybara energikällor. Inget konkret mål föreslogs vad gäller energieffektivisering. I paketet ingår även bland annat ändringar i handeln med utsläppsrättigheter och rekommendationer för de länder som vill utvinna skiffergas.

Strategi

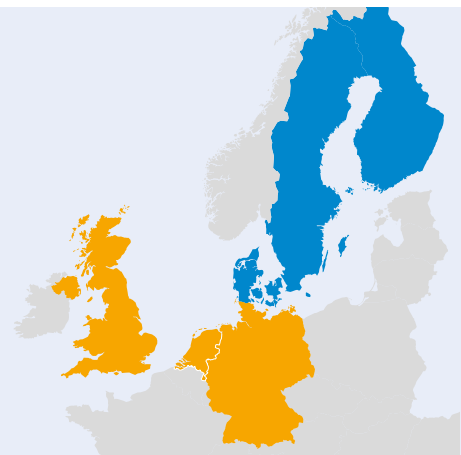
Vattenfalls strategi för att möta de förändrade marknadsförhållandena innefattar fem strategiska fokusområden som sammanfattas i de tre dimensionerna: hållbar produktion, hållbar konsumtion och hållbar ekonomi.

Vattenfall, precis som andra stora europeiska energiproducenter, står inför en rad utmaningar och måste anpassa sig till de förändrade marknadsförhållandena. Den storskaliga elproduktionen måste anpassas till en marknadssituation med väsentligt lägre elpriser än tidigare. Kostnaderna måste minskas över hela värdekedjan, produktionsportföljen måste omstruktureras och flexibiliteten ökas där det är tekniskt möjligt. Vattenfall måste hitta nya finansieringslösningar för att kunna öka investeringarna i förnybar energi, främst vindkraft. Efterfrågan från kunder och samhälle på nya hållbara produkter och tjänster måste mötas.

Vattenfalls långsiktiga strategi som lades fast 2010, och modifierades 2012, gäller fortfarande. Sedan 2010 har Vattenfall arbetat med att konsolidera bolaget. De årliga kostnaderna har reducerats med över 9 miljarder SEK eller 18% räknat på kostnadsbasen 2010. Investeringsplanen har minskats från 201 miljarder SEK för perioden 2010-2014, till 105 miljarder SEK för perioden 2014-2018, för att matcha bolagets förväntade kassaflöde. Den finansiella ställningen har stärkts genom försäljningar av en rad verksamheter, som till exempel värme- och elnätverksamheterna i Polen och Finland samt verksamheten i Belgien. Därigenom har nettoskuldssättningen minskats och fokusering skett på huvudmarknaderna Norden, Tyskland och Nederländerna. Tillgängligheten i kärnkraftsproduktionen har förbättrats markant, från 74% 2010 till 86% 2013. Sedan 2010 har CO₂-utsläppen minskat från 94 miljoner ton till 88,4 miljoner ton 2013. ■

Ny regional organisation

Den 1 januari 2014 införde Vattenfall en ny, geografisk organisation och företaget delas nu in i två regioner, Norden och Kontinentaleuropa/Storbritannien. En regional uppdelning ger, till skillnad från den tidigare funktionella organisationen, företaget bättre möjligheter att hantera nationella skillnader och förändringar på energimarknaden. Den nya organisationen ökar även Vattenfalls strategiska och finansiella flexibilitet.

Fem strategiska fokusområden

De fem strategiska fokusområdena utgör tillsammans Vattenfalls strategi för att kunna ställa om portföljen mot en mer hållbar energiproduktion och erbjuda kunderna hållbara och intelligenta energilösningar. Samtidigt ska Vattenfall kunna ge en marknadsmässig avkastning till ägaren och vara ett långsiktigt finansiellt stabilt företag.

1 Tillväxt inom förnybart	2 Stark nordisk position	3 Definiera åtgärder för att minska Vattenfalls CO ₂ -exponering	4 Erbjuda intelligenta och hållbara energilösningar (Smart energy enabler)	5 Förstärkt fokus på Operational excellence och kostnadsbesparingar
<p>Tillväxt inom förnybar energi är viktigt för Vattenfall. Ett av Vattenfalls mål är att växa snabbare än marknaden vad gäller kapacitet i förnybar energi. Detta ska balanseras mot begränsade finansiella resurser och en växande överkapacitet på den nordiska marknaden.</p> <p>10 miljarder SEK i den nya investeringsplanen (105 miljarder SEK för perioden 2014-2018) är avsatt för tillväxtinvesteringar i förnybar energi (främst vindkraft). En mer detaljerad översikt av investeringsplanen finns på sidan 15.</p>	<p>För att fortsätta vara en stark och lönsam aktör på den nordiska elmarknaden kommer Vattenfall att:</p> <ul style="list-style-type: none"> Arbeta för en effektivare elmarknad genom förstärkt överföringskapacitet från den nordiska marknaden och ökade exportmöjligheter. Vattenfall kan påverka utvecklingen genom lobbyarbete och annat påverkansarbete. Hantera konsekvenserna av EU:s vattendirektiv. En implementering av vattendirektivet i svensk lag skulle kunna innebära ett produktionsbortfall på cirka 10% av Sveriges befintliga vattenkraftproduktion. Optimera drifttiden för de befintliga kärnkraftverken. Vattenfalls omfattande modernisering av kärnkraftsreaktorerna i Forsmark och Ringhals innebär att Vattenfall kan planera för en drifttid på upp till 60 år för fem av bolagets sju reaktorer mot tidigare 50 år. 	<p>Vattenfall har sänkt CO₂-utsläppen från 93,7 miljoner ton 2010 till 88,4 miljoner ton 2013 huvudsakligen genom att sälja produktionsanläggningar i Polen och Danmark. Vägen till 65 miljoner ton målet beskrivs på sidan 22. De i nuläget planerade åtgärderna leder till en sänkning till 79 miljoner ton CO₂-utsläpp. För att nå målet måste ytterligare verksamheter, helt eller delvis, säljas, för att på så sätt minska utsläppen med ytterligare 14,6 miljoner ton.</p>	<p>De förändrade marknadsförhållandena på slutkundsmarknaderna, där kunderna alltmer efterfrågar energieffektiva och hållbara energilösningar, innebär en stor möjlighet för Vattenfall, och sammanfattas i begreppet Smart energy enabler. Läs mer om Vattenfalls produktutbud på sidorna 28–31.</p>	<p>Vattenfall ska sänka de årliga kostnaderna med ytterligare 4,5 miljarder SEK fram till 2015, i tillägg till de årliga kostnadsbesparingar på över 9 miljarder SEK som uppnåtts under perioden 2010–2013. Detta kommer inte att kunna uppnås utan betydande personalneddragningar. Under 2013 har kostnaderna minskats med 3,2 miljarder SEK på årsbasis, framför allt genom minskade drift- och underhållskostnader och lägre kostnader för försäljning och administration.</p> <p>Vattenfall ska fortsätta utveckla operational excellence och skapa en kultur av ständiga förbättringar, förbättra arbetssätt och möjliggöra kunskapsöverföring inom olika verksamheter.</p> <p>Vattenfall ska optimera sina underhållsinvesteringar. El- och värmeproduktion är extremt kapitalintensiva verksamheter, så varje möjlighet att minska kapitalbindningen i de befintliga anläggningarna frigör medel för satsningar inom förnybar energiproduktion. Under 2013 uppgick underhålls- och ersättningsinvesteringarna till 14,3 miljarder SEK.</p> <p>Anläggningar som inte är lönsamma eller strategiskt viktiga ska avyttras eller stängas ner.</p>
Hållbar produktion			Hållbar konsumtion	Hållbar ekonomi

Vattenfalls investeringsplan 2014-2018

Vattenfalls ambitioner inom förnybar energi uttrycks i målet om högre tillväxt i förnybar kapacitet än genomsnittet på jämförbara marknader (se sidan 17). Strategin är att fortsätta fokusera på långsiktigt lönsam tillväxt inom förnybar energi, främst vindkraft. Samtidigt begränsas möjligheterna till investeringar i förnybar energi kraftigt av de förändrade marknadsförhållandena, som innebär minskade intäkter och minskat kassaflöde för Vattenfall. Sedan 2009 har utrymmet för investeringar minskat med nästan hälften, för den respektive kommande femårsperioden. Utmaningen för Vattenfall är att hitta möjligheter att återvinna kapital och frigöra medel för investeringar i förnybar energi utan att belasta kassaflödet (eller genom att minska pågående projekts påverkan på kassaflödet), till exempel genom att tillväxtprojekt genomförs i partnerskap med andra företag eller genom att bjuda in externa finansörer som delägare i anläggningar som redan är i drift.

Investeringar för de kommande fem åren

Investeringsplanen för femårsperioden 2014–2018 omfattar 105 miljarder SEK. Minskningen jämfört med planen för 2013–2017 (123 miljarder SEK) förklaras framför allt av minskade tillväxtinvesteringar. Underhålls- och ersättningsinvesteringar, samt investeringar i ej produktionsrelaterade tillgångar, som till exempel el- och värmenät och IT, är i princip oförändrade. Medel för planerade ersättningsinvesteringar, som framförallt avser nya kraftvärmeverk i Berlin och Hamburg, har minskats något.

Investeringar i ny kapacitet

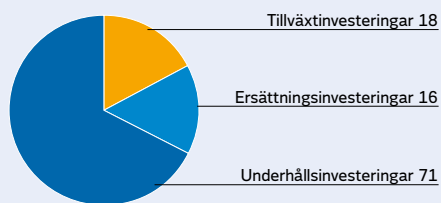
83% av Vattenfalls investeringar är investeringar i underhåll eller ersättning av befintliga anläggningar. Dessa investeringar är nödvändiga för att säkerställa en säker och tillförlitlig drift av anläggningarna. Tillväxtinvesteringarna står för 17% av den totala investeringsplanen.

Jämfört med tidigare investeringsplan har de absoluta beloppen för tillväxtinvesteringar minskat, men den största delen av tillväxtinvesteringarna, 60% (motsvarande 10,5 miljarder SEK), går fortfarande till förnybart, främst vindkraft.

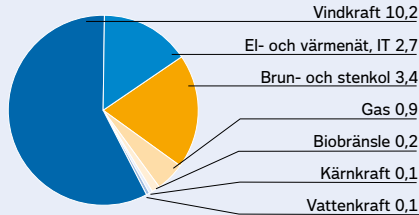
Pågående investeringsprojekt i ny produktionskapacitet

- Det stenkolseldade kraftverket Moorburg utanför Hamburg i Tyskland (1 640 MW) beräknas tas i drift 2014-2015. Investeringsbeslutet om Moorburg fattades 2006. Moorburg är det sista av Vattenfalls koleldade investeringsprojekt som färdigställs.
- Den havsbaserade vindkraftsparken DanTysk (80 vindkraftverk med en sammanlagd effekt på 288 MW) planeras tas i drift under 2015. Vindkraftsparken ligger i Nordsjön, 70 km från ön Sylt. DanTysk är ett samarbetsprojekt där Vattenfall äger 51% och Stadtwerke München 49%.
- Vattenfall kommer att bygga två nya landbaserade vindkraftsparker i Storbritannien: vindkraftsparken Pen y Cymoedd (76 turbiner, total kapacitet 228 MW) i södra Wales, och vindkraftsparken Clashindarroch (18 turbiner, total kapacitet 36,9 MW) i Skottland. Anläggningarna beräknas vara klara i slutet av 2016 respektive början av 2015.
- Den havsbaserade vindkraftsparken Kentish Flats i Storbritannien kommer byggas ut med 15 nya vindkraftverk under 2015. Vindkraftsparken består för närvarande av 30 vindkraftverk med en kapacitet på totalt 90 MW. Efter utbyggnaden kommer Kentish Flats kapacitet uppgå till 141 MW.
- Under 2013 påbörjades byggandet av vindkraftsparkerna Hjuleberg (33 MW) i södra Sverige och Bajlum (15 MW) i Danmark. Båda vindkraftsparkerna beräknas tas i drift i mitten av 2014.

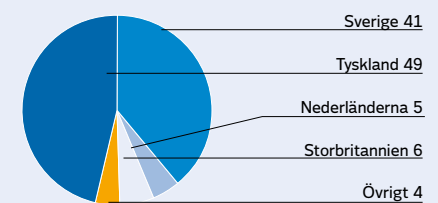
Investeringar uppdelade på typ av investering, totalt 105 mdr MSEK

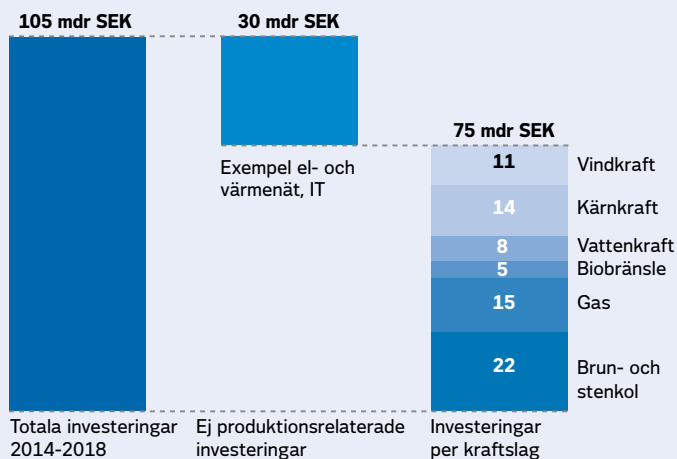
Tillväxtinvesteringar, cirka 18 mdr MSEK

Investeringar per land, totalt 105 mdr MSEK

Investeringsplan för 2014-2018

Investeringar i ej produktionsrelaterad verksamhet, som el- och värmenät och IT, uppgår till 30 miljarder SEK. Av dessa är 3 miljarder SEK tillväxtinvesteringar som främst avser byggandet av nya anslutningar till befintligt fjärrvärmenät.

Investeringar i vindkraft är nästan uteslutande tillväxtinvesteringar i ny kapacitet (10 av totalt 11 miljarder SEK).

Största delen av de investeringar som sker i kärnkraft, vattenkraft, gas och biomassa är investeringar som krävs för att uppfylla lagar och regleringar, eller underhållsinvesteringar för att kunna fortsätta driva säkra anläggningar med hög tillgänglighet. Cirka 1 miljard SEK investeras i nya gaseldade värmeverk i Hamburg och Berlin, vilka ersätter äldre kolbaserade anläggningar.

Största delen av investeringarna i brun- och stenkolseldade anläggningar är underhållsinvesteringar. Cirka 3 miljarder SEK av totalt 22 miljarder SEK är tillväxtinvesteringar i det stenkolseldade kraftverket Moorburg som byggs utanför Hamburg i Tyskland. Moorburg kommer att färdigställas under 2014-2015.

Mål och utfall

Vattenfalls uppdrag är att generera en marknadsmässig avkastning genom att bedriva energiverksamhet så att bolaget är ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion. En stabil utveckling med utrymme för långsiktiga investeringar möjliggör en hållbar energiproduktion och nya produktlösningar för en hållbar konsumtion av el, gas och värme.

Vattenfalls ägare och styrelse har satt upp sju mål, fyra som berör den ekonomiska utvecklingen och tre hållbarhetsmål.

Ekonomiska mål

De ekonomiska målen omfattar områdena lönsamhet, kapitalstruktur och utdelning och fastställdes av ägaren i november 2012. Målen ska säkerställa att Vattenfall skapar värde och genererar marknadsmässig avkastning, att kapitalstrukturen är effektiv och att den finansiella risken hålls på en rimlig nivå. Målen ska utvärderas över en konjunkturcykel.

Under 2013 uppnåddes målet för skuldsättningsgrad. Däremot uppnåddes inte målet för FFO i förhållande till nettoskuldsättningen. På grund av nedskrivningarna uppnåddes inte heller målen för lönsamhet och utdelning. Avkastningen på sysselsatt kapital var negativ för

2013 men beräknat på det underliggande rörelseresultatet uppgick den till 9,2 procent. Till följd av det negativa resultatet efter skatt betalas ingen utdelning för 2013.

Läs mer om Vattenfalls ekonomiska utveckling under året på sidorna 32-34.

Hållbarhetsmål

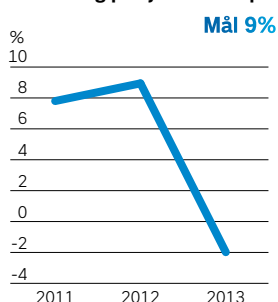
Vattenfalls styrelse beslutade i oktober 2012 att införa tre hållbarhetsmål. Det första målet, som sattes redan 2010, innebär att minska CO₂-exponeringen till 65 miljoner ton 2020 för att göra Vattenfalls portfölj mer hållbar. Det andra målet syftar till att växa snabbare än marknaden inom förnybar kapacitet till 2020 och ska bidra till omställningen till ett mer hållbart energisystem. Det tredje hållbarhetsmålet, att förbättra energieffektiviseringen, är satt som ett kortsiktigt mål för 2014 att genom interna och externa åtgärder spara i genomsnitt 1 GWh per dag, totalt 365 GWh för 2014. En utvärdering av utfallet ska sedan ligga till grund för ett mer långsiktigt mål till 2020. Vattenfalls hållbarhetsmål ligger inom samma områden som EU:s 20-20-20-mål.

Läs mer om hur Vattenfalls hållbarhetsarbete har utvecklats under året på sidorna 20-27.

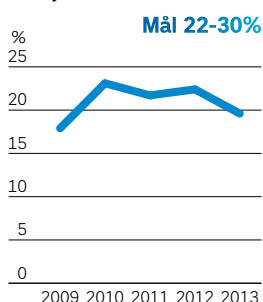
Ekonomiska mål

Lönsamhet	Utfall 2013	Kommentar
Avkastning på sysselsatt kapital: 9%	-2,1%	Utfallet 2013 blev -2,1% på grund av årets nedskrivningar av tillgångsvärden på totalt 30,1 miljarder SEK. Exklusive jämförelsestörande poster uppgick avkastningen på sysselsatt kapital till 9,2%.
Kapitalstruktur	Utfall 2013	Kommentar
Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld: 22-30%	19,6%	Utfallet 2013 ligger under målintervallet till följd av något lägre kassaflöde (FFO) och högre justerad nettoskuld.
Skuldsättningsgrad: 50-90%	81,8%	Skuldsättningsgraden ökade under 2013 från 72,1% till 81,8% främst på grund av minskat Eget kapital – en följd av årets nedskrivningar av tillgångsvärden.
Utdelningpolicy	Utfall 2013	Kommentar
Utdelningen ska långsiktigt uppgå till 40-60% av årets resultat efter skatt	0%	På grund av det negativa resultatet efter skatt föreslår styrelsen - i enlighet med utdelningspolicyn – att ingen utdelning betalas för 2013. Under de senaste åren har utdelningen legat på 40% av resultat efter skatt (2010: 50%).

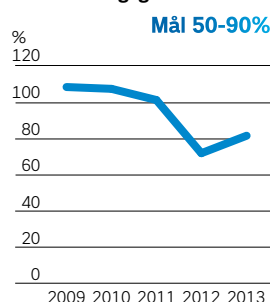
Avkastning på sysselsatt kapital

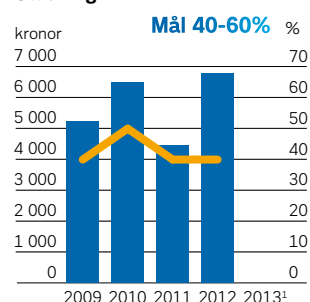
FFO/justerad nettoskuld

Skuldsättningsgrad

Utdelning

1) Ingen utdelning betalas för 2013.

Hållbarhetsmål

Lägre CO₂-exponering

Vattenfall ska minska bolagets CO₂-exponering till 65 miljoner ton till 2020.

Utfall 2013

CO₂-utsläppen uppgick till 88,4 miljoner ton 2013.

Kommentar

Vattenfalls CO₂-utsläpp ökade under 2013 med 3,4 miljoner ton till följd av att nya kraftverk togs i drift. Åtgärderna för att minska CO₂-exponeringen ned till 65 miljoner ton finns beskrivna på sidan 22.

Tillväxt i förnybar elproduktion

Vattenfalls tillväxttakt inom nyinstallerad förnybar kapacitet ska vara högre än den genomsnittliga tillväxttakten för tio definierade länder¹ i norra och mellersta Europa för perioden 2013-2020. Målet avser ny kapacitet i form av solenergi, vindkraft och biomassa. Vattenkraft ingår ej.

Utfall 2013

Vattenfalls tillväxttakt i förnybar kapacitet var 9,1% netto.

Kommentar

Under 2013 har Vattenfall installerat 145 MW ny kapacitet, och därmed ökat kapaciteten med 9,1% jämfört med 2012. Nationell statistik över tillväxten i förnybar kapacitet för de definierade referensländerna fanns inte tillgänglig vid publiceringen av denna års- och hållbarhetsredovisning. En grov uppskattning visar på att tillväxten kommer att ligga mellan 11-15%. En första uppföljning av målet avses göras i Vattenfalls halvårsrapport 2014.

Energieffektivisering

Vattenfall har ett kortsiktigt mål att under 2014 spara i genomsnitt 1 GWh per dag, totalt 365 GWh under 2014.

Utfall 2013

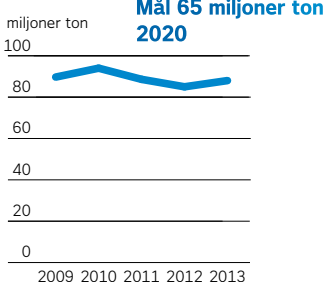
Beslutat om mål för 2014.

Kommentar

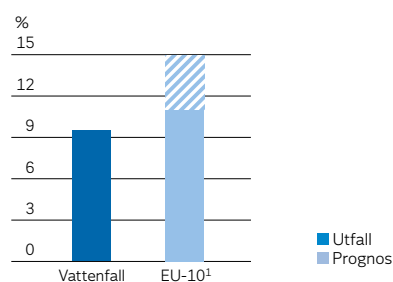
Energieffektiviseringarna ska ske dels genom interna energieffektiviseringsåtgärder, dels genom att Vattenfall hjälper sina kunder att effektivisera sin energianvändning. Beslut om mål för 2020 tas efter utvärdering av 2014 års mål.

1) De tio definierade länderna är Danmark, Finland, Norge, Sverige, Belgien, Frankrike, Nederländerna, Polen, Storbritannien och Tyskland.

CO₂-utsläpp

Tillväxt i förnybar kapacitet 2013

Vattenfalls intressenter

För Vattenfall är det viktigt att lyssna till företagets intressenter och förstå deras förväntningar. Vattenfall har identifierat följande intressentgrupper: ägaren, kunder, beslutsfattare, myndigheter, intresseorganisationer, finansmarknad, leverantörer, anställda och allmänhet/media.

Vattenfall har identifierat sina intressentgrupper genom att kartlägga de samhällsgrupper längs Vattenfalls värdekedja som antingen påverkas av eller påverkar Vattenfalls verksamhet.

Genom att lyssna på sina intressenter kan Vattenfall identifiera utmaningar och möjligheter kopplade till bolagets verksamhet. Det ger Vattenfall en förståelse för och insikt om vilka prioriteringar bolaget måste göra för att successivt minska sin negativa och öka sin positiva påverkan på miljö och samhälle och därmed bli ett mer hållbart företag. Att kommunicera med intressenter är en del av Vattenfalls dagliga verksamhet, till exempel genom dialoger med ägaren, myndigheter och branschorganisationer. Vattenfall genomför även olika undersökningar om till exempel varumärke och förtroende, kundnöjdhet samt medarbetarundersökningar.

Under hösten 2013 utfördes en undersökning för att verifiera att de prioriterade områden inom hållbarhet som Vattenfall identifierat överensstämmer med intressenternas förväntningar på företaget. Resultatet visade en god överensstämmelse. De områden intressenterna ansåg vara viktigast var att:

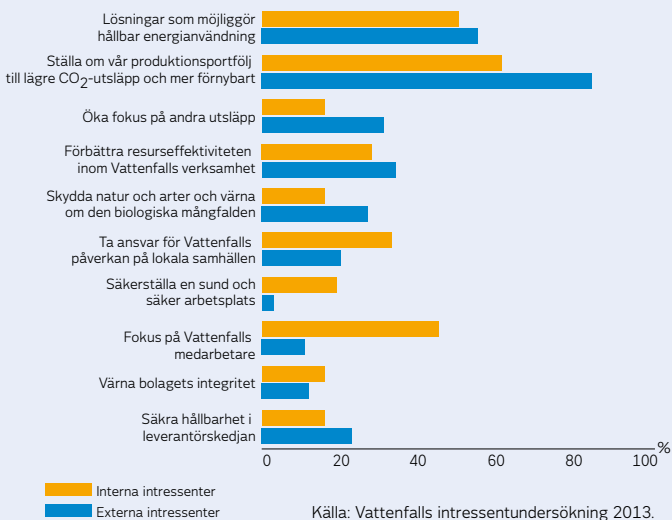
- 1) Prioritera arbetet för att ställa om produktionsportföljen till elproduktion baserad på förnybar energi.
- 2) Minska CO₂-utsläppen.
- 3) Erbjudna hållbara energilösningar till kunderna samt arbeta med resurseffektivitet. Dessa tre områden motsvarar Vattenfalls hållbarhetsmål.

Undersökningen visade också att intressenterna inte alltid tycker att

Vattenfall förstår deras förväntningar. Vattenfall tar till sig detta och kommer att arbeta för att bli ett ännu mer transparent företag och mer tillgängligt för intressenterna. Att arbeta med ständig förbättring inom de identifierade hållbarhetsområdena är ett sådant sätt. Som ett resultat av undersökningen kommer Vattenfall även tydligare redovisa hur bolaget arbetar med framtidens energilösningar med hjälp av forskning och utveckling (se sidan 34).

Läs mer om Vattenfalls intressentdialoger på Vattenfalls hemsida¹.

Vattenfall bad sina intressenter ranka de viktigaste hållbarhetsfrågorna för företaget under 2014/15. Resultatet visade att de tre högst rankade frågorna rör just de områden som Vattenfalls hållbarhetsmål är kopplade till – att ställa om portföljen (lägre CO₂-utsläpp och mer förnybart), hållbara energilösningar (Smart energy enabler) och ökad resurseffektivitet (Energieffektivisering).

¹ <http://corporate.vattenfall.com/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/>

Vattenfalls hållbarhetsområden

Hållbarhet är en integrerad del av Vattenfalls strategi. För att tydliggöra hur Vattenfall över tid ska leverera en hållbar energiproduktion, verka för en hållbar konsumtion av el, gas och värme och upprätthålla en hållbar finansiell situation har Vattenfall, baserat på interna och externa intressentdialoger, identifierat ett antal prioriterade hållbarhetsområden. Inom dessa områden ska Vattenfall arbeta för kontinuerliga

förbättringar. Arbetet ska styras och följas upp årligen med hjälp av GRI:s (Global Reporting Initiative) riktlinjer och interna målkort. Arbetet med att utveckla tydliga mål och strategier för samtliga områden kommer att fortsätta under 2014.

På sidorna 20–37 beskrivs utvecklingen under 2013 inom hållbarhetsområdena.

■ Ställa om produktionsportföljen till lägre CO₂-utsläpp och mer förnybart

Vattenfalls produktion av el och värme från fossila bränslen leder till höga CO₂-utsläpp. Vattenfall har därmed ett stort ansvar att arbeta för minskade utsläppsnivåer. Läs mer på sidan 21.

■ Öka fokus på andra utsläpp

Förutom CO₂-utsläpp leder produktionen av el och värme till utsläpp till luft, vatten och mark. Vattenfall fokuserar på att minska dessa i hela värdekedjan. Läs mer på sidan 23.

■ Skydda natur och arter och värna om den biologiska mångfalden

Vattenfalls verksamhet har såväl positiv som negativ påverkan på den biologiska mångfalden. Läs mer på sidan 23.

■ Förbättra resurseffektiviteten inom Vattenfalls verksamhet

I Vattenfalls verksamhet används energi, vatten och kemikalier. Vattenfall strävar efter att förbättra resurseffektiviteten längs hela värdekedjan. Läs mer på sidan 24.

■ Ta ansvar för Vattenfalls påverkan på lokala samhällen

Vattenfalls verksamhet har påverkan på lokala samhällen. Vattenfall strävar efter att vara en ansvarsfull aktör och arbetar kontinuerligt för att minska sin negativa påverkan. Läs mer på sidan 27.

■ Lösningar som möjliggör hållbar energianvändning

Vattenfall bidrar till ett hållbart samhälle genom att erbjuda hållbara energilösningar. Läs mer på sidorna 28-31.

■ Säkra hållbarhet i leverantörskedjan

Vattenfall har ett hållbarhetsansvar även vid inköp av varor, tjänster och bränsle. Läs mer på sidan 35.

■ Värna bolagets integritet

Det är viktigt för Vattenfall att vara en god marknadsaktör, vilket innebär att agera på ett etiskt och icke-korrupt sätt. Läs mer på sidan 35.

■ Fokus på Vattenfalls medarbetare

Jämställdhet, mångfald, lika förutsättningar och engagemang bland de anställda är viktigt för Vattenfall. Läs mer på sidan 36.

■ Säkerställa en sund och säker arbetsplats

Vattenfalls anläggningar ska vara säkra och trygga arbetsplatser och Vattenfall ska värna om de anställdas hälsa. Läs mer på sidan 37.

Hållbar produktion

Hållbar konsumtion

Hållbar ekonomi

Hållbar produktion

Energiproduktion baserad på fossila bränslen leder till höga CO₂-utsläpp och Vattenfall har därmed ett stort samhällsansvar att arbeta för minskade utsläppsnivåer. Energiproduktionen påverkar även omgivningen, bland annat genom påverkan på lokala samhällen vid till exempel kraftverksbyggen och vid gruvbrytning. Vattenfall arbetar för att bygga upp ömsesidigt förtroende genom öppenhet och delaktighet i samhället och vill vara en ansvarsfull samhällsaktör.

Vattenfall har satt upp hållbarhetsmål inom miljöområdet där minskning av CO₂-exponeringen är en väsentlig del av Vattenfalls strategi. Vidare har Vattenfall som mål att tillväxttakten i förnybar kapacitet ska vara snabbare än på jämförbara marknader och har beslutat om mål inom energieffektivisering. Målen och vad Vattenfall åstadkommit under året beskrivs på sidan 17. Utöver dessa hållbarhetsmål arbetar Vattenfall för att fortsätta utveckla mål och strategier för utsläpp till luft, vatten och mark; biologisk mångfald; resurseffektivitet samt för att ta ansvar för Vattenfalls påverkan på lokala samhällen.

Under 2013 har Vattenfall harmoniserat sitt miljöledningssystem för hela koncernen. Det bygger på ISO 14001 och innefattar identifiering av miljöaspekter, hantering av legala krav, avvikelshantering och ledningens genomgång. Miljöledningssystemet för samman miljöarbetet inom hela koncernen och är integrerat i Vattenfalls övergripande ledningssystem. Vattenfall har samtidigt fortsatt arbetet med att certifiera de lokala miljöledningssystemen. I november 2013 certifierades produktionen från brunkolsverksamheten enligt ISO 14001, och i början av 2014 certifierades även brunkolsbrytningen. Ambitionen är att all verksamhet ska vara certifierad. Under 2013 ökade andelen certifierad elproduktion från 54% till 85% och inom värmeproduktion ökade andelen från 37% till 50%.

Under 2013 togs också beslut om att vidareutveckla de miljöriktlinjer som finns för projekt och för Vattenfalls produkter. Ökat fokus på arbetet med EPD, Environmental Product Declaration, (se sidan 28) har även gjort att medvetenheten om miljöpåverkan i hela värdekedjan har ökat och Vattenfall ser potential i att använda EPD:er mer aktivt för att värdera till exempel leverantörers miljöprestanda. ■

Ställa om produktionsportföljen till lägre CO₂-utsläpp och mer förnybart

Arbetet med att ställa om produktionsportföljen sker dels genom att minska CO₂-exponeringen till 65 miljoner ton, dels genom tillväxt och investeringar i kapacitet i förnybar energi. Arbetet är en integrerad del i Vattenfalls strategi och Vattenfall fortsätter att fokusera på långsiktigt lönsam tillväxt inom förnybar energi, främst vindkraft. Läs mer om Vattenfalls investeringsplan för 2014-2018 på sidan 15.

Efter Vattenfalls förvärv av fyra tyska energibolag och polska värme- och elnätsföretag i början av 2000-talet samt köpet av nederländska Nuon 2009, steg Vattenfalls CO₂-exponering från mindre än 1 miljon ton per år till nästan 94 miljoner ton år 2010. Samma år fastställde Vattenfall det strategiska målet att reducera CO₂-exponeringen till 65 miljoner ton år 2020. CO₂-priset låg då runt 20 EUR/ton och den allmänna marknadsuppfattningen var att priset skulle stiga kraftigt. Vattenfall konstaterade att en utsläppsnivå på 65 miljoner ton skulle vara långsiktigt hållbart ur ekonomisk synpunkt. Denna nivå skulle innebära en balanserad portfölj, där de ökade kostnaderna för CO₂-exponering kompenseras genom de ökade elpriser som högre priser på CO₂-utsläppsrätter leder till. 65 miljoner ton beräknas pro rata, det vill säga baserat på Vattenfalls ägarandel i kraftverken, vilket motsvarar den reella finansiella exponeringen.

Strategin för att minska CO₂-exponeringen var tidigare kopplad till CCS (Carbon Capture and Storage), en teknik där koldioxiden avskiljs och lagras långt ner i berggrunden. Vattenfall var mycket aktiv inom forskningen kring CCS, och invigde 2008 världens första pilotprojekt vid kraftverket Schwarze Pumpe i Tyskland, samt planerade en demonstrationsanläggning vid brunkolskraftverket Jämschwalde i östra Tyskland. Avsaknaden av politiskt stöd och acceptans från allmänheten i Tyskland ledde till att Vattenfall lade ned projektet 2011.

Vattenfall tror fortfarande på CCS-tekniken och bedriver fortfarande forskningsverksamhet inom området i mindre skala.

Förutom CCS finns det idag ingen tillämplig teknik som i stor skala kan möjliggöra sänkt CO₂-exponering från kol- och gaseldade kraftverk. Vattenfall använder sig av och utvecklar andra tekniker som sameldning av stenkol och biomassa samt torkning av brunkol, men resultaten därifrån väntas endast få marginell effekt på produktionsportföljen. Att stänga ner kol- och gaseldade kraftverk som fortfarande är lönsamma är inte realistiskt. En stängning av ett kraftverk måste också prövas och godkännas av tyska myndigheter från energiförsörjningssynpunkt. Kontinentaleuropa är beroende av el och värme från dessa kraftverk för att säkra samhällets energibehov. Även om ökad produktion av vindkraft och solenergi vissa timmar eller dagar gör en del konventionella kraftverk överflödiga, kommer de under en överskådlig framtid fortfarande behövas som baskraft och reglerkraft en majoritet av årets timmar i Kontinentaleuropa.

Trots bakslag vad gäller de legala ramverken och allmänhetens bristande stöd för CCS, ligger Vattenfalls mål om 65 miljoner ton CO₂-exponering 2020 fast. En del av minskningen av CO₂-exponeringen från dagens nivå kan ske med åtgärder inom den egna verksamheten. Under rådande förhållanden kommer dock den största delen av minskningen från dagens 88,4 miljoner ton till 65 miljoner ton 2020 behöva ske genom avyttringar av hela eller delar av anläggningar. Som beskrivits ovan räknas målet enligt pro rata-principen, det vill säga motsvarande Vattenfalls ägarandel i kraftverken. Detta innebär att om Vattenfall säljer 25% av ett kraftverk, minskar Vattenfalls CO₂-exponering från det kraftverket med 25%. ■

Vattenfalls plan för att minska bolagets CO₂-exponering

Vattenfalls CO₂-utsläpp ökade under 2013 med 3,4 miljoner ton, från 85,0 miljoner ton 2012 till 88,4 miljoner ton 2013. Ökningen beror främst på att nya produktionsanläggningar har tagits i drift (Boxberg, Diemen och Hemweg).

Vattenfall avser att nå målet 65 miljoner ton 2020 genom:

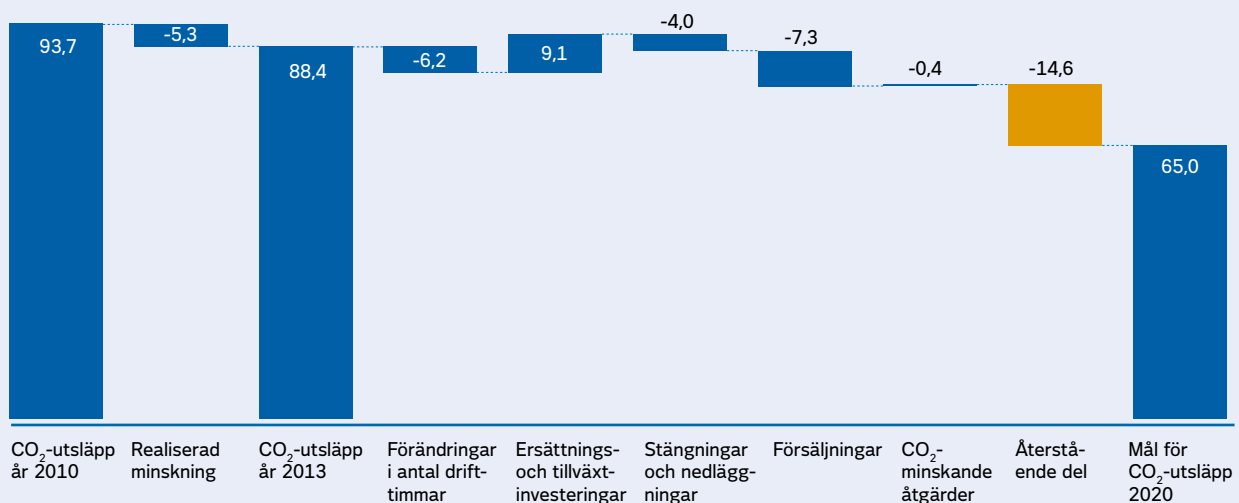
- **Lägre förväntade drifttimmar** i kol- och gaskraftverk 2020 jämfört med 2010 års produktion.
- **Färdigställandet av kraftverken** Moorburg (stenkol) och Lichterfelde (gas) kommer att öka Vattenfalls CO₂-utsläpp. Dock förväntas stängningar av kraftverk som ej längre är lönsamma minska de totala CO₂-utsläppen. Exempel på detta är stängning av kraftverket Buggenum i Nederländerna samt äldre kraftvärmeanläggningar i Berlin och Hamburg som ersätts av nya, modernare anläggningar.
- **Stängning och nedläggning av anläggningar** som inte längre är lönsamma eller som nått sin tekniska livslängd.

- **Försäljning av verksamheter** (bland annat kraftvärmeverken i Danmark).
- **CO₂-minskande åtgärder** såsom sameldning av stenkol och biomassa förväntas minska CO₂-exponeringen, dock med en förhållandevis liten del.

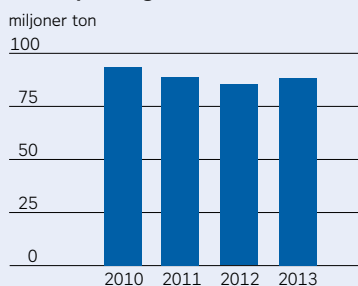
Sammanlagt skulle dessa åtgärder bidra med en minskning av Vattenfalls CO₂ exponering med 8,8 miljoner ton. Minskningen av återstående 14,6 miljoner ton (cirka 17% av nuvarande totala utsläpp) kan under rådande marknadsförhållanden innebära en ytterligare minskning av Vattenfalls ägarandel i höga CO₂-utsläpp verksamhet.

Vattenfall klimatkompenserar för alla sina flygresor, vilket dock endast har marginell påverkan på den totala CO₂-exponeringen. Därför inkluderas de ej i Vattenfalls redovisning av CO₂-utsläpp.

CO₂-utsläpp motsvarande Vattenfalls ägarandel i respektive anläggning (el och värme), miljoner ton

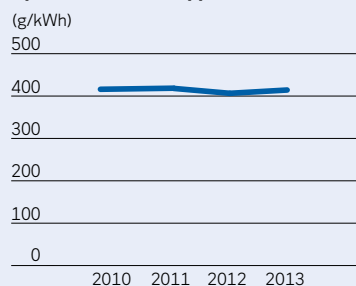
CO₂-exponering

Totala CO₂-utsläpp 2010-2013. Utsläppen redovisas pro rata, motsvarande Vattenfalls ägarandel i anläggningarna.

	2010	2011	2012	2013
CO ₂	93,7	88,6	85,0	88,4

Specifika CO₂-utsläpp

Specifika CO₂-utsläpp 2010-2013. Utsläppen redovisas i enlighet med finansiell konsolidering. Allokering mellan värme och el baseras på nationella metoder.

	2010	2011	2012	2013
Specifika CO ₂ , g/kWh	416	418	400	412

Öka fokus på andra utsläpp

Vid sidan av klimatpåverkade utsläpp har Vattenfall valt att öka fokus på andra miljöpåverkande utsläpp. Historiskt har Vattenfall minskat sina utsläpp av till exempel svaveldioxid, kväveoxid och partiklar avsevärt. Mål om fortsatt minskning finns på lokal nivå och dessa är definierade utifrån de aktiviteter som bedrivs där. Utsläppen följs upp årligen och presenteras som nyckelindikatorer för koncernledningen. Förutom utsläpp till luft rör det sig om spill till mark och vatten i form av exempelvis olja. Arbetet med att sätta ytterligare mål kommer att vidareutvecklas under 2014.

Utsläpp till luft

Utsläpp till luft uppstår främst i kol- och gaseldade anläggningar, men även vid förbränning av biobränsle. Utsläppen är kraftigt reglerade och att säkerställa att miljötillstånden för de befintliga anläggningarna uppfylls har högsta prioritet. Fokus ligger på att minimera utsläppen där det är ekonomiskt och tekniskt möjligt.

Det finns ett direkt samband mellan utsläppsnivåer och teknik för rökgasrening. Anläggningarnas utsläppsintensitet är därmed relativt konstant från år till år. Vid byggande av nya anläggningar och där nya investeringar är aktuella, tillämpas den bästa tillgängliga tekniken för rökgasrening. Benchmark av utsläppsnivåer genomförs för att säkerställa att Vattenfalls utsläpp ligger i paritet med andra aktörers.

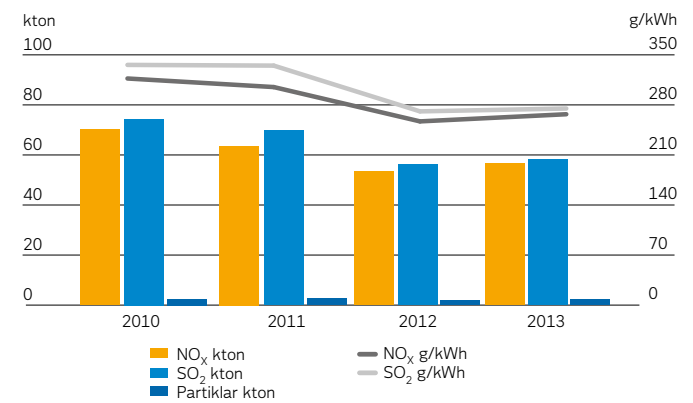
Spill till mark och vatten

Olyckor som leder till oljespill till mark och vatten kan inträffa vid till exempel byggandet av kraftverk, under transport och vid underhåll. Vattenfall arbetar för att förhindra oljespill som har betydande påverkan på naturen. Utsläppen hanteras genom noggrann bevakning och förebyggande åtgärder, till exempel genom installation av olika typer av barriärer för att förhindra att ett eventuellt läckage når mark eller vatten.

Spill av olja ingår i det nya rapporteringssystemet som implementerades under 2013 och kommer att kunna följas upp under 2014.

Under 2013 tog Vattenfall beslut om att under kommande år ännu tydligare fokusera på oljeläckagen. Detta realiserar genom att alla verksamheter ska utvärdera sina lokala planer för hur oljespill och läckage ska förebyggas samt identifiera förbättringsåtgärder.

Vattenfalls utsläpp av kväveoxider, svaveloxider och luftburna partiklar

	2010	2011	2012 ¹	2013
NO _x kton	70,2	63,6	53,4	56,5
SO ₂ kton	74,4	69,8	56,1	58,2
Partiklar kton	2,4	2,6	1,9	2,1
NO _x g/kWh	318	306	258	268
SO ₂ g/kWh	337	336	272	276

Staplarna visar totala och specifika utsläpp av SO₂, NO_x och partiklar 2010–2013. Linjerna visar specifika emissioner av SO₂ och NO_x (Finansiell konsolidering). Allokering mellan värme och el baseras på nationella metoder.

1) Siffror för 2012 inkluderar ej testdrift av Boxberg R.

Skydda natur och arter och värna om den biologiska mångfalden

Biologisk mångfald är en viktig fråga vid utveckling av nya projekt, från val av plats för nya anläggningar och tekniska lösningar till tillståndsgivning och den faktiska driften av anläggningen. Det är också en bidragande faktor till att få lokal acceptans för den befintliga verksamheten, men även för framtida projekt inom bland annat vindkraft.

Påverkan från energiproduktion är både negativ och positiv

Energiproduktion kan påverka biologisk mångfald både negativt och positivt. Negativ påverkan är framförallt kopplad till att existerande miljöer för djur och växter försämras eller förändras genom att mark tas i anspråk eller påverkas av utsläpp. Anläggningar kan också skapa barriärer som hindrar eller förändrar naturliga rörelsemönster för djur. Exempel på detta är förändrade flygstråk hos fåglar i anslutning till vindkraftverk samt blockerade vandringsvägar för fisk vid vattenkraftsdammar. Påverkan kan också vara indirekt genom leverantörers aktiviteter, till exempel vid brytning av kol eller bränsleframställning.

Vissa delar av Vattenfalls verksamhet har påvisat positiva effekter på biologisk mångfald, till exempel havsbaserad vindkraft, där fundamenten kan fungera som konstgjorda rev och utgöra nya livsmiljöer för

fisk och krabbor. Inom eldistributionsverksamheten har ledningsgator utnämns till skyddsområden enligt Natura 2000 eftersom sällsynta djur och växter gynnas av den unika miljö som regelbunden skötsel av ledningsgatorna under lång tid skapat.

Hur arbetar Vattenfall med biologisk mångfald?

Vattenfall arbetar kontinuerligt för att värna den biologiska mångfalden. Detta sker genom aktiviteter kopplade till befintliga anläggningar, i miljöanalyser av nya projekt och genom delaktighet i forsknings- och utvecklingsprojekt. Biologisk mångfald är utpekad som ett fokusområde för Vattenfall och mål kopplade till biologisk mångfald har tagits fram för delar av verksamheten. Arbetet kommer att utvecklas ytterligare under 2014 och befintliga mål kommer att följas upp.

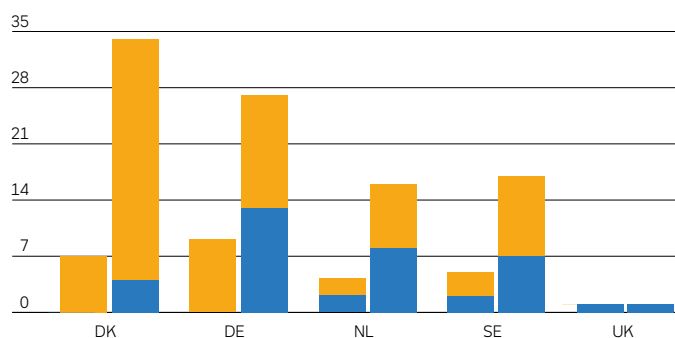
Under 2013 startade Vattenfall ett projekt för att identifiera de anläggningar som ligger nära skyddade områden eller områden med höga naturvärden. Målsättningen med projektet är att kunna identifiera aktiviteter för att förstärka den biologiska mångfalden runt dessa anläggningar och minimera eventuell påverkan.

Biologisk mångfald är en viktig del av de miljökonsekvensbeskrivningar och uppföljande kontrollprogram som tas fram för nya anläggningar. Dessutom driver Vattenfall kontinuerligt projekt kopplade till biologisk mångfald. Exempel på projekt som pågick under 2013:

- FoU-projekt som kartlägger rovfåglars rörelsemönster runt vindkraftsanläggningar.
- Biodiversitetsprogram inom vattenkraften där Vattenfall genomfört pilotprojekt för att återskapa fiskvandringmöjligheter mellan huvudfåra och sidvattendrag.
- Återställning av landskapet i brunkolsbrytning längs floden Spree och i Lausitz-regionen i Tyskland, till exempel återställning av vattenflöden, och nyplantering av skog.
- Återskapande av värdefull mark, skapande av nya livsmiljöer och kompensationsplantering av träd vid vindkraftsparken Pen y Cymoedd i Storbritannien.

Inom ramen för EPD-certifiering, Environmental Product Declaration, av el beskrivs och utvärderas energiproduktionens påverkan på biologisk mångfald. Vattenfall är ensamt om att erbjuda kunder EPD-certifierad el (se även sidan 28) och beskrivningarna finns tillgängliga på www.environdec.com.

Produktionsanläggningar i närheten av skyddad natur

Bilden visar hur många av Vattenfalls anläggningar som ligger i (vänstra stapeln) eller mindre än 500 meter ifrån (högra stapeln) ett skyddat område. Både energiproduktionsanläggningar och gruvverksamhet är inkluderade. Färgerna indikerar vilken typ av skyddsklassning området ligger under.

■ Nationellt skydd (IUCN kategori I-VI) ■ Natura 2000

Förbättra resurseffektiviteten inom Vattenfalls verksamhet

Vattenfall strävar efter att effektivisera resursanvändandet i hela värdekedjan inom energianvändning, vatten, kemikalier, avfall och biprodukter. En ökad resurseffektivitet ger positiva miljöeffekter och leder även till minskade kostnader.

Förbättrad effektivitet vid exempelvis förbränning leder till lägre kostnader per genererad kWh el, och förbättrar därmed Vattenfalls konkurrenskraft, samtidigt som det medför mindre utsläpp per kWh. Kombinerad produktion av el och värme (kraftvärme), som i många av Vattenfalls kol- och gaseldade anläggningar, ger också en högre effektivitet i anläggningen jämfört med produktion av enbart el eller värme.

Förbättrad resurseffektivitet är en central del i Vattenfalls strategi att förbättra operational excellence och minska kostnaderna (läs mer på sidan 14). Initiativen inom energieffektivisering är också en viktig

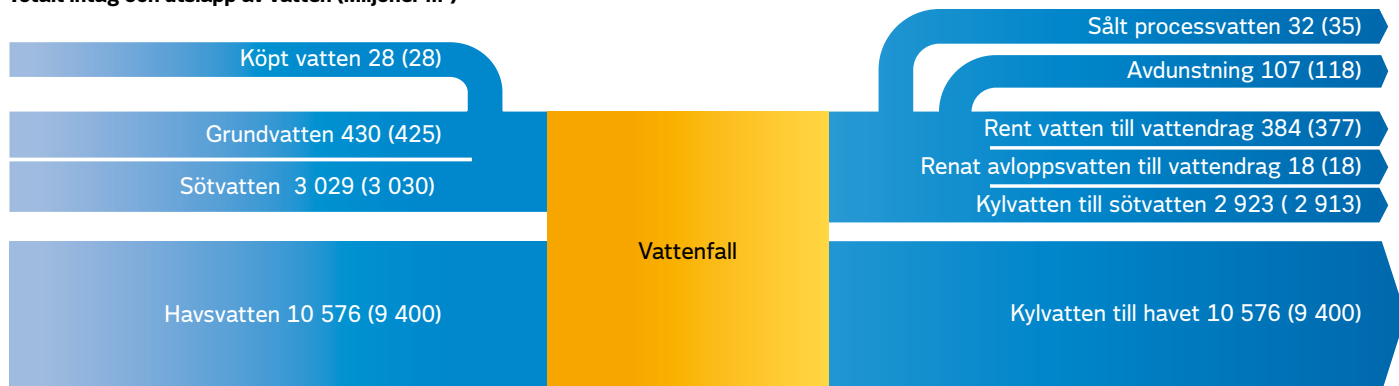
del i arbetet med att effektivisera resursanvändandet (se sidorna 28–30). Mål för resurseffektivitet finns ännu bara på operationell eller lokal nivå, men på övergripande koncernnivå finns idag mål inom energieffektivisering (läs mer på sidan 17).

Vatten som används för kylning i kärnkraftverk

De största vattenmängderna används för kylning av kärnkraftsanläggningar. Vattnet tas nästan uteslutande från intilliggande hav. Efter användning returneras vattnet till havet.

Vattenfall följer de regleringar som finns kring temperaturavvikelse för det använda kylvattnet, och temperaturhöjningen kontrolleras noggrant. I vissa fall kan det vara aktuellt att öka mängden vatten som används för kylning, för att minimera temperaturavvikelsen totalt.

Totalt intag och utsläpp av vatten (Miljoner m³)

Vattenbalans under 2013 (2012 års siffror inom parentes). Det mesta av vattenintaget består av havsvatten som används för kylning i kärnkraften och returneras till havet efter användning. Vattenvändningen mellan 2012 och 2013 ökade något till följd av ökad produktion inom kärnkraften och nya kraftverk som tagits i drift i Nederländerna. 2013 års siffror inkluderar dessutom vattenflöden i Barsebäck. In- och utflöden stämmer inte exakt överens på grund av att vissa mindre flöden har utelämnats.

Aska från Vattenfalls stenkolsanläggningar används till exempel i cement och asfalt vid vägbyggen.

Uttag av grundvatten

De största uttagen av grundvatten sker i samband med Vattenfalls brunkolsbrytning, där vatten avlägsnas för att möjliggöra brytning.

Av det vatten som avlägsnats används en mindre del i de intelligande kraftverken, resten renas och görs tillgängligt för närliggande kommuner och industrier, eller återförs till floder och sjöar.

Kemikalieanvändning

Kemikalier används inom el- och värmeproduktionen, bland annat för rening av rökgaser och vatten, underhåll av teknisk utrustning och inom gruvdriften.

Fokus på kemikalier är i linje med svenska regeringens miljömål om en giftfri vardag. Under året har Vattenfall lagt ytterligare fokus på kemikaliehanteringen för att säkerställa att gällande regler följs, samt att hälsa och miljö skyddas. Affärsenheterna arbetar aktivt med att byta ut farliga kemikalier, även hos leverantörer, där användningen av kemikalier i inköp värderas.

Optimal användning av biprodukter¹

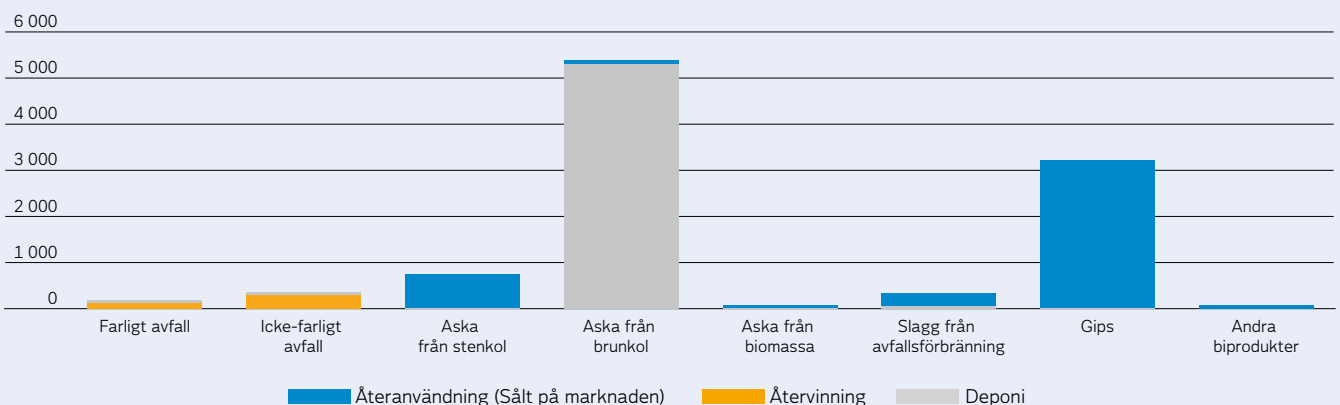
Biprodukter, i form av aska och gips, uppkommer när fasta bränslen, som brunkol och stenkol, förbränns och vid rening av rökgaser. Mängden avfall och biprodukter är ett resultat av hur mycket bränsle som används och hur effektiv rökgasreningen är.

Vattenfall arbetar för att optimera användningen av biprodukter så att så stor del som möjligt kan återanvändas. Aska från Vattenfalls stenkolsanläggningar används till exempel i cement och asfalt vid vägbyggen. Aska från brunkolsanläggningarna transporteras ofta tillbaka till gruvområdet, där den används som markfyllnad när landskapet ska återställas. Vattenfall är dessutom den största producenten av syntetiskt gips (en biprodukt från svavelreningen) i Europa och levererar gips av hög kvalitet till byggindustrin. ■

1) Utöver de biprodukter som bildas uppstår även avfall vid byggnadsarbete och rivning av gamla anläggningar, vid brunkolsbrytning och inom drift och underhåll av el- och värmenät. För radioaktivt avfall, se sidan 26.

Avfall och biprodukter

kton

kton	Farligt avfall ¹	Icke-farligt avfall	Aska från stenkol	Aska från brunkol	Aska från biomassa	Slagg från avfallsförbränning	Gips	Andra biprodukter
2013	194	349	738	5 388	67	330	3 219	73
2012	431	447	667	5 330	64	317	3 154	75

Avfall från byggande och rivande utgör en liten del jämfört med de biprodukter som bildas vid förbränningsanläggningarna. Den största mängden biprodukter utgörs av aska från våra brunkolsverk, som nästan uteslutande används för att fylla igen landskapet efter brytningen. Under 2012 producerades mer avfall på grund av ett dekontamineringsprojekt i kraftvärmeverket Klingenberg i Berlin. För radioaktivt avfall se nästa sida.

1) Farligt avfall inkluderar flygaska från avfallsförbränningen.

Radioaktivt avfall

Vattenfall bedriver kärnkraftsverksamhet i Sverige (Forsmark och Ringhals) och Tyskland (anläggningarna Krümmel och Brunsbüttel, som inte är i drift samt som minoritetsägare i Brokdorf). I båda länderna är det kärnkraftsoperatörens ansvar att ha tillförlitliga och godtagbara lösningar för hantering av radioaktivt avfall. Det radioaktiva avfallet kan delas in i tre typer, som måste tas om hand på olika sätt – driftavfall, använt kärnbränsle och rivningsavfall. Beroende på vilken mängd radioaktivitet avfallet innehåller sker en indelning även i låg-, medel- och högaktivt radioaktivt avfall. Under 2013 genererade Vattenfall 2 967 m³ medel- och lågaktivt radioaktivt driftavfall och 179 ton högaktivt avfall (varav 161 ton utbränt bränsle).

Slutförvar för använt kärnbränsle

Svensk Kärnbränslehantering, SKB, ett bolag som ägs av den svenska kärnkraftsindustrin, förbereder byggandet av ett slutförvar för använt kärnbränsle i Sverige. I juni 2009 valdes Forsmark som den lämpligaste platsen, efter många års undersökningar och analysarbete. Våren 2011 ansökte SKB om tillstånd enligt kärntekniklagen och miljöbalken för att börja bygga ett slutförvar för kärnbränsle i Forsmark och en inkapslingsanläggning i Oskarshamn. Tillståndsprocessen beräknas ta flera år i anspråk. Förberedelser sker också i form av projektering inför byggnationen. Bygget av kärnbränsleförvaret beräknas kunna starta senast i början av år 2019.

I Tyskland finns det ännu inget förslag på slutförvaring av kärnbränsle. Senast 2031 ska en lämplig ort för slutförvaret ha hittats, enligt ett beslut i det tyska förbundsrådet i juni 2013. Tillsvärdare lagras använt kärnbränsle i direkt anslutning till kärnkraftverken. När det gäller låg- och medelaktivt avfall finns planer på att lagra detta i en före detta järnmalmsgruva utanför staden Salzgitter i delstaten Niedersachsen.

Finansiering av kärnavfallshantering

De svenska kärnkraftsföretagen sätter av medel för att täcka kostnaderna för kärnavfallshanteringen i Sverige. Det är ägarna av kärnkraftverken som enligt gällande lagar ska svara för alla kostna-

der för att ta hand om och slutförvara det använda kärnbränslet och kärnavfallet, samt för att riva kärnkraftverken och övriga kärntekniska anläggningar.

Drygt 2 öre för varje producerad kilowattimme kärnkraftsel betalas till en fond, Kärnavfallsfonden, som ska ersätta reaktorägarna för deras utgifter för avfallshanteringen och rivningen av Sveriges kärnkraftverk. Idag finns drygt 50 miljarder SEK i fonden. Vattenfalls andelar i Kärnavfallsfonden finns specificerade i Not 29.

I Tyskland finansieras avfallshanteringen genom att reaktorägarna gör avsättningar i sin egen balansräkning. Någon extern fondering krävs ej. Vattenfalls avsättningar finns specificerade i Koncernens Not 4.

Status på nedmontering/standstill av Brunsbüttel och Krümmel

Vattenfall har operativt ansvar för de två tyska kärnkraftverken Brunsbüttel, som Vattenfall äger till 66,7% och Krümmel, som ägs till 50%. Kärnkraftverken är inte i drift. I november 2012 påbörjade Vattenfall processen för tillståndsprovning för att stänga och montera ned kärnkraftverket Brunsbüttel. En så kallad omedelbar nedmontering ger möjlighet att maximalt utnyttja den befintliga personalens erfarenhet och kunskap. Förutsättningen för att Vattenfall ska välja en omedelbar nedmontering är tillgång till en förvaringsplats för låg- och medelaktivt radioaktivt avfall. Tillståndsprovningens processen har inletts vid det ansvariga departementet i delstaten Schleswig-Holstein och beräknas ta flera år. Nedmonteringsbeslutet är en följd av den tyska regeringens beslut sommaren 2011 att fasa ut landets kärnkraft. För att erhålla en rimlig kompensation för de ekonomiska förlusterna initierade Vattenfall och kärnkraftsbolagen Krümmel och Brunsbüttel ett skiljeförfarande hos ISCID (International Centre for Settlement of Investment Disputes) i Washington och skickade en så kallad utveckling av talan. Kärnkraftsbolagen Krümmel och Brunsbüttel har också lämnat in ett klagomål till den tyska författningsdomstolen. ■

Radioaktivt avfall	Låg- och medelaktivt radioaktivt driftsavfall (m ³)	Härdkomponenter (ton)	Använt kärnbränsle – uttagna bränsleelement (ton)	Använt kärnbränsle – ursprungligt uraninnehåll (ton) ¹
Sverige	883	18	161	145
Tyskland	2 084 ²	0	0	0
Totalt 2013	2 967	18	161	145
Totalt 2012	3 250 ³	18	147	136

Mängder av radioaktivt avfall 2012 och 2013 uppdelat på Sverige och Tyskland.

1) Ursprungligt uraninnehåll i utbytta stavar.

2) Mängden avfall avser det som lagras på plats. Sedan enheterna togs ur drift transporteras inte längre avfallet regelbundet till extern lagring. Detta på grund av effektivitetsskäl och tillämpbara tyska regler.

3) Uppdaterat i enlighet med ny tolkning av avtalsdefinition.

Ta ansvar för Vattenfalls påverkan på lokala samhällen

All Vattenfalls produktion och distribution av el och värme påverkar de lokala samhällena där anläggningarna finns. Störst påverkan har Vattenfalls brunkolsgruvor, där människor ibland måste flytta på grund av verksamheten.

Vattenfall arbetar för att inkludera intressenter i beslutsprocesser och bygga upp ömsesidigt förtroende genom öppenhet och delaktighet i lokala samhällen samt följa de lokala regler och riktlinjer som finns för alla sina anläggningar, men arbetet ser olika ut beroende på typ av verksamhet och region. Det är viktigt för Vattenfall att de människor som bor i närheten av bolagets verksamheter påverkas i så liten grad som möjligt. Oavsett vilken typ av påverkan våra verksamheter kan medföra, försöker Vattenfall att vara så lyhörd som möjligt när det gäller de berörda intressenternas behov och krav, oavsett kön, ålder och folkgrupp.

Vattenfalls koncernövergripande projektledningsverktyg innehåller styrning och stöd för att på ett proaktivt och ansvarsfullt sätt hantera och ta hänsyn till lokala intressen i olika projekt, till exempel dialog med närboende. Alla projektledare, beslutsfattare och i viss mån projektmedlemmar erbjuds utbildning inom verktyget. Vattenfall strävar också för att förbättra kommunikationsförmågan hos anställda inom alla nivåer i bolaget.

Lausitz är hemregion för minoritetsgruppen Sorberna, ett västslaviskt folkslag, som består av cirka 60 000 personer och är erkända som en minoritet i Tyskland.

Vattenfall ser sig själv som en ansvarsfull aktör i samhället. Arbetet för att minska påverkan på lokala samhällen pågår ständigt men kan alltid förbättras genom fortsatta dialoger med lokala intressenter. Vattenfall arbetar även löpande med att utveckla och förbättra sitt koncernövergripande projektledningsverktyg för att anpassa det till olika behov inom organisationen.

Flytt av byar för att ge plats åt brunkolsbrytning

Ett exempel på hur Vattenfall tar ansvar för påverkan på samhället är flyttprogrammen när byar måste flyttas för att lämna plats åt brunkolsbrytning. Vattenfalls brunkolsbrytning sker i dagbrott i regionen Lausitz i östra Tyskland. Dagbrotten förflyttar sig cirka 300 meter varje år till följd av brytningen och därför har fyra mindre samhällen flyttats sedan 1993 för att möjliggöra gruvbrytningen. I framtiden planeras flyttning av samhällena Schleife, Trebendorf, Welzow och Bahnsdorf för att kunna utvidga gruvorna Nochten och Welzow.

Vattenfalls flyttprogram innefattar många aspekter, från ekonomisk kompensation till bevarande av samhällets sociala struktur. I början av flyttprocessen görs en analys som ligger till grund för en specifikation av de sociala kraven. Målet är att alla invånare ska flyttas till en gemensam plats. De människor vars byar och samhällen ska flyttas är delaktiga i hela flyttprocessen och de bestämmer själva den nya platsen för byn, vanligtvis genom att välja mellan upp till fem olika platser. Nya byar förenas med befintliga samhällen. Om det inte finns tillgång till olika samhällstjänster (exempelvis skolor, hälsovård eller andra samhällstjänster) i de befintliga samhällena byggs nya upp. På detta sätt gynnas både det befintliga och det nya samhället. Vattenfall försöker, i dialog med invånarna i byn, hitta lämpliga lösningar för nya boenden och för att bevara småföretag.

By/ort	Genomförda omflyttningar	Invånare
Kausche	1993-1996	360
Geisendorf	1997-2002	45
Horno	2002-2004	350
Delar av samhällena Schleife och Trebendorf	2009-2013	270

By/ort	Beräknad påbörjan av process	Invånare
Delar av samhällena Schleife och Trebendorf (utvidgning av gruvområdet Nochten)	Under 2014	1 700
Delar av samhällena Welzow och Bahnsdorf (utvidgning av gruvområdet Welzow)	Under 2014/2015	810

Samarbete med minoritetsgrupper i Lausitz

Lausitz är även hemregion för minoritetsgruppen sorberna, ett västslaviskt folkslag som består av cirka 60 000 personer och är erkända som en minoritet i Tyskland. Sorberna har bevarat sin särart i Tyskland i århundraden, med ett eget språk och egen kultur. En flytt av samhällen blir extra känslig då det berör minoritetsgrupper, där mycket av kulturen finns i byarna och riskerar att försvinna om den geografiska samhörigheten upphör. Vattenfalls samarbete med sorbernas intresseorganisation Domowina började 2007 då en gemensam överenskommelse tecknades. Sedan dess har Vattenfall stöttat aktiviteter som syftar till att bevara det sorbiska språket, kulturen och traditionerna. 2013 förnyades överenskommelsen att gälla till och med 2016. ■

Hållbar konsumtion

Ett av Vattenfalls strategiska fokusområden är att bygga upp en marknadsposition som ett bolag som erbjuder intelligenta och hållbara energilösningar. Vattenfall är övertygad om att detta bidrar till ett bättre samhälle samtidigt som det innebär både konkurrensfördelar och affärsmöjligheter. Förutom tjänster inom

energieffektivisering erbjuder Vattenfall paketalösningar som omfattar laddningsstationer för elbilar, installering av solceller, lösningar för energieffektivisering och energirådgivning. Vattenfall hjälper också kunder med olika verktyg för kontroll och mätning av energianvändning, riskhantering och marknadsinformation.

Lösningar som möjliggör hållbar energianvändning

Vattenfall erbjuder flera olika lösningar för att hjälpa kunder att få kontroll över sin elräkning och identifiera energikrävande apparater. I Sverige och Finland erbjuder Vattenfall Smart plug och det webbaserade verktyget EnergyWatch. I Nederländerna marknadsför Vattenfall en liknande webbaserad produkt, E-manager.

Miljövarudeklaration – en unik produkt

Vattenfall är ensamt på den nordiska marknaden med att erbjuda certifierade miljövarudeklarationer av el. Nära 100% av Vattenfalls elproduktion i Sverige är miljövarudeklarerad. Det betyder att det finns detaljerad information om vilken miljöpåverkan, i form av till exempel CO₂-utsläpp, produktionen av el har. Miljöpåverkan analyseras ur ett livscykelperspektiv, vilket inkluderar elproduktionens hela värdekedja, från produktion av bränsle och konstruktion av anläggningar till hantering av avfall.

El certifierad enligt EPD-systemet, Environmental Product Declaration), har blivit en viktig tilläggstjänst för Vattenfall, och har stärkt Vattenfalls konkurrensfördel. Miljövarudeklarationer för vattenkraft, vindkraft och kärnkraft är publicerade på Vattenfalls hemsida.

Vattenfall certifierade under 2013 fyra EPD:er, en för vindkraftverksamheten i Storbritannien, en för den nordiska vindkraftportföljen samt uppdateringar av de befintliga EPD:erna för Forsmark respektive Ringhals kärnkraftverk.

Intresset för ursprungsmärkt el och EPD:er är stort, speciellt från företagskunder. I juni 2013 tecknade Vattenfall ett avtal med Facebook om elleverans på fem år, där Vattenfall garanterar en elförsörjning bestående av 100% vattenkraft med EPD från Lule älv i Norra Sverige. Att Vattenfall kunde erbjuda en helt förnybar produkt var ett av Facebooks viktigaste urvalskriterier i beslutet att lokalisera sitt datacenter till Luleå.

Kort om Vattenfall Smart plug

Vad är en smart plug?

En stickkontakt som sätts mellan eluttag och elapparat och med vars hjälp man kan se hur mycket elapparaten förbrukar i realtid. Kan skötas med mobilen.

Vem kan använda den?

Alla, även icke-Vattenfallkunder.

Vad behövs?

Smartphone eller surfplatta och trådlöst internetuppkoppling. Konto på energywatch.se.

Vad kan en smart plug användas till?

- Sätta på eller stänga av en apparat som är kopplad till en smart plug. Med ett grenuttag kan flera apparater kopplas till en smart plug.
- Schemalägga användning apparater med hjälp av en timer-funktion.

Kan köpas via Vattenfalls webbshop i Sverige, energibutik.vattenfall.se.

Förutsägbart elpris

Många av Vattenfalls företagskunder vill inte bara ha ett konkurrenskraftigt elpris, utan också ett elpris som är förutsägbart och ger möjlighet att budgetera elkostnaderna. Vattenfall har utvecklat ett webbaserat system för företagskunder där kunden får en översikt över elportföljens prissäkkringar, prisprognoser, elförbrukning och fakturor online. Dessutom får kunderna tillgång till aktuella marknadsanalyser från Vattenfalls rådgivare.

Energieffektiviseringsåtgärder hos företagskunder

Vattenfall erbjuder flera olika energieffektiviseringstjänster till företag, till exempel Energikontrollen (för svenska företagskunder), vilken innefattar mätning och visualisering av elförbrukningen tillsammans med en företagsanpassad energirådgivning. I Tyskland erbjuds liknande tjänster. Vattenfall erbjuder även energikartläggningar, som förutom att ge företag eller fastighetsägare en bild över deras energianvändning, även ger konkreta förslag på besparingsåtgärder.

Vattenfall/Nuon har dessutom under året utvecklat en produkt som ger en effektivare gasförbrukning och på så sätt sparar både kostnader för kunden och ger lägre miljöpåverkan.

Erbjudande inom solenergi

Att producera egen el med hjälp av solpaneler på hustaket är ett sätt för elkunder att minska sina elkostnader och bidra till en bättre miljö. Vattenfall erbjuder ett flertal olika produkter inom solenergi i Sverige och Nederländerna, bland annat installation och montering av solpaneler eller solfångare. I Vattenfalls erbjudande ingår också ett åtagande om att köpa tillbaka överskottsel.

Vattenfalls virtuella kraftverk

Idén med Vattenfalls virtuella kraftverk är att integrera förnybar energi, bestående av intermitterent vind- och solenergi, i kraftsystemet. I det virtuella kraftverket förbinds småskaliga decentraliserade anläggningar, till exempel kraftvärmeenheter som fungerar som el- och värmeproducenter och värmepumpar som omvandlar el till värme. På så sätt bildas ett nätverk som styrs centralt.

De virtuella kraftverken kan balansera både under- och överskott av förnybar energi, vilket inte är möjligt i konventionella kraftverk.

Ur miljösynpunkt är detta fördelaktigt eftersom all förnybar energi i systemet kan användas, även i situationer med överproduktion av vindkraft. Om det levereras för lite el till nätet på grund av svaga vindar, skickas ett meddelande till kraftvärmeenheter om att de ska mata mer el till nätet. Finns det ett överskott av vindkraft, aktiveras värmepumparna i nätverket för att använda vindkraften till att producera värme som sedan lagras i ackumulatörer.

Vattenfall erbjuder företagskunder i Tyskland, med egna kraftvärmeverk, tillgång till virtuella kraftverk.

El och värme i en produkt

Haus-Strom är en av de innovativa värmelösningar som Vattenfall säljer i Tyskland och går ut på att Vattenfall installerar och driver små decentraliserade gaseldade kraftvärmeverk för värme och el direkt hos kunden (i flerfamiljshus eller större fastigheter). Anläggningen täcker kundernas uppvärmnings- och elbehov, och överskottsel kan säljas tillbaka till elnätet. Olika subventioner och skattelättnader gör modellen lönsam för både kunden och Vattenfall.

Koldioxidneutral värme

I Uppsala erbjuder Vattenfall företaget produkten Koldioxidneutral värme. Den bygger på att Vattenfall ersätter den icke-förnybara andelen torv i det lokala fjärrvärmeverket med en ökad andel träflis. Kunderna får information om minskningen av CO₂-utsläpp som kan användas i deras egen verksamhet för att påvisa koldioxidminskning. I Tyskland erbjuder Vattenfall produkten Fernwärme Natur Mix. Kunderna kan välja att helt eller delvis få fjärrvärme producerad av förnybara energikällor (träbränsle, avfall och metangas).

Eldrivna transporter

Transporter står för ungefär en tredjedel av den globala energikonsumtionen, vilket gör transportsektorn central i skapandet av ett intelligentare energisystem. Vattenfall tror att elektrifiering av transportsektorn kommer lösa många av utmaningarna som världen står inför vad gäller energianvändning och urbanisering. Eldrivna transporter bidrar till minskade CO₂-utsläpp och andra skadliga utsläpp och minskar samhällets beroende av olja. Minskade bränslekostnader och bullernivåer är andra fördelar.

För att eldrivna fordon ska få genomslag i samhället krävs en helt ny infrastruktur med laddningsmöjligheter för elbilar. Vattenfall är involverat i en rad olika projekt och erbjuder offentliga laddningsstolpar i Amsterdam, Berlin, Hamburg och Stockholm (Tyresö). Vattenfall blev under året även ny samarbetspartner till Mitsubishi Motors Deutschland. Vid försäljningen av familjebilen Outlander (laddhybrid med fyrhjulsdraft) erbjuder Vattenfall laddningslösningen E-mobility, som omfattar laddningsstruktur, installations- och underhållsservice samt ett passande elavtal. Vattenfall och Volvo har utvecklat den första diesel-drivna hybriden i världen. Den kan köras som antingen en vanlig dieselbil, som en hybrid eller som en elbil.

Vattenfall deltar även i forskningsprojekt kring elbilar. Tillsammans med BMW ska Vattenfall hitta metoder att återanvända batterier från elbilar i elnät där vind- och solkraft matas in. Begagnade bilbatterier kan användas som flexibla lagringsplatser för förnybar energi vilket kan bidra till att stabilisera energisystemet.

Intelligenta elnät

Den ökande produktionen av el från förnybara energislag (framför allt vindkraft) tillsammans med kundernas behov av mer och bättre information om sin elförbrukning driver på utvecklingen av elnät som kan hantera el i båda riktningar och stora svängningar i energiflödet, så kallade intelligenta elnät.

Vattenfall bedriver ett omfattande utvecklingsarbete inom intelligenta elnät parallellt med omfattande moderniserings- och utbyggnadsprojekt i det befintliga elnätet, för att möta nya behov hos kunder och krav från myndigheter.

Vattenfall har en historik av att ligga i framkant när det gäller utveckling av nya distributionssystem och tog bland annat världens första kommersiella högspänningsledning i drift redan 1954. Ambitionen är att fortsätta driva utvecklingen framåt och vara den mest pålitliga och kundorienterade elnätsoperatören, och en "Smart energy enabler" som erbjuder nya intelligenta energilösningar ■

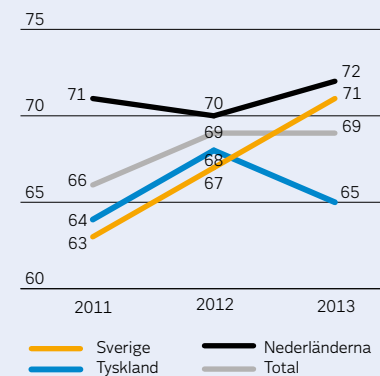
Kundnöjdhet under året

Vattenfalls kundnöjdhetsindex är ett viktigt mått för att mäta resultatet av Vattenfalls arbete gentemot kunden. Vattenfalls koncernledning har satt ett långsiktigt mål på att nå ett kundnöjdhetsindex på 75 (2013: 71) samt att vara bland de bästa i branschen. Vattenfall arbetar för att nå målet genom att fortsätta att utveckla hållbara och intelligenta produkter och tjänster som gynnar kunden. Under 2013 har Vattenfalls kundnöjdhet förbättrats i Sverige och Nederländerna jämfört med tidigare år. I Tyskland har kundnöjdheten sjunkit något, vilket troligen förklaras av en prishöjning i början av året samt en negativ debatt kring Vattenfall i samband med folkomröstningarna angående återköp av energinäten i Berlin och Hamburg.

Intelligenta och hållbara energilösningar är ett relativt nytt område för Vattenfall och skiljer sig från Vattenfalls traditionella produktionsverksamhet, både när det gäller kompetens och affärsmodell. Vattenfall är övertygat om att kunden kommer att bli än viktigare i framtiden och har därför lagt till hållbara kundlösningar som ett strategiskt fokusområde för bolaget (läs mer på sidan 14 om Vattenfalls strategiska fokusområden).

Kundnöjdhetsindex
(Elförsäljning, värmeförsäljning och distribution)

Grafen avser privatkunder inom elförsäljning, värmeförsäljning och eldistribution. Undersökningen sker i huvudsak via telefonintervjuer och koordineras från koncernnivå. Resultatet för koncernen sammanställs och följs upp årligen. Kunder ges även möjlighet att lämna synpunkter via andra kanaler som exempelvis via kundservice och hemsidan.

Uppdelningen har gjorts utifrån rådande organisationsstruktur. Siffrorna för 2011 har räknats om på motsvarande sätt.

Hållbara städer

Fler människor bor numera i eller i anslutning till städer, än på landsbygden. Urbaniseringen ökar globalt vilket innebär en påfrestning på miljön. För att nå en hållbar konsumtion av energi, måste städerna involveras.

”City partnership” är Vattenfalls koncept för att bidra till städernas omställning till en mer hållbar energianvändning och syftar till att ta ett helhetsgrepp på städernas energisystem och utveckla lösningar där Vattenfall integrerar olika produkter och tjänster. För Vattenfalls del innebär samarbetet även förtroendeskapande aktiviteter och att bli den naturliga marknadspartnern för alla involverade. Vattenfall har ingått City Partnership med städerna Amsterdam, Berlin, Hamburg och Uppsala.

- **Amsterdam har som mål** att sänka CO₂-utsläppen med 40% till 2025 jämfört med 1990. I samarbete med staden bidrar Vattenfall/Nuon bland annat med ersätta gasbaserad uppvärmning med fjärrvärme, och har även investerat i lagringsmöjligheter för fjärrvärme. Vattenfall erbjuder även företag fjärrkyla där vatten kyls i närliggande sjöar. Vattenfall/Nuon har installerat 1 000 laddningsplatser för elbilar och under hösten 2013 utökades nätverket genom installation av ytterligare 200 laddningsstationer i Amsterdams kranskommuner.
- **Berlin vill sänka CO₂-utsläppen** med 40% till 2020 jämfört med 1990. Vattenfall stödjer initiativet genom att ersätta äldre kraftverk mot nya med modernare teknik och investeringar i fjärrvärmenätet. Vattenfall bidrar även med energieffektiviseringslösningar

och rådgivning till kunder och organisationer och är även aktivt i projekt för att utveckla nya stadsdelar som Klausener Platz eller runt flygplatsen Tegel.

- **Tillsammans med Hamburg stad har Vattenfall** utvecklat ett koncept för att driva Tysklands energiomställning, Energiewende, framåt. Vattenfall kommer de närmaste åren att investera i nya, effektiva anläggningar, lagring av el och värme samt lösningar för intelligenta elnät. I den nybyggda stadsdelen Hafencity driver Vattenfall ett pilotprojekt för integrering av ett antal olika energilösningar, som energibesparingsåtgärder, nya bränslelösningar och lagringslösningar. Här finns bland annat Hamburgs största installation av solpaneler och laddningslösningar för elbilar.
- **Uppsala har som mål** att reducera CO₂-utsläppen med 45% till 2020 jämfört med 1990. Ungefär 90% av Uppsalas hushåll och fastigheter värms idag med fjärrvärme från Vattenfall. Vattenfall bidrar till Uppsalas klimatmål främst genom att ersätta det nuvarande torveldade kraftvärmeverket med ett bibränsleeldat kraftvärmeverk. Partnerskapet med Vattenfall var bidragande till att Uppsala blev utnämnd till årets klimatstad 2013 av WWF/Världsnaturfonden. Vidare erbjuder Vattenfall energieffektiva lösningar, bland annat inom Uppsalas nya stadsdel Östra Sala Backe, till exempel värmedrivna vitvaror och solceller. Vattenfall har under året även initierat pilotprojekt inom värmedriven kyla, så kallad Absorptionskyla.

Vattenfall bidrar till Uppsalas klimatmål främst genom att ersätta det nuvarande torveldade kraftvärmeverket med ett bibränsleeldat kraftvärmeverk. Partnerskapet med Vattenfall bidrog till att Uppsala blev utnämnd till årets klimatstad 2013 av WWF/Världsnaturfonden.

Hållbar ekonomi

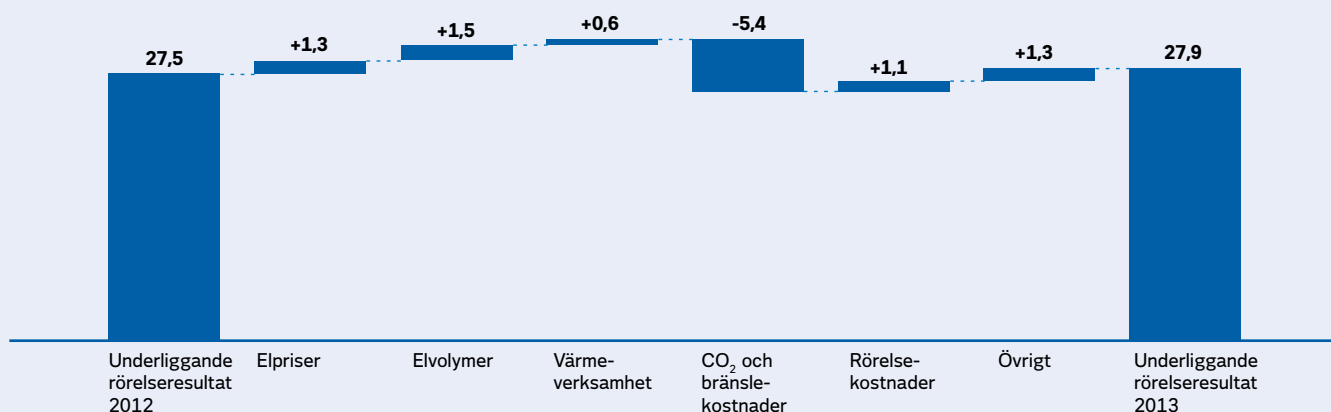
Vattenfall är, baserat på omsättningen, Sveriges tredje största företag. Att vara ett långsiktigt finansiellt stabilt företag är en förutsättning för att kunna ställa om portföljen mot mer hållbar energiproduktion och erbjuda kunderna hållbara och intelligenta energilösningar.

Resultatutveckling under 2013

Vattenfalls underliggande rörelseresultat för 2013 uppgick till 27,9 miljarder SEK, vilket är 0,4 miljarder SEK högre jämfört med 2012. Skillnaden mellan 2013 och 2012 förklaras av:

- Högre genomsnittligt erhållna elpriser (1,3 miljarder SEK)
- Högre produktionsvolym (1,5 miljarder SEK)
- Högre erhållna värmepriser och högre värmeproduktion (0,6 miljarder SEK)
- Högre kostnader för CO₂-utläppsrätter och bränsle (-5,4 miljarder SEK)
- Lägre rörelsekostnader (netto 1,1 miljarder SEK). Exklusive tillväxtprojekt, uppgick kostnadsbesparingarna till 3,2 miljarder SEK, framför allt genom minskade drift- och underhållskostnader och lägre kostnader för försäljning och administration.
- Övrigt (netto 1,3 miljarder SEK), främst till följd av förbättrat resultat från intressebolag, förbättrat resultat från Tradingverksamheten samt högre resultat från elförsäljning till slutkunder. Högre skatt på vattenkrafttillgångar hade en negativ påverkan.

Utveckling av Vattenfalls underliggande rörelseresultat 2013, mdr SEK

Nedskrivningar av produktionsanläggningar och goodwill

Vattenfall skrev under året ned bokförda värden på tillgångar med totalt 30,1 miljarder SEK. Försämrade marknadsförhållanden och ökade affärsrisker har lett till lägre marginaler inom framförallt gas- och stenkolsproduktionen, vilket innebär att det bokförda värdet på en del av Vattenfalls tillgångar översteg nyttjandevärdet (diskonterat kassaflöde). En stor del av nedskrivningarna hänför sig till gas- och stenkoltillgångar i Nederländerna. Vattenfalls kassaflöde och netto-skuld påverkades inte av nedskrivningarna. Detaljerad information om nedskrivningarna finns i Koncernens Not 14 på sidorna 77-78.

Ökad elproduktion

Elproduktionen 2013 ökade med 1,6% jämfört med 2012. Vattenkraftsproduktionen minskade dock, vilket främst förklaras av exceptionellt hög vattenkraftproduktion under 2012 tack vare god vattentillgång. Ökad elproduktion från Vattenfalls kärnkraftverk och kol- och gaseldade kraftverk kompenserade bortfallet från vattenkraften. Kärnkraften ökade med 6,1% tack vare högre tillgänglighet. Fos-silkraft (brunkol, stenkol och gas) ökade med 7,6% främst på grund av ökad produktionskapacitet (de gaseldade kraftverken Magnum och Diemen 34 i Nederländerna och brunkolskraftverket Boxberg R i Tyskland). Vattenfalls elproduktion från vindkraft ökade med 8,3%, främst i Storbritannien och Nederländerna.

TWh	2013	2012	Förändring, %
Elproduktion, totalt	181,7	178,9	1,6
varav vattenkraft	35,6	42,2	-15,6
varav kärnkraft	51,9	48,9	6,1
varav fossilkraft	87,9	81,7	7,6
- brunkol	57,2	55,3	3,4
- stenkol	15,6	14,2	9,9
- gas	14,7	11,5	27,8
- olja	0,4	0,7	-42,9
varav vindkraft	3,9	3,6	8,3
varav biobränsle, avfall	2,4	2,5	-4,0

Ökad tillgänglighet inom kärnkraften

Vattenfalls svenska kärnkraftverk producerade under 2013 nästan 52 TWh, vilket motsvarade 29% av Vattenfalls totala elproduktion. Kärnkraftproduktionen under 2013 var den näst högsta sedan produktionen startade för nästan 40 år sedan. Moderniseringsprojekt, hög tillgänglighet och effekthöjning i Forsmark 2 bidrog till den höga elproduktionen. Den sammanlagda tillgängligheten i Vattenfalls kärnkraftverk uppgick till 86% (83).

EI-, värme och gasförsäljning

Den totala elförsäljningen minskade något under året. Försäljning till privat- och företagskunder minskade med 4,7% respektive 5,9% medan elförsäljning via återförsäljare ökade med 7,1%. Värmeförsäljningen var i stort sett oförändrad. Gasförsäljningen ökade med 3,4 TWh till 55,8 TWh till följd av ökat antal privat- och företagskunder i Tyskland.

TWh	2013	2012	Förändring, %
Elförsäljning	203,3	205,5	-1,1
varav privatkunder	28,1	29,5	-4,7
varav återförsäljare	27,1	25,3	7,1
varav företagskunder	67,1	71,3	-5,9
Övrig elförsäljning ¹	81,0	79,4	1,9
Värmeförsäljning	30,2	29,8	1,3
Gasförsäljning	55,8	52,4	6,5

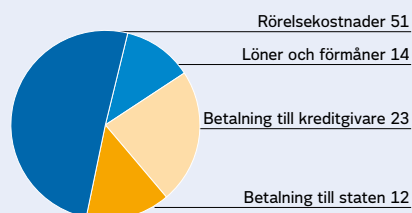
1) Främst elbörser.

Levererat ekonomiskt värde enligt GRI-indikator G4-EC1

MSEK	2013	2012
Extern nettoomsättning	171 684	167 313
Rörelsekostnader	-84 548	-82 131
Löner och förmåner	-23 852	-25 148
Betalning till kreditgivare	-10 926	-8 298 ¹
Betalning till staten	-19 705	-16 777
Totalt	32 653	34 959

1) Värdet för 2012 har ändrats jämfört med tidigare publicerad information.

Vattenfall har under 2013 skapat ett ekonomiskt värde på 32,7 miljarder SEK (35,0), efter att kostnader för drift, lönekostnader, räntekostnader och skatter betalats.

Levererat ekonomiskt värde, %

Tillståndspliktig verksamhet

Vattenfall har under året bedrivit tillståndspliktig verksamhet enligt respektive lands lagstiftning i Sverige, Finland, Danmark, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien. Moderbolaget Vattenfall AB bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt den svenska miljöbalken. Denna verksamhet utgörs i huvudsak av både tillstånds- och anmälningspliktiga anläggningar för el- och värmeproduktion. Vattenfalls övriga tillståndspliktiga verksamheter, vilka utgör en väsentlig del av verksamheten, bedrivs huvudsakligen i dotterföretag.

Vattenfalls verksamhet inom FoU

Det övergripande målet med Vattenfalls FoU-verksamhet är att bidra till genomförandet av Vattenfalls strategi. Merparten av FoU-resurserna satsas på att effektivisera anläggningarna och utveckla dem för att klara morgondagens behov, men Vattenfall är även aktivt i utvecklingen av ny teknik för miljömässigt hållbar energiproduktion, distribution och effektiv användning av resurser. Parallellt med FoU inom förnybar energiproduktion, framförallt vindkraft och biomassa, bedrivs utveckling för att öka flexibiliteten hos befintliga värme- och vattenkraftverk, samt även utveckling av nätverksamheten. Genom att öka flexibiliteten skapas utrymme för mer förnybar energi som vindkraft och solenergi i kraftsystemet. Läs mer om Vattenfalls arbete inom resurseffektivisering på sidorna 24-26.

Under 2013 uppgick Vattenfalls FoU-satsningar (exklusive resurser allokerade till säkert slutförvar av kärnbränsle) till 442 MSEK (463), vilket motsvarar ungefär 0,3% (0,3) av koncernens nettoomsättning. Ungefär hälften satsades på förnybara eller distribuerande tekniker, som till exempel smarta elnät och e-mobility. Cirka en tredjedel gick till övriga produktionsslag med låga utsläpp, inklusive kärnkraft och CCS, och cirka en sjättedel gick till konventionell fossilbaserad produktion som brunkol, stenkolk och gas. Varje FoU-program har en tydlig målsättning, plan och prioritering som följs upp och utvärderas månadsvis. Vattenfall har därför initierat en intern stödfunktion som ska säkerställa att det finns en affärsnytta med varje FoU-program, att verksamheten utförs på ett effektivt och konsistent sätt, samt att goda exempel återanvänds. ■

Säkra hållbarhet i leverantörskedjan

Vattenfall har ett ansvar för att de inköp som bolaget gör sker på ett så hållbart sätt som möjligt. Vattenfall köper årligen in varor, tjänster och bränsle i storleksordningen 111 miljarder SEK från mer än 45 000 leverantörer. Vattenfall har två typer av leverantörer; leverantörer av varor och tjänster samt bränsleleverantörer.

I leverantörskedjan är Vattenfall exponerat för miljömässiga och sociala risker som inte ligger inom företagets direkta kontroll. Traditionellt sett utgörs större delen av inköp, som inte avser bränsle, från leverantörer inom EU och områden där det finns tydliga regelverk och god praxis vad gäller företagets samhällsansvar. En mindre del av inköpen görs dock från nya leverantörer på så kallade nya leverantörsmarknader, vilka saknar tydliga regelverk. Detta ökar riskerna för brott mot mänskliga rättigheter och därmed behovet av hantering av sådana risker.

Sedan 2008 har Vattenfall en uppförandekod för leverantörer baserad på Global Compacts principer för mänskliga rättigheter och arbetsvillkor, miljö samt anti-korruption. Den 1 juli 2013 uppdaterades uppförandekoden med tydligare formuleringar kring de förväntningar och krav Vattenfall har på sina leverantörer när det gäller dessa områden. Den uppdaterade uppförandekoden innehåller krav på att leverantörerna ska ha system för att hantera hållbarhetsaspekterna i sin egen verksamhet samt kontrollsystem för granskning och uppföljning av sina leverantörers hållbarhetsarbete. Vattenfalls ambition är att arbeta tillsammans med sina leverantörer för att gemensamt förbättra eventuella avvikelser från uppförandekoden.

Leverantörer av varor och tjänster

Under 2013 påbörjade Vattenfall ett arbete för att förstärka den egna granskningen och uppföljningen av leverantörer av varor och tjänster. Arbetet inkluderar landsriskbedömningar, revisioner samt åtgärdsprogram. Landsriskbedömningarna görs baserat på BSCI:s¹ lista över så kallade högriskländer inom områdena mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och anti-korruption.

Den nya uppförandekoden med kontrollsystem för uppföljning och

granskning implementerades den 1 juli 2013. Därefter har Vattenfall under året genomfört granskningar utförda av externa företag på samtliga nya potentiella leverantörer (sju stycken) från de nya leverantörsmarknaderna.

Leverantörer av vissa bränslen

Vattenfall gör egna granskningar och uppföljningar av leverantörerna av kärnbränsle och, i viss mån, stenkol, för att säkerställa att de efterlever kraven i Vattenfalls uppförandekod. Samtliga kärnbränsleleverantörer granskas av Vattenfall innan leverans sker. En godkänd revision är tidsbegränsad och följs upp kontinuerligt. Under 2013 har ett arbete påbörjats med att granska Vattenfalls största stenkolsleverantörer. Gemensamt levererar dessa cirka 80% av stenkolet som används i Vattenfalls produktionsanläggningar.

Granskningen av leverantörerna av vissa bränslen (stenkol, biomassa och uran) är även tänkt att ske inom ramen för branschinitiativ, då det är ett effektivt sätt att åstadkomma förbättringar hos leverantörer. Under året har Vattenfall fortsatt utveckla samarbetet med branschinitiativen Bettercoal, Sustainable Biomass Partnership och Uranium Stewardship Initiative.

För det bränsle som Vattenfall köper via tradingverksamheten och genom borskontrakt (ej uran) utförs för närvarande ingen standardiserad granskning och uppföljning mot kraven i uppförandekoden.

Vattenfalls arbete har kommit olika långt för olika typer av leverantörer. Målet är att arbeta för kontinuerlig förbättring, vilket kommer att mätas årligen. Vattenfall ser framförallt tre förbättringsområden:

- 1) Utveckla formaliserade processer och kontrollsystem för uppföljning och granskning av samtliga leverantörstyper
- 2) Intern utbildning för ökad förståelse och medvetenhet
- 3) Utveckla samarbetet med branschinitiativen Bettercoal, Sustainable Biomass Partnership och Uranium Stewardship Initiative. ■

1) BSCI = Business Social Compliance Initiative är ett europeiskt affärsdrivet samarbetsinitiativ för företag som vill förbättra arbetsförhållanden och transparensen i den globala leverantörskedjan. Initiativet startades 2003 av FTA (the Foreign Trade Association), läs mer på <http://www.bsci-intl.org/>.

Värna bolagets integritet

Att vara en god samhällsaktör innebär att säkerställa att organisationen agerar på ett etiskt och icke-korrupt sätt. Vattenfall anser att effektiv konkurrens är avgörande för att en marknad ska fungera väl och har nolltolerans mot korruption.

Vattenfall säkerställer att alla anställda agerar på ett etiskt och icke-konkurrenshämmande sätt genom interna policies, instruktioner och regler som kommuniceras på intranätet. Förebyggande åtgärder är en viktig del i arbetet. Vattenfall involverar också lokala experter, som arbetar med riskbedömningar för korruption per marknad, i arbetet med att ta fram dessa underlag.

Vattenfalls uppförandekod utgörs av åtta principer, varav affärsetik är en. Uppförandekoden gäller för alla Vattenfalls medarbetare världen över, även i de länder där lagar saknas eller regelverken inte är lika strikta som vad som anges i koden. För Vattenfall är det en självklarhet att kräva att även bolagets leverantörer accepterar och efterlever dessa principer och tillämpar därför en uppförandekod även för leverantörer. Ett arbete har initierats för att Vattenfalls uppförandekod även ska tillämpas inom sponsringsverksamheten.

Den viktigaste delen i det förebyggande compliance-arbetet är ut-

bildning av de anställda. Alla chefer och anställda som har omfattande externa kontakter, med till exempel kunder, media eller sponsorer, måste delta i Vattenfalls "Integrity Programme" och därefter repetera programmet vart tredje år.

Programmet är en vidareutveckling av den konkurrensrättsutbildning som startades för snart tio år sedan. Fokus ligger fortfarande på konkurrensrättslagstiftningen men programmet tar även upp flera andra integritetsrelaterade frågor, som Vattenfalls uppförandekod, mutor och korruption, incidentrapportering, insider-information och intressekonflikter. Syftet är att etablera en grundläggande kunskapsnivå kring dessa frågor inom hela koncernen och att främja en företagskultur som präglas av ett personligt ansvarstagande och integritetstänkande. Utbildningen utvärderas löpande för att säkerställa att den bidrar till att bolagets anställda agerar på ett ansvarsfullt och etiskt sätt. Vattenfall har också tagit fram olika e-learning program under 2013 som kompletterar den lärarledda utbildningen.

Vattenfall deltar i flera olika sammanslutningar och initiativ som arbetar för att bekämpa korruption och mutor, läs mer på sidan 131. ■

Fokus på Vattenfalls medarbetare

Som arbetsgivare vill Vattenfall ge sina medarbetare möjlighet att utveckla deras fulla potential och erbjuda en attraktiv och spännande arbetsplats. Mångfalds- och jämställdhetsarbete ska vara en naturlig del av verksamheten. Målet är att långsiktigt attrahera och behålla den bästa kompetensen och vara en attraktiv arbetsgivare för dagens och framtida medarbetare.

Medarbetarundersökning

Vattenfalls medarbetare har möjlighet att anonymt uttrycka sina åsikter om Vattenfall som arbetsgivare genom en medarbetarundersökning. Undersökningen går igenom en rad aspekter som belyser Vattenfalls företagskultur och arbetsklimat. Resultatet används som vägledning till kontinuerliga förbättringar, både lokalt och på koncernnivå. Under 2013 deltog 72% av Vattenfalls anställda i undersökningen.

Resultatet från 2013 års undersökning visade att medarbetarna trivs med sina arbeten och sina närmaste chefer, men också att det

finns ett behov av att bättre förstå Vattenfalls övergripande strategi och beslut som fattas av högsta ledningen, speciellt i tider av stora förändringar. Vattenfalls koncernledning har beslutat om ett gemensamt förbättringsområde för hela koncernen: "Fokus på våra medarbetare", som exempelvis innefattar insatser för individuell utveckling, att lyfta fram goda prestationer, ge feedback och hitta lösningar för att minska stress på arbetsplatsen.

Medarbetares engagemang

En viktig del för att få engagerade medarbetare är att erbjuda regelbundna samtal om personlig utveckling och karriärmöjligheter. Enligt medarbetarundersökningen har 88% (88% män och 89% kvinnor) av alla medarbetare haft ingående samtal med sina chefer för att komma överens om målen för sitt arbete under de senaste 12 månaderna. Motsvarande siffror för 2012 är 85% (84% män och 87% kvinnor). 90% (90% män och 91% kvinnor) kände till de kunskaper och färdigheter de behövde förbättra ytterligare. Fortsatt fokus är att förbättra kvalitén på dessa samtal. Genom utbildning inom ledarskap och medarbetarengagemang vill Vattenfall hjälpa sina chefer att bli tydliga, tillgängliga och modiga i sitt ledarskap.

Vattenfalls ambition är att medarbetarna ska ha en positiv och utvecklande arbetsmiljö där de kan se hur deras arbete bidrar till företagets strategiska mål.

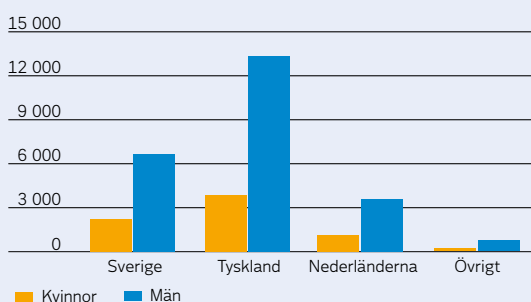
Mångfald och jämställdhet

Vattenfall är övertygat om att mångfald och jämställdhet är viktiga faktorer i ett hållbart företag. Vattenfall arbetar bland annat med att öka andelen kvinnliga chefer så att den motsvarar andelen kvinnor i koncernen. Ambitionen är inte nådd än, vilket också framgår av graferna nedan. Andelen kvinnliga chefer är lägre än andelen kvinnliga anställda totalt, även om det finns stora variationer mellan olika marknader. Vattenfall har exempelvis nästan dubbelt så många kvinnliga chefer i Sverige jämfört med Tyskland.

För att öka andelen kvinnliga chefer driver Vattenfall bland annat ett koncernövergripande mentorprogram som löper över ett år, där koncernledningen och andra höga chefer är mentorer för kvinnliga talanger inom företaget. Under 2013 har alla interna rekryterare fått utbildning i mångfaldsfrågor och mångfald är en viktig aspekt vid rekrytering. I den pågående omorganisationen har mångfald varit en viktig faktor i rekryteringen av nya chefer.

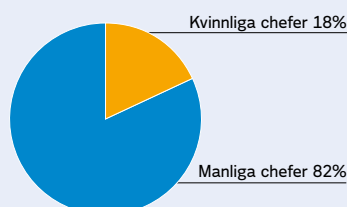
Antal anställda per kön och land, heltidstjänster, per 31 december 2013¹

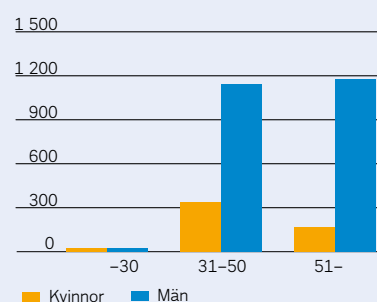
Totalt har Vattenfall 31 819 anställda, varav 7 485 är kvinnor.

1) Mer detaljerad information finns i Koncernens Not 53 på sidan 102.

Andel kvinnliga chefer

Antal chefer per ålderskategori, 31 December 2013

Säkerställa en sund och säker arbetsplats

Säkerhet är ett prioriterat område för Vattenfall, vilket bland annat återspeglas i att säkerhet utgör ett av Vattenfalls kärnvärden. För att skapa en sund och säker arbetsplats för anställda, entreprenörer och inhyrd personal, krävs ett systematiskt och proaktivt arbete i alla verksamheter. Det återspeglas bland annat i att Vattenfalls bolag och enheter är arbetsmiljöcertifierade (enligt europeiska kravdokumentet OHSAS 18001 eller liknande) samt att Vattenfalls ledning är delaktiga i att sätta och följa upp mål inom området.

Vattenfalls långsiktiga mål är noll skador och ingen arbetsplatsrelaterad ohälsa, samt att alla medarbetare ska ha en säker, hälsosam och motiverande arbetsmiljö.

Aktiviteter under året

Vattenfall ser ökad medvetenhet och kunskap som en förutsättning för att nå de långsiktiga målen inom hälsa och arbetsmiljö. Därför genomför Vattenfall bland annat ett utbildningsprogram inom säkerhet sedan 2010. Totalt har 24 800 medarbetare genomfört utbildningen, varav 11 200 under 2013. Under 2013 har även en koncernövergripande standard för hälsa och arbetsmiljö utvecklats, som vägleder i upphandling av nya entreprenörer. Vattenfall arbetar aktivt med att förbättra medarbetarnas hälsa, bland annat genom att erbjuda regelbundna hälsokontroller och förebyggande åtgärder. Vattenfall stödjer aktivt medarbetare som varit långtidssjukskrivna så att de kan återvända till arbetet. Dessutom arbetar Vattenfall för att öka medvetenheten om hälsofrågor, bland annat har ett nytt koncept för hälsoutbildningar tagits fram under 2013, som kommer att implemen-

teras 2014. Områdena hälsa och arbetsmiljö ingår i Vattenfalls medarbetarundersökning och uppföljningen av denna. Resultatet från 2013 års undersökning visar att stress och stresshantering är områden för Vattenfall att arbeta mer aktivt med under 2014. ■

Mål och uppföljning av frånvaro

Olycksfallsrelaterad frånvarofrekvens (LTIF – Lost Time Injury Frequency) är en viktig del av Vattenfalls interna styrning och följs upp av koncernledningen både månadsvis och årligen.

Vattenfalls kontinuerliga arbetsmiljöarbete har resulterat i en positiv utveckling där den olycksfallsrelaterade frånvaron för anställda har minskat de senaste åren, från 4,5 LTIF år 2010 till 2,3 LTIF år 2012. Under 2013 ökade dock LTIF för anställda något jämfört med 2012, från 2,3 till 2,6. För entreprenörer var LTIF-utfallet 3,6 för 2013. Eftersom 2013 var första året då Vattenfall mätte LTIF för entreprenörer kan ingen jämförelse med tidigare år göras. Målen för 2013 om en olycksfallsrelaterad frånvaro på 2,3 LTIF för anställda och 3,2 LTIF för entreprenörer nåddes därmed inte.

Vattenfalls mål är att nå en olycksfallsrelaterad frånvaro för anställda på 2,1 LTIF till 2014 och lägre än 2,0 LTIF till 2015. En

viktig del i arbetet att kunna uppfylla dessa mål är ledarskap och uppföljning av olycksfall. Vattenfall arbetar med att utveckla ett koncernövergripande program, anpassat till regionala och verksamhetsmässiga förutsättningar, med fokus på ledarskap och chefers motivation.

Arbetsrelaterade sjukdomar följs upp i enlighet med nationell praxis av arbetsmiljöorganisationen och ledningen, men inga kvalitativa uppgifter finns tillgängliga på koncernnivå. Eftersom olika regler gäller i de länder där koncernen bedriver verksamhet rapporteras inte olyckor på väg mellan arbetet och hemmet eller antal förlorade arbetsdagar per anställd till följd av olyckor.

Det har inte förekommit några olycksfall i arbetet som lett till dödsfall inom Vattenfalls verksamhet under 2013.

Under 2013 minskade sjukfrånvaron från 4,2% till 4,1%.

LTIF - Lost Time Injury Frequency för anställda¹

	Sverige	Tyskland	Nederländerna	Totalt
LTIF per land 2013				
Internt (anställda)	1,8	3,2	1,5	2,6
Externt (entreprenörer)	3,7	4,5	0,6	3,6
Sjukfrånvaro per kön och land 2013, %				
Män	2,0	4,6	4,2	3,8
Kvinnor	3,3	6,8	5,0	5,3
Totalt	2,3	5,1	4,4	4,1

1) LTIF uttrycks i antal arbetsolyckor (per 1 miljon arbetade timmar), arbetsolyckor med frånvaro > 1 dag samt dödsolyckor.

Bolagsstyrningsrapport

På de följande sidorna lämnas information om bolagsstyrning, enligt lag och Svensk kod för bolagsstyrning, för räkenskapsåret 2013. Bolagsordning, tidigare bolagsstyrningsrapporter samt material från de senaste bolagsstämmorna finns på Vattenfalls hemsida, www.vattenfall.se, under "Bolagsstyrning". Här finns även länkar till svenska statens ägarpolicy och till Svensk Kod för Bolagsstyrning. Rapporten har granskats av bolagets revisor.

Allmänt om Vattenfalls bolagsstyrning

Moderbolaget i Vattenfallkoncernen, Vattenfall AB, är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Solna. Den svenska aktiebolagslagen gäller därmed för Vattenfall AB. Styrelsen utses av årsstämman. Styrelsen utser i sin tur en VD, som sköter den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.

Tillämpning av Koden

Vattenfall tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden"). Eftersom Vattenfall är helägt av svenska staten är dock vissa bestämmelser i Koden inte tillämpliga. Vattenfall avviker dessutom från följande punkter:

- Kapitel 1.4 avseende kravet att valberedningen ska lämna förslag till ordförande. Vattenfall har, på grund av ägarstrukturen, ingen valberedning. Val av ordförande sker vid stämman enligt aktiebolagslagens bestämmelser och svenska statens ägarpolicy.
- Kapitel 2 avseende kravet på valberedning. Nomineringsprocessen för styrelse och revisorer följer svenska statens ägarpolicy. Referenserna till valberedningen i punkt 1.3, 1.4, 4.6, 8.1 och 10.2 är därmed inte heller tillämpliga. Information om ledamöter som föreslås för nyval eller omval lämnas dock på webbplatsen enligt punkt 2.6.

Viktiga interna och externa regelverk för Vattenfall

Externa regelverk:

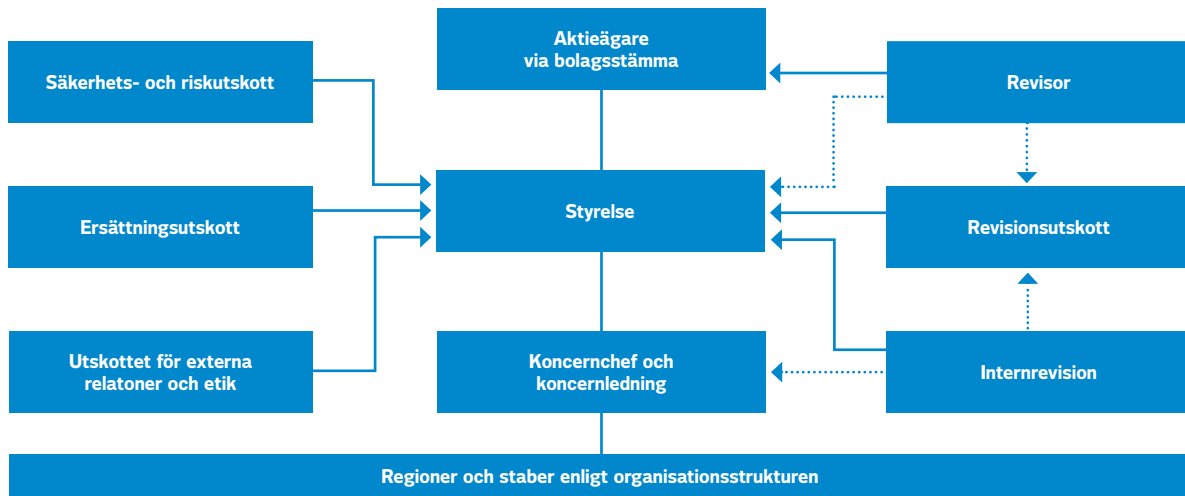
- Svenska och utländska rättsregler; särskilt aktiebolagslagen och årsredovisningslagen
- Svenska statens ägarpolicy och övriga ägardirektiv
- Svensk Kod för Bolagsstyrning ("Koden")
- Børsregler¹

1) Vattenfall följer de børsregler som gäller för bolag som har räntebärande instrument registrerade på NasdaqOMX Stockholm och på andra marknadsplatser.

Interna regelverk:

- Bolagsordningen
- Styrelsens arbetsordning, inklusive VD-instruktion och instruktion om rapportering till styrelsen
- Vattenfall Management System (VMS) och andra styrdokument

Styrningsstruktur

Aktieägare och bolagsstämma

Årsstämma i Vattenfall AB ska enligt lag hållas årligen inom sex månader efter räkenskapsårets utgång och senast den 30 april enligt statens ägarpolicy. Årsstämman utser styrelse och revisorer samt beslutar om ersättning till dem, fastställer resultaträkning och balansräkning, beslutar om disposition av bolagets resultat, beviljar ansvarsfrihet för styrelse och VD samt beslutar i andra ärenden enligt lag eller bolagsordning.

Vattenfall höll sin årsstämma den 24 april 2013. Utöver ovanstående punkter redogjorde styrelsen för efterlevnaden av gällande riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare, varefter stäm-

man beslutade om oförändrade riktlinjer. Riksdagsledamöter gavs rätt att ställa frågor, enligt bestämmelsen i Vattenfalls bolagsordning. En öppen frågestund arrangerades efter stämman, i enlighet med statens ägarpolicy. Stämman var öppen för allmänheten och direktsändes över Internet.

Vattenfall AB höll en extra bolagsstämma den 18 december 2013. Vid stämman avgick styrelseledamoten Patrik Jönsson och till nya styrelseledamöter valdes Jenny Lahrin och Åsa Söderström Jerring.

En inspelad version, protokoll och övrigt material från bolagsstämmorna finns på www.vattenfall.se under "Bolagsstyrning".

Styrelsen

Tillsättning av styrelse

För företag helägda av svenska staten tillämpas enhetliga och gemensamma principer för en strukturerad nomineringsprocess. Dessa principer ersätter Kodens regler för beredning av beslut om nominering av styrelseledamöter och revisorer.

Styrelsenomineringsprocessen inom Regeringskansliet koordineras av Finansdepartementet. Kompetensbehovet analyseras utifrån bolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar respektive styrelses sammansättning och genomförda styrelseutvärderingar. Därefter fastställs eventuella rekryteringsbehov och rekryteringsarbetet inleds. När processen avslutats offentliggörs gjorda nomineringar enligt Koden, dock redogörs inte för ledamöternas oberoende. De ledamöter som valts av årsstämman får introduktionsutbildning av Vattenfall.

Mer detaljerad information om nominering av styrelse framgår av statens ägarpolicy, www.regeringen.se.

Styrelsens sammansättning

Enligt Vattenfalls bolagsordning ska styrelsen, utöver arbetstagarrepresentanterna, bestå av lägst fem och högst tio ledamöter utan suppleanter. Styrelseledamöterna väljs årligen av årsstämman, som även ska utse styrelseordföranden.

Ingen person från koncernledningen ingår i styrelsen. Lars G Nordström var styrelsens ordförande under 2013. Arbetstagarorganisationerna har enligt lag rätt att utse tre ledamöter och tre suppleanter och har utnyttjat denna rättighet. Mellan 30 maj och den extra bolagsstämman 18 december var två ledamöter av nio kvinnor. Därefter var fyra av tio ledamöter kvinnor och bland de bolagsstämnovalda ledamöterna uppgick den kvinnliga representationen till 57% (hela styrelsen 40%). Ledamöternas genomsnittsålder var 55 år. En ledamot (Eli Arnstad) var utländsk medborgare. Information om styrelseledamöterna finns på sidorna 46-47.

Styrelsens uppgifter

Styrelsens grundläggande uppgifter framgår av aktiebolagslagen och Koden. Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning och ett antal instruktioner. Arbetsordningen och instruktionerna reglerar bland annat rapporteringen till styrelsen, arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD respektive styrelsens utskott, ordförandens uppgifter, former och innehåll för styrelsemöten samt utvärderingen av styrelsens och VD:s arbete.

Av styrelsens arbetsordning framgår att styrelsen ska godkänna större investeringar, förvärv och avyttringar samt fastställa centrala policies och instruktioner. Styrelsen ska även godkänna vissa väsentliga avtal, inklusive avtal mellan Vattenfall och VD, vice VD och sådana övriga personer inom koncernen vilka årsstämman definierat som ledande befattningshavare. Styrelsens uppgifter omfattar såväl Vattenfall AB som Vattenfallkoncernen.

Ordföranden leder styrelsens arbete enligt aktiebolagslagen och Koden. Ordföranden ansvarar bland annat för att ledamöterna får relevant information, för kontakten med ägaren i ägarfrågor och för att förmedla synpunkter från ägaren till styrelsen.

Riktlinjer för ersättning till styrelsen

Styrelse- och utskottsledamöternas arvode bestäms av ägaren vid årsstämman, i enlighet med statens ägarpolicy. Information om styrelsens arvode 2013 finns i Koncernens Not 53.

Styrelsemöten

Enligt styrelsens arbetsordning ska åtta till tolv ordinarie möten hållas varje år. Utöver de ordinarie mötena sammankallas styrelsen vid behov. Arbetsordningen anger att agendan ska innehålla följande ärenden vid varje ordinarie möte:

- Affärsläget för koncernen
- Ekonomisk rapport för koncernen
- Rapporter från styrelseutskotten
- Ärenden som inte faller inom VD:s handhavande av den löpande förvaltningen.

Dessutom finns bland annat följande ärenden på agendan varje år:

- Strategisk plan
- Affärsplan, investeringsplan och kommunikationsplan
- Riskmandat och riskpolicy
- Strategiska personalfrågor
- Årsredovisning och kvartalsrapporter

Investeringar följs upp och analyseras av styrelsen tre år efter att de beslutats av styrelsen. Styrelsen håller dessutom minst ett styrelseseminarium varje år. Vid dessa seminarier får styrelsen mer detaljerad information och diskuterar Vattenfalls långsiktiga utveckling, strategi, konkurrenssituation och riskhantering.

Styrelsen har under 2013 sammanträtt elva gånger, inklusive det konstituerande mötet. Styrelsen har bland annat haft följande ärenden på agendan:

- Koncernens strategi
- Besparingar och besparingsmål
- Nedskrivningar av Vattenfalls tillgångar
- Ny regional organisation
- Ny VD och koncernchef fr o m mars 2015
- Investeringar i produktions- och nätverksamhet
- Investeringar och säkerhetshöjande åtgärder i kärnkraftsverksamheten
- Avyttringar av icke-kärnverksamhet
- Mål för energieffektivisering

Utvärdering av styrelsens och VD:s arbete

Styrelsen utvärderar styrelsearbetet och VD en gång per år, med syfte att utveckla styrelsens arbetsformer och effektivitet. Utvärderingen sker under ledning av ordföranden och avrapporteras till styrelsen. Den senaste utvärderingen inleddes hösten 2013 och avrapporteras den 3 februari 2014. Externa konsulter anlitas i samband med styrelseutvärderingen.

Styrelsens utskott

Styrelsen har inrättat fyra utskott, som beskrivs nedan, och har fastställt arbetsordningar för dessa. Styrelsen har vid konstituerande styrelsemöte till varje utskott utsett tre stämموvalda styrelseledamöter, varav en är ordförande. Styrelsen kan dessutom, vid behov, inrätta andra styrelseutskott eller tillfälliga arbetsgrupper för att bereda ärenden inom avgränsade områden.

Utskotten rapporterar sitt arbete till styrelsen vid nästa ordinarie styrelsemöte genom att utskottens ordförande avger en rapport och genom att tillhandahålla protokoll från utskottsmötena. Utskotten är, med ett undantag för revisionsutskottet, endast beredande organ. Styrelsens aktiebolagsrättsliga ansvar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter inskränks inte genom utskottens arbete.

Revisionsutskott

Revisionsutskottets viktigaste uppgifter är att:

- övervaka Vattenfalls finansiella rapportering
- med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i Vattenfalls interna kontroll, internrevision och riskhantering
- hålla sig informerat om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen
- granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster
- biträda vid upprättandet av förslag till bolagsstämmans beslut om revisorsval
- granska och övervaka hanteringen av marknads- och kreditrisker
- årligen utvärdera de externa revisorernas arbete.

En viktig fråga under 2013 har även varit att bereda beslut om de nedskrivningar Vattenfall genomfört.

Revisionsutskottet ska kontinuerligt träffa Vattenfall AB:s externa och interna revisorer för att informera sig om revisionens planering, inriktning och omfattning. Revisionsutskottet ska även diskutera samordningen mellan den externa och interna revisionen och synen på bolagets risker.

Utskottet har rätt att för styrelsens räkning besluta om riktlinjer för vilka andra tjänster än revision som Vattenfall får upphandla av koncernens revisorer. Internrevisionens budget, Internal Audit Charter och internrevisionsplanen beslutas av styrelsen.

CFO och chefen för internrevision är föredragande i revisionsutskottet. Bolagets externa revisorer är närvarande vid samtliga ordinarie möten och rapporterar sina iakttagelser från revisionen. Under hela 2013 har minst en ledamot haft redovisnings- eller revisionskompetens.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottets viktigaste uppgifter är att:

- Bereda styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för koncernledningen och övriga ledande befattningshavare
- Följa och utvärdera tillämpningen av de riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare som årsstämman enligt lag ska fatta beslut om samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget

I arbetsuppgifterna ingår även att:

- Fungera som beredande organ för att säkerställa implementeringen och efterlevnaden av riktlinjerna
- I förekommande fall bereda de särskilda skäl som finns för att i ett enskilt fall avvika från riktlinjerna
- Bereda styrelsens redovisning av ersättningar till ledande befattningshavare i årsredovisningen och inför årsstämman bevaka/följa upp revisorernas granskning

VD är föredragande i ersättningsutskottet.

Säkerhets- och riskutskott

Säkerhets- och riskutskottet har till syfte att stärka Vattenfalls risk- och säkerhetsarbete. Utskottet ska

- Svara för beredningen av styrelsens arbete med att övervaka och kvalitetssäkra det operationella säkerhets- och riskarbetet, inklusive fokusområdena kärnkraftssäkerhet, dammsäkerhet och miljö
- Granska och, när utskottet anser det lämpligt, lämna förslag rörande koncernens strategi och hantering rörande ovan beskrivna säkerhets- och riskfrågor
- Granska och lämna rekommendationer rörande riskbenägenhet och riskexponering inom koncernen.

Affärsenhetscheferna, särskilt cheferna för Nuclear och Production, är föredragande i säkerhets- och riskutskottet. Kärnkraftsverksamheten och Chief Nuclear Safety Officer (CNSO) redovisar varje kvartal en rapport om kärnkraftssäkerheten.

För närmare beskrivning av Vattenfalls risker och riskhantering, se sidorna 50-55.

Utskottet för externa relationer och etik

Detta utskott inrättades vid det konstituerande styrelsemötet 2013 och har till syfte att

- Ha överblick över Vattenfalls uppträdande vad gäller dess åtaganden, som bolag och i samhället
- Beakta, skydda och stärka Vattenfalls varumärke
- Granska och övervaka effektiviteten i bolagets efterlevnad av kraven enligt Global Compact samt bolagets hållbarhetsmål och strategi.

VD är föredragande i utskottet.

Revisor

Av statens ägarpolicy framgår att ägaren har ansvaret för val av revisorer och att revisorer utses på årsstämman. Revisorerna väljs för en mandatperiod om ett år, i enlighet med aktiebolagslagens huvudregel. Enligt Vattenfalls bolagsordning ska bolaget ha en eller två revisorer med eller utan en eller två revisorssuppleanter eller ett registrerat revisionsbolag som revisor.

På årsstämman 2013 omvaldes revisionsbolaget Ernst & Young AB till revisor. Revisionsbolaget har utsett den auktoriserade revisorn Hamish Mabon som huvudansvarig revisor. Han har varit huvudansvarig revisor sedan 2008 och är även revisor i bland annat AB Tetra Pak, Tetra Laval International, Dustin AB, Apotek Hjärtat AB och Ambea AB. Revisorn har inget uppdrag i bolag som påverkar oberoendet som revisor i Vattenfall.

Revisionsutskottet har godkänt riktlinjer för hur upphandling av andra tjänster än revision ska ske från revisorn. Konsultationerna

från Ernst & Young AB under 2011-2013 har främst gällt skatte- och redovisningsfrågor samt särskilda insatser i anslutning till avyttring av dotterföretag som inte längre utgör kärnverksamhet.

Revisorn avrapporterade sin bokslutsgranskning för 2013 till hela styrelsen vid styrelsemötet den 3 februari 2014 (utan att någon person från ledningen var närvarande) och rapporterade även sina iakttagelser vid styrelsemötet den 18 december 2013. Revisorerna har dessutom genomfört en översiktlig granskning av halvårsrapporten.

Riksrevisionen kan enligt Lagen om revision av statlig verksamhet med mera förordna en eller flera revisorer att delta i den årliga revisionen. Ingen sådan revisor har varit förordnad under 2013.

Arvode för revisorns arbete utgår enligt godkänd räkning. Koncernens revisionskostnader beskrivs närmare i Koncernens Not 22 samt i Moderbolagets Not 19.

Intern styrning

Kärnvärden och vision

Vattenfalls kärnvärden är Säkerhet, Prestation och Samarbete (Safety, Performance and Cooperation). Vattenfalls vision är att utveckla en hållbar och bred europeisk energiportfölj med långsiktig och ökande vinst med betydande tillväxtpotentialer. Samtidigt ska Vattenfall vara ett av de företag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

Styrande affärsetik

Vattenfalls uppförandekod (Code of Conduct) bygger på åtta principer inom områdena hälsa och säkerhet, människor, kunder och leverantörer, affärsetik, kommunikation, informationssäkerhet, företagsresurser samt miljö. Den innehåller referenser till Vattenfalls ledningssystem (VMS), där principerna preciseras. Information om uppförandekoden lämnas på intranätet, genom artiklar i Vattenfalls personaltidning och i samband med anställning och utbildningar. Detta har hjälpt att göra uppförandekoden väl känd bland medarbetarna. Uppförandekoden finns även publicerad på www.vattenfall.se.

Uppförandekoden ger möjlighet att rapportera incidenter anonymt genom en whistleblowing-funktion med lokalt tillsatta externa ombudsmän (advokater) som anställda, konsulter och leverantörer kan vända sig till vid misstankar om allvarliga oegentligheter som anmäla- ren inte vill rapportera via normala rapporteringsvägar.

Koncernchef och koncernledning

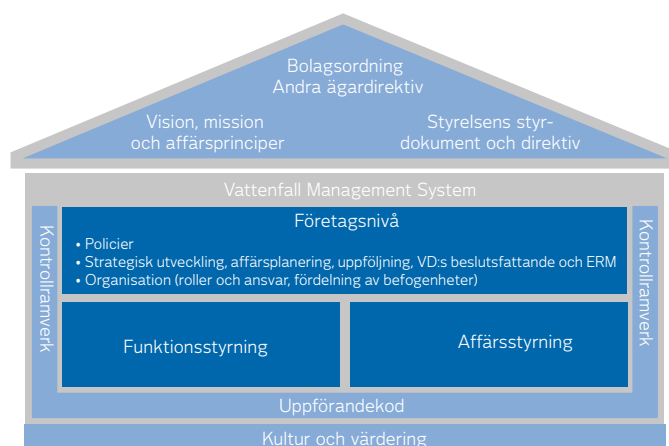
VD, som också är koncernchef för Vattenfallkoncernen, ansvarar för den löpande förvaltningen i enlighet med aktiebolagslagen. Koncernchef har under 2013 varit Øystein Løseth. Hans anställning gäller för viss tid fram till och med 31 mars 2015. I samband med presentationen av niomånadersrapporten meddelades att han inte har för avsikt att förhandla om förlängning. Styrelsen inledde därvid omedelbart arbetet med rekrytering av ny koncernchef.

Koncernchefen har inrättat beslutsorgan för styrningen av koncernen och fattar beslut självständigt eller med stöd av beslutsorganen. De viktigaste av dessa är koncernledningen (EGM) och Vattenfalls riskkommitté (VRC).

Koncernledningen fokuserar på koncernens övergripande inriktning och beslutar – inom ramen för koncernchefens mandat från styrelsen – i frågor av vikt för koncernen, exempelvis vissa investeringar. VRC fattar bland annat beslut som rör riskmandat och kreditgränser samt utövar tillsyn över ramverket för riskhantering. Båda organen bereder ärenden som ska avgöras av styrelsen.

Information om medlemmarna i koncernledningen finns på sidan 48.

Struktur för VMS och andra styrande dokument

Vattenfalls ledningssystem (VMS)

VMS är det ramverk som säkerställer att Vattenfalls styrning följer såväl formella krav som kraven från styrelse, VD, affärsverksamhet och staber. VMS är dokumenterat i bindande styrdokument. Dessa består av policier, instruktioner och processdokument på tre olika nivåer: Företagsnivå, funktionsnivå och affärnivå. Vissa centrala dokument godkänns av styrelsen för Vattenfall AB. VMS är ett integrerat ledningssystem som gäller för hela Vattenfallkoncernen, med de begränsningar som kan följa av rättsliga krav, till exempel rörande åtskillnaden av eldistributionsverksamheten (så kallad "unbundling"). Vattenfalls miljöledningssystem är integrerat i VMS. Särskilda rutiner finns för att ledningssystemet ska bli gällande även i dotterföretagen.

Efter att styrelsen beslutat om ny organisationsstruktur för Vattenfall (se nedan) inleddes arbetet med uppdatering av VMS. De viktigaste dokumenten på företagsnivå var uppdaterade och publicerade när organisationsförändringen trädde i kraft den 1 januari 2014.

Organisation 2013

Vattenfalls styrningsmodell är verksamhetsstyrd och baserad på värdekedjan för el respektive värme (produktion, distribution och försäljning). Verksamheten har under 2013 bestått av två byggstenar:

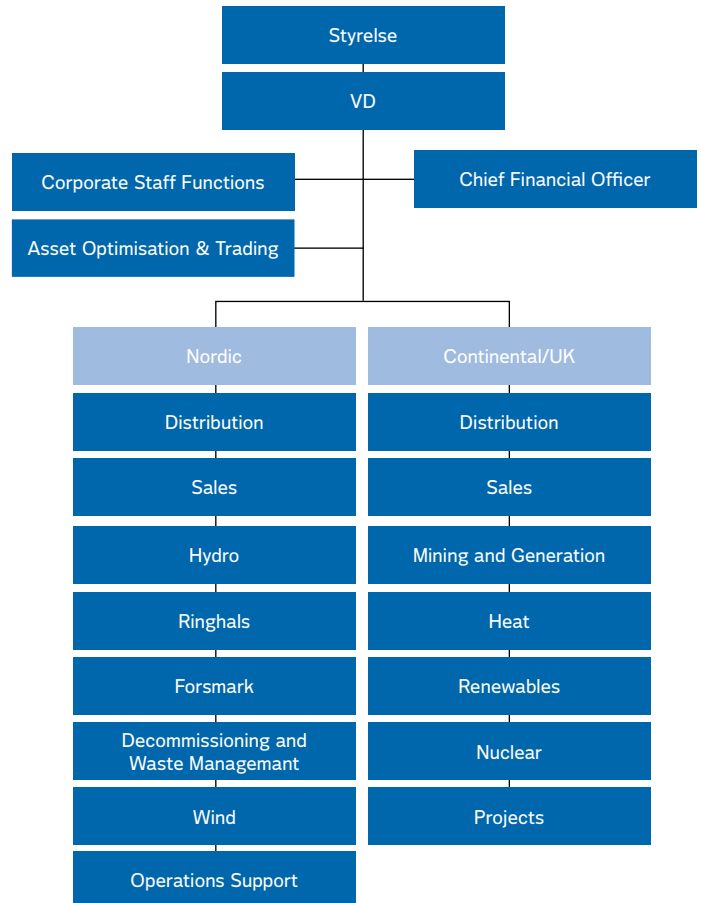
- Affärsverksamhet, indelad i två rörelsesegment och bestående av landsöverskridande Business Divisions, som har haft fullständigt ansvar för styrningen av sina affärsverksamheter, vilka utförts i Business Units.
- Funktionsområden, organiserade i staber (Staff Functions), som haft till uppgift att leda, styra och stödja affärsverksamheten. Funktionsområdena har varit centraliserade och samordnade. De har inom sitt ansvarsområde haft befogenheter som omfattar hela koncernen.

Ny organisation 2014

Vattenfall AB:s styrelse beslutade den 22 juli 2013 om ny organisationsstruktur för Vattenfallkoncernen för att uppnå ökad finansiell och strategisk flexibilitet. Den nya strukturen trädde i kraft den 1 januari 2014 och innebär i huvudsak att verksamheten delats upp i två regioner, Norden och Kontinentaleuropa/Storbritannien. Asset Optimisation

and Trading finns kvar som en regionövergripande enhet. Staber organiseras på företags-, region- och affärsenhetsnivå och kompletteras med serviceenheter.

Ett omfattande arbete har under hösten 2013 ägt rum med syfte att förbereda implementeringen av den nya organisationsstrukturen. Projektet löper fram till andra kvartalet 2014.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Vattenfall AB tillämpar Regeringens "Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande". Regeringens riktlinjer finns tillgängliga på regeringens hemsida, www.regeringen.se.

Årsstämman 2013 godkände att Vattenfall tillämpar riktlinjerna med den avvikelser att i stället för aktiebolagslagens definition av ledande befattningshavare, ska dessa definieras utifrån att de har en signifikativ påverkan på koncernens resultat, genom tillämpning av den internationella rankningsmodellen IPE (International Position Evaluation). Chefer med befattningar från IPE 68 och däröver anses vara ledande befattningshavare. Styrelsens motivering beträffande avvikelserna finns i årsredovisningen för 2012 på sidan 44.

Enligt stämmans definition omfattades år 2013 sammanlagt 15 personer exklusive VD av bestämmelserna om avtal med ledande befattningshavare. Åtgärder rörande avtalen med dessa befattningshavare har löpande återrapporterats till ersättningsutskottet och styrelsen, som även beslutat om ingående av sådana avtal. Ersättningsarna till de ledande befattningshavarna samt efterlevnaden av de beslutade riktlinjerna beskrivs närmare i Koncernens Not 53.

Förslaget till riktlinjer inför årsstämman 2014 framgår av sidan 49.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

I detta avsnitt beskrivs de viktigaste inslagen i Vattenfalls system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen, enligt årsredovisningslagen och Koden. Vattenfalls ramverk för denna kontroll bygger på COSO-ramverket, som utvecklats av the Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission. Se även riskavsnittet, sidorna 50-55.

Kontrollmiljö

Styrelsen har enligt aktiebolagslagen och Koden det övergripande ansvaret för den interna kontrollen avseende finansiell rapportering. Styrelsens revisionsutskott bereder ärenden om intern kontroll avseende finansiell rapportering åt styrelsen.

Kontrollmiljön utgår från den ansvarsfördelning mellan styrelse och VD som fastställts i styrelsens arbetsordning samt de rapporteringskrav som styrelsen ställer. Styrelsen har även fastställt Vattenfalls uppförandekod, som omfattar de övergripande uppföranderegler för medarbetarna.

VMS utgör det integrerade ledningssystemet för Vattenfallkoncernen och utvecklas kontinuerligt (se även avsnittet om intern styrning). VMS innehåller styrdokument för bland annat roller och ansvar, befogenheter, beslutsprocesser, riskhantering och intern kontroll samt etik- och integritetsfrågor. I VMS anges vilka beslutande, övervakande och rådgivande organ som finns inom koncernen, utöver dem som följer av lag.

Vattenfall har en process för intern finansiell kontroll (IFC), med övergripande syfte att säkerställa att kontroller finns på plats inom den finansiella rapporteringen.

Riskbedömning

På övergripande nivå behandlar styrelsen årligen koncernens process för riskbedömning och riskhantering. Styrelsens revisionsutskott bereder ärenden för utvärdering och övervakning av risker och kvalitet i den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottet har fortlöpande och regelbunden kontakt med koncernens intern- och externrevision. Övriga risker av operationell karaktär som utvärderas och övervakas på styrelsenivå bereds främst av styrelsens säkerhets- och riskutskott.

Koncernens riskhantering och rapportering är centralt samordnad via Vattenfalls riskkommitté (VRC). En kontinuerlig process (Enterprise Risk Management) gör det möjligt att kvantifiera och jämföra risker, både finansiella och icke-finansiella.

I VMS ingår ett ramverk för intern kontroll där risker avseende materiella fel i den finansiella rapporteringen har identifierats och definierats. CFO Staff Function utför analyser av risker i finansiell rapportering och ansvarar för uppdatering av ramverket.

De externa och interna revisorerna diskuterar Vattenfalls risksituation i samband med planeringsarbetet för den årliga revisionen.

Kontrollaktiviteter och uppföljning

Vattenfall tillämpar en modell med "tre försvarslinjer" för hantering och kontroll av risker. Den första linjen är affärsverksamheten (Business Units), som har ansvaret att hantera risker. Riskorganisationen utgör andra linjen och ansvarar för övervakning och kontroll av risker. Internrevisionen och externrevisionen utgör den tredje linjen. Internrevisionen är en oberoende och objektiv funktion som utför granskning och utvärdering av första och andra försvarslinjen.

Chief Risk Officer (CRO) ansvarar för organisationen av riskhantering inom koncernen och lämnar regelbundet information till styrelsens revisionsutskott samt säkerhets- och riskutskottet.

Internrevisionen utvärderar och föreslår förbättringar avseende effektiviteten i Vattenfalls risk management, interna kontroller samt styrprocesser. Detta gäller även efterlevnaden av Vattenfalls styrdokument, inklusive uppförandekoden. Funktionen är direkt underställd styrelsen och revisionsutskottet. Chefen för internrevision rapporterar administrativt till VD samt informerar ledningarna för Business Units och övriga enheter om de granskningar som har genomförts.

Styrelsen övervakar och behandlar koncernens ekonomiska situation vid varje ordinarie styrelsesammanträde. Koncernledningen har regelbundna uppföljningsmöten med cheferna för Business Divisions (fr o m 2014 med regionerna) och staberna avseende det ekonomiska utfallet. Det interna ramverket för intern kontroll innefattar processer för självutvärderingar, uppföljningar, rapporteringar och förbättringar av kontrollaktiviteterna, med syfte att förebygga, upptäcka och korrigera fel i den finansiella rapporteringen. Skriftliga bekräftelser av att interna och externa bestämmelser har följts ingår som en del i dessa processer.

Information och kommunikation

Koncernens styrdokument finns tillgängliga via Vattenfalls intranät. Redovisnings- och rapporteringsprinciperna är fastställda i en gemensam manual för hela koncernen. Uppdateringar och förändringar i dessa principer kommuniceras löpande via intranätet och vid möten med företrädare för koncernens Business Divisions (fr o m 2014 regionerna) och staber.

Rapporteringen och återrapporteringen till styrelsen och koncernledningen sker som en del i uppföljningen. Internrevision och CRO redogör även för sina iakttagelser inför styrelsens revisionsutskott respektive säkerhets- och riskutskott.

Den finansiella rapporteringen omfattar delårsrapporter, bokslutskommuniké samt årsredovisningen. Utöver dessa rapporter lämnas finansiell information till koncernens externa intressenter via pressmeddelanden och Vattenfalls webbplatser, i enlighet med bland annat den svenska lagen om värdepappersmarknaden.

Formerna för hantering av intern och extern kommunikation har under 2013 dokumenterats i en instruktion, som ska säkerställa att Vattenfall efterlever såväl rättsliga regler som börsregler och övriga åtaganden.

Styrelsens sammansättning och närvaro

Namn	Funktion	Utskottsuppdrag	Närvaro på styrelsemöte	Närvaro på utskottsmöte
Lars G Nordström	Styrelsens ordförande	Ersättningsutskottet, Utskottet för externa relationer och etik (ordf.)	11 av 11	ErsU: 4 av 4 ERE: 2 av 2
Carl-Gustaf Angelin	Arbetstagarledamot	-	10 av 11	-
Eli Arnstad	Styrelseledamot	Säkerhets- och riskutskottet (ordf.), Utskottet för externa relationer och etik	8 av 11	S&R: 4 av 4 ERE: 0 av 2
Lennart Bengtsson	Arbetstagarledamot, suppleant	-	10 av 11	-
Gunilla Berg	Styrelseledamot	Revisionsutskottet, Ersättningsutskottet, fr o m 24 april (fr o m 30 maj såsom ordf.), Utskottet för externa relationer och etik (fr o m 30 maj)	8 av 11	RU: 6 av 6 ErsU: 2 av 2 ERE: 0 av 1
Johnny Bernhardsson	Arbetstagarledamot	Säkerhets- och riskutskottet, Utskottet för externa relationer och etik (fr o m 27 november 2013)	11 av 11	S&R: 3 av 4 ERE: 0 av 0
Håkan Buskhe	Styrelseledamot	Säkerhets- och riskutskottet	7 av 11	1 av 4
Ronny Ekwall	Arbetstagarledamot	Revisionsutskottet	11 av 11	5 av 6
Håkan Erixon	Styrelseledamot	Revisionsutskottet (ordf.), Utskottet för externa relationer och etik	11 av 11	RU: 6 av 6 ERE: 2 av 2
Christer Gustafsson ⁵	Arbetstagarledamot, suppleant	-	9 av 9	-
Lars-Göran Johansson ⁵	Arbetstagarledamot, suppleant	-	0 av 2	-
Jan-Åke Jonsson ¹	Styrelseledamot	Ersättningsutskottet (24 april till 29 maj såsom ordf.), Utskottet för externa relationer och etik	5 av 5	ErsU: 2 av 2 ERE: 1 av 1
Patrik Jönsson ⁴	Styrelseledamot	Revisionsutskottet, Säkerhets- och riskutskottet	9 av 10	RU: 6 av 6 S&R: 3 av 4
Jenny Lahrin ³	Styrelseledamot	Revisionsutskottet	1 av 1	RU: 0 av 0
Jeanette Regin	Arbetstagarledamot, suppleant	-	10 av 11	-
Åsa Söderström Jerring ³	Styrelseledamot	Ersättningsutskottet	1 av 1	0 av 0
Cecilia Vieweg ²	Styrelseledamot	Ersättningsutskottet (ordf.), t o m 24 april	2 av 2	2 av 2

1) Lämnade styrelsen den 29 maj 2013.

2) Avböjde omval vid årsstämman 2013.

3) Invaldes vid extra bolagsstämma den 18 december 2013.

4) Lämnade styrelsen vid extra bolagsstämma den 18 december 2013.

5) Christer Gustafsson efterträdde Lars-Göran Johansson i samband med årsstämman.

Styrelse

Lars G. Nordström

Styrelseordförande

Född 1943. Studier i juridik. Invald i juni 2011. Ordförande i utskottet för externa relationer och etik och ledamot i ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Ordförande för Finsk-Svenska Handelskammaren. Styrelseledamot i Nordea Bank, Viking Line Abp och Svensk-Amerikanska Handelskammaren. Ledamot av Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Hederskonsul för Finland i Sverige.

Tidigare befattningar: Styrelseledamot i TeliaSonera (2006–2010). Styrelseordförande för Kungliga Operan (2005–2009). VD och koncernchef för Posten Norden AB (2008–2011). Olika ledande befattningar på Nordea Bank (1993–2007), däribland som VD och koncernchef för Nordea Bank AB (2002–2007). Olika befattningar på Skandinaviska Enskilda Banken (1970–1993), däribland som vice VD (1989–1993).

Eli Arnstad

Född 1962. Studier i offentlig rätt och statsvetenskap. Invald 2008. Ordförande i säkerhets- och riskutskottet och ledamot i utskottet för externa relationer och etik.

Koncernbankchef för SpareBank 1 SMN.

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Universitetet för miljö- och biovetenskap i Ås i Norge. Styrelseledamot i Norges fotbollsförbund.

Tidigare befattningar: Oberoende konsult (2008–2012). VD för Enova SF (2001–2007).

Gunilla Berg

Född 1960. Civilekonom. Invald 2012.

Ordförande i ersättningsutskottet, ledamot i revisionsutskottet och utskottet för externa relationer och etik.

Vice VD och CFO för Teracom-koncernen.

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Alfa Laval och Lundbergs.

Tidigare befattningar: Vice VD och CFO för SAS-koncernen (2002–2009). Vice VD och CFO för KF-koncernen (1997–2001). Olika befattningar inom AGA-koncernen (1987–1997).

Håkan Buskhe

Född 1963. Civilingenjör, licentiatexamen med inriktning mot transport och logistik. Invald 2012. Ledamot i säkerhets- och riskutskottet.

VD och koncernchef för Saab AB.

Andra uppdrag: Styrelseledamot i Teknikföretagen.

Tidigare befattningar: VD och koncernchef för E.ON Nordic AB och E.ON Sverige AB (2008–2010). Vice VD för E.ON Sverige AB (2007–2008). Senior Vice President på E.ON Sverige AB (2006–2007). Koncernchef för Schenker North (2002–2006). VD för Schenker-BTL AB (2000–2002).

Håkan Erixon

Född 1961. Civilekonom. Invald 2011.

Ordförande i revisionsutskottet och ledamot i utskottet för externa relationer och etik.

Andra uppdrag: Styrelseordförande i Orio AB. Ledamot av Nasdaq OMX Stockholm AB Bolagskommitté. Styrelseledamot i Alfvén & Didrikson Invest AB.

Tidigare befattningar: Styrelseledamot i Saab Automobile Parts AB (2012–2013). Ämnessakkunnig Corporate Finance på Regeringskansliet, vilket innefattade arbete för Riksgäldskontoret (2007–2010). Styrelseledamot i Carnegie Investment Bank AB (2008–2009). Styrelseledamot i Vasakronan AB (2007–2008). Olika befattningar på UBS Investment Bank Ltd, London (1997–2007), däribland vice ordförande inom divisionen Investment Banking. Olika befattningar på Merrill Lynch International Ltd, London (1992–1997). Kansallis-Osake-Pankki, London (1991–1992). Citicorp Investment Bank Ltd, London (1989–1991).

Åsa Söderström Jerring

Född 1957. Civilekonom. Invald december 2013. Ledamot i ersättningsutskottet.

Andra uppdrag: Styrelseordförande i ELU Konsult AB. Styrelseledamot i JM AB, Rejlers AB, San Sac AB, Nordic Home Improvement AB och Scanmast AB. Partner i Infobooks AB. Ordförande i Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien, IVA, avdelningen för Samhällsbyggnad.

Tidigare befattningar: VD SWECO Theorells AB (2001–2006), VD Ballast Väst AB (1997–2001), Marknadschef NCC Industri (1994–1997) och Informationschef NCC Bygg AB (1991–1993).

Jenny Lahrin

Född 1971. Jur kand, Executive MBA. Invald december 2013. Ledamot i revisionsutskottet. Kansliråd vid Enheten för statlig bolagsförvaltning på Finansdepartementet.

Andra uppdrag: Styrelseledamot Swedavia AB och AB Göta kanalbolag.

Tidigare befattningar: Styrelseledamot RISE Research Institutes of Sweden AB (2012–2013), Affärsjurist på Enheten för statligt ägande, Näringsdepartementet/Finansdepartementet (2008–2012). Chefsjurist på Veolia Transport Northern Europe AB (2003–2008) och advokat (2001–2002).

Carl-Gustaf Angelin

Född 1951. Civilingenjör. Invald 2003. Arbetstagarledamot för Akademikerrådet vid Vattenfall-koncernen. Anställd på Vattenfall sedan 1988, för närvarande inom Business Unit Sales Nordic. Arbetstagarrepresentant, ledamot

Johnny Bernhardsson

Född 1952. Ingenjörsutbildning kompletterad med ekonomistudier. Invald 1995. Arbetstagarledamot för Unionen. Ledamot i utskottet för externa relationer och etik och i säkerhets- och riskutskottet. Anställd på Vattenfall sedan 1970, för närvarande som controller inom Vattenfall Business Services.
Andra uppdrag: Ordförande för European Works Council. Arbetstagarrepresentant, ledamot

Ronny Ekwall

Född 1953. Elingenjör. Invald 1999. Representant för SEKO Facket för Service och Kommunikation. Ledamot i revisionsutskottet. Anställd på Vattenfall sedan 1977 som montör. Arbetstagarrepresentant, ledamot

Lennart Bengtsson

Född 1958. Tvåårig mekanisk gymnasial utbildning, samt en nätverksteknisk utbildning inom IT. Invald 2011. Arbetstagarledamot för SEKO Facket för Service och Kommunikation. Anställd på Vattenfall sedan 1979, för närvarande som IT-tekniker. Arbetstagarrepresentant, suppleant

Christer Gustafsson

Född 1959. Fyraårig teknisk utbildning. Invald 2013. Arbetstagarledamot för Ledarna. Anställd på Vattenfall sedan 1986, för närvarande verksam vid staben inom teknikavdelningen, Forsmarks Kraftgrupp AB.
Andra uppdrag: Representant för Energi & Teknik Confédération Européenne des Cadres (i energifrågor). Arbetstagarrepresentant, suppleant

Jeanette Regin

Född 1965. Gymnasial utbildning samt tvåårig utbildning på vårdlinjen. Invald 2011. Arbetstagarledamot för Unionen. För närvarande chef för kundtjänst/kontorsservice på Gotlands Energientreprenad. Arbetstagarrepresentant, suppleant

Ledamöter som lämnat styrelsen under 2013:

Cecilia Vieweg, invald 2009, avböjde omval vid årsstämman 24 april 2013.

Jan-Åke Jonsson, invald 2012, lämnade styrelsen 29 maj 2013.

Lars-Göran Johansson, invald 2008 som arbetstagarledamot, lämnade styrelsen 24 april 2013.

Patrik Jönsson, invald 2010, lämnade styrelsen 18 december 2013.

Koncernledning

Øystein Løseth

Född 1958. Civilingenjör, examen i ekonomi.

VD och koncernchef för Vattenfall AB sedan den 12 april 2010.

Olika befattningar inom energisektorn i Norge, Storbritannien och Nederländerna, däribland medlem av koncernledningen för Statkraft från 2002 till 2003. Började på Nuon NV i Amsterdam 2003 som VD för Nuon Energy Sourcing. Blev medlem av företagsledningen för Nuon NV. 2006 och utsågs till koncernchef i april 2008. Under 2013 hade Øystein Løseth inte några väsentliga aktieinnehav i företag med vilka Vattenfall har affärsförbindelser.

Ingrid Bonde

Född 1959. Civilekonom.

Chief Financial Officer och ställföreträdande koncernchef.

Anställd hos Vattenfall sedan 2012. Mångårig erfarenhet av finansbranschen, både från offentlig sektor och det privata näringslivet, senast som generaldirektör för Finansinspektionen (2002–2008) och VD och koncernchef för AMF (2008–2012).

Stefan Dohler

Född 1966. M.Sc. Aerospace Engineering, MBA.

Senior Vice President, chief Asset Optimisation and Trading.

Anställd hos Vattenfall (HEW) sedan 1998. 2008–2010 Chef för nätverksamheten, Vattenfall Europe AG. Styrelseordförande för Distribution- and Transmission-System Operators. 2011–2012 Vice President Finance, Business Division Production.

Tuomo Hatakka

Född 1956. Ekonomutbildning.

Senior Executive Vice President, chef Region Kontinentaleuropa/ Storbritannien.

Vice VD för Vattenfall AB.

Anställd hos Vattenfall sedan 2005. Chef för Business Group Poland 2005–2007. Chef för Business Group Central Europe 2008–2010. Chef för Business Division Production 2010–2013.

Olof Gertz

Född 1963. Magisterexamen i personal- och arbetslivsfrågor.

Senior Vice President, chef Human Resources.

Anställd hos Vattenfall sedan mars 2012. Verksam inom DeLaval-koncernen 1994–2012, bland annat som Senior Vice President Human Resources och medlem av koncernledningen 2001–2012.

Anne Gynnerstedt

Född 1957. Jur. kand.

Senior Vice President, chefsjurist och styrelsens sekreterare.

Anställd hos Vattenfall sedan januari 2012.

Chefsjurist, styrelsens sekreterare och medlem av koncernledningen på SAAB AB 2004–2012. Chefsjurist och medlem av ledningsgruppen på Riksgäldskontoret 2002–2004. Bolagsjurist på SAS 1990–2002.

Torbjörn Wahlborg

Född 1962. Civilingenjör.

Senior Executive Vice President, chef Region Norden.

Vice VD för Vattenfall AB.

Anställd hos Vattenfall sedan 1990. Befattningar inom Vattenfalls polska verksamhet sedan 1997, som landschef 2008–2009. Chef för Business Group Nordic 2010. Chef för Business Division Distribution and Sales 2010–2012. Chef för Business Division Nuclear 2012–2013.

Personer som lämnat koncernledningen:

Anders Dahl (Senior Vice President, Business Division Distribution and Sales), och Peter Smink (Senior Vice President, Business Division Sustainable Energy Projects) är sedan årsskiftet inte längre medlemmar i koncernledningen.

Förslag till årsstämman

Förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare

Årsstämman beslutade den 24 april 2013 att fastställa styrelsens förslag till riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare. Styrelsen föreslår att årsstämman 2014 beslutar att fastställa styrelsens förslag till oförändrade sådana riktlinjer.

Styrelsens förslag till riktlinjer överensstämmer med regeringens riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande, beslutade av regeringen den 20 april 2009 (www.regeringen.se), med nedanstående avvikelse.

Vattenfall avviker, enligt beslut vid årsstämman 24 april 2013, från riktlinjerna avseende tillämpningen på ledande befattningshavare i dotterföretag. I stället för aktiebolagslagens definition av ledande befattningshavare, ska ledande befattningshavare definieras utifrån att de har en signifikativ påverkan på koncernens resultat. Med tillämpning av den internationella rankingmodellen IPE (International Position Evaluation) ska chefer med befattningar från IPE 68 och däröver anses vara ledande befattningshavare.

Styrelsen säkerställer att ersättningarna följer de av stämman beslutade riktlinjerna enligt följande. Innan beslut fattas om ersättning och andra anställningsvillkor för en ledande befattningshavare ska skriftligt underlag föreligga som utvisar bolagets totala kostnad. Beslutsförslaget ska beredas av styrelsens ersättningsutskott för att därefter beslutas av styrelsen. Bolagets revisorer ska granska att beslutade ersättningsnivåer och övriga anställningsvillkor inte överskridits och, enligt aktiebolagslagen, årligen senast tre veckor före årsstämman skriftligen yttra sig i frågan om beslutade riktlinjer har följts.

Styrelsens motivering beträffande avvikelser från riktlinjerna

Avvikelsen, som beslutades av ägaren vid årsstämman 2013, innebär att en vedertagen rankingmodell används istället för den svenska aktiebolagslagens definition på ledande befattningshavare i dotterföretagen. Styrelsen anser att följande särskilda skäl finns att avvika från riktlinjerna.

Vattenfall styr, i likhet med andra internationella koncerner, sin verksamhet utifrån den affärsmässiga inriktningen och inte utifrån den legala bolagsstrukturen. Inom Vattenfallkoncernen finns av affärsmässiga och legala skäl mer än 300 dotterföretag. Ett mycket stort antal befattningshavare skulle därmed anses vara ledande vid en tillämpning av regeringens riktlinjer i dotterföretag, utan att de har någon signifikativ påverkan på koncernens resultat.

Den föreslagna avvikelsen speglar dessa omständigheter. Avgörande i detta sammanhang är dotterföretagets storlek i form av omsättning, antal anställda och antal led i värdekedjan, jämte kraven på innovation, kunskap, strategisk/visionär roll och internationellt ansvar hos befattningshavaren.

Den internationella rankingmodellen IPE (International Position Evaluation) används som stöd för att på ett systematiskt sätt kunna fastställa vilka positioner som kan anses vara ledande. Styrelsens slutsats är att förutom koncernledningen ska befattningshavare med befattningar från IPE 68 och däröver anses vara ledande inom koncernen.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står balanserade vinstmedel inklusive årets resultat på sammanlagt 55 454 445 872 kronor. Styrelsen och verkställande direktören föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas	0 kronor
överföres till ny räkning	55 454 445 872 kronor

I enlighet med den utdelningspolicy som bolagsstämman i Vattenfall AB beslutat föreslår styrelsen, mot bakgrund av årets resultat, att ingen utdelning utgår för räkenskapsåret och att årets resultat och det balanserade resultatet, 55 454 445 872 kronor, överförs till ny räkning.

Styrelsens och verkställande direktörens försäkran vid undertecknande av års- och hållbarhetsredovisningen för år 2013

Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, så som de har godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat, samt att förvaltningsberättelsen för moderbolaget och koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför. Vidare försäkrar undertecknade att hållbarhetsredovisningen så som definierats i GRI Index på sidorna 131-135 har upprättats i enlighet med GRI:s G4 riktlinjer samt fastställts av styrelsen.

Stockholm den 17 mars 2014

Lars G. Nordström
Ordförande

Carl-Gustaf Angelin

Eli Arnstad

Gunilla Berg

Johnny Bernhardsson

Håkan Buskhe

Ronny Ekwall

Håkan Erixon

Åsa Söderström Jerring

Jenny Lahrin

Øystein Løseth
VD och koncernchef

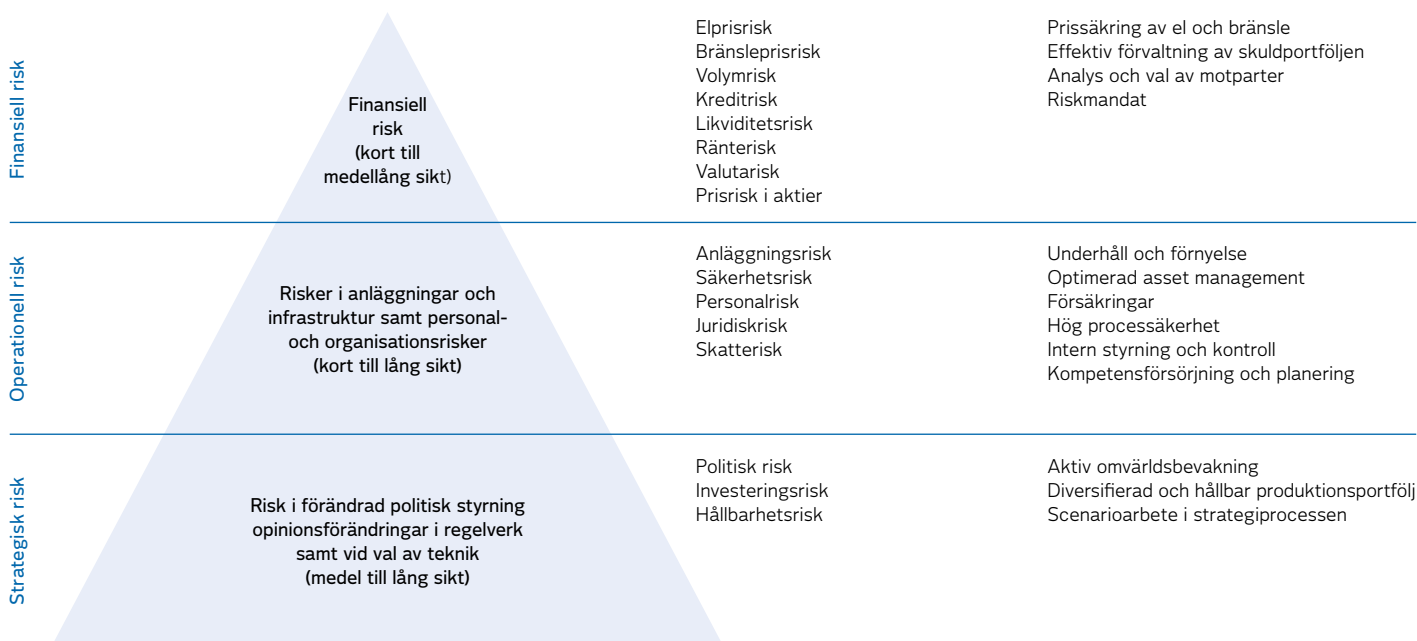
Risker och riskhantering

Vattenfall tillämpar ett medvetet och balanserat risktagande där affärstransaktioner granskas från både lönsamhets- och riskperspektiv. I enlighet med svensk kod för bolagsstyrning samt styrelsens arbetsordning säkerställer Vattenfalls ramverk för riskhantering en

god genomlysning av Vattenfalls risker och en acceptabel riskexponering. Risker och riskhantering är en del av de finansiella rapporterna enligt IFRS, vilka återfinns på sidorna 56-120.

Enterprise Risk Management

Generell översikt av Vattenfalls riskexponering

Illustrationen ovan visar Vattenfalls generella riskstruktur och indikerar en relativ nettoexponering/påverkan på värdet av Vattenfalls produktions- och distributionsportfölj, efter att lämpliga riskåtgärder har genomförts.

Enterprise Risk Management inom Vattenfall

Enterprise Risk Management, ERM, är en kontinuerlig process för att identifiera, värdera, åtgärda och följa upp risker på alla nivåer i verksamheten i ett tidigt skede. ERM möjliggör kvantifiering av och jämförbarhet mellan risker, både finansiella och icke-finansiella. Detta ger ett stöd till beslutsfattare och har lett till ökad transparens och riskmedvetenhet i företaget. Vattenfall baserar ERM på COSO:s (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) standarder och genomför processen samordnat med den finansiella rapporteringen. Lämpliga riskåtgärder vidtas sedan utifrån Vattenfalls risktolerans, som att undvika, reducera, dela eller acceptera risken. Nedan beskrivs valda exempel på risker som Vattenfall är exponerad för.

Strategisk risk

Vattenfall är exponerad mot en mängd olika faktorer som är svåra att påverka. För att hantera strategisk risk arbetar Vattenfall med scenarioanalys och omvärldsbevakning, samt riskspridning i produktions- och distributionsportföljen, både vad gäller marknader och energislag.

Politisk risk

Vattenfall bedriver en aktiv omvärldsbevakning och arbete för att förebygga politiska risker. Vattenfall tillhör dessutom olika nationella och internationella branschorganisationer för att tillvarata bolagets intressen.

Investeringsrisk

Vattenfall är ett mycket kapitalintensivt företag med ett omfattande investeringsprogram och företaget har en gedigen projektstyrningsprocess där riskbedömning är en integrerad del. En oberoende granskning av åtaganden och transaktioner utförs av riskfunktionen inför varje investeringsbeslut. Förutom en strategisk investeringsinriktning, uppdateras årligen en detaljerad femårsplan över investeringsprojekt för att ge koncernledningen underlag för investeringsbeslut.

Hållbarhetsrisk

Hållbarhet är en integrerad del av Vattenfalls strategi. I dialog med företagets intressenter har Vattenfall identifierat ett antal prioriterade hållbarhetsområden. Inom dessa områden arbetar Vattenfall kontinuerligt med förbättringar för att successivt minska sin negativa och öka sin positiva påverkan på miljö och samhälle och därmed bli ett mer hållbart företag.

Operationell risk

Vattenfall är genom sin verksamhet exponerad mot flertalet operationella risker till exempel inom anläggningar, infrastruktur, personal och organisation.

Anläggningsrisk

Vattenfalls största anläggningsrisker är förknippade med driften av anläggningar för el- och värmeproduktion. En viktig del av det fortlöpande riskhanteringsarbetet är ett rullande besiktningssystem, en kontinuerlig kontroll av tillstånd och effektivt underhåll.

Kärnkraftsäkerhet och dammsäkerhet är särskilda fokusområden för Vattenfalls säkerhets- och riskutskott. Vattenfalls Chief Nuclear

Safety Officer (CNSO) granskar kärnkraftsäkerheten på koncernnivå. Ambitionen är att bli världsledande när det gäller kärnkraftsäkerhet, genom en stark säkerhetskultur, kompetent personal och genom att etablera tydliga och effektiva processer.

Risker förknippade med operativa tillgångar omfattar inte bara elproduktion utan även maskinskador i exempelvis Vattenfalls brunkolsdagbrott samt skador på distributionsnätet

Säkerhetsrisk och Personalrisk

Vattenfall arbetar med skadeförebyggande och begränsande säkerhetsåtgärder i syfte att skydda koncernens tillgångar, IT-system, information, personal och för att säkra den fortlöpande verksamheten. Vattenfall säkerställer att tillgångar och information skyddas från oegentligheter och bedrägerier bland annat genom den så kallade "four eyes principle", som innebär att minst två personer måste godkänna alla beslut utom där särskilda undantag föreligger.

Vattenfall arbetar med förebyggande åtgärder och tillämpar bästa praxis i sitt arbete med hälsa och säkerhet. Vattenfalls produktionsanläggningar har en hög processäkerhet för att garantera säkerheten för både medarbetare och samhället.

Juridisk risk

Vattenfall förebygger juridiska risker bland annat genom att juristavdelningen medverkar i de löpande affärsprocesserna samt i beslutsprocesser. Vattenfalls chefsjurist lämnar regelbundet en rapport om pågående tvister till styrelsen.

Skatterisk

Risker relaterade till skatter ingår i koncernens riskhanteringsprocess. I bolagets policy för skatterisker, som är fastställd av revisionsutskottet, beskrivs de etiska ramarna för hantering av skatter. Vattenfalls skattechef rapporterar bolagets skatteposition löpande och kvartalsvis till CFO, samt två gånger per år i en sammanställd rapport till revisionsutskottet. Skatterisker rapporteras även inom Enterprise Risk Management.

Finansiell risk

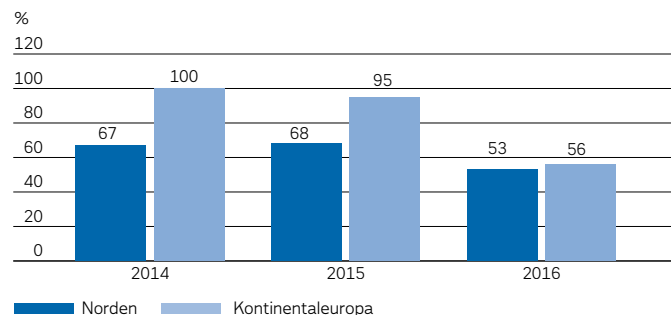
Vattenfalls finansiella risker uppstår både på råvarumarknaden och på den finansiella marknaden. Vattenfalls styrelse har tilldelat VD ett riskmandat för koncernen som fördelas vidare till affärsenheterna. Maximal förlust (max loss) på årsbasis för handel med råvaror begränsas till ett belopp som motsvarar cirka 1,5% av eget kapital. I genomsnitt utnyttjas cirka 25–30% av tillåten exponering under dessa begränsningar. Under 2013 beslutades att ta bort Treasurys riskmandat, vilket medförde mindre risktagande för företaget.

Inom Vattenfall värderas större delen av riskexponeringen inom proprietary trading (handel för egen räkning) baserat på marknadspriser (mark-to-market). I de fall det inte går att fastställa några marknadspriser används prismodeller (mark-to-model). Mark-to-model positioner förekommer framförallt i anläggnings- och försäljningsrelaterade portföljer, se Koncernens Not 47. Hanteringen av sådana värderingsmodeller är strängt reglerad och ett godkännande krävs av riskorganisationen innan de används.

Elprisrisk

Priset på el påverkas av fundamentala faktorer såsom utbud och efterfrågan samt bränslepriser och priset på CO₂-utsläppsrätter. Vattenfall prissäkrar sin elproduktion och elförsäljning med hjälp av fysiska och finansiella terminskontrakt samt långfristiga kundavtal. Dessa kundavtal avser tidshorisonter där möjlighet till prissäkring inte finns på den likvida delen av terminsmarknaden och sträcker sig till år 2024. Den totala säkrade volymen för perioden 2017-2024 är 57 TWh, där större delen är säkrad i början av perioden med fallande volym över tid. Vattenfalls riskkommitté beslutar hur mycket av den framtida elproduktionen som ska prissäkras, inom de från styrelsen givna mandaten. För att mäta elprisriskerna tillämpar Vattenfall bland annat Value at Risk (VaR), Gross Margin at Risk och olika former av stresstester.

Prissäkringsgrad för den planerade elproduktionen, per den 31 december 2013

Genomsnittliga säkringspriser, per 31 december 2013

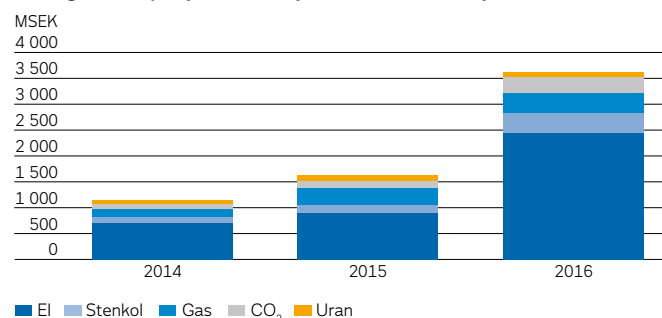
EUR/MWh	2014	2015	2016
Norden	40	39	37
Kontinentaleuropa	50	44	40

I årsredovisningen för 2012 redovisades prissäkringsgrad och genomsnittliga priser för åren 2013, 2014 och 2015 enligt följande: I Norden: 2013: 75%, pris 45 EUR/MWh, 2014: 51%, pris 42 EUR/MWh, 2015: 50%, pris 41 EUR/MWh. För Kontinentaleuropa redovisades: 2013: 100%, pris 55 EUR/MWh, 2014: 77%, pris 52 EUR/MWh, 2015: 44%, pris 50 EUR/MWh.

Bränsleprisrisk

Bränsleprisrisken minimeras genom analys av de olika råvarumarknaderna samt diversifiering av avtal avseende prismodell och villkor. För den stenkols- och gaseldade elproduktionen sker prissäkring av el och bränsle samordnat för att säkra en bestämd bränslekostnad och därmed bruttomarginalen för elproduktionen. För de brunkolseldade anläggningarna uppstår ingen bränsleprisrisk eftersom Vattenfall äger egna brunkolsgruvor. Prisrisken för uran är begränsad, eftersom uran utgör en liten andel av den totala produktionskostnaden för kärnkraft.

Känslighetsanalys - påverkan av prisrörelser (+/-10%) på rörelseresultatet

Marknadsnoterade risker

	+/- 10% påverkan på Vattenfalls rörelseresultat före skatt, MSEK ¹			Observerad årsvolatilitet ² , %
	2014	2015	2016	
El	+/- 711	+/- 890	+/- 2,443	10% - 12%
Stenkol	-/+ 103	-/+ 160	-/+ 369	9% - 10%
Gas	-/+ 166	-/+ 316	-/+ 394	6% - 7%
CO ₂	-/+ 80	-/+ 136	-/+ 328	85% - 87%
Uran	-/+ 95	-/+120	-/+80	

- 1) +/- Innebär att en prisuppgång påverkar rörelseresultatet positivt och +/- vice versa.
- 2) Observerad årsvolatilitet 2013 för dagliga prisrörelser för varje råvara, baserad på terminskontrakt under perioden 2014-2016. Volatiliteten avtar normalt ju längre bort i tiden kontrakten avser.

Känslighetsanalysen visar den påverkan som variationer i marknadspriset kan ha på Vattenfalls rörelseresultat. Exponeringen av Vattenfalls prissäkringar av el och bränslepriser bevakas dagligen. Effekten av prisrörelser blir större ju högre del av exponeringen som ännu inte är prissäkrad. Exponeringen för nästkommande år är i högre grad prissäkrad än den exponering som beräknas infalla om tre år.

Fundamentalt är Vattenfall en nettosäljare av el (lång position) och nettoköpare i råvaror (kort position), vilket betyder att en uppgång i elpriserna skulle påverka Vattenfalls rörelseresultat positivt. Däremot skulle ökade råvarupriser påverka rörelseresultatet negativt. Analysen görs med antagandet att riskerna är oberoende av varandra och baseras på 252 handelsdagar på ett år. Priser och positioner är per 31 december 2013. Till exempel ger en prisrörelse på +10% på elpriset en effekt på resultatet med +711 MSEK för 2014. Observerade årsvolatiliteter för 2013 är angivna i kolumnen längst till höger.

Volymrisk

Inom produktionsverksamheten för vattenkraft hanteras volymrisken genom analyser och prognoser av exempelvis nederbörd och snösmältning. Volymrisk uppstår även inom försäljningsverksamheten som avvikelser mellan förväntad och faktiskt levererad volym till kund.

Kreditrisk

Kreditrisk förekommer inom Vattenfalls råvaruhandel, försäljning, finansverksamhet och investeringar. Vattenfalls kreditriskhantering omfattar analys av bolagets motparter, rapportering av kreditriskexponering samt förslag på riskreducerande åtgärder (som till exempel införskaffande av säkerheter). Kreditexponering per ratingklass visas i diagrammet nedan.

Kreditexponering, per ratingklass

I diagrammet ingår de motparter som Vattenfall har där exponeringen är större än 50 miljoner SEK per motpart, per ratingklass enligt Standard & Poor's rating-skala. Motparter med en exponering större än 10 miljoner SEK måste prövas av Vattenfalls kreditriskavdelning. Mindre exponeringar än så anses sammantaget ha en så stor diversifieringseffekt att nettorisken för Vattenfall bedöms vara låg. Övriga finansiella tillgångar (som varken är förfallna eller nedskrivna) anses vara av god kreditvärdighet. Dessa poster utgörs huvudsakligen av motparter som omfattas av policy/limit undantag, framför allt gällande långa försäljningsavtal samt undantag avseende ingångna avtal, vilka Vattenfall har övertagit i samband med förvärv. Upphandlings-, värme- och försäljningsexponeringarna i Nederländerna ingår ej.

Likviditetsrisk

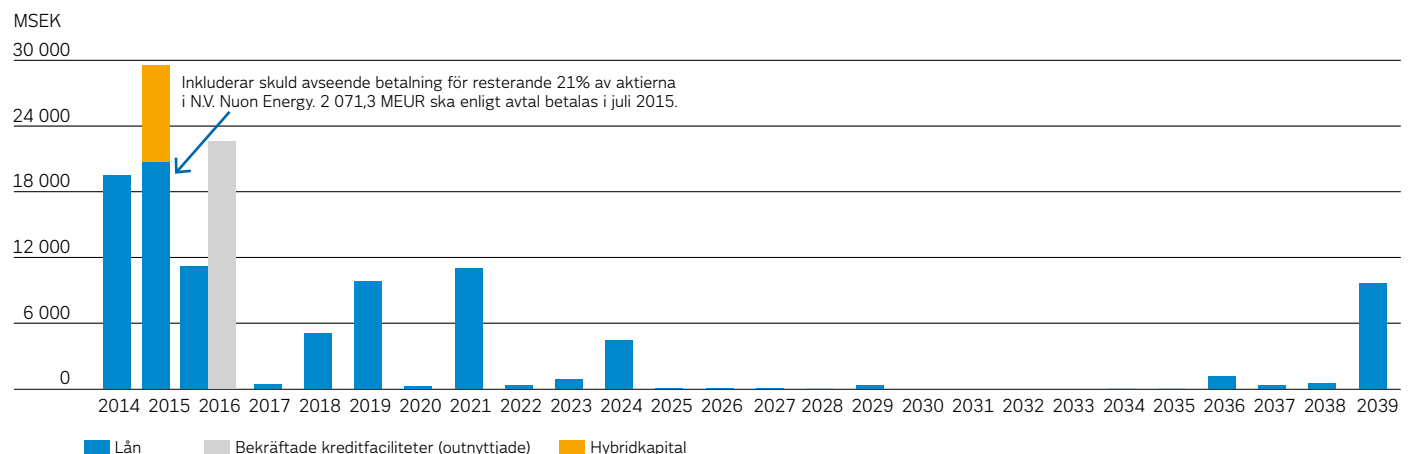
Likviditetsrisk avser risk för att inte kunna följa prissäkringsstrategin på grund av otillräcklig likviditet på till exempel el- och bränslemarknaderna. Denna risk hanteras bland annat genom så kallad proxy-hedging och genom att säkerställa ett optimalt antal handelsmotparter.

Likviditetsrisk avser också risken att Vattenfall inte har möjlighet att finansiera sitt kapitalbehov. Likviditetsrisken hanteras genom flera typer av låneprogram och kreditfaciliteter (se låneprogram och kreditfaciliteter på sidan 54), vilka säkerställer kapitaltillgänglighet och flexibilitet. Förfalloprofilen för Vattenfalls lån visas i diagrammet nedan.

Koncernen har ett definierat mål för den kortfristiga kapitaltillgängligheten. Målet är att likvida medel eller bekräftade kreditfaciliteter motsvarande lägst 10% av koncernens omsättning eller minst kommande 90 dagars låneförfall ska finnas tillgängligt. Per den 31 december 2013 uppgick tillgängliga likvida medel och/eller bekräftade kreditfaciliteter till 24% av nettoomsättningen.

Vattenfall har förbundit sig att upprätthålla finansiell stabilitet och har ambitionen att behålla en rating i kategorin "Single A" från både Moody's och Standard & Poor's.

Förfalloprofilen för Vattenfalls lån, per den 31 december 2013

Låneprogram och bekräftade kreditfaciliteter

MSEK	Valuta	Rambelopp		Förfall		Utnyttjad andel, %		Bokförd extern skuld	
		2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Låneprogram									
Företagscertifikat	SEK	15 000	-15 000	-	-	20	-	2 994	-
Euro Commercial Paper	EUR	2 000	-2 000	-	-	8	-	1 470	-
Euro Medium Term Note	EUR	15 000	-15 000	-	-	52	-66	71 493	-92 230
Bekräftade kreditfaciliteter									
Revolving Credit Facility ¹	EUR	2 550	-2 550	2016	2016	-	-	-	-
Multi Option Credit Facility ²	EUR	-	-1 300	-	2013	-	-8	-	-

1) Backup-facilitet för kortfristig upplåning.

2) Faciliteten omförhandlades i oktober 2013 till 1 000 EUR och klassificeras inte längre som en bekräftad kreditfacilitet.

Förfallostrukturen för låneportföljen exklusive lån från minoritetsägare och intresseföretag, vilka uppgick till 21 938 MSEK för 2013 (21 183). Ytterligare information kring lånens förfallostruktur redovisas i Koncernens Not 40.

Ränterisk

Vattenfall kvantifierar ränterisken i låneportföljen genom måttet duration, vilket beskriver genomsnittlig räntebindningstid. Normtiden bestäms utifrån rådande finansieringsbehov och önskad räntekänslighet i räntenettet. Durationen ska ha en normtid på tre år med en tillåten variation på +/- ett år. Målet för duration ändrades under 2013

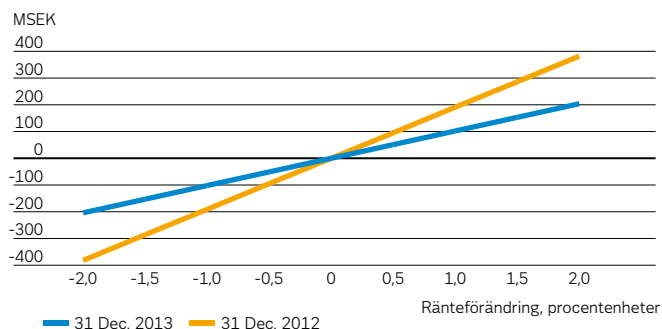
jämfört med 2012 från fyra år till tre år till följd av ändrad marknads-tro och lånesituation för Vattenfall. Durationen i koncernens låneportfölj uppgick vid årsskiftet till 2,9 inklusive Hybridkapital (2012: 3,3). Se tabellen nedan för den återstående räntebindningstiden för Vattenfalls låneportfölj.

Återstående räntebindningstid för låneportföljen

MSEK	Skuld		Derivat		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
< 3 mån	7 362	12 201	42 120	46 870	49 482	59 072
3 mån-1 år	17 219	19 283	-26 526	-31 625	-9 307	-12 342
1 år-5 år	45 463	53 864	5 198	1 709	50 661	55 573
> 5 år	39 298	44 010	-22 111	-20 094	17 187	23 916
Summa	109 342	129 359	-1 319	-3 140	108 023	126 219

I låneportföljen ingår lån och räntederivat i syfte att styra durationen i upplåningen. Negativa belopp förklaras av användningen av derivat såsom ränteswappar och ränteterminer. Summan av derivat är inte lika med noll på grund av valutaeffekter. Exklusive lån från minoritetsägare och intresseföretag, vilka uppgick till 21 938 MSEK för 2013 (21 183). Den genomsnittliga finansieringsräntan uppgick per den 31 december 2013 till 3,52% (3,41). Nominella belopp.

Räntekänslighet

Diagrammet visar hur ränteförändringar påverkar koncernens räntekostnader och räntetäkter under en 12-månaders period givet koncernens räntebindningsstruktur. Inklusiva derivat och hybridkapital, exklusive lån från minoritetsägare och intressebolag. Nominella belopp.

Valutarisk

Vattenfall exponeras för valutarisk genom valutakursförändringar av framtida betalningsflöden – så kallad transaktionsexponering – samt genom värderingen av nettotillgångar i utländska dotterföretag, så kallad omräkningsexponering (eller balansexponering).

Vattenfalls låneportfölj per valuta framgår av tabellen nedan. Valutaexponeringen i upplåningen begränsas med hjälp av räntevalutaswappar. Vattenfall eftersträvar en jämn förfallostruktur i derivaten. Derivatillgångar och derivatskulder redovisas i Koncernens Not 30.

Vattenfall har en begränsad transaktionsexponering eftersom större delen av produktion, distribution och försäljning av el sker på respektive lokal marknad. Känsligheten för valutakursförändringar är därmed också relativt låg. All transaktionsexponering som överstiger ett nominellt värde motsvarande 10 miljoner SEK ska valutasäkras omedelbart när den uppstår.

Målet för säkring av omräkningsexponeringen är att över tid matcha låneportföljens valutafördelning med valutafördelningen i koncernens kassaflöde (interna tillförda medel, FFO). Vattenfalls största exponering är i EUR (124 266 MSEK), av detta belopp var vid årsskiftet 53% säkrat. För mer information, se Koncernens Not 49.

Vid en förändring av valutakurserna med exempelvis 5% skulle koncernens egna kapital påverkas med cirka 3,6 miljarder SEK (5,2), där en förstärkning av de valutor som anges i tabellen i Koncernens Not 49 ger en positiv förändring.

Låneportföljen uppdelad per valuta

Ursprunglig valuta	Skuld		Derivat		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
CHF	1 443	4 088	-1 443	-4 088	-	-
EUR	82 867	97 189	14 893	16 561	97 759	113 750
GBP	14 349	14 200	-10 626	-10 516	3 723	3684
JPY	2 945	3 709	-2 945	-3 709	-	-
NOK	2 410,0	2 657	-2 410	-2 657	-	-
PLN	-	33	-	-	-	33
SEK	5 328	7 483	1 212	1 269	6 540	8 751
Summa	109 342	129 359	-1 319	-3 140	108 023	126 219

Tabellen visar låneportföljens valutarisk samt de valutor som Vattenfall är exponerad mot. Skulden och därmed valutarisken, har minskat jämfört med 2012. Ovanstående belopp är exklusive minoritetsägare och intresseföretag (vilka uppgick till 21 938 MSEK). Nominella belopp.

Koncernens rörelseintäkter/-kostnader fördelade per valuta i %

Valuta	Intäkter		Kostnader	
	2013	2012	2013	2012
EUR	67	66	74	70
SEK	27	27	14	16
GBP	3	2	2	2
DKK	3	1	3	1
Övriga	-	4	6	11
Summa	100	100	100	100

Värdena är beräknade utifrån en statistisk sammanställning av externa rörelseintäkter/-kostnader. Förändringar i lager samt investeringar ingår inte i sammanställningen.

Prisrisk i aktier

Vattenfall är även utsatt för en viss prisrisk i aktier. Denna exponering visas i Koncernens Not 25 och avser i huvudsak Vattenfalls aktieinnehav i det polska energibolaget Enea S.A. Vattenfalls aktieinnehav i Enea avyttrades i januari 2014.

Koncernens resultaträkning

Belopp i MSEK, 1 januari–31 december	Not	2013	2012 ¹
Nettoomsättning	7, 8, 9	171 684	167 313
Kostnader för sålda produkter ²	10	-158 693	-131 698
Bruttoresultat		12 991	35 615
Övriga rörelseintäkter	11	2 230	10 755
Försäljningskostnader		-6 470	-6 376
Administrationskostnader		-14 195	-11 246
Forsknings- och utvecklingskostnader		-846	-879
Övriga rörelsekostnader	12	-947	-2 047
Andelar i intresseföretags resultat	8, 27, 56	784	136
Rörelseresultat (EBIT)³	8, 9, 13, 14, 15, 21, 22	-6 453	25 958
Finansiella intäkter ^{4, 6}	16	1 196	2 636
Finansiella kostnader ^{5, 6}	17	-9 954	-10 476
Resultat före skatter		-15 211	18 118
Skatter	19	1 668	-1 071
Årets resultat		-13 543	17 047
Årets resultat hänförbart till:			
Ägare till moderbolaget		-13 668	16 759
Innehav utan bestämmande inflytande	20	125	288
Summa		-13 543	17 047
Resultat per aktie			
Antal aktier i Vattenfall AB, tusental		131 700	131 700
Resultat per aktie, före och efter utspädning, SEK		-103,78	127,25
Utdelning, MSEK		- 7	6 774
Utdelning per aktie, SEK		- 7	51,44
Tilläggsinformation			
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)		43 319 ⁸	54 271
Finansiella poster, netto exkl. diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar samt avkastning från Kärnavfallsfonden		-6 239	-6 190
Underliggande rörelseresultat		27 900	27 530
1) Vissa värden för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information i Vattenfalls Årsredovisning 2012. Se Not 2, Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.			
2) Varav avskrivningar och nedskrivningar av immateriella och materiella anläggningstillgångar		-48 342	-27 712
3) Varav avskrivningar och nedskrivningar av anläggningstillgångar		-49 772 ⁸	-28 313
3) Vari ingår jämförelsestörande poster avseende:			
Realisationsvinster/förluster, netto		56	8 010
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar, netto, avseende anläggningstillgångar		-30 147	-8 648
Orealiserade marknadsvärdeförändringar för energiderivat		-995	729
Orealiserade marknadsvärdeförändringar av varulager		281	-395
Omstruktureringskostnader		-1 568	-824
Andra jämförelsestörande poster		-1 980	-444
Summa jämförelsestörande poster i Rörelseresultatet vilka även utgör skillnaden mellan Rörelseresultat och Underliggande rörelseresultat		-34 353	-1 572
4) Vari ingår avkastning från Kärnavfallsfonden.		363	1 430
5) Vari ingår räntedel i pensionskostnad.		-1 170	-1 021
5) Vari ingår diskonteringseffekter hänförbara till avsättningar.		-2 882	-3 080
6) Jämförelsestörande poster redovisade som finansiella intäkter och kostnader, netto.		-469	-1 090
7) Föreslagen utdelning.			
8) EBITDA och summa nedskrivningar har justerats jämfört med det belopp som presenterats i Vattenfalls Bokslutskommuniké 2013.			

Kommentarer till Koncernens resultaträkning

Omsättning

Koncernens nettoomsättning för 2013 ökade med 4,4 miljarder SEK jämfört med 2012. Ökningen förklaras främst av högre elproduktion och högre genomsnittligt erhållna elpriser.

Underliggande rörelseresultat

Det underliggande rörelseresultatet för 2013 förbättrades med 0,4 miljarder SEK, vilket i huvudsak förklaras av:

- Högre genomsnittligt erhållna elpriser (1,3 miljarder SEK)
- Högre produktionsvolym (1,5 miljarder SEK)
- Högre erhållna värmepriser och högre värmeproduktion (0,6 miljarder SEK)
- Högre kostnader för CO₂-utsläppsrätter och bränsle (-5,4 miljarder SEK)
- Lägre rörelsekostnader (netto 1,1 miljarder SEK). Exklusive tillväxtprojekt, uppgick kostnadsbesparingarna till 3,2 miljarder SEK framför allt genom minskade drift- och underhållskostnader och lägre kostnader för försäljning och administration
- Övrigt (netto 1,3 miljarder SEK), främst till följd av förbättrat resultat från intressebolag, förbättrat resultat från Tradingverksamheten samt högre resultat från elförsäljning till slutkunder. Högre skatt på vattenkrafttillgångar hade en negativ effekt.

Belopp i MSEK	2013	2012
Rörelseresultat (EBIT)	-6 453	25 958
Jämförelsestörande poster	-34 353	-1 572
Underliggande Rörelseresultat	27 900	27 530

Jämförelsestörande poster vilka påverkat rörelseresultatet

Belopp i MSEK	2013	2012
Realisationsvinster	189	8 399
Realisationsförluster	-133	-389
Nedskrivningar	-30 147	-8 648
Orealiserade marknadsvärdeförändringar för energiderivat	-995	729
Orealiserade marknadsvärdeförändringar av varulager	281	-395
Omstruktureringskostnader	-1 568	-824
Andra jämförelsestörande poster	-1 980	-444
Summa	-34 353	-1 572

Jämförelsestörande poster för 2013 uppgick till -34,4 miljarder SEK. Nedskrivningar (30,1 miljarder SEK) avser de nedskrivningar som gjordes i halvårsboks slutet 2013 uppgående till 29,7 miljarder SEK jämte växelkurs-effekter. Omstruktureringskostnader (-1,6 miljarder SEK) är främst hänförliga till pågående personalreduceringar. Andra jämförelsestörande poster utgörs främst av en avsättning relaterad till det tyska stödsystemet, EEG, för förnybar energi (-0,9 miljarder SEK) samt utökade avsättningar inom den tyska kärnkraftverksamheten (0,9 miljarder SEK).

För 2012 uppgick jämförelsestörande poster till -1,6 miljarder SEK. Realisationsvinster (8,4 miljarder SEK) avser främst försäljningen av bolagets finska elnät och värmetillgångar, vilket redovisats som övriga rörelseintäkter. Nedskrivningar (8,6 miljarder SEK) avser nedskrivning av goodwill och produktionstillgångar inom Thermal Power.

Rörelsesegment

Det underliggande rörelseresultatet för rörelsesegmentet Generation uppgick till 22,0 miljarder SEK. Det är en förbättring med 1,6 miljarder SEK jämfört med 2012 och förklaras i huvudsak av högre elproduktion och högre rörelsekostnader. För rörelsesegment Distribution and Sales, uppgick det underliggande rörelseresultatet till 8,7 miljarder SEK. Det är en förbättring med 0,8 miljarder SEK jämfört med 2012 och förklaras främst av lägre rörelsekostnader. För mer information om koncernens rörelsesegment, se sidorna 75–76.

Kostnader för CO₂-utsläppsrätter

Kostnaderna för CO₂-utsläppsrätter för eget bruk uppgick under 2013 till 6,0 miljarder SEK jämfört med 4,0 miljarder SEK under 2012.

Finansiella poster

Finansiella poster uppgick till -8,8 miljarder SEK, en försämring med 0,9 miljarder SEK jämfört med 2012. Försämringen förklaras främst av marknadsvärdeförändringar av finansiella derivat samt lägre avkastning från kärnavfallsfonden.

Skatter

För 2013 redovisar koncernen en skatteintäkt på 1,7 miljarder SEK. Det förklaras framför allt av en positiv engångseffekt på 5,3 miljarder SEK genom uppskjuten skatt som en effekt av nedskrivningarna i andra kvartalet 2013. Den effektiva skattesatsen för 2013 uppgick till 11,0% (5,9%). Exklusive effekter från nedskrivningen uppgick den effektiva skattesatsen till 24,4%.

Den låga effektiva skattesatsen på 5,9% för 2012 förklaras främst av sänkt bolagsskatt i Sverige från 26,3% till 22% från 1 januari 2013, vilket ledde till omvärdering av uppskjuten skatt med en positiv engångseffekt på 3,5 miljarder SEK. Exklusive omvärderingen uppgick den effektiva skattesatsen till 25,3%. För mer information, se sidan 79.

Rapport över Koncernens totalresultat

Belopp i MSEK, 1 januari–31 december	2013	2012 ¹
Årets resultat	-13 543	17 047
Övrigt totalresultat:		
<i>Poster som kommer att omklassificeras till resultaträkningen när specifika villkor är uppfyllda:</i>		
<i>Kassaflödessäkringar:</i>		
Förändringar av verkligt värde	12 510	7 025
Upplöst mot resultaträkningen	-9 920	-2 476
Överfört till anskaffningsvärdet på säkrad post	-7	70
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	-736	-1 381
Summa kassaflödessäkringar	1 847	3 238
Valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-2 717	4 035
Skatt hänförlig till valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	598	-1 049
Summa valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-2 119	2 986
Omräkningsdifferenser	4 165	-7 242
Omräknings- och valutakurseffekter netto, avyttrade företag	-	79
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	182	30
Nedskrivning av finansiella tillgångar som kan säljas	-30	-
Summa	4 045	-909
<i>Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen:</i>		
Omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner	-1 200	-3 759
Skatt hänförbar till omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner	469	1 230
Summa	-731	-2 529
Summa övrigt totalresultat, netto efter skatt	3 314	-3 438
Summa totalresultat för året	-10 229	13 609
Summa totalresultat för året hänförbart till:		
Ägare till moderbolaget	-10 722	13 591
Innehav utan bestämmande inflytande	493	18
Summa	-10 229	13 609

1) Vissa värden för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information i Vattenfalls Årsredovisning 2012. Se Not 2, Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.

Koncernens balansräkning

Belopp i MSEK	Not	31 december 2013	31 december 2012 ¹	1 januari 2012
Tillgångar	8			
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	9, 23	31 285	39 045	46 229
Materiella anläggningstillgångar	9, 24	269 160	279 284	279 445
Förvaltningsfastigheter	9, 25	479	489	539
Biologiska tillgångar		20	11	8
Andelar i intresseföretag och joint ventures	27	12 076	11 620	12 344
Andra aktier och andelar	28	2 699	2 980	3 235
Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden	29	30 600	29 954	28 430
Derivatstillgångar	30, 47	16 239	23 756	20 691
Skattefordran aktuell skatt, långfristig	19	627	807	990
Förutbetalda kostnader		117	168	188
Uppskjuten skattefordran	19	5 977	1 018	1 303
Andra långfristiga fordringar	31	6 587	5 249	5 732
Summa anläggningstillgångar		375 866	394 381	399 134
Omsättningstillgångar				
Varulager	32	18 448	19 463	18 564
Biologiska tillgångar		5	3	1
Immateriella omsättningstillgångar	33	7 531	6 083	5 627
Kundfordringar och andra fordringar	34	32 042	34 409	41 880
Lämnade förskott	35	2 710	5 396	6 368
Derivatstillgångar	30, 47	10 967	12 498	9 408
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	36	6 264	7 806	6 450
Skattefordran aktuell skatt	19	525	1 830	1 853
Kortfristiga placeringar	37	11 460	28 450	17 417
Kassa, bank och liknande tillgångar	38	15 794	18 045	11 268
Tillgångar som innehas för försäljning	39	4 814	-	6 588
Summa omsättningstillgångar		110 560	133 983	125 424
Summa tillgångar		486 426	528 364	524 558
Eget kapital och skulder				
Eget kapital hänförbart till ägare till moderbolaget				
Aktiekapital		6 585	6 585	6 585
Reserv för kassaflödessäkring		5 315	3 478	245
Andra reserver		-10 288	-12 141	-8 203
Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat		118 758	142 842	130 337
Summa eget kapital hänförbart till ägare till moderbolaget		120 370	140 764	128 964
Eget kapital hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande		10 348	8 608	6 827
Summa eget kapital		130 718	149 372	135 791
Långfristiga skulder				
Hybridkapital	40	8 835	8 543	8 883
Andra räntebärande skulder	40	98 004	112 524	149 602
Avsättningar för pensioner	41	35 477	30 584	22 904
Andra räntebärande avsättningar	42	69 282	67 640	65 632
Derivatskulder	30, 47	9 734	15 193	12 590
Uppskjuten skatteskuld	19	31 285	32 537	34 510
Andra ej räntebärande skulder	43	6 000	7 534	8 238
Summa långfristiga skulder		258 617	274 555	302 359
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder och andra skulder	44	31 908	35 219	35 108
Erhållna förskott	45	3 289	2 138	1 142
Derivatskulder	30, 47	4 280	5 612	9 864
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	46	20 382	15 812	18 489
Skatteskuld aktuell skatt	19	1 435	854	844
Räntebärande skulder	40	27 456	39 194	11 865
Räntebärande avsättningar	42	5 429	5 608	7 237
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	39	2 912	-	1 859
Summa kortfristiga skulder		97 091	104 437	86 408
Summa eget kapital och skulder		486 426	528 364	524 558

Se vidare information om Säkerheter (Not 50), Eventualförpliktelser (Not 51) och Åtaganden enligt konsortialavtal (Not 52).

1) Vissa värden för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information i Vattenfalls Årsredovisning 2012.
Se Not 2, Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.

Kommentarer till Koncernens balansräkning

Sysselsatt kapital

Belopp i MSEK	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Sysselsatt kapital	297 178	308 823 ¹
Genomsnittligt sysselsatt kapital	303 000 ¹	313 124 ¹

1) Beloppet har justerats jämfört med det belopp som presenterats i Vattenfalls Bokslutskommuniké 2013.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna minskade med 18,5 miljarder SEK jämfört med 31 december 2012. Det förklaras främst av de nedskrivningar som gjordes i halvårsbokslutet 2013. Mer information finns i Koncernens Not 14, sidorna 77–78.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna minskade med 17,4% eller 23,4 miljarder SEK främst till följd av minskade kassa, bank och liknande tillgångar samt minskade kortfristiga placeringar.

Finansiella tillgångar per 31 december 2013

Belopp i MSEK	2013	2012
Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	27 254	46 495
Fordran på Vattenfalls svenska pensionsstiftelse	–	1 807
Bekräftade kreditfaciliteter (outnyttjade)	22 591	31 172

Minskningen av Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar beror främst på amortering av externa lån, betald utdelning och betalning för ytterligare 12% av aktierna i N.V. Nuon Energy.

Per den 31 december 2013 uppgick tillgängliga likvida medel och/eller bekräftade kreditfaciliteter till 24% av nettoomsättningen. Vattenfalls mål är att likvida medel och/eller bekräftade kreditfaciliteter motsvarande lägst 10% av koncernens nettoomsättning, dock minst motsvarande kommande 90-dagars låneförfall, ska finnas tillgängligt.

Kort- och långfristiga skulder

Totala räntebärande skulder minskade med 26 miljarder SEK till 134,3 miljarder SEK jämfört med den 31 december 2012. Minskningen förklaras främst av amortering av externa lån och amortering av skuld till ägare utan bestämmande inflytande i N.V. Nuon Energy. Nettoskulden jämfört med den 31 december 2012, minskade med 5 miljarder SEK.

Nettoskuld per 31 december 2013

Belopp i MSEK	2013	2012
Hybridkapital	-8 835	-8 543
Obligationslån, företagscertifikat och skulder till kreditinstitut	-78 109	-94 254
Nuvärdet av skulder avseende förvärv av koncernföretag	-17 892	-27 080
Skulder till intresseföretag	-9 513	-9 308
Skulder till ägare med innehav utan bestämmande inflytande	-12 425	-11 876
Övriga skulder	-7 521	-9 200
Summa räntebärande skulder	-134 295	-160 261
Kassa, bank och liknande tillgångar	15 794	28 045
Kortfristiga placeringar	11 460	28 450
Fordran på Vattenfalls Pensionsstiftelse	–	1 807
Lån till ägare med innehav utan bestämmande inflytande i utländska koncernföretag	129	52
Nettoskuld	-106 912	-111 907

I sin bedömning av företags kreditvärdighet gör ratinginstitut och analytiker regelmässigt ett antal justeringar av olika poster i balansräkningen i syfte att ta fram en justerad brutto- respektive nettoskuld. Vattenfalls beräkning av justerad brutto- och nettoskuld finns i tabellen nedan.

Den justerade nettoskulden ökade med 8,3 miljarder SEK till 162,6 miljarder SEK jämfört med den 31 december 2012, främst på grund av ökade pensionsförpliktelser, högre avsättningar för kärnkraft, lägre mottagna margin calls samt en omklassificering från eget kapital till räntebärande skuld till följd av folkomröstningen i Hamburg angående återköp av energinät (se sidan 9).

Justerad bruttoskuld och nettoskuld per 31 december 2013

Belopp i MSEK	2013	2012
Summa räntebärande skulder	-134 295	-160 261
50% av Hybridkapital	4 418	4 272
Nuvärdet av pensionsförpliktelser	-35 477	-30 584
Avsättningar för gruv-, gas- och vindverksamhet och andra miljörelaterade avsättningar	-11 760	-12 229
Avsättningar för kärnkraft (netto)	-20 247	-18 463
Valutaderivat för säkring av lån i utländsk valuta	1 212	3 027
Mottagna margin calls	2 176	7 170
Skulder till ägare med innehav utan bestämmande inflytande på grund av konsortialavtal	10 866	10 495
Justerad bruttoskuld	-183 107	-196 573
Redovisad kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	27 254	46 495
Fordran på Vattenfalls Pensionsstiftelse	–	1 807
Ej tillgänglig likviditet	-6 744 ¹	-6 064
Justerad kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	20 510	-42 238
Justerad nettoskuld	-162 597	-154 335

1) Inkluderar Vattenfall GmbH:s andel av solidaritetsavtalet ("Solidarvereinbarung") mellan de tyska kärnkraftsoperatörerna (3 miljarder SEK) betalda margin calls (1,7 miljarder SEK) och övriga poster (2,0 miljarder SEK).

Eget kapital

Koncernens egna kapital minskade med 18,7 miljarder SEK. Minskningen är hänförlig till försämringen av årets resultat främst på grund av nedskrivningarna 2013 (24,8 miljarder SEK efter skatt) samt högre omstruktureringkostnader och högre avsättningar.

Koncernens kassaflödesanalys

Belopp i MSEK, 1 januari–31 december	Not	2013	2012
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatter		-15 211	18 118 ¹
Återläggning av avskrivningar och nedskrivningar		50 264 ²	28 624
Betald skatt		-4 090	-3 545
Realisationsvinster/förluster, netto		-79	-8 031
Övrigt, inkl. ej kassaflödespåverkande poster	48	1 004 ²	-747 ¹
Internt tillförda medel (FFO)		31 888	34 419
Förändringar i varulager		1 361	-1 657
Förändringar i rörelsefordringar		-3 966	-6 348
Förändringar i rörelseskulder		5 145	2 505
Övriga förändringar		3 408	-434
Kassaflöde från förändringar av rörelsetillgångar och rörelseskulder		5 948	-5 934
Kassaflöde från den löpande verksamheten		37 836	28 485
Investeringsverksamheten			
Förvärv av koncernföretag	5	-41	-
Investeringar i intresseföretag och andra aktier och andelar	5	15	-345
Andra investeringar i anläggningstillgångar	48	-27 735	-29 236
Summa investeringar		-27 761	-29 581
Försäljningar	48	651	22 836
Kassa, bank och liknande tillgångar i avyttrade företag		-16	-145
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-27 126	-6 890
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		10 710	21 595
Finansieringsverksamheten			
Förändringar i kortfristiga placeringar		17 948	-11 830
Förändringar i lån till ägare med innehav utan bestämmande inflytande i utländska koncernföretag		-75	510
Upptagna lån ³		7 449	1 427
Amortering av skuld avseende förvärv av koncernföretag		-10 257	-2 738
Amortering av andra skulder		-27 362	-5 265
Försäljning av aktier i koncernföretag till ägare med innehav utan bestämmande inflytande		-	4 113
Betalning från Vattenfalls Pensionsstiftelse		2 911	2 800
Reglering av fordrans på Vattenfalls Pensionsstiftelse		1 807	-
Betald utdelning till ägare		-6 840	-4 500
Tillskott från ägare med innehav utan bestämmande inflytande		1 275	737
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-13 144	-14 746
Årets kassaflöde		-2 434	6 849
Kassa, bank och liknande tillgångar			
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets början		18 045	11 268
Kassa, bank och liknande tillgångar ingående i tillgångar som innehas för försäljning		-1	-
Årets kassaflöde		-2 434	6 849
Omräkningsdifferenser		184	-72
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets slut		15 794	18 045

1) Värdet för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information i Vattenfalls Årsredovisning 2012. Se Not 2.

Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.

2) Beloppet har justerats jämfört med det belopp som presenterats i Vattenfalls Bokslutskommuniké 2013.

3) Kortfristig upplåning där löptiden är tre månader eller kortare nettoredovisas.

Tilläggsinformation

Belopp i MSEK, 1 januari–31 december	Not	2013	2012
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		10 710	21 595
Finansieringsverksamheten			
Betald utdelning till ägare		-6 840	-4 500
Betalning från Vattenfalls Pensionsstiftelse		2 911	2 800
Försäljning av aktier i koncernföretag till ägare med innehav utan bestämmande inflytande		-	4 113
Tillskott från ägare med innehav utan bestämmande inflytande		1 275	737
Kassaflöde efter utdelning		8 056	24 745
Analys av förändring i nettoskuld			
Nettoskuld vid årets början		-111 907	-141 089
Kassaflöde efter utdelning		8 056	24 745
Förändringar till följd av värdering till verkligt värde		2 126	316
Förändringar i räntebärande leasingskulder		36	-621
Förvärvade/avytttrade räntebärande skulder/kortfristiga placeringar		-	344
Förändringar i skulder avseende förvärv av koncernföretag, diskonteringseffekter		-408	-520
Kassa, bank och liknande tillgångar ingående i tillgångar som innehas för försäljning		-1	-
Fordran på Vattenfalls Pensionsstiftelse		-	1 807
Räntebärande skuld avseende framtida utdelning		-	-984
Räntebärande skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning		-	-344
Överföring av skulder som en effekt av ändrade ägarförhållanden		-3 387	-
Omräkningsdifferenser på nettoskulden		-1 427	4 439
Nettoskuld vid årets slut		-106 912	-111 907
Fritt kassaflöde (Kassaflöde från den löpande verksamheten minus ersättningsinvesteringar)		23 571	12 619

Kommentarer till Koncernens kassaflödesanalys

Internt tillförda medel (FFO)

Internt tillförda medel minskade med 2,5 miljarder SEK. Det förklaras i huvudsak av högre kostnader för CO₂-utsläppsätter och bränsle samt högre betald skatt.

Förändring av rörelsetillgångar och rörelseskulder (rörelsekapital)

Kassaflödet från förändringar i rörelsekapitalet ökade under året med 5,9 miljarder SEK. Rörelsekapitalet påverkades positivt av ökade rörelseskulder (5,1 miljarder SEK), förändringar av så kallade margin calls (3,4 miljarder SEK) och förändring av lager (1,4 miljarder SEK). Ökade rörelsefordringar (-3,9 miljarder SEK) påverkade rörelsekapitalet negativt. Under 2012 minskade kassaflödet från förändringar i rörelsekapitalet med 5,9 miljarder SEK, främst på grund av nettoökning av rörelsefordringar och rörelseskulder samt ökat varulager.

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -27,1 miljarder SEK. Totala investeringar under året uppgick till 27,8 miljarder SEK. Under 2012 ledde avyttringar av tillgångar till ett kassaflöde om 22,8 miljarder SEK.

Belopp i MSEK	2013	2012
Underhålls-/ersättningsinvesteringar	14 266	15 866
Tillväxtinvesteringar ¹	13 496	13 715
- varav aktier	-26	345
Summa investeringar	27 761	29 581

Försäljningar

Belopp i MSEK	2013	2012
Försäljningar	651	22 836
- varav aktier	271	20 969

¹ Investeringar i ny kapacitet.

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Kassaflödet från finansiering uppgick till -13,1 miljarder SEK (-14,7). Återbetalning av lån uppgick till 27,4 miljarder SEK. Förvärv av ytterligare 12% av aktierna i dotterföretaget N.V. Nuon Energy uppgick till 10,3 miljarder SEK.

Specifikation av investeringar

Belopp i MSEK	2013	2012
Elproduktion		
Vattenkraft	1 300	1 245
Kärnkraft	2 993	3 011
Kolkraft	4 367	4 511
Gas	1 622	4 977
Vindkraft	4 095	2 716
Biobränsle, avfall	14	16
Övrigt	1 280	1 170
Summa Elproduktion	15 671	17 646
Kraftvärme/Värme		
Fossilkraft	1 699	2 264
Biobränsle, avfall	377	334
Övrigt	1 022	1 003
Summa Kraftvärme/Värme	3 098	3 601
Elnät		
Elnät	4 571	4 658
Summa Elnät	4 571	4 658
Förvärv av aktier	50	345
Övrigt exkl förvärv av aktier	4 371	3 331
Summa	27 761	29 581

Koncernens förändringar i eget kapital

Belopp i MSEK	Hänförbart till ägare till moderbolaget						Summa	Hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
	Aktiekapital	Säkringsreserv	Omräkningsreserv	Verkligt värdereserv	Balanserade vinstmedel				
Ingående balans 2012	6 585	245	-8 203	-	133 361	131 988	6 943	138 931	
Övergångseffekt vid tillämpning av nya redovisningsregler (IAS 19)	-	-	-	-	-3 024	-3 024	-116	-3 140	
Utdelning till ägare	-	-	-	-	-4 433	-4 433	-67	-4 500	
Koncernbidrag från ägare med innehav utan bestämmande inflytande, netto efter skatt	-	-	-	-	-	-	532	532	
Ägarförändring i koncernföretag vid försäljning av aktier till ägare med innehav utan bestämmande inflytande	-	-	-	-	2 642	2 642	572	3 214	
Andra ägarförändringar	-	-	-	-	-	-	726	726	
Kassaflödessäkringar:									
Förändringar av verkligt värde	-	7 031	-	-	-	7 031	-6	7 025	
Upplöst mot resultaträkningen	-	-2 478	-	-	-	-2 478	2	-2 476	
Överfört till anskaffningsvärdet på säkrad post	-	58	-	-	-	58	12	70	
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	-	-1 378	-	-	-	-1 378	-3	-1 381	
Summa kassaflödessäkringar	-	3 233	-	-	-	3 233	5	3 238	
Valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter									
Skatt hänförlig till valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-	-	4 035	-	-	4 035	-	4 035	
Skatt hänförlig till valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-	-	-1 049	-	-	-1 049	-	-1 049	
Summa valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-	-	2 986	-	-	2 986	-	2 986	
Omräkningsdifferenser	-	-	-7 033	-	-	-7 033	-209	-7 242	
Omräknings- och valutakurseffekter netto, avyttrade företag	-	-	79	-	-	79	-	79	
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	-	-	-	30	-	30	-	30	
Summa	-	3 233	-3 968	30	-	-705	-204	-909	
Omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner									
Skatt hänförlig till omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner	-	-	-	-	1 230	1 230	-	1 230	
Summa	-	-	-	-	-2 463	-2 463	-66	-2 529	
Summa övrigt totalresultat för året	-	3 233	-3 968	30	-2 463	-3 168	-270	-3 438	
Årets resultat	-	-	-	-	16 759	16 759	288	17 047	
Summa totalresultat för året	-	3 233	-3 968	30	14 296	13 591	18	13 609	
Utgående balans 2012¹	6 585	3 478	-12 171	30	142 842	140 764	8 608²	149 372	

Forts. Koncernens förändringar i eget kapital

Belopp i MSEK	Hänförbart till ägare till moderbolaget						Hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
	Aktiekapital	Säkringsreserv	Omräkningsreserv	Verkligt värdereserv	Balanserade vinstmedel	Summa		
Ingående balans 2013	6 585	3 478	-12 171	30	142 842	140 764	8 608	149 372
Utdelning till ägare	-	-	-	-	-6 774	-6 774	-66	-6 840
Koncernbidrag från ägare med innehav utan bestämmande inflytande, netto efter skatt	-	-	-	-	-	-	505	505
Ägarförändringar	-	-	-	-	4	4	1 294	1 298
Överföring av skulder som en effekt av ändrade ägarförändringar	-	-	-	-	-2 902	-2 902	-486	-3 388
Kassaflödessäkringar:								
Förändringar av verkligt värde	-	12 503	-	-	-	12 503	7	12 510
Upplöst mot resultaträkningen	-	-9 922	-	-	-	-9 922	2	-9 920
Överfört till anskaffningsvärdet på säkrad post	-	-11	-	-	-	-11	4	-7
Skatt hänförlig till kassaflödessäkringar	-	-733	-	-	-	-733	-3	-736
Summa kassaflödessäkringar	-	1 837	-	-	-	1 837	10	1 847
Valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-	-	-2 717	-	-	-2 717	-	-2 717
Skatt hänförlig till valutasäkringar av netto investeringar i utlandsverksamheter	-	-	598	-	-	598	-	598
Summa valutasäkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter	-	-	-2 119	-	-	-2 119	-	-2 119
Omräkningsdifferenser	-	-	3 820	-	-	3 820	345	4 165
Omvärdering av finansiella tillgångar som kan säljas	-	-	-	182	-	182	-	182
Nedskrivning av finansiella tillgångar som kan säljas	-	-	-	-30	-	-30	-	-30
Summa	-	1 837	1 701	152	-	3 690	355	4 045
Omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner	-	-	-	-	-1 213	-1 213	13	-1 200
Skatt hänförlig till omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner	-	-	-	-	469	469	-	469
Summa	-	-	-	-	-744	-744	13	-731
Summa övrigt totalresultat för året	-	1 837	1 701	152	-744	2 946	368	3 314
Årets resultat	-	-	-	-	-13 668	-13 668	125	-13 543
Summa totalresultat för året	-	1 837	1 701	152	-14 412	-10 722	493	-10 229
Utgående balans 2013	6 585	5 315	-10 470	182	118 758	120 370	10 348²	130 718

Se även koncernens Not 49, Specifikationer till eget kapital.

1) Vissa värden för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information i Vattenfalls Årsredovisning 2012. Se Not 2,

Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.

2) Varav reserv för kassaflödessäkring -39 MSEK (-48).

Koncernens noter

1 Företagsinformation	67
2 Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år	67
3 Redovisningsprinciper	67
4 Viktiga uppskattningar och bedömningar vidupprättandet av de finansiella rapporterna	73
5 Förvärvat och avyttrad verksamhet	74
6 Valutakurser	74
7 Nettoomsättning	74
8 Rörelsesegment	75
9 Information om geografiska områden	76
10 Kostnader för sålda produkter	76
11 Övriga rörelseintäkter	76
12 Övriga rörelsekostnader	77
13 Avskrivningar	77
14 Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	77
15 Rörelsens kostnader fördelade på kostnadslag	78
16 Finansiella intäkter	78
17 Finansiella kostnader	78
18 Ineffektivitet för säkringar	78
19 Skatter	79
20 Innehav utan bestämmande inflytande	80
21 Leasing	80
22 Ersättning till revisorer	80
23 Immateriella anläggningstillgångar	81
24 Materiella anläggningstillgångar	83
25 Förvaltningsfastigheter	85
26 Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB samt av andra koncernföretag	85
27 Andelar i intresseföretag och joint ventures	87
28 Andra aktier och andelar	88
29 Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden	89
30 Derivatstillgångar och derivatskulder	89
31 Andra långfristiga fordringar	89
32 Varulager	90
33 Immateriella omsättningstillgångar	90
34 Kundfordringar och andra fordringar	90
35 Lämnade förskott	91
36 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	91
37 Kortfristiga placeringar	91
38 Kassa, bank och liknande tillgångar	91
39 Tillgångar som innehas för försäljning	91
40 Räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat	91
41 Avsättningar för pensioner	93
42 Andra räntebärande avsättningar	95
43 Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)	95
44 Leverantörsskulder och andra skulder	95
45 Erhållna förskott	96
46 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	96
47 Finansiella instrument per kategori, kvittning av finansiella tillgångar och skulder, samt finansiella instrumentens resultateffekter	96
48 Specifikationer till kassaflödesanalysen	100
49 Specifikationer till eget kapital	100
50 Säkerheter	101
51 Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)	101
52 Åtaganden enligt konsortialavtal	101
53 Antal anställda och personalkostnader	102
54 Könsfördelning bland ledande befattningshavare	104
55 Upplysningar om närstående	104
56 Händelser efter balansdagen	104

■ Not 1 Företagsinformation

Bokslutskommuniké för Vattenfall AB för 2013 har godkänts för publicering enligt styrelsebeslut från 3 februari 2014. Årsredovisningen har godkänts enligt styrelsebeslut från 17 mars 2014.

Moderbolaget Vattenfall AB (publ) med org. nr. 556036-2138 är ett aktiebolag med säte i Solna, Sverige och med postadressen 169 92 Stockholm, Sverige.

Koncernens balansräkning och resultaträkning ingående i årsredovisningen ska föreläggas på årsstämman 28 april 2014.

Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i koncernens Not 8, Rörsegssegment.

■ Not 2 Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år

Omräkning av finansiella rapporter för 2012

Som framgår av koncernens Not 3, Redovisningsprinciper, gäller nya redovisningsregler från och med 2013 enligt IAS 19 – *Ersättningar till anställda*, vad avser avsättningar för pensioner och andra personalrelaterade avsättningar. Den redovisade effekten på grund av borttagandet av den så kallade korridorregeln och andra effekter av IAS 19 innebär att koncernens finansiella rapporter för 2012 har omräknats. Omräkningseffekterna redovisas i koncernens Not 41, Avsättningar för pensioner.

Byte av trygghandform för de svenska tjänstepensionerna

Vattenfall beslutade under senare delen av 2012 att återgå till att helt trygga de förmånsbestämda tjänstepensionerna i Sverige i balansräkningen under posten Avsatt till pensioner, det vill säga till den ordning som gällde innan Vattenfalls Pensionsstiftelse bildades 1999. Totalt har cirka 7 miljarder SEK successivt utbetalats från stiftelsen till Vattenfall AB och dess svenska dotterföretag. Vattenfalls Pensionsstiftelse likviderades i oktober 2013. Ändringen av trygghandformen påverkar inte Vattenfalls justerade nettoskuld. Ändringen påverkar inte heller företagets åtagande att betala framtida pensioner till anställda. Se även koncernens Not 41, Avsättningar för pensioner.

I samband med bytet av trygghandform har Vattenfall AB till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Eldistribution AB som säkerhet för de kreditförsäkringar som krävs för att trygga pensionerna. Se koncernens Not 50, Säkerheter.

■ Not 3 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee (IFRIC) så som de har godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU.

Vidare har rekommendation RFR 1 – *Kompletterande redovisningsregler för koncerner*, utgiven av Rådet för finansiell rapportering, tillämpats. RFR 1 specificerar de tillägg till IFRS upplysningskrav som krävs enligt den svenska årsredovisningslagen.

Värderingsgrunder

Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder samt varulager avsedda för handel som värderas till verkligt värde. Verkligt värde definieras som det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av innehav i kategorierna finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, innehav i kategorin finansiella tillgångar som kan säljas och samtliga derivat.

Vattenfall använder värderingsmetoder som speglar det verkliga värdet på en tillgång eller skuld på lämpligt sätt. Finansiella tillgångar och skulder som är värderade till verkligt värde beskrivs nedan enligt den verkliga värdehierarki (nivåer) som IFRS 13 definierar som:

- Nivå 1: Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder.
- Nivå 2: Andra observerbara indata för tillgången eller skulden än noterade priser inkluderade i Nivå 1, antingen direkt (det vill säga som prisnoteringar) eller indirekt (det vill säga härledda från prisnoteringar). I Nivå 2 redovisas Vattenfall huvudsakligen råvaruderivat, valutaterminer och ränteswappar.
- Nivå 3: Indata för tillgången eller skulden som inte baseras på observerbara marknadsdata (det vill säga ej observerbara data).

Klassificeringen till en nivå bestäms av de indata med lägst nivå som är betydande för beräkningen av det verkliga värdet vid utgången av en rapporteringsperiod. Vattenfall bedömer omklassificeringar mellan nivåerna är nödvändiga.

Observerbara indata används när det är möjligt och relevant. För tillgångar och skulder som ingår i Nivå 3, är verkligt värde antingen modellerat baserat på marknadspriser med justeringar som beaktar de specifika villkoren i ett kontrakt, eller baserat på icke observerbara indata såsom framtida kassaflöden. Antagandena för de prognostiserade kassaflödena kontrolleras regelbundet och justeras vid behov.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Funktionell valuta är valutatan i respektive ekonomisk miljö där de i koncernen ingående bolagen bedriver sina verksamheter.

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Detta innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor (SEK). Om inte annat anges är samtliga belopp avrundade till närmaste miljon svenska kronor (MSEK).

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen och styrelsen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Bedömningar gjorda av företagsledningen och styrelsen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare i koncernens Not 4, Viktiga uppskattningar och bedömningar vid upprättandet av de finansiella rapporterna.

Redovisningsprinciper

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har, förutom vad som anges nedan under rubriken Nya IFRS och tolkningar som gäller 2013, tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter.

Nya IFRS och tolkningar som gäller 2013

Nedanstående nya och ändrade standarder och tolkningar godkända av EU gäller för räkenskapsåret 2013. Ändringar avseende IFRS 1 – *Första gången IFRS tillämpas* har utelämnats då dessa inte är relevanta för Vattenfall.

Ändringar i IFRS 7 – *Finansiella Instrument: Upplysningar*. Tillägget innebär att ytterligare upplysningar ska lämnas om finansiella instrument som redovisats netto enligt reglerna i IAS 32 samt upplysningar om finansiella tillgångar och skulder som omfattas av master nettingavtal och liknande oavsett om dessa har kvittats eller inte. Vattenfall har identifierat vilka finansiella instrument som omfattas av de nya upplysningskraven. Dessa redovisas i koncernens Not 47 under rubriken Kvittning av finansiella tillgångar och skulder.

IFRS 13 – *Värdering till verkligt värde*. Standarden innehåller enhetliga regler för beräkning av verkliga värden där andra standarder kräver redovisning till eller upplysningar om verkliga värden. Nya typer av upplysningar lämnas för att förtydliga vilka värderingsmodeller som tillämpas samt vilka data som används i dessa. Den nya standarden leder till beaktande av kreditrisk vid värdering av finansiella instrument till verkligt värde vilket Vattenfall numera tillämpar. Dessutom medför IFRS 13 utökade upplysningar om verkligt värde.

Ändringar i IAS 1 – *Utformning av finansiella rapporter*. Förändringen innebär att presentationen av transaktioner som redovisas i Övrigt totalresultat förändras. Poster som ska återföras till resultaträkningen ska redovisas separat. Ändringen i IAS 1 ändrar inte på det faktiska innehållet i Övrigt totalresultat utan enbart uppställningsformatet. Som framgår i Rapport över koncernens totalresultat har två nya underrubriker tillkommit: Poster som kommer att omklassificeras till resultaträkningen när specifika villkor är uppfyllda, respektive, Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen.

Ändringar i IAS 19 – *Ersättningar till anställda*. Betydande förändringar främst avseende redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner, där bland annat möjligheten att periodisera aktuariella vinster och förluster som en del av den så kallade korridorreglens metod inte kan tillämpas utan dessa ska löpande redovisas i Övrigt totalresultat. I resultaträkningen redovisas årets intjäning av förmånsbestämda pensioner, vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensionsskuld samt finansiella poster avseende den förmånsbestämda planen. De finansiella posterna i resultaträkningen beräknas genom att nettot av tillgångar och skulder multipliceras med diskonteringsräntan och skillnaden mellan verklig och beräknad avkastning på pensionstillgångarna redovisas i Övrigt totalresultat. Ändringarna i IAS 19 innebär att koncernens finansiella rapporter för 2012 har omräknats och omräkningseffekterna redovisas i koncernens Not 41, Avsättningar för pensioner.

Ändringar i IAS 36 – *Nedskrivningar* innebär att kravet att upplysa om återvinningensvärde för samtliga kassagenererande enheter till vilka goodwill allokerats, som infördes i samband med införandet av IFRS 13 – *Värdering till verkligt värde*, tas bort. Istället införs ytterligare upplysningskrav om verkligt värde när återvinningensvärde på en nedskriven tillgång baseras på verkligt värde minus försäljningskostnader. Ändringen ska tillämpas från 1 januari 2014 men Vattenfall har valt att förtidstillämpa ändringen 2013. Se koncernens Not 14, Nedskrivningar.

”Förbättringar av IFRS-standarder” (utgivna maj 2012) avser att förenkla och förtydliga redovisningsstandarderna genom ändringar som påverkar presentation,

redovisning, värdering samt ändringar i terminologi eller redaktionella ändringar. Ändringarna har inte haft någon väsentlig påverkan på Vattenfalls finansiella rapporter.

IFRIC 20 – *Avrymningskostnader under ett dagbrotts produktionsfas*. Uttalandet behandlar hur kostnader för borttagning av ytlager till gruvdagbrott ska värderas och redovisas, initialt och löpande, under produktionsfasen. Vattenfall tillämpar redan den värdering och redovisning som framgår av IFRIC 20.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Av EU per 31 december 2013 godkända standarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden som gäller från och med räkenskapsåret 2014 och som inte har tillämpats i förtid:

IFRS 10 – *Koncernredovisning*. Standarden innehåller enhetliga regler för vilka enheter som ska konsolideras och ersätter större delen av IAS 27 – *Koncernredovisning och separata finansiella rapporter* och SIC 12 som behandlar så kallade Special Purpose Entities. Reglerna i IFRS 10 om konsolidering och när koncernredovisningar ska upprättas har förts över oförändrade från IAS 27. Den nya standarden förväntas inte ha någon väsentlig påverkan på Vattenfalls finansiella rapporter.

IFRS 11 – *Samarbetsarrangemang*. Standarden behandlar redovisningen av så kallade samarbetsarrangemang (joint arrangements), det vill säga gemensamma arrangemang där två eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande och ersätter IAS 31 – *Andelar i joint ventures* och SIC 13 – *Överföring av icke-monertära tillgångar från en samägare till ett gemensamt styrt företag*. Enligt IFRS 11 kommer det tyska kärnkraftverket Krümmel att redovisas som en "gemensam verksamhet" (eng. joint operation). Detta innebär en ändring av redovisning enligt kapitalandelsmetoden till en redovisning av Vattenfalls andelar av tillgångar, skulder samt intäkter och kostnader i Krümmel.

IFRS 12 – *Upplysningar om andelar i andra företag*. Utökade upplysningskrav om dotterföretag, samarbetsarrangemang och intresseföretag har samlats in en standard. Upplysningarna behandlar effekter av innehaven på de finansiella rapporterna och risker som föreligger med de aktuella innehaven.

Ändrad och namnändrad IAS 27 – *Separata finansiella rapporter* där kraven avseende separata finansiella rapporter är oförändrade medan övriga delar av IAS 27 ersätts av IFRS 10.

Ändrad IAS 28 – *Innehav i intresseföretag och joint ventures* som anpassats till IFRS 10, IFRS 11 och IFRS 12.

Ändringar i IAS 32 – *Finansiella instrument: Klassificering* vilka klargör vissa av förutsättningarna för kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder i balansräkningen. Ändringarna förväntas inte ha någon väsentlig påverkan på Vattenfalls finansiella rapporter.

Investmentföretag (Ändringar till IFRS 10, IFRS 12 och IAS 27). Innehåller ett undantag från kravet att konsolidera för företag som uppfyller definitionen av investmentföretag. Vattenfall berörs inte av dessa ändringar.

Ändringar i IAS 39 – *Novation av derivat och fortlöpande tillämpning av säkringsderivat*. Ändringen introducerar en lättnad vid säkringsredovisning genom att tillåta att säkringsredovisning får fortsätta även när ett derivat, som är designat som säkringsinstrument, överförs till en central motpart om vissa villkor är uppfyllda, däribland att det krävs enligt lag eller andra regleringar, exempelvis EMIR. Ändringen omfattar inte transaktioner då derivat frivilligt överförs till central motpart. Ändringarna förväntas inte ha någon väsentlig påverkan på Vattenfalls finansiella rapporter.

Av IASB/IFRIC publicerade nya standarder, ändringar i standarder samt tolkningsuttalanden som per 31 december 2013 ännu inte godkänts av EU:

IFRS 9 – *Financial Instruments* är en ny standard som håller på tas fram för att ersätta IAS 39 – *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Den första delen i omarbetningen av standarden har publicerats och avser redovisning och värdering av finansiella tillgångar samt finansiella skulder. IFRS 9 anger att finansiella tillgångar ska klassificeras i två olika kategorier; värdering till verkligt värde eller värdering till upplupet anskaffningsvärde. Klassificering fastställs vid första redovisningstillfället utifrån egenskaper i tillgången och företagets affärsmodell. För finansiella skulder sker inga stora förändringar jämfört med IAS 39. Den största förändringen avser skulder redovisade till verkligt värde. För dessa gäller att den del av verkligt värdeförändringen som är hänförlig till den egna kreditrisken ska redovisas i Övrigt totalresultat istället för i resultaträkningen såvida detta inte orsakar inkonsekvens i redovisningen.

Standarden har under 2013 kompletterats med regler om säkringsredovisning. IASB har under 2013 bestämt sig för att inte fastställa ett datum för första tillämpning förrän hela projektet kring IFRS 9 är i det närmaste färdigställt. Vattenfall har ännu inte utvärderat effekterna av den nya standarden.

Ändringar i IAS 19 – *Defined Benefit Plans: Employee Contributions* innebär förtydliganden om hur avgifter till en pensionsplan från ansälda eller tredje part skall redovisas. Dessa förtydliganden ändrar inte Vattenfalls sätt att redovisa sådana avgifter.

"Annual improvements to IFRSs 2010–2012 Cycle" samt "Annual improvements to IFRSs 2011–2013 Cycle" avser att förenkla och förtydliga redovisningsstandarderna genom ändringar som påverkar presentation, redovisning, värdering samt ändringar i terminologi eller redaktionella ändringar. Vattenfall har ännu inte utvärderat effekterna av dessa nya ändringar.

IFRIC 21 – *Levies*. Tolkningen tydliggör när en skuld för "levies" ska redovisas. "Levies" är avgifter/skatter som statliga eller motsvarande organ påför företag i enlighet med lagar/förordningar med undantag för inkomstskatter, straff och böter. Tolkningen anger att en skuld ska redovisas när företaget har ett åtagande att erlägga avgiften till följd av en inträffad händelse. En skuld redovisas successivt om den förpliktande händelsen inträffar löpande. Ifall en viss miniminivå ska uppnås för att förpliktelsen ska uppstå redovisas skulden först när denna nivå är uppnådd.

Upplysningar om segment

Ett rörelsesegment är en del av koncernen som bedriver verksamhet från vilken det kan generera intäkter och ådrar sig kostnader och för vilket det finns fristående finansiell information tillgänglig. Ett rörelsesegments resultat följs vidare upp av "företagets högste verkställande beslutsfattare" som i Vattenfall är koncernchefen, för att utvärdera resultatet samt för att kunna allokera resurser till rörelsesegmentet. Upplysningar om segment (se koncernens Not 8) lämnas enbart för koncernen.

Indelning i kortfristiga och långfristiga tillgångar och skulder

En tillgång klassificeras som en omsättningstillgång när den främst innehas för handelsändamål eller förväntas bli realiserad inom tolv månader efter balansdagen eller om den utgörs av kassa, bank och liknande tillgångar såvida den inte omfattas av restriktioner vad gäller att bytas eller användas för att reglera en skuld minst tolv månader efter balansdagen.

Alla andra tillgångar klassificeras som anläggningstillgångar.

En skuld klassificeras som en kortfristig skuld när den främst innehas för handelsändamål eller förväntas bli reglerad inom tolv månader efter balansdagen eller att koncernen inte har en ovillkorad rättighet att senarelägga skuldens reglering i minst tolv månader efter balansdagen.

Alla andra skulder klassificeras som långfristiga skulder.

Tillgångar som innehas för försäljning

Anläggningstillgångar (eller avyttringsgrupper) klassificeras som tillgångar som innehas för försäljning om dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning snarare än genom löpande användning. Tillgångarna värderas till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde minus försäljningskostnader och är inte föremål för avskrivningar.

Tillgångar (och skulder) som innehas för försäljning klassificeras som en omsättningstillgång (kortfristig skuld) då försäljningstransaktionen förväntas bli reglerad inom tolv månader efter balansdagen.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är alla de företag där moderbolaget Vattenfall AB har rätten att utforma finansiella och operativa strategier på ett sätt som vanligen följer med ett aktieinnehav uppgående till mer än 50% av rösträtterna.

Förvärvade dotterföretag och andra förvärvade rörelser redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventualförpliktelser. I köpeskillingen ingår även verkligt värde på alla tillgångar eller skulder som är en följd av en överenskommelse om villkorad köpeskillning.

Genom en förvärvsanalys (PPA, purchase price allocation) i anslutning till rörelseförvärvet fastställs anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen samt det verkliga värdet av förvärvade identifierbara tillgångar, övertagna skulder och eventualförpliktelser. Uppskjuten skatt beaktas vid skillnad mellan redovisat belopp och skattemässigt värde på alla poster utom goodwill. Skillnaden mellan anskaffningsvärdet för dotterföretagsaktierna och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder och eventualförpliktelser utgör goodwill. Om anskaffningsvärdet understiger verkligt värde för det förvärvade dotterföretagets tillgångar redovisas mellanskillnaden direkt i koncernens resultaträkning. Innehav utan bestämmande inflytande i den förvärvade rörelsen kan valfritt för varje förvärv värderas antingen till verkligt värde eller till dess proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

Efterföljande villkorade betalningar klassificeras som skulder som därefter omvärderas via resultaträkningen.

Alla transaktionskostnader avseende förvärv kostnadsförs.

Dotterföretagets finansiella rapporter, vilka upprättas enligt koncernens redovisningsprinciper, tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten fram till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Förvärv och avyttringar av andelsinnehav utan bestämmande inflytande i dotterföretag redovisas inom eget kapital.

När koncernen inte längre har ett bestämmande inflytande i ett dotterföretag, omvärderas varje kvarvarande innehav till verkligt värde och ändringen i redovisat värde redovisas i resultaträkningen. Det verkliga värdet används som det första redovisade värdet och utgör grund för den fortsatta redovisningen av det kvarvarande innehavet som intresseföretag, joint venture eller finansiell tillgång.

Avvecklade verksamheter redovisas skild från kvarvarande verksamhet om den avvecklade verksamheten uppgår till väsentliga belopp.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20% och 50% av röstetalet. Vid förvärv av ett intresseföretag görs en förvärvsanalys motsvarande den som görs vid rörelseförvärv. Identifierbara övervärden behandlas på motsvarande sätt som övervärden vid rörelseförvärv. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella ej avskrivna värden på koncernmässiga över- och undervärden och med avdrag för internvinster. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar investeringens redovisade värde.

I koncernens resultaträkning redovisas Andelar i intresseföretags resultat netto efter skatt.

Kapitalandelsmetoden tillämpas från förvärvstidpunkten fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Joint ventures

Joint ventures är redovisningsmässigt de verksamheter för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen. I koncernredovisningen konsolideras innehav i joint ventures enligt kapitalandelsmetoden.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader samt vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Förluster elimineras på samma sätt som vinster, men betraktas som en nedskrivningsindikation.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som gäller på transaktionsdagen. På balansdagen räknas monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta om till den funktionella valutan till den valutakurs som då gäller. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen. Rörelserelaterade valutakursvinster och valutakursförluster redovisas under Övriga rörelseintäkter respektive Övriga rörelsekostnader. Finansiella valutakursvinster och valutakursförluster redovisas som finansiella intäkter och kostnader.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra förluster som intäkter över- och undervärden, omräknas till svenska kronor till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i utlandsverksamheter omräknas till svenska kronor med en genomsnittskurs. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i Övrigt totalresultat.

För Vattenfallkoncernen viktigare valutakurser använda i boksluten framgår av koncernens Not 6, Valutakurser.

Intäktsredovisning

Nettoomsättningen omfattar försäljningsintäkter från kärnverksamheterna, det vill säga produktion, försäljning och distribution av el, försäljning och distribution av värme, försäljning av gas, energihandel samt andra intäkter såsom tjänste- och konsultuppdrag och anslutningsavgifter.

Försäljning av el, värme och gas

Försäljning av el, värme och gas och därtill hörande distribution redovisas som intäkter vid leveranstidpunkten exklusive mervärdesskatt och punktskatter.

Från och med 2006 har Vattenfall ersatt de koncerninterna fysiska eltransaktionerna mellan den nordiska elproduktionen och försäljningsverksamheten i Norden med transaktioner gentemot den nordiska elbörsen. De köp som försäljningsverksamheten gör från den nordiska elbörsen kvittas på koncernnivå mot produktionens försäljning till den nordiska elbörsen.

Förändring i verkligt värde för derivat, inklusive råvaruderivat, som inte kvalificerar för säkringsredovisning redovisas i bruttoresultatet om det inte avser derivatinstrument som används inom den finansiella verksamheten.

Andra intäkter

För tjänste- och konsultuppdrag tillämpas successiv vinstavräkning, det vill säga intäkter och kostnader redovisas i förhållande till färdigställandegraden. Färdigställandegraden fastställs efter förhållandet mellan nedlagda kostnader på balansdagen och beräknade totala kostnader. I de fall förluster befaras reserveras dessa omgående.

Anslutningsavgifter för eldistribution samt värmedistribution redovisas som intäkt till den del som de inte avser att täcka framtida åtaganden.

Statliga bidrag

Bidrag redovisas till verkligt värde när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att koncernen kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget.

Bidrag knutna till en anläggningstillgång reducerar anläggningens redovisade anskaffningsvärde.

Bidrag som avser att täcka kostnader redovisas i resultaträkningen som övrig rörelseintäkt.

Rörelsekostnader

Operationell leasing

Utgifter avseende operationella leasingavtal redovisas i resultaträkningen linjärt över leasingperioden. Operationell leasing definieras nedan under rubriken Materiella anläggningstillgångar/Leasing.

Finansiella intäkter och finansiella kostnader

Finansiella intäkter

Finansiella intäkter består av ränteintäkter på bankmedel, fordringar och räntebärande värdepapper, avkastning från Kärnavfallsfonden, utdelningsintäkter, valutakursdifferenser samt positiva värdeförändringar på finansiella placeringar och derivatinstrument som används inom den finansiella verksamheten.

Ränteintäkter justeras för transaktionskostnader och eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran och det belopp som erhålls vid förfall. Ränteintäkter redovisas i takt med att de intjänas. Beräkningen sker på basis av underliggande tillgångs avkastning enligt effektiv-räntemetoden.

Utdelningsintäkt redovisas när rätten att erhålla betalning fastställts.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader består av räntekostnader på lån, diskonterings effekter och räntor hänförliga till avsättningar, valutakursdifferenser samt negativa värdeförändringar på finansiella placeringar och derivatinstrument som används inom den finansiella verksamheten. Med diskonterings effekter avses här den periodiska förändringen av nuvärdet som återspeglar att utbetalningstidpunkten kommer närmare i tiden.

Emissionskostnader och liknande direkta transaktionskostnader för att uppta lån periodiseras över lånets löptid enligt effektivräntemetoden.

Lånekostnader direkt hänförliga till investeringsprojekt i anläggningstillgångar som tar betydande tid i anspråk att färdigställa redovisas ej som finansiell kostnad utan inräknas i anläggningstillgångens anskaffningsvärde under uppförandeperioden.

Leasingavgifter för finansiella leasingavtal fördelas mellan räntekostnad och amortering på den utestående skulden. Räntekostnaden fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Variabla avgifter kostnadsförs i de perioder de uppkommer.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Allmänna principer

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde vid resultaträkningen och samtliga derivat, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när Vattenfall blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller när Vattenfall inte längre behåller risker och förmåner avseende tillgången. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

Valutakursvinster och -förluster avseende rörelserelaterade fordringar och skulder i utländsk valuta redovisas i rörelseresultatet medan valutakursvinster och -förluster avseende andra fordringar och skulder i utländsk valuta redovisas i finansnettot.

För finansiella instrument som handlas på aktiva finansmarknader fastställs det verkliga värdet till den kurs som gäller när marknaden stänger på balansdagen. Denna princip gäller även för att fastställa verkligt värde för noterade finansiella instrument som handlas bilateralt (OTC-handel). För onoterade finansiella instrument fastställs verkligt värde genom diskontering av bedömda framtida kassaflöden. Diskontering sker med diskonteringsfaktorer beräknade utifrån avkastningskurvor i kassaflödenas respektive valuta. Avkastningskurvorna baseras på aktuella marknadsräntor, till exempel swappräntor, per balansdagen.

Finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar klassificeras i olika kategorier, beroende på avsikten med förvärvet av den finansiella tillgången. Klassificeringen bestäms vid ursprunglig anskaffningstidpunkt.

Likvidsredovisning tillämpas för avistaköp och avistaförsäljningar av finansiella tillgångar.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I denna kategori klassificeras tillgångar som innehåser för handelsändamål vilket innebär att avsikten är att de ska avyttras på kort sikt. Som innehav för handel betraktas alltid derivatinstrument som inte innehåser för säkringsändamål. Det verkliga värdet på valutaterminer beräknas genom en diskontering av skillnaden mellan den avtalade terminkursen och den terminkurs som kan tecknas på balansdagen för den återstående kontraktstiden. Diskontering görs till riskfri ränta baserad på statsobligationer. Det verkliga värdet för ränteswappar baseras på en diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktets villkor och förfallodagar med utgångspunkt i marknadsräntan. Verkligt värde på optioner fastställs utifrån noterade kurser då sådana finns tillgängliga. Värdet på onoterade optioner beräknas enligt Black-Scholes modell utifrån underliggande marknadsdata.

Det verkliga värdet på råvarukontrakt beräknas genom en diskontering av skillnaden mellan den avtalade terminkursen och den terminkurs som kan tecknas på balansdagen för den återstående kontraktstiden.

Till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen hänförs Vattenfall även kortfristiga likvida placeringar med löptid understigande tre månader, då Vattenfall följer upp och utvärderar dessa baserat på verkliga värden. Kategorin inkluderar även kortfristiga placeringar, vars ursprungliga löptid överstiger tre månader. För noterade värdepapper bestäms det verkliga värdet med utgångspunkt från noterad köpkurs på balansdagen. För övriga kortfristiga placeringar beräknas det verkliga värdet genom en diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktets villkor och förfallodagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Tillgångarna omvärderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar med fasta betalningar eller betalningar som går att fastställa till belopp. Fordringarna uppkommer då bolaget tillhandahåller pengar, varor och tjänster direkt till kredittagaren utan avsikt att bedriva handel i fordringsrätterna. Även förvärvade fordringar innefattas. Värdering av lånefordringar och kundfordringar görs till upplupet anskaffningsvärde. Med upplupet anskaffningsvärde avses det värde till vilket en finansiell tillgång eller skuld värderas när den initialt bokas upp på balansräkningen, med avdrag för eventuella återbetalningar, och med tillägg eller avdrag för periodisering av eventuell skillnad mellan det initialt bokförda beloppet och återbetalningsbeloppet.

Kundfordringar redovisas till det belopp varmed de förväntas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar. Nedskrivning av kundfordringar redovisas i rörelsens kostnader. Kundfordringar har kort förväntad löptid, och värderas därför till nominellt belopp utan diskontering.

Verkligt värde för lånefordringar beräknas i upplysnings syfte genom att framtida kassaflöden har diskonterats med nu gällande ränta. För kundfordringar anses det redovisade värdet reflektera verkligt värde.

I kategorin Lånefordringar och kundfordringar ingår även Kassa och bank, det vill säga omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning värderas löpande till verkligt värde med värdeförändring i Övrigt totalresultat. Vid den tidpunkt tillgångarna bokas bort från balansräkningen omförs tidigare redovisad ackumulerad vinst eller förlust i Övrigt totalresultat till resultaträkningen.

Noterade innehav värderas utifrån innehavens börskurs på balansdagen.

Aktier och andelar för vilka marknadsnoteringar inte förekommer, och där verkligt värde inte går att fastställa, värderas till ursprungligt anskaffningsvärde, med beaktande av ackumulerade nedskrivningar.

Finansiella skulder

Finansiella skulder klassificeras i olika kategorier, beroende på avsikten med förvärvet av den finansiella skulden. Klassificeringen bestäms vid ursprunglig anskaffningstidpunkt.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

I denna kategori klassificeras alltid derivatinstrument som inte innehåser för säkringsändamål. Värdering av dessa finansiella skulder görs löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. För beskrivning av hur det verkliga värdet beräknas, se ovan under rubriken Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

I denna kategori redovisas räntebärande och ej räntebärande finansiella skulder som inte innehåser för handelsändamål. Värdering av andra finansiella skulder görs till upplupet anskaffningsvärde.

Leverantörsskulder har kort förväntad löptid, och värderas därför till nominellt belopp utan diskontering.

Verkligt värde för Andra finansiella skulder beräknas i upplysnings syfte genom att framtida kassaflöden har diskonterats med nu gällande ränta för den återstående löptiden med undantag för leverantörsskulder där det redovisade värdet anses reflektera verkligt värde.

Skulder som ingår i ett säkrings samband redovisas enligt de principer som beskrivs nedan.

Derivatinstrument

Vattenfall använder olika typer av derivatinstrument (terminer, optioner och swappar) för att säkra olika finansiella risker, främst ränterisker, valutarisker och råvaruprisrisker.

Derivat tillgångar redovisas som separat rubrik i balansräkningen under anläggningstillgångar respektive omsättningstillgångar, medan derivat skulder redovisas som separat rubrik under långfristiga skulder respektive kortfristiga skulder.

Derivatinstrument redovisas till verkligt värde på balansdagen. Värdeförändringar redovisas på olika sätt beroende på om derivatinstrumentet klassificerats som säkringsinstrument eller inte. I de fall där säkringsredovisning ej tillämpas redovisas värdeförändringen i resultaträkningen i den period då den uppstår. Baserat på syftet med kontraktet redovisas värdeförändringen antingen i rörelseresultatet eller som finansiell intäkt/kostnad. Effekter vid säkringsredovisning framgår nedan.

Inbäddade derivat

Inbäddade derivat är en del av ett annat kontrakt (värdkontraktet), vars villkor uppfyller definitionen för ett derivatinstrument. I de fall inbäddade derivat identifieras, och det inbäddade derivatet bedöms ha en riskprofil som inte är i nära överensstämmelse med riskprofilen i värdkontraktet, så separeras det inbäddade derivatet och redovisas som ett fristående derivatinstrument, i enlighet med vad som beskrivs under rubriken Derivatinstrument ovan.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisning tillämpas för derivatinstrument som ingår i ett dokumenterat säkrings samband. För att säkringsredovisning ska kunna tillämpas krävs att det finns en entydig koppling mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den risk som är avsedd att säkras, att effektiviteten löpande kan visas vara tillräckligt hög genom effektivitetsmätning och att säkringsdokumentation har upprättats. Redovisningen av värdeförändringen beror på vilken typ av säkring som ingåtts.

Kassaflödessäkringar

Kassaflödessäkringar används huvudsakligen i följande fall: i) när råvarutermener används för säkring av råvaruprisrisk i framtida inköp och försäljning, ii) när valutaterminer används för säkring av valutarisk i framtida inköp och försäljning i utländsk valuta, och iii) när ränteswappar används för att ersätta upplåning till rörlig ränta med fast ränta.

För derivatinstrument som utgör säkringsinstrument i en kassaflödessäkring gäller att den effektiva delen av värdeförändringen redovisas i Övrigt totalresultat, medan den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen. Den del av värdeförändringen som redovisas i Övrigt totalresultat förs sedan över till resultaträkningen i den period då den säkrade posten påverkar resultaträkningen. I de fall där den säkrade posten avser en framtida transaktion, som senare aktiveras som en icke-finansiell tillgång eller skuld i balansräkningen (exempelvis vid säkring av framtida inköp av anläggningstillgångar i utländsk valuta) förs den del av värdeförändringen som redovisas i Övrigt totalresultat över till och inkluderar i anskaffningsvärdet för tillgången eller skulden.

Om förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda, förs de ackumulerade värdeförändringar som redovisats i Övrigt totalresultat över till resultaträkningen/balansräkningen i den senare period då den säkrade posten påverkar resultaträkningen/balansräkningen. Värdeförändringar från och med den dag då förutsättningarna för säkringsredovisning upphör redovisas direkt i resultaträkningen. Om den säkrade transaktionen inte längre förväntas inträffa överförs säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar omedelbart från Övrigt totalresultat till resultaträkningen.

Säkringar av verkligt värde

Vid säkring av verkligt värde tillämpas säkringsredovisning då säkringsåtgärden avser en post som normalt redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Säkringsredovisningen innebär i sådana fall att förändringar i den säkrade postens verkliga värde som är hänförliga till den säkrade risken redovisas i resultaträkningen när de uppstår. Den säkrade postens bokförda värde justeras med dessa förändringar.

Om en säkring inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning kommer justeringen av det redovisade värdet för en säkrad post för vilken

effektivräntemetoden används, att periodiseras i resultaträkningen över den återstående löptiden.

Säkring av verkligt värde används primärt i de fall där ränteswappar använts för att ersätta upplåning till fast ränta med rörlig ränta.

Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter

För derivatinstrument och lån i utländsk valuta som utgör säkringsinstrument i en säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter gäller att den effektiva delen av värdeförändringen redovisas i Övrigt totalresultat, medan den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen. De värdeförändringar som redovisas i Övrigt totalresultat överförs till resultaträkningen vid den senare tidpunkt då den utländska verksamheten avyttras.

Säkring av nettoinvesteringar tillämpas i huvudsak då valutaterminer och lån i utländsk valuta använts för att säkra valutarisken i bolagets investeringar i utländska dotterföretag.

Immateriella anläggningstillgångar

Aktiverade utgifter för utveckling

Utgifter för utveckling, där forskningsresultat eller annan kunskap tillämpas för att åstadkomma nya eller förbättrade produkter eller processer, redovisas som en tillgång i balansräkningen från den tidpunkt då produkten eller processen bedöms komma att bli tekniskt och kommersiellt användbar och företaget har tillräckliga resurser att fullfölja utvecklingen och därefter använda eller sälja den immateriella tillgången. Det redovisade värdet inkluderar utgifter för material, direkta utgifter för löner och indirekta utgifter som direkt kan hänföras till tillgången. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade utvecklingskostnader är upptagna till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Utgifter för forskning som syftar till att erhålla ny vetenskaplig eller teknisk kunskap redovisas som kostnad då de uppkommer.

Goodwill

Goodwill representerar skillnaden mellan anskaffningsvärdet för ett rörelseförvärv och det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten av förvärvade tillgångar, övertagna skulder samt eventualförpliktelser. Skillnadsbeloppet är anskaffningsvärdet för goodwill.

Goodwill värderas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill är ej föremål för avskrivning utan testas minst årligen för nedskrivningsbehov. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag eller joint ventures inkluderar i det redovisade värdet för Andelar i intresseföretag och joint ventures.

Övriga immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella anläggningstillgångar såsom koncessioner, patent, licenser, varumärken och liknande rättigheter samt hyresrätter, gruvrätter och liknande rätter som förvärfas av koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar för andra immateriella anläggningstillgångar än goodwill redovisas i resultaträkningen linjärt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod, såvida inte nyttjandeperioden är obegränsad. Bedömda nyttjandeperioder är oförändrade jämfört med föregående år och beskrivs i koncernens Not 23, Immateriella anläggningstillgångar. Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs minst årligen.

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Som materiella anläggningstillgångar redovisas byggnader och mark, maskiner och andra tekniska anläggningar samt inventarier, verktyg och installationer. Dessa tillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar samt nedskrivningar.

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med företagsledningens avsikt med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter och konsulttjänster. Lånekostnader direkt hänförliga till investeringsprojekt i anläggningstillgångar som tar betydande tid i anspråk att färdigställa inräknas i anläggningstillgångens anskaffningsvärde under uppförandeperioden.

Inom kärnkraftsverksamheten i Tyskland (nedskrivna under 2011) och Sverige ingår i anskaffningsvärdet ett vid anskaffningstidpunkten beräknat nuvärde för uppskattad utgift för nedmontering och bortforsling av anläggningen samt återställande av den plats där anläggningen varit belägen. På motsvarande sätt ingår exempelvis för gruvverksamheten i Tyskland i anskaffningsvärdet ett vid anskaffningstidpunkten beräknat nuvärde för uppskattad utgift för återtaganden om återställande.

Motsvarande nuvärdeberäknade uppskattade utgifter redovisas initialt som avsättning.

Se även nedan under rubriken Andra avsättningar än avsättningar för pensioner.

Leasing

Leasing klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren, om så ej är fallet är det fråga om operationell leasing.

Förhyrda tillgångar

Tillgångar som förhyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som tillgång i koncernens balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- respektive kortfristig skuld. De leasade tillgångarna avskrivs linjärt över den kortare av leasingperioden eller nyttjandeperioden medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Operationell leasing innebär att leasingavgifterna i normalfallet kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Uthyrd tillgångar

Tillgångar som hyrs ut enligt finansiella leasingavtal redovisas ej som materiella anläggningstillgångar då riskerna förenade med ägandet förts över på leasetagaren. Istället bokförs en finansiell fordran avseende de framtida minimileaseavgifterna.

Tillgångar som hyrs ut enligt operationella leasingavtal redovisas som materiella anläggningstillgångar som skrivs av.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för materiella anläggningstillgångar läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer och underhåll kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod med undantag för avskrivningar hänförliga till de tyska kärnkraftverken (nedskrivna under 2011). Koncernen tillämpar komponentavskrivning vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för den linjära avskrivningen. Bedömda nyttjandeperioder är oförändrade jämfört med föregående år för samtliga anläggningstillgångar. Bedömda nyttjandeperioder beskrivs i koncernens Not 24, Materiella anläggningstillgångar. Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Mark och fallrätter är ej föremål för avskrivning.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter eller värdestegring eller en kombination av dessa båda syften.

Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar samt nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt och en bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Biologiska tillgångar

Med biologiska tillgångar avses så kallad energiskog som Vattenfall odlar för att, efter skörd och därefter som redovisning som varulager, använda som bränsle i egna anläggningar.

Biologiska tillgångar redovisas i balansräkningen som omsättningstillgång eller anläggningstillgång och värderas till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader.

Varulager

Kärnbränsle, fossila bränslen, utsläppsrätter och certifikat avsedda för handel, samt material och reservdelar

Varulager (med undantag för varulager avsedda för handel) värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Förbrukning av kärnbränsle beräknas som värdet av minskningen av energiinnehållet i bränslepatronerna och baserar sig på anskaffningskostnaden för varje enskild laddning.

Anskaffningsvärdet för varulager beräknas genom tillämpning av en metod som bygger på genomsnittspriser och inkluderar utgifter som uppkommit vid förvärvet av lagertillgångarna.

Varulager avsedda för handel värderas till verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader. Se koncernens Not 32, Varulager.

Värdet av den energi som finns lagrad i form av vatten i vattenkraftens regleringsmagasin redovisas inte som tillgång.

Immateriella omsättningstillgångar

Utsläppsrätter avsedda för eget bruk

Från 2005 gäller ett handelssystem, EU ETS (Emission Trading Scheme) inom EU som syftar till att minska utsläppen av växthusgasen koldioxid. Vissa berörda anläggningar har inom ramen för detta system, utan vederlag, eller till ett pris understigande verkligt värde, från respektive lands myndigheter erhållit så kallade utsläppsrätter, EUA (European Union Allowance). Utsläppsrätter köps och säljs på därför avsedd marknadsplats där anläggningar som har större behov av utsläppsrätter än beslutad vederlagsfri eller subventionerad tilldelning tvingas köpa sina återstående utsläppsrätter för att reglera sina åtaganden.

Under den första handelsperioden, 2005–2007, skedde handeln enbart med EUA. Under den andra handelsperioden, 2008–2012, löper handeln parallellt med Kyoto-protokollets första åtagandeperiod och EU ETS öppnas upp mot internationell handel med så kallade CER (Certified Emission Reduction) och ERU (Emission Reduction Unit).

Från och med den tredje handelsperioden (2013–2020) finns ingen vederlagsfri eller subventionerad tilldelning för den elproducerande sektorn, innebärande att samtliga elproducenter måste köpa alla sina utsläppsrätter. För andra sektorer än elproduktion, exempelvis värmeproduktion, kommer vederlagsfri tilldelning av utsläppsrätter att finnas tillgänglig, dock med minskande nivåer under de kommande åren under övergångsperioden.

Inköpta utsläppsrätter avsedda för eget bruk redovisas som immateriella tillgångar under omsättningstillgångar till anskaffningskostnad med avdrag för ackumulerade nedskrivningar, medan utsläppsrätter som erhållits gratis från respektive lands myndighet tas upp till noll kronor. I samband med gjorda koldioxidutsläpp uppstår ett åtagande att leverera in utsläppsrätter (EUA, CER, ERU) till respektive lands myndighet. I de fall då gratis erhållna utsläppsrätter inte täcker detta åtagande redovisas en kostnad och en skuld. Skulden värderas till det värde som den förväntas regleras med.

Certifikat avsedda för eget bruk

I syfte att främja användningen av förnyelsebara energikällor för elproduktion har bland andra Sverige och Storbritannien certifikatsystem. Anläggningar som berörs av dessa system erhåller, gratis från respektive lands myndighet, certifikat i takt med att certifikatberättigad el produceras.

Upparbetade certifikat, vilka erhålls gratis, redovisas som immateriella tillgångar under omsättningstillgångar till verkligt värde vid erhållandetidpunkten. Motsvarande värde redovisas som intäkt under Nettoomsättning. Inköpta certifikat avsedda för eget bruk redovisas till anskaffningskostnad med avdrag för ackumulerade nedskrivningar.

I samband med elförsäljning uppstår ett åtagande att leverera in certifikat till respektive lands myndighet. Detta åtagande redovisas som en kostnad och en skuld. Skulden värderas till det värde som den förväntas regleras med.

Nedskrivningar

Nedskrivning av icke finansiella tillgångar

Allmänna principer

Löpande under året bedöms om det föreligger en indikation på att en tillgång kan ha minskat i värde. Om någon sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För goodwill och andra immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandeperiod samt för immateriella tillgångar som ännu inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet minst årligen eller så snart det föreligger en indikation på att en tillgång minskat i värde.

Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska vid prövning av nedskrivningsbehov tillgångarna grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden (en så kallad kassagenererande enhet). En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

Beräkning av återvinningsvärdet

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. För en tillgång som inte genererar kassaflöden oberoende av andra tillgångar beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar på goodwill återförs aldrig. Nedskrivningar på andra tillgångar återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En nedskrivning återförs endast till den

utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Allmänna principer

Vid varje rapporttillfälle utvärderas om det finns objektiva bevis på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Vattenfall klassificerar kundfordringar som osäkra, när det efter utebliven eller väsentligt försenad betalning samt individuell bedömning av gäldenärens ekonomiska förhållanden, kan anses föreligga ett nedskrivningsbehov. Fordringarnas nedskrivningsbehov fastställs utifrån historiska erfarenheter av kundförluster på liknande fordringar. Kundfordringar med nedskrivningsbehov redovisas till nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden. Vid fastställandet av eventuellt nedskrivningsbehov beaktas även förekomsten av eventuell kreditförsäkring samt andra former av säkerheter.

Noterade aktieinnehav som är klassificerade som en finansiell tillgång som kan säljas, anses ha ett nedskrivningsbehov och skrivs ned om det verkliga värdet understiger anskaffningsvärdet med ett betydande belopp, eller när värdenedgången varit utdragen i tid.

Återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar av finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Nedskrivningar av noterade aktieinnehav som är klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, som tidigare redovisats i resultaträkningen återförs inte via resultaträkningen utan i Övrigt totalresultat.

Ersättningar till anställda

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda planer är planer för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka fastställda avgifter betalas till en separat juridisk enhet. Någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter finns ej i det fall den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till de anställda. Avgifter till avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den period de avser.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Förmånsbestämda planer är andra planer för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämda planer. Koncernens förpliktelse avseende förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan enligt den så kallade Projected Unit Credit Method genom en beräkning av den ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Bedömda framtida lönejusteringar beaktas liksom skatter som utgår på pensionskostnader, till exempel, den svenska särskilda löneskatten. Nettoförpliktelsen utgörs av diskonterat nuvärde av summa intjänade framtida ersättningar reducerat med det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på förstklassiga företagsobligationer med löptider som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer ska istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid användas. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till nuvärdet av framtida återbetalningar från planen eller minskade framtida inbetalningar till planen.

Poster hänförliga till intjäningen av förmånsbestämda pensioner samt räntor på nettot av förmånsbestämda planers tillgångar och skulder redovisas i resultaträkningen. När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder som en kostnad i resultaträkningen, liksom vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensionskostnad.

Omvärderingar som redovisas i Övrigt totalresultat är aktuariella vinster och förluster samt skillnad mellan verklig och beräknad avkastning på pensions-tillgångar och redovisas i Övrigt totalresultat under rubriken "Poster som inte kommer att omklassificeras till resultaträkningen". Aktuariella vinster och förluster uppkommer som effekter av ändringar i aktuariella antaganden och som erfarenhetsbaserade justeringar (effekterna av skillnader mellan tidigare aktuariella antaganden och vad som faktiskt har inträffat). När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till nuvärdet av framtida återbetalningar från planen eller minskade framtida inbetalningar till planen.

Andra avsättningar än avsättningar för pensioner

En avsättning redovisas i balansräkningen när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde. Diskonteringsräntan återspeglar inte sådana risker som beaktats i de uppskattade framtida kassaflödena.

Förändringar i diskonterade avsättningar som avser nedmontering, återställande eller liknande åtgärder, som vid anskaffningstidpunkten också har redovisats som materiella anläggningstillgångar redovisas som följer. Då förändringen beror på förändring i det uppskattade utflödet av resurser eller förändring av diskonteringsräntan, förändras anläggningstillgångens anskaffningsvärde med motsvarande belopp som avsättningen. Den periodiska förändringen av nuvärdet redovisas som finansiell kostnad. Se även ovan under rubriken Materiella anläggningstillgångar/Ågda tillgångar.

Avsättning sker även för förlustkontrakt, det vill säga där oundvikliga utgifter för att uppfylla förpliktelser överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna av kontraktet.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då den underliggande transaktionen redovisas i Övrigt totalresultat eller direkt mot eget kapital varvid även tillhörande skatteeffekt redovisas i Övrigt totalresultat respektive i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Här inkluderas även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Följande temporära skillnader beaktas inte; för temporära skillnader som uppkommit vid första redovisningen av goodwill, samt temporära skillnader vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv och som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller sådana temporära skillnader hänförliga till aktier eller andelar i dotterföretag eller intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

■ Not 4 Viktiga uppskattningar och bedömningar vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Upprättandet av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen och styrelsen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och bedömningarna är baserade på historiska erfarenheter och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det slutliga utfallet kan komma att avvika från resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningarna och bedömningarna ses över regelbundet. Effekterna av ändringar i uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Viktiga uppskattningar och bedömningar beskrivs nedan.

Prövning av nedskrivningsbehov för immateriella och materiella anläggningstillgångar

Koncernen har betydande värden redovisade i balansräkningen avseende immateriella och materiella anläggningstillgångar. Dessa testas för nedskrivningsbehov i enlighet med de redovisningsprinciper som beskrivs i koncernens Not 3, Redovisningsprinciper. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärden eller verkligt värde minus försäljningskostnader. För dessa beräkningar måste vissa uppskattningar göras avseende framtida kassaflöden och andra adekvata antaganden avseende exempelvis avkastningskrav. Se vidare koncernens Not 23, Immateriella anläggningstillgångar.

Koncernen har för 2013 redovisat nedskrivningar uppgående till 30 147 MSEK (8 648). Dessa nedskrivningar beskrivs ytterligare i koncernens Not 14, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

De beloppsmässigt största nedskrivningarna under 2013 är hänförliga till goodwill, 6 925 MSEK (3 494) och produktionstillgångar, 21 966 MSEK (5 149) huvudsakligen i Nederländerna, men även i Tyskland och Norden.

Avsättningar för pensioner

Värdet på pensionsåtaganden för förmånsbestämda pensionsplaner baseras på aktuariella beräkningar som utgår från antaganden om diskonteringsränta, förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, framtida löneökningar, inflation och demografiska förhållanden. Varje förändring i dessa antaganden påverkar det beräknade värdet av pensionsförpliktelser.

För avsättningar för pensioner i Sverige är diskonteringsräntan höjd till 4,0% från 3,5%, jämfört med föregående år. För Sverige har till och med 2009 den bedömningen gjorts att i avsaknad av en fungerande marknad för förstklassiga företagsobligationer istället statsobligationsräntan använts som diskonteringsränta. Från och med 2010 har bedömts att diskonteringsräntan bör baseras på bostadsobligationer med hög kreditbedömning vars marknad är stor och likvid.

I Tyskland, där diskonteringsräntan är baserad på förstklassiga företagsobligationer, är diskonteringsränta sänkt till 3,5% från 3,75% jämfört med föregående år.

För ytterligare information om avsättningar för pensioner hänvisas till koncernens Not 41, Avsättningar för pensioner.

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft vilka avser framtida åtaganden för hantering av avveckling av Vattenfalls kärnkraftverk i Sverige och i Tyskland likväl som för hantering av kärnavfall baseras på långfristiga kassaflödesprognoser av framtida utgifter. Dessa långfristiga kassaflödesprognoser omfattar huvudsakligen tekniska planer, uppskattningar om utgifternas storlek och när i tiden dessa beräknas utfalla samt diskonteringsränta. I många fall ska dessa kassaflödesprognoser godkännas av involverade myndigheter.

För avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft i Sverige är diskonteringsräntan oförändrad 4,0% (4,0) jämfört med föregående år. Motsvarande diskonteringsränta i Tyskland är oförändrad 4,75% (4,75) jämfört med föregående år.

För ytterligare information om avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft hänvisas till koncernens Not 42, Andra räntebärande avsättningar.

Andra avsättningar än avsättningar för pensioner och avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft

För andra typer av avsättningar, exempelvis avsättningar för framtida utgifter för gruv-, gas- och vindverksamhet samt andra miljörelaterade avsättningar samt för personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner, avsättningar för skattemässiga och juridiska processer eller andra avsättningar används följande diskonteringsräntor: Sverige 3,75% (3,75), Tyskland 4,25%–4,75% (4,25–4,75), Nederländerna 2,0% (2,0), Danmark 4,0% (4,0) och Storbritannien 4,25% (4,25).

För ytterligare information om dessa avsättningar hänvisas till koncernens Not 42, Andra räntebärande avsättningar.

Inkomstskatter och uppskjutna skatter

Vattenfall redovisar i sin balansräkning uppskjutna skattefordringar och skulder vilka förväntas bli realiserade i framtida perioder. Vid beräkning av dessa uppskjutna skatter måste vissa antaganden och uppskattningar göras avseende framtida skattekonsekvenser som hänförliga till skillnaden mellan i balansräkningen redovisade tillgångar och skulder och motsvarande skattemässiga värden.

Uppskattningarna inkluderar även att framtida resultat för koncernens enheter kommer att överensstämma med tidigare redovisade resultat, att gällande skattelagar och skattesatser kommer att vara oförändrade i de länder där koncernen är verksam samt att gällande regler för utnyttjande av förlustavdrag inte kommer att ändras.

Under avsättningar redovisar koncernen även kommande utgifter som resultat av pågående skatterevisioner eller skattetvister. Utfallet av dessa kan komma att avvika från de bedömningar Vattenfall gjort.

För ytterligare information om skatter hänvisas till koncernens Not 19, Skatter.

Värdering av inbäddade derivat

I ett begränsat antal av Vattenfalls långfristiga elavtal finns specifika pris-sättningsklausuler. Exempelvis kan priset i ett elavtal ha kopplingar till prisutvecklingen på råvaror och indirekt även till valutakursförändringar, eftersom de aktuella råvarupriserna noteras i utländsk valuta. I sådana avtal innebär klausulerna att så kallade inbäddade derivat föreligger. Vid värderingen av dessa avtal innehållande inbäddade derivat måste företagsledningen göra vissa uppskattningar och bedömningar vilka kan ha väsentlig påverkan på Vattenfalls resultat och finansiella ställning.

Se även koncernens Not 47, Finansiella instrument per kategori och tillhörande resultateffekter.

Värdering av finansiella tillgångar som kan säljas

Vattenfall äger cirka 19% av aktierna i energibolaget Enea S.A. som är noterat på börsen i Warszawa, Polen. Se koncernens Not 56, Händelser efter balansdagen.

Innehavet i Enea utgör ett finansiellt instrument i kategorin "Finansiella tillgångar som kan säljas". Sådana tillgångar ska värderas till verkligt värde med en redovisning av marknadsvärdeförändringar i Övrigt totalresultat, alternativt nedskrivs i resultaträkningen. Vattenfall redovisade initialt både under 2011 och 2012 sådana marknadsvärdeförändringar av aktieinnehavet i Enea i Övrigt totalresultat men gjorde både under 2011 och 2012 nedskrivningar i resultaträkningen med 1 591 MSEK respektive 311 MSEK då marknadsvärdeförändringen då ansetts vara både betydande och utdragen i tid. Nedskrivningarna redovisades som en Finansiell kostnad i resultaträkningen. Härutöver gjordes under 2012 en marknadsvärdeförändring uppgående till, +30 MSEK vilken redovisades i Övrigt totalresultat avseende aktieinnehavet i Enea.

Under 2013 har initialt en nedskrivning avseende aktieinnehavet i Enea redovisats i resultaträkningen (finansiell kostnad) med 492 MSEK. Dessutom gjordes en nedskrivning med 30 MSEK vilken redovisas i Övrigt totalresultat. Senare under 2013 gjordes en marknadsvärdeförändring uppgående till +182 MSEK vilken redovisas i Övrigt totalresultat.

Tillgångar som innehas för försäljning

Enligt IFRS 5 – *Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter* ska ett företag klassificera tillgångar som att de innehas för försäljning om dess redovisade värde kommer att återvinnas i huvudsak genom försäljning, inte genom fortlöpande användning. Därvid måste ett antal kriterier vara uppfyllda. Tillgångarna måste vara tillgängliga för omedelbar försäljning i dess förevarande skick med normalt förekommande försäljningsvillkor. Vidare måste det vara mycket sannolikt att försäljning kommer att ske. Det sistnämnda innebär att det måste finnas en plan för försäljning som godkänts på behörig nivå i företaget, ett aktivt försäljningsarbete måste ha påbörjats och tillgången måste marknadsföras till ett pris som är rimligt i förhållande till dess aktuella verkliga värde. Dessutom måste en försäljning förväntas ske inom ett år från klassificeringstidpunkten.

Se även koncernens Not 39, Tillgångar som innehas för försäljning.

■ Not 5 Förvärvad och avyttrad verksamhet

Under 2013 har vindkraftsbolaget Linderödsåsens Kraft AB förvärvats. Inga förvärv av koncernföretag gjordes under 2012.

Förvärv/investeringar i intresseföretag och andra aktier och andelar uppgår till -15 MSEK (345). Se koncernens Noter 27 och 28.

	Verkligt värde	
	2013	2012
Förvärvade verksamheter		
Immateriella anläggningstillgångar	51	-
Kundfordringar och andra fordringar	1	-
Uppskjuten skatteskuld	-11	-
Summa nettotillgångar	41	-
Summa köpeskilling = Årets kassaflöde	41	-

Avyttringar under 2013

Försäljningarna under 2013 utgörs av intresseföretagen EHA Energie Handel Gesellschaft mbH & Co. KG och Preem Gas AB, tre mindre dotterföretag samt innehav i Andra aktier och andelar.

Avyttringar under 2012

Försäljningen av Vattenfalls finska eldistribution- och värmeverksamhet slutfördes i januari 2012. Köpare var LNI Acquisition Oy (ett konsortium bestående av 3i Infrastructure plc, 3i Group plc, GS Infrastructure Partners och Ilmarinen Mutual Pension Insurance Company). Försäljningen resulterade i en realisationsvinst om 8,1 miljarder SEK. Vattenfall behåller sin verksamhet inom elförsäljning och vattenkraft i Finland.

Totalt erhöles under 2012 försäljningslikvid för avyttrade verksamheter på 20,9 miljarder SEK, varav 13,2 miljarder SEK för eldistributions- och värmeverksamheten i Finland, 5,8 miljarder SEK för värmeverksamheten i Polen och 1,9 miljarder SEK för Vattenfalls verksamhet i Belgien.

Realisationsresultat för de två sistnämnda avyttringarna redovisades under 2011.

	Redovisat värde	
	2013	2012
Avyttrade verksamheter		
Materiella anläggningstillgångar	3	-
Andelar i intresseföretag och joint ventures	97	16
Andra anläggningstillgångar	57	-
Kundfordringar och andra fordringar	31	-
Kassa, bank och liknande tillgångar	16	-
Tillgångar som innehas till försäljning	-	8 506
Leverantörsskulder och andra skulder	-7	-
Skulder hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	-	-3 527
Summa nettotillgångar	197	4 995
Summa försäljningslikvid	271	13 215
Varav likvid avseende avyttringar 2011 erhållen under 2012	-	7 658
Årets kassaflöde	271	20 873
Realisationsvinst/förlust redovisad i resultaträkningen	74	8 090
Försäljning av aktier i koncernföretag till ägare med innehav utan bestämmande inflytande vilket redovisas i finansieringsverksamheten i kassaflödesanalysen	-	4 113

■ Not 6 Valutakurser

För Vattenfallkoncernen viktigare valutakurser använda i boksluten:

Valuta		Medelkurs		Balansdagskurs	
		2013	2012	31 dec. 2013	31 dec. 2012
Europa	EUR	8,6625	8,7036	8,8591	8,5820
Danmark	DKK	1,1615	1,1692	1,1877	1,1503
Norge	NOK	1,1081	1,1627	1,0593	1,1679
Polen	PLN	2,0615	2,0797	2,1325	2,1065
Storbritannien	GBP	10,2250	10,6954	10,6262	10,5159
USA	USD	6,5144	6,7343	6,4238	6,5045

■ Not 7 Nettoomsättning

	2013	2012
Omsättning inklusive punktskatter:		
varor (elektricitet, värme, gas etc.)	178 849	174 683
utförande av tjänsteupdrag	7 362	7 069
Punktskatter	-14 527	-14 439
Nettoomsättning	171 684	167 313

■ Not 8 Rörelsesegment

Vattenfall övergick den 1 januari 2011 från en geografisk till en verksamhetsstyrd organisationsstruktur baserad på värdekedjan och som från den 1 november 2012 består av följande två rörelsesegment: Generation samt Distribution and Sales.

Ansvarsområden för rörelsesegmenten:

Segmentet Generation utgör Vattenfalls gränssnitt mot grossistmarknaden (wholesale market) och inkluderar utveckling och byggande av produktionstillgångar, produktion av el och värme samt försäljning av el på grossistmarknaden. Företagsledningen anser att en samlad bedömning av verksamheten i nedanstående fyra divisioner krävs för att få en komplett bild av verksamhetens utveckling på koncernnivå. Tillsammans utgör de rörelsesegmentet Generation.

- Business Division Sustainable Energy Projects ansvarar för projektutveckling och genomförande av nya produktionsprojekt inom el, större modifieringsprojekt inom värmekraft och värme samt infrastruktur, kärnkraft och vattenkraft. Business Division Sustainable Energy Projects ansvarar även för koncernens forskning och utveckling samt koncernens tekniska konsultverksamhet, Engineering.
- Business Division Production ansvarar för Vattenfalls brunkolsbrytning och driften av Vattenfalls produktionstillgångar exklusive kärnkrafttillgångar. Business Division Production ansvarar för att driften sker så kostnadseffektivt som möjligt och ska garantera optimal produktionskapacitet och tillgänglighet. Divisionen driver även Vattenfalls kraftvärmeverk i Tyskland, Danmark och Nederländerna.
- Business Division Nuclear Power ansvarar för driften av Vattenfalls samtliga kärnkrafttillgångar.
- Business Division Asset Optimisation and Trading ansvarar för driftoptimering (dispatch) av alla Vattenfalls produktionstillgångar (det vill säga beslutat hur och när kraftverken ska producera el) samt prissäkrar produktionen i syfte att maximera resultatet inom definierade riskmandat. Divisionen bedriver även egen tradingverksamhet, så kallad proprietary trading under tilldelade risklimit.

Segmentet Distribution and Sales utgör Vattenfalls gränssnitt mot slutkundsmarknaden, inklusive den reglerade (och i separata bolag organiserade) eldistributionsverksamheten.

- Business Division Distribution and Sales ansvarar för Vattenfalls elförsäljning och värmeverksamhet, eldistribution samt övrig verksamhet gentemot slutkund. Divisionen ansvarar för samtliga relationer med Vattenfalls slutkunder.

Rörelsesegmenten följs upp på Underliggande rörelseresultat, det vill säga Rörelseresultat (EBIT) justerat för jämförelsestörande poster (för definitioner se sidan 125) varför finansiella intäkter och kostnader likväl som skatter redovisas i sin helhet under rubriken Other enligt nedan. Samtliga segment tillämpar IFRS, förutom att ändringar avseende 2012 för IAS 19 inte har kunnat allokeras till Rörelsesegmenten. Dessa ändringar allokeras i sin helhet till rubriken Other.

Leveranser av el, värme och gas mellan segment sker till marknadsmässiga priser. För tjänster mellan segment tillämpas till övervägande del självkostnadspris men i vissa fall tillämpas marknadsmässiga priser.

Koncernstaber (Staff functions) och Shared Service Centre

Ett antal koncernövergripande Staff Functions stödjer Vattenfalls operativa verksamheter och stödjer beslutsprocessen inom Executive Group Management (EGM) och hos CEO. Staff Functions styr relevanta verksamhetsprocesser för Vattenfall som helhet. Staff Functions leds och koordineras centralt med personal placerad på såväl koncernnivå som nära de operativa verksamheterna. Shared Service Centres är en viktig och integrerad del i Vattenfalls affärsverksamheter och fokuserar på transaktionsrelaterade processer. Shared Services leds med inriktning på effektivitet och utnyttjande av stordriftsfördelar. Shared Services tillhandahåller sådana tjänster och specialistfunktioner som det ur kostnadssynpunkt är fördelaktigt att hantera och utföra på ett samlat sätt. Staff Functions och Shared Service Centres rapporteras under rubriken Other.

Ny organisation 2014

Från och med den 1 januari 2014 förändrades Vattenfalls organisation. Vattenfalls verksamhet delades upp i två regioner – Norden och Kontinental-europa/Storbritannien, vilka kommer att redovisas som rörelsesegment från och med 2014.

Härutöver kommer Staff Functions och Shared Service Centres att rapporteras under rubriken Other såsom skett under 2013.

Rörelsesegment	2013				Summa
	Generation	Distribution and Sales	Other	Elimineringar	
Extern nettoomsättning	67 798	122 776	302	-19 192 ¹	171 684
Intern nettoomsättning	53 438	5 944	5 175	-64 557	-
Summa nettoomsättning	121 236²	128 720	5 477	-83 749	171 684
Underliggande rörelseresultat	22 048	8 667	-2 815	-	27 900
- vari ingår jämförelsestörande poster	-31 805	-1 671	-877	-	-34 353
Rörelseresultat (EBIT)	-9 757²	6 996	-3 692	-	-6 453
Finansiella intäkter och kostnader	-	-	-8 758	-	-8 758
Resultat före skatter	-9 757	6 996	-12 450	-	-15 211
Skatter	-	-	1 668	-	1 668
Årets resultat	-9 757	6 996	-10 782	-	-13 543
Andelar i intresseföretags resultat	521	263	-	-	784
Avskrivningar	13 585	5 459	581	-	19 625
Nedskrivningar som påverkat Rörelseresultat (EBIT)	28 639	1 433	75	-	30 147
Summa	42 224	6 892	656	-	49 772
Investeringar	20 445	6 263	847	206	27 761
Tillgångar	472 576	146 707	256 415	-389 272 ³	486 426

Forts. Not 8 Rörelsesegment

	2012				
	Generation	Distribution and Sales	Other	Elimineringar	Summa
Extern nettoomsättning	61 159	123 495	245	-17 586 ¹	167 313
Intern nettoomsättning	57 797	7 176	5 200	-70 173	-
Summa nettoomsättning	118 956²	130 671	5 445	-87 759	167 313
Underliggande rörelseresultat	20 484	7 855	-809	-	27 530
- vari ingår jämförelsestörande poster	-9 473	71	7 830	-	-1 572
Rörelseresultat (EBIT)	11 011²	7 926	7 021	-	25 958
Finansiella intäkter och kostnader	-	-	-7 840	-	-7 840
Resultat före skatter	11 011	7 926	-819	-	18 118
Skatter	-	-	-1 071	-	-1 071
Årets resultat	11 011	7 926	-1 890	-	17 047
Andelar i intresseföretags resultat	236	-100	-	-	136
Avskrivningar	13 522	5 584	559	-	19 665
Nedskrivningar som påverkat Rörelseresultat (EBIT)	8 644	-	4	-	8 648
Summa	22 166	5 584	563	-	28 313
Investeringar	22 117	6 674	3 132	-2 342	29 581
Tillgångar	463 328	153 226	282 819	-371 009 ³	528 364

1) Avser Generations försäljning till den nordiska elbörsen. Vattenfalls försäljningsorganisation köper motsvarande el från den nordiska elbörsen.

2) Varav marknadsvärdeförändringar av finansiella instrument, varulager och inbäddade derivat som inte säkringsredovisas (förändringar av verkligt värde) i summa nettoomsättning -101 MSEK (1 015) och i rörelseresultatet -463 MSEK (-675).

3) Avser huvudsakligen Finansverksamhetens likvida tillgångar samt finansiella fordringar på rörelsesegment.

■ Not 9 Information om geografiska områden

Geografiska områden	2013					Summa
	Sverige	Tyskland	Nederländerna	Övrigt ¹	Elimineringar	
Extern nettoomsättning	48 551	84 805	31 585	10 614	-3 871 ²	171 684
Intern nettoomsättning	3 971	50 239	49 585	3 713	-107 508	-
Summa nettoomsättning	52 522	135 044	81 170	14 327	-111 379	171 684
Rörelseresultat (EBIT)	13 618	3 583	-21 326	-2 328	-	-6 453
- vari ingår jämförelsestörande poster	34	-9 846	-21 447	-3 094	-	-34 353
Underliggande rörelseresultat	13 584	13 429	121	766	-	27 900
Immateriella och materiella anläggningstillgångar samt förvaltningsfastigheter	109 936	118 224	52 543	20 221	-	300 924

	2012					Summa
	Sverige	Tyskland	Nederländerna	Övrigt ¹	Elimineringar	
Extern nettoomsättning	49 483	77 205	33 537	10 678	-3 590 ²	167 313
Intern nettoomsättning	6 940	38 061	35 323	2 171	-82 495	-
Summa nettoomsättning	56 423	115 266	68 860	12 849	-86 085	167 313
Rörelseresultat (EBIT)	23 461	11 569	-9 999	927	-	25 958
- vari ingår jämförelsestörande poster	7 682	599	-9 997	144	-	-1 572
Underliggande rörelseresultat	15 779	10 970	-2	783	-	27 530
Immateriella och materiella anläggningstillgångar samt förvaltningsfastigheter	106 329	115 511	71 357	25 621	-	318 818

1) Inkluderar i huvudsak Trading, Finansverksamhet och övriga koncernfunktioner. Även verksamheter i Storbritannien ingår här.

2) Avser försäljning från svenska bolag till den nordiska elbörsen. Vattenfalls försäljningsorganisation i övriga nordiska länder köper motsvarande el från den nordiska elbörsen.

Vattenfall har varken för 2012 eller 2013 haft transaktioner med enstaka kund där intäkter uppgår till mer än 10% av koncernens nettoomsättning.

■ Not 10 Kostnader för sålda produkter

Kostnader för sålda produkter inkluderar produktionsskatter och avgifter med 6 197 MSEK (6 238) samt fastighetsskatter med 3 048 MSEK (2 124).

■ Not 11 Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter innefattar realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar, certifikat, rörelserelaterade valutakursvinster 995 MSEK (1 368), hyresintäkter, statliga bidrag 262 MSEK (374) samt försäkringsersättningar.

■ Not 12 Övriga rörelsekostnader

Övriga rörelsekostnader innefattar huvudsakligen realisationsförluster vid försäljning av anläggningstillgångar, certifikat, rörelserelaterade valutakursförluster 516 MSEK (726) samt utvecklings- respektive vissa omstrukturingskostnader.

■ Not 13 Avskrivningar

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar och förvaltningsfastigheter fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2013	2012
Kostnader för sålda produkter	18 750	19 088
Försäljningskostnader	348	368
Administrationskostnader	484	181
Forsknings- och utvecklingskostnader	35	19
Övriga rörelsekostnader (förvaltningsfastigheter)	8	9
Summa	19 625	19 665

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar ingår ovan i Kostnad för sålda produkter med 1 295 MSEK (1 519), Försäljningskostnader 58 MSEK (73) samt i Administrationskostnader med 61 MSEK (69).

■ Not 14 Nedskrivningar och återförda nedskrivningar

Nedskrivningar av immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar, finansiella anläggningstillgångar och förvaltningsfastigheter fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2013	2012
Kostnader för sålda produkter	29 593	8 624
Forskning och utveckling	77	20
Andelar i intresseföretag	477	-
Övriga rörelsekostnader	-	4
Summa	30 147	8 648

Under 2012 och 2013 har inga nedskrivningar av immateriella anläggningstillgångar, materiella anläggningstillgångar eller förvaltningsfastigheter återförts i resultaträkningen.

Följande nedskrivningar ingår ovan:

Rörelsesegmentet Generation	Goodwill	Materiella anläggningstillgångar	Immateriella anläggningstillgångar	Intresseföretag	Övrigt	Skatteeffekt	Summa nedskrivningar
Gas- och stenkolkraftverk i Nederländerna	-	-14 125	-550	-	-	3 669	-11 006
Stenkolkraftverk i Tyskland	-	-4 137	-	-	-	1 241	-2 896
Kraftvärmeverk med mera i Norden	-	-2 427	-	-477	-84	-	-2 988
Tradingtillgångar i Nederländerna	-6 538	-	-	-	-	-	-6 538
Andra tillgångar i Nederländerna	-	-8	-	-	-	2	-6
Andra tillgångar i Tyskland	-	-148	-5	-	-70	67	-156
Andra tillgångar i Norden	-	-	-70	-	-	15	-55
Summa	-6 538	-20 845	-625	-477	-154	4 994	-23 645
Rörelsesegmentet Distribution and Sales							
Tillgångar i Nederländerna ¹	-312	-1 111	-	-	-	303	-1 120
Tillgångar i Norden	-	-10	-	-	-	3	-7
Summa	-312	-1 121	-	-	-	306	-1 127
Other							
Tillgångar i Nederländerna	-59	-	-	-	-	-	-59
Tillgångar i Norden	-16	-	-	-	-	-	-16
Summa	-75	-	-	-	-	-	-75
Summa	-6 925	-21 966	-625	-477	-154	5 300	-24 847
<i>Varav tillgångar i Nederländerna¹</i>	<i>-6 909</i>	<i>-15 244</i>	<i>-550</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>3 974</i>	<i>-18 729</i>
<i>Varav tillgångar i Tyskland</i>	<i>-</i>	<i>-4 285</i>	<i>-5</i>	<i>-</i>	<i>-70</i>	<i>1 308</i>	<i>-3 052</i>
<i>Varav tillgångar i Norden</i>	<i>-16</i>	<i>-2 437</i>	<i>-70</i>	<i>-477</i>	<i>-84</i>	<i>18</i>	<i>-3 066</i>

Resultaträkningen: Effekt på Rörelse-resultatet (EBIT)

-30 147

Resultaträkningen: Effekt på Skatter

5 300

Summa påverkan på periodens resultat

-24 847

1) Inklusive Nuon-ägda företag i Tyskland.

Forts. Not 14 Nedskrivningar och återförda nedskrivningar

Vattenfall har genomfört nedskrivningsprövning genom att beräkna nyttjandevärdet för de kassagenererande enheterna. Strukturen på de kassagenererande enheterna, vilka representerar den minsta grupp av identifierbara tillgångar som genererar löpande inbetalningar som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar eller grupper av tillgångar, har genomförts för de olika Business Units inom koncernen. Strukturen på de kassagenererande enheterna är i allt väsentligt oförändrad jämfört med föregående år.

Vattenfall följer noggrant och löpande marknadsutvecklingen och dess påverkan på verksamheten. Under första halvåret 2013 blev ökad affärsrisk och ogynnsamma marknadsförhållanden uppenbar för vissa kassagenererande enheter. Inom Thermal Power noterades ett lågt utnyttjande av såväl existerande som nya gaskraftverk till följd av försämrade marginaler (så kallade clean spark spreads). Detta inkluderar Magnum, Vattenfalls största investering i gaskraftverk i Nederländerna, som inte bedömdes kunna tas i full drift när anläggningen färdigställdes. Samtidigt försämrades de ekonomiska förutsättningarna för Moorburg, ett stort stenkolkraftverk i Tyskland som är nära att färdigställas. Detta bedömdes vara indikationer på att nedskrivningsbehov kunde föreligga för vissa tillgångar. Följaktligen genomfördes nedskrivningsprövningar inom hela koncernen under andra kvartalet 2013. Föregående år genomfördes nedskrivningsprövningar under tredje kvartalet.

Under 2013 uppgår nedskrivningarna som belastar rörelseresultatet till 30 147 MSEK (8 648). Av dessa är 28 639 MSEK (8 644) hänförliga till rörelsesegmentet Generation, 1 433 MSEK (0) hänförliga till rörelsesegmentet Distribution and Sales och 75 MSEK (4) hänförliga till Other.

Nedskrivningarna i rörelseresultatet motverkas av en positiv skatteeffekt på 5 300 MSEK.

Följande större nedskrivningar ingår ovan:

2013 Rörelsesegmentet Generation:

I rörelsesegmentet Generation uppgår nedskrivningarna till 28 639 MSEK, varav nedskrivningarna inom den kassagenererande enheten Thermal Power uppgår till 21 800 MSEK. Inom den kassagenererande enheten Trading uppgår nedskrivningarna till 6 538 MSEK.

Inom Thermal Power har stenkols- och gaskraftverk i Nederländerna skrivits ned med 14 675 MSEK. Stenkolskraftverk i Tyskland har skrivits ned med 4 137 MSEK och goodwill som allokaterats till Trading i Nederländerna har skrivits ned med 6 538 MSEK.

Rörelsesegmentet Distribution and Sales:

I rörelsesegmentet Distribution and Sales uppgår nedskrivningarna inom de kassagenererande enheterna Industry Parks och Energy Related Systems till 1 423 MSEK varav 312 MSEK är nedskrivningar av goodwill och 1 111 MSEK är nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar.

2012 Rörelsesegmentet Generation:

I segmentet Generation uppgick nedskrivningarna till 8 644 MSEK. Vattenfall har efter sin årliga testning av nedskrivningsbehov skrivit ned bokfört värde på goodwill och produktionstillgångar inom den kassagenererande enheten (CGU) Thermal Power, huvudsakligen i Nederländerna, med sammanlagt 8 561 MSEK. Nedskrivningen gjordes på grund av kraftigt försämrade marginaler (clean spark spreads) samt ökade kostnader på grund av en tillkommande skatt på kolbaserad kraftproduktion i Nederländerna. Av de totala nedskrivningarna är 3 469 MSEK hänförliga till goodwill och 5 092 MSEK till stenkols- och gaskraftverk.

Nedskrivningsprocess

Rörelsesegmentet Generation

De huvudsakliga antagandena som företagsledningen använt vid beräkningarna av prognoser för framtida kassaflöde för segment Generation är, för produktionsanläggningarna, baserade på prognoser för respektive tillgångs livslängd. De prognostiserade kassaflödena baseras på marknadspriser samt på Vattenfalls långsiktiga marknadsutsikter. Långsiktiga marknadsutsikter är baserade på interna och externa indataparametrar och jämförs med externa prisbedömningar. Baserat på prisantaganden planeras kraftverkens produktion med beaktande av tekniska, ekonomiska och legala begränsningar. Teknisk flexibilitet för tillgångarna, det vill säga förmågan att anpassa produktionen till förändringar i spotmarknadens priser har beaktats. Kassaflödesprognoser för andra kassagenererande enheter inom rörelsesegmentet Generation baseras på affärsplanen för de kommande fem åren, varefter deras restvärden beaktats, baserat på en tillväxtfaktor uppgående till 1% (1%). Framtida kassaflöden har diskonterats till nyttjandevärde med diskonteringsfaktor mellan 5,4%–5,8% efter skatt (motsvarar 6,1%–6,5% före skatt) för reglerad verksamhet och för icke-reglerad verksamhet med mellan 6,2%–6,8% efter skatt (motsvarar 6,8%–7,2% före skatt). För 2012 tillämpades diskonteringsfaktorn 5,1% efter skatt (motsvarar 5,7% före skatt). En ökning av diskonteringsfaktorn med 0,5 procentenheter skulle medföra

ytterligare nedskrivningsbehov av bokfört värde på goodwill med 2,4 miljarder SEK och för materiella anläggningstillgångar med 3,2 miljarder SEK.

Rörelsesegmentet Distribution and Sales

De huvudsakliga antagandena som företagsledningen använt vid beräkningarna av prognoser för framtida kassaflöde avseende segmentet Distribution and Sales är baserade på affärsplanen för de kommande fem åren samt residualvärde. En tillväxtfaktor på 0,5% (0,5%) har använts för Distribution medan 0,0%–1,0% (1,0%) har använts på övrig verksamhet inom rörelsesegmentet Distribution and Sales. Framtida kassaflöden har diskonterats till nyttjandevärde med diskonteringsfaktor mellan 5,4%–5,8% efter skatt (motsvarar 6,1%–6,5% före skatt) för reglerad verksamhet och för icke-reglerad verksamhet med mellan 6,2%–6,8% efter skatt (motsvarar 6,8%–7,2% före skatt). För 2012 tillämpades diskonteringsfaktorn 5,1% efter skatt (motsvarar 5,7% före skatt). En ökning av diskonteringsfaktorn med 0,5 procentenheter skulle innebära en minskning av det beräknade nyttjandevärdet för de kassagenererande enheter inom rörelsesegmentet Distribution and Sales som innehar goodwill med cirka 6,6 miljarder SEK och skulle inte leda till att nedskrivningsbehov föreligger. För resterande enheter, skulle en ökning av diskonteringsfaktorn med 0,5% leda till ytterligare nedskrivningar med 0,1 miljarder SEK.

■ Not 15 Rörelsens kostnader fördelade på kostnadsslag

	2013	2012
Personalkostnader	23 701	25 365
Avskrivningar	19 625	19 665
Nedskrivningar av anläggningstillgångar	30 147	8 647
Rörelsens andra kostnader inkl insatsvaror	107 678	98 569
Summa	181 151	152 246

■ Not 16 Finansiella intäkter

	2013	2012
Utdelningar	87	82
Ränteutgifter hänförliga till placeringar mm	696	812
Avkastning från Kärnavfallsfonden	363	1 430
Valutakursdifferenser, netto	27	127
Netto värdeförändring vid omvärdering av derivat	–	164
Realisationsvinster vid försäljningar av aktier och andelar	23	21
Summa	1 196	2 636

■ Not 17 Finansiella kostnader

	2013	2012
Räntekostnader hänförliga till lån med mera	4 719	6 044
Räntekostnader för nettot av pensionsskulder och förvaltningstillgångar	1 170	1 021
Ränteeffekter hänförliga till avsättningar	2 882	3 080
Netto värdeförändring vid omvärdering av derivat	612	–
Netto värdeförändring vid omvärdering av andra finansiella tillgångar	79	20
Nedskrivningar av aktier och andelar	492	311
Summa	9 954	10 476

■ Not 18 Ineffektivitet för säkringar

	2013	2012
Ineffektivitet för säkringar av verkligt värde ¹	-140	-728
Ineffektivitet för kassaflödessäkringar	216	-137
Summa	76	-865

1) Ineffektivitet för säkringar av verkligt värde fördelas enligt följande:

	2013	2012
Vinster(+)/förluster(-) på säkringsinstrument	1 986	359
Vinster(+)/förluster(-) på säkrade poster	-2 126	-1 087
Summa	-140	-728

■ Not 19 Skatter

Resultat före skatter uppgick till:

	2013	2012
Sverige	6 983	17 396
Övriga länder	-22 194	722
Summa	-15 211	18 118

Den redovisade skattekostnaden fördelas enligt följande:

	2013	2012
Aktuell skatt		
Periodens aktuella skatter:		
Sverige ¹	3 027	14
Övriga länder	2 618	2 281
Justering av aktuella skatter hänförlig till tidigare perioder:		
Sverige	-78	-448
Övriga länder	-389	491
	5 178	2 338
Uppskjuten skatt		
Sverige	-1 152	-630
Övriga länder	-5 694	-637
	-6 846	-1 267
Summa skatter	-1 668	1 071

1) Varav 2 572 MSEK (1 063) har kassaflödeseffekt.

Skillnaden mellan nominell svensk skattesats och effektiv skattesats förklaras på följande sätt:

%	2013	2012
Svensk inkomstskattesats per 31 december	22,0	26,3
Skillnad i skattesats i utländsk verksamhet	4,0	2,8
Justering av skatt hänförlig till tidigare perioder	1,2	-2,8
Omvärdering av tidigare ej värderade förlustavdrag och temporära skillnader	-0,1	0,3
Årets temporära skillnader som ej tillgångsförts	-4,5	0,4
Realisationsvinster	-0,1	-11,0 ¹
Kapitalandelar i intresseföretags resultat	1,5	-0,3
Ej avdragsgilla nedskrivningar ²	-13,6	6,3
Ändrade skattesatser exkl. Sverige	0,8	1,7
Ej avdragsgilla räntor	-1,5	1,9
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-0,8	1,6
Ej skattepliktiga intäkter	2,1	-1,9
Effektiv skattesats före ändring av skattesats i Sverige	11,0	25,3
Ändrad skattesats i Sverige	-	-19,4
Effektiv skattesats efter ändring av skattesats i Sverige	11,0	5,9

1) Inkluderar realisationsvinst vid försäljning av finska bolag.

2) Se koncernens Not 14, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

Ackumulerade skattemässiga underskottsavdrag fördelas enligt följande:

	2013	2012
Sverige	21	713
Övriga länder	2 452	7 706
Summa	2 473	8 419

Underskottsavdragen förfaller enligt följande:

	2013
2014	40
2015–2018	173
2019 och senare	107
Ingen tidsbegränsning	2 153
Summa	2 473

I balansräkningen ej redovisade förlustavdrag motsvarar ett skattevärde om 152 MSEK (147).

Långfristig skattefordran för aktuell skatt har uppstått efter ändrad lagstiftning i Tyskland (december 2006) som medfört att under åren 2002–2005 innehållen skatte kredit, från tidigare upphävida regler angående skatt på utdelning, nu kan återfås utan villkor om vidareutdelning. Den frisläppta skatte krediten kommer att utbetalas under åren 2009–2017. Den långfristiga delen representeras i balansräkningen av ett diskonterat värde.

Förändring av aktuell skatt i balansräkningen¹	2013	2012
Ingående balans	342	-127
Omräkningsdifferenser	5	-2
Ränte- och diskonteringseffekt på långfristiga skatteposter	-539	-87
Förändring via resultaträkningen	5 178	2 338
Skatteeffekt via eget kapital ²	-455	1 239
Betald skatt, netto	-4 090	-3 545
Förändring mot övriga fordringar	24	526
Utgående balans	465	342

1) Inklusive skatteskulder ingående i avsättningar för skattemässiga processer.

2) Varav equity hedge -598 MSEK (1 049).

Forts. Not 19 Skatter

Förändring av uppskjuten skatt i balansräkningen	2013						
	Ingående balans	Omräknings-differenser	Förvärvade företag	Tillgångar som innehas för försäljning	Förändring via resultat-räkningen	Förändring via Övrigt total-resultat	Utgående balans
Anläggningstillgångar	39 736	431	11	144	-5 409	-	34 913
Omsättningstillgångar	4 055	-51	-	-	-3 076	-	928
Avsättningar	-11 815	-178	-	-	-401	-469	-12 863
Övriga långfristiga skulder	2 784	-23	-	-	-1 383	-	1 378
Kortfristiga skulder	-3 001	7	-	-12	2 000	-	-1 006
Kassaflödessäkringar	1 560	46	-	-	-	736	2 342
Förlustavdrag	-1 800	-19	-	12	1 423	-	-384
Summa	31 519	213	11	144	-6 846	267	25 308

Förändring av uppskjuten skatt i balansräkningen	2012						
	Ingående balans	Omräknings-differenser	Förvärvade företag	Tillgångar som innehas för försäljning	Förändring via resultat-räkningen	Förändring via Övrigt total-resultat	Utgående balans
Anläggningstillgångar	42 474	-710	-	-	-2 028	-	39 736
Omsättningstillgångar	3 541	-74	-	-	588	-	4 055
Avsättningar	-11 209	31	-	-	593	-1 230	-11 815
Övriga långfristiga skulder	2 866	112	-	-	-194	-	2 784
Kortfristiga skulder	-4 071	38	-	-	1 032	-	-3 001
Kassaflödessäkringar	183	-4	-	-	-	1 381	1 560
Förlustavdrag	-577	35	-	-	-1 258	-	-1 800
Summa	33 207	-572	-	-	-1 267	151	31 519

Not 20 Innehav utan bestämmande inflytande

	2013	2012
Andel i resultat före skatter	151	320
Andel i skatter	-26	-32
Summa	125	288

Not 21 Leasing

Leasingkostnader

Utrustning som koncernen hyr genom finansiell leasing och som redovisas som materiella anläggningstillgångar utgörs av:

	2013	2012
Maskiner/Inventarier		
Anskaffningsvärde	1 196	1 181
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-571	-549
Summa	625	632

Framtida betalningsåtaganden per 31 december 2013 för leasingkontrakt och hyreskontrakt fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing, nominellt	Finansiell leasing, nuvärde	Operationell leasing
2014	107	103	1 014
2015	63	57	958
2016	64	56	527
2017	65	54	448
2018	66	52	286
2019 och senare	561	413	598
Summa	926	735	3 831

Årets kostnader för leasing av tillgångar för koncernen uppgick till 1 556 MSEK (1 108).

Leasingintäkter

Vissa koncernföretag äger och driver energianläggningar åt kund. Intäkten från kund består av två delar, en fast del för täckande av kapitalkostnader och en rörlig del baserad på mängden levererad media.

Anläggningarna klassificeras enligt gängse principer, baserat på den fasta intäktsdelen för leasing.

Anskaffningsvärdet av tillgångar redovisade under Operationell leasing uppgick per 31 december 2013 till 3 036 MSEK (2 858). Ackumulerade avskrivningar uppgick till 1 608 MSEK (1 460) och ackumulerade nedskrivningar till 30 MSEK (30).

Framtida inbetalningar för denna typ av anläggningar fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2014	-	385
2015	-	377
2016	-	334
2017	-	306
2018	-	245
2019 och senare	-	1 431
Summa	-	3 078

Not 22 Ersättning till revisorer

	2013	2012
Revisionsuppdraget		
Ernst & Young	44	39
PwC	1	1
Summa	45	40
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		
Ernst & Young	10	5
PwC	-	1
Summa	10	6
Skatterådgivning		
Ernst & Young	5	4
PwC	3	-
Summa	8	4
Andra uppdrag		
Ernst & Young	12	4
PwC	5	2
Summa	17	6

■ Not 23 Immateriella anläggningstillgångar

	2013					Summa
	Pågående utvecklingsprojekt	Aktiverade utgifter för utveckling	Goodwill	Koncessioner och liknande rättigheter med begränsad livslängd	Hyresrätter, gruvrätter och liknande rätter med begränsad livslängd	
Anskaffningsvärden						
Ingående anskaffningsvärde	50	2 008	37 932	14 791	3 879	58 660
Förvärvade företag	-	-	-	51	-	51
Investeringar	1	24	-	123	1	149
Aktiverade förskottsbetalningar	-	-	-	2	-	2
Omföring från pågående utvecklingsprojekt	-1	4	-	2	-	5
Försäljningar/Utrangeringar	-3	-30	-	-38	-8	-79
Omklassificeringar	-	-35	-	45	-1	9
Tillgångar som innehas för försäljning	-	-	-	-13	-	-13
Omräkningsdifferens	-	45	1 203	408	101	1 757
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	47	2 016	39 135	15 371	3 972	60 541
Ackumulerade avskrivningar enligt plan¹						
Ingående avskrivningar	-	-1 619	-	-6 521	-2 147	-10 287
Årets avskrivningar	-	-110	-	-1 146	-159	-1 415
Försäljningar/Utrangeringar	-	30	-	11	7	48
Omklassificeringar	-	-	-	-1	1	-
Tillgångar som innehas för försäljning	-	-	-	12	-	12
Omräkningsdifferens	-	-40	-	-199	-67	-306
Utgående ackumulerade avskrivningar	-	-1 739	-	-7 844	-2 365	-11 948
Nedskrivningar						
Ingående nedskrivningar	-	-115	-8 438	-251	-526	-9 330
Årets nedskrivningar	-	-	-6 925	-556	-69	-7 550
Omklassificeringar	-	-	-	5	-	5
Omräkningsdifferens	-	-	-420	-15	-	-435
Utgående nedskrivningar	-	-115	-15 783	-817	-595	-17 310
Utgående planenligt restvärde	47	162	23 352	6 710	1 012	31 283
Förskott till leverantörer						2
Summa						31 285

Forts. Not 23 Immateriella anläggningstillgångar

	2012					Summa
	Pågående utvecklingsprojekt	Aktiverade utgifter för utveckling	Goodwill	Koncessioner och liknande rättigheter med begränsad livslängd	Hyresrätter, gruvrätter och liknande rätter med begränsad livslängd	
Anskaffningsvärden						
Ingående anskaffningsvärde	36	2 087	39 670	15 664	3 994	61 451
Investeringar	18	39	-	224	2	283
Aktiverade förskottsbetalningar	-	-	-	2	-	2
Omföring från pågående utvecklingsprojekt	-4	4	-	-	-	-
Försäljningar/Utrangeringar	-	-84	-120	-9	4	-209
Omklassificeringar	-	23	-60	-564	8	-593
Omräkningsdifferens	-	-61	-1 558	-526	-129	-2 274
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	50	2 008	37 932	14 791	3 879	58 660
Ackumulerade avskrivningar enligt plan¹						
Ingående avskrivningar	-	-1 500	-	-5 280	-2 054	-8 834
Årets avskrivningar	-	-128	-	-1 373	-160	-1 661
Försäljningar/Utrangeringar	-	-39	-	10	-4	-33
Omklassificeringar	-	-1	-	-68	-6	-75
Omräkningsdifferens	-	49	-	190	77	316
Utgående ackumulerade avskrivningar	-	-1 619	-	-6 521	-2 147	-10 287
Nedskrivningar						
Ingående nedskrivningar	-	-236	-5 372	-254	-527	-6 389
Årets nedskrivningar	-	-	-3 494	-1	-	-3 495
Försäljningar/Utrangeringar	-	119	120	-	-	239
Omklassificeringar	-	2	60	-	-	62
Omräkningsdifferens	-	-	248	4	1	253
Utgående nedskrivningar	-	-115	-8 438	-251	-526	-9 330
Utgående planenligt restvärde	50	274	29 494	8 019	1 206	39 043
Förskott till leverantörer						2
Summa						39 045

1) Bedömda nyttjandeperioder är för Aktiverade utgifter för utveckling 3–4 år, för Koncessioner etc. 3–30 år samt för Hyresrätter, gruvrätter etc. 3–50 år.

Avtalsenliga åtaganden om förvärv av immateriella anläggningstillgångar uppgår per 31 december 2013 till 20 MSEK (19).

Goodwill

Goodwill är i huvudsak allokerad till rörelsesegmenten Generation, 10 891 MSEK (17 040) och Distribution and Sales, 12 460 MSEK (12 380).

Inom rörelsesegment Generation är goodwill huvudsakligen fördelat till de kassagenererande enheterna Trading, 10 390 MSEK (16 543) och Wind Generation, 501 MSEK (497).

Inom rörelsesegmentet Distribution and Sales är goodwill huvudsakligen fördelat till de kassagenererande enheterna Sales B2C, 11 862 MSEK (11 491) och Heat, 598 MSEK (723).

Nedskrivningsprövning har utförts genom beräkning av nyttjandevärde för koncernens Business Units, vilka utgör grunden för fastställande av kassagenererande enhet. Nedskrivningsprövningarna har gjorts under det andra kvartalet 2013. Se vidare Koncernens Not 14, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

Goodwill är inte föremål för avskrivning utan testas årligen för nedskrivningsbehov. Under året har goodwill skrivits ned i den kassagenererande enheten Trading med 6 538 MSEK inom rörelsesegmentet Generation. Inom de kassagenererande enheterna Industry Parks och Energy Related Systems har goodwill skrivits ned med 312 MSEK inom segmentet Distribution and Sales. Vidare har goodwill skrivits ned inom segmentet Other med 75 MSEK. Nedskrivningen föregående år, 3 494 MSEK, var hänförlig till kassagenererande enheten Thermal Power inom segmentet Generation.

Resultatutvecklingen för Vattenfalls rörelsesegment framgår av koncernens Not 8, Rörelsesegment.

■ Not 24 Materiella anläggningstillgångar

	2013				Summa
	Byggnader och mark ¹	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Pågående nyanläggningar ²	
Anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde ³	64 829	426 360	12 574	58 127	561 890
Investeringar ⁴	625	2 809	1 266	20 170	24 870
Aktiverade förskottsbetalningar	–	170	1	914	1 085
Aktiverade/Återförda framtida utgifter för återställande etc.	145	2 159	–	–	2 304
Omföring från pågående nyanläggningar	1 504	9 324	227	-11 055	–
Försäljningar/Utrangeringar	-129	-2 322	-391	-446	-3 288
Andra omklassificeringar	533	23 033	26	-23 341	251
Tillgångar som innehas för försäljning	-28	-11 260	-108	–	-11 396
Avyttrade företag	–	–	-12	–	-12
Omräkningsdifferenser	1 320	9 301	352	1 201	12 174
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	68 799	459 574	13 935	45 570	587 878
Ackumulerade avskrivningar enligt plan⁵					
Ingående avskrivningar	-29 019	-234 920	-8 789	–	-272 728
Årets avskrivningar	-1 420	-15 529	-1 253	–	-18 202
Försäljningar/Utrangeringar	97	2 084	367	–	2 548
Andra omklassificeringar	6	-33	25	–	-2
Tillgångar som innehas för försäljning	16	5 410	72	–	5 498
Avyttrade företag	–	–	9	–	9
Omräkningsdifferenser	-715	-5 215	-251	–	-6 181
Utgående ackumulerade avskrivningar	-31 035	-248 203	-9 820	–	-289 058
Nedskrivningar					
Ingående nedskrivningar	-1 289	-7 689	-101	-3 765	-12 844
Årets nedskrivningar	-1 617	-16 034	-266	-4 049	-21 966
Försäljningar/Utrangeringar	–	126	1	279	406
Tillgångar som innehas för försäljning	–	2 365	–	–	2 365
Andra omklassificeringar	–	-5 355	–	4 976	-379
Omräkningsdifferenser	-73	-656	-8	-89	-826
Utgående nedskrivningar	-2 979	-27 243	-374	-2 648	-33 244
Utgående planenligt restvärde	34 785	184 128	3 741	42 922	265 576
Förskott till leverantörer					3 584
Summa					269 160

Forts. Not 24 Materiella anläggningstillgångar

	2012				
	Byggnader och mark ¹	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Pågående nyanläggningar ²	Summa
Anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde ³	65 738	413 623	13 176	63 245	555 782
Investeringar ⁴	241	2 571	1 006	23 023	26 841
Aktiverade förskottsbetalningar	5	408	10	559	982
Aktiverade/Återförda framtida utgifter för återställande etc.	200	2 077	–	–	2 277
Omföring från pågående nyanläggningar	717	20 816	255	-21 788	–
Försäljningar/Utrangeringar	-486	-8 119	-713	-461	-9 779
Andra omklassificeringar	77	5 987	-733	-4 514	817
Avytttrade företag	–	–	–	-29	-29
Omräkningsdifferenser	-1 663	-11 003	-427	-1 908	-15 001
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	64 829	426 360	12 574	58 127	561 890
Ackumulerade avskrivningar enligt plan⁵					
Ingående avskrivningar	-28 690	-229 657	-9 149	–	-267 496
Årets avskrivningar	-1 390	-15 619	-986	–	-17 995
Försäljningar/Utrangeringar	191	3 919	426	–	4 536
Andra omklassificeringar	-7	-271	620	–	342
Omräkningsdifferenser	877	6 708	300	–	7 885
Utgående ackumulerade avskrivningar	-29 019	-234 920	-8 789	–	-272 728
Nedskrivningar					
Ingående nedskrivningar	-1 248	-9 424	-353	-409	-11 434
Årets nedskrivningar	-186	-687	5	-4 281	-5 149
Försäljningar/Utrangeringar	101	2 823	225	145	3 294
Andra omklassificeringar	-1	-741	12	695	-35
Avytttrade företag	–	–	–	29	29
Omräkningsdifferenser	45	340	10	56	451
Utgående nedskrivningar	-1 289	-7 689	-101	-3 765	-12 844
Utgående planenligt restvärde	34 521	183 751	3 684	54 362	276 318
Förskott till leverantörer					2 966
Summa					279 284

1) I anskaffningsvärden för byggnader och mark ingår anskaffningsvärde för mark och fallrätter uppgående till 14 455 MSEK (14 112), vilka inte är föremål för avskrivning.

2) Under året har ränta under byggnadstid aktiverats med 1 248 MSEK (1 394). Genomsnittlig ränta för år 2013 är 3,57% för lån i SEK och 4,09% för lån i EUR.

3) Erhållna statliga bidrag, ingående balans, uppgår till 6 325 MSEK (5 266). Ackumulerade aktiverade räntor ingår i anskaffningsvärdet för byggnader med 6 119 MSEK (4 871).

4) Under året erhållna statliga bidrag uppgår till 212 MSEK (949).

5) Bedömda nyttjandeperioder är för Vattenkraftanläggningar 5–40 år, för Värmekraftanläggningar 5–50 år, för Vindkraftanläggningar 20–35 år, för Elddistribution 5–35 år, för Gruvverksamhet 5–20 år, för Kontorsutrustning 5–10 år samt för Kontors- och lagerfastigheter samt verkstäder 25–50 år.

Avtalsenliga åtaganden om förvärv av materiella tillgångar uppgår per 31 december 2013 till 23 818 MSEK (18 657).

■ Not 25 Förvaltningsfastigheter

	2013	2012
Anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	1 407	1 554
Försäljningar/Utrangeringar	-25	-85
Omklassificeringar	-	-1
Omräkningsdifferenser	45	-61
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 427	1 407
Ackumulerade avskrivningar enligt plan¹		
Ingående avskrivningar	-394	-441
Årets avskrivningar	-8	-9
Försäljningar/Utrangeringar	3	38
Omräkningsdifferenser	-13	18
Utgående ackumulerade avskrivningar	-412	-394
Nedskrivningar		
Ingående nedskrivningar	-524	-574
Årets nedskrivningar	-	-4
Försäljningar/Utrangeringar	6	31
Omklassificeringar	-	1
Omräkningsdifferenser	-18	22
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-536	-524
Utgående planenligt restvärde	479	489
Uppskattat verkligt värde	562	595

1) Bedömda nyttjandeperioder för förvaltningsfastigheter är 25–50 år.

■ Not 26 Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB samt av andra koncernföretag

Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB

	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier 2013	Andel i % 2013	Redovisat värde	
					2013	2012
Sverige						
Borås Elhandel AB	556613-7765	Borås	1 000	100	100	100
Chlorout AB	556840-9253	Stockholm	500	100	-	-
Forsaströms Kraft AB	556010-0819	Åtvidaberg	400 000	100	48	48
Forsmarks Kraftgrupp AB	556174-8525	Östhammar	198 000	66	198	198
Försäkrings AB Vattenfall Insurance	516401-8391	Stockholm	200 000	100	200	200
Gotlands Energi AB	556008-2157	Gotland	112 500	75	13	13
Haparanda Värmeverk AB	556241-9209	Haparanda	200	50	1	1
Produktionsbalans PBA AB	556425-8134	Stockholm	4 800	100	5	5
Ringhals AB	556558-7036	Varberg	248 572	70	379	379
Svensk Kärnbränslehantering AB	556175-2014	Stockholm	360	36 ¹	-	-
Vattenfall Biomass Liberia AB	556809-8809	Stockholm	5 000	100	-	-
Vattenfall Business Services Nordic AB	556439-0614	Stockholm	100	100	130	130
Vattenfall Elanläggningar AB	556257-5661	Solna	1 000	100	1	1
Vattenfall Eldistribution AB	556417-0800	Solna	8 000	100	11	11
Vattenfall France Holding AB	556815-4214	Stockholm	30 500	100	11	11
Vattenfall Inlandskraft AB	556528-2562	Jokkmokk	3 000	100	4	4
Vattenfall Kalix Fjärrvärme AB	556012-9958	Kalix	1 880	94	-	-
Vattenfall Kundservice AB	556529-7065	Stockholm	100 000	100	30	31
Vattenfall Nuclear Fuel AB	556440-2609	Stockholm	100	100	96	96
Vattenfall PHEV Holding AB	556785-9383	Stockholm	100	100	-	-
Vattenfall Power Consultant AB	556383-5619	Stockholm	12 500	100	15	15
Vattenfall Power Management AB	556573-5940	Stockholm	6 570	100	12	12
Vattenfall Procurement International AB	556923-6671	Solna	500	100	-	-
Vattenfall Research & Development AB	556390-5891	Älvkarleby	14 000	100	17	17
Vattenfall Services Nordic AB	556417-0859	Stockholm	26 000	100	19	19
Vattenfall Vattenkraft AB	556810-1520	Stockholm	1 000	100	1	1
Vattenfall Vindkraft AB	556731-0866	Stockholm	1 000	100	3 000	3 000
Vattenfall VätterEI AB	556528-3180	Motala	100	100	291	291
Västerbergslagens Energi AB	556565-6856	Ludvika	14 674	51	15	15
Övertorneå Värmeverk AB	556241-9191	Övertorneå	200	50	2	2
Danmark						
Vattenfall A/S	213 11 332	Köpenhamn	10 040 000	100	2 357	3 191
Vattenfall Energy Trading A/S	310 811 81	Köpenhamn	500	100	49	49

Förvaltningsfastigheter omfattar 92 (94) fastigheter belägna i Berlin, Hamburg och i östra Tyskland. Det uppskattade marknadsvärdet har definierats som det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer. Värderingen har till största delen gjorts av Vattenfalls egna värderingsmän. Fastställande av verkligt värde för förvaltningsfastigheter sker genom en multipel metod med lokala jämförbara hyror som observerbar indata. Denna värderingsmetod innebär en kategorisering i Nivå 3 i verkligt värde hierarkin. Se koncernens not 3, Redovisningsprinciper.

Hyresintäkter från externa kunder uppgick till 73 MSEK (75). Direkta kostnader för nämnda fastigheter uppgick till 146 MSEK (159) av vilka 67 MSEK (58) är relaterade till fastigheter vilka inte genererat hyresintäkter.

Avtalsenliga förpliktelser att köpa, uppföra eller exploatera en förvaltningsfastighet eller att utföra reparationer, underhåll eller förbättringar uppgår per 31 december 2013 till 262 MSEK (268).

Forts. Not 26 Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB samt av andra koncernföretag

	Organisations- nummer	Säte	Antal aktier 2013	Andel i % 2013	Redovisat värde	
					2013	2012
Finland						
Vattenfall Sähkömyynti Oy	1842073-2	Helsingfors	85	100	5	-
Tyskland						
Vattenfall GmbH	(HRB) 124048	Berlin	2	100	64 066	64 066
Polen						
Vattenfall IT Services Poland Sp. z o.o.	0000402391	Gliwice	58 000	100	12	12
Vattenfall Energy Trading Sp. z o.o.	0000233066	Warszawa	80 000	100	9	9
Vattenfall Poland Sp. z o.o.	0000270893	Warszawa	-	-	-	5
Nederländerna						
Vattenfall Nederland B.V.	34116939	Hoofddorp	200	100	-	-
N.V. Nuon Energy	33292246	Amsterdam	108 068 026	79 ²	61 824	87 866
Övriga länder						
Aegir Wave Power Ltd, Skottland	SC367232	Edinburgh	33 594	77	9	7
Nautimus Ltd, Storbritannien	5532528	Grantham	1	100	4	4
Tonn Power Ltd, Irland	E0461126	Maynooth	51	51	-	-
Vattenfall Reinsurance S.A., Luxemburg	(B) 49528	Luxemburg	13 000	100	111	111
Summa					133 045	159 920

1) Koncernen äger ytterligare 30% via Forsmarks Kraftgrupp AB.

2) Resterande 21% av aktierna kommer enligt avtal förvärvas i juli 2015.

Större aktieinnehav ägda av andra koncernföretag än moderbolaget Vattenfall AB

Vid beräkning av ägarandel har hänsyn tagits till innehav utan bestämmande inflytande i respektive ägarbolag.

	Säte	Andel i % 2013		Säte	Andel i % 2013
Sverige					
Barsebäck Kraft AB	Kävlinge	70	Vattenfall Europe Mining AG	Cottbus	100
Vattenfall Dalälven AB	Stockholm	100	Vattenfall Europe Netzservice GmbH	Berlin	100
Vattenfall Göta Älv AB	Stockholm	100	Vattenfall Europe New Energy GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Indalsälven AB	Bispgården	74	Vattenfall Europe Nuclear Energy GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Lilla Luleälven AB	Stockholm	100	Vattenfall Europe Sales GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Nedre Luleälven AB	Stockholm	100	Vattenfall Europe Technology Research GmbH	Cottbus	100
Vattenfall Skellefteälven AB	Stockholm	100	Vattenfall Europe Windkraft GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Småskalig Kraft AB	Stockholm	100	Vattenfall Europe Wärme AG	Berlin	100
Vattenfall Stora Luleälven AB	Stockholm	100	Vattenfall Wärme Hamburg GmbH	Hamburg	75
Vattenfall Umeälven AB	Stockholm	100	Vattenfall Energy Trading GmbH	Hamburg	100
Vattenfall Vindkraft Sverige AB	Stockholm	100	Nederländerna		
Vattenfall Ångermanälven AB	Stockholm	100	Emmtec Services B.V.	Emmen	100
Danmark					
Vattenfall Vindkraft A/S	Esbjerg	100	Feenstra Isolatie B.V.	Veendam	100
Vattenfall Vindkraft Nørrekær Enge A/S	Esbjerg	96	Feenstra Installatie Service B.V.	Amsterdam	100
Finland					
Pamilo Oy	Uimaharju	100	Feenstra N.V.	Amsterdam	100
Tyskland					
DanTysk Offshore Wind GmbH	Hamburg	51	Feenstra Verwarming B.V.	Lelystad	100
Fernheizwerk Neukölln AG	Berlin	81	N.V. Nuon Duurzame Energie	Arnhem	100
Kernkraftwerk Brunsbüttel GmbH & Co. oHG	Hamburg	67	N.V. Nuon Energy Sourcing	Amsterdam	100
Kraftwerke Schwarze Pumpe GmbH	Spremberg	100	N.V. Nuon Sales	Amsterdam	100
Müllverwertung Borsigstraße GmbH	Hamburg	86	N.V. Nuon Sales Nederland	Amsterdam	100
MVR Müllverwertung Rugenberger Damm GmbH & Co. KG	Hamburg	55	N.V. Nuon Warmte	Amsterdam	100
Nuon Energie und Service GmbH	Heinsberg	100	Nuon Epe Gas Service B.V.	Amsterdam	100
Nuon Epe Gasspeicher GmbH	Heinsberg	100	Nuon Power Generation B.V.	Utrecht	100
Vattenfall Europe Business Services GmbH	Hamburg	100	Nuon Power Projects I B.V.	Amsterdam	100
Stromnetz Berlin GmbH	Berlin	100	Nuon Renewables NSW I B.V.	Amsterdam	100
Stromnetz Hamburg GmbH	Hamburg	75	Nuon Storage B.V.	Amsterdam	100
Vattenfall Europe Generation AG	Cottbus	100	Vattenfall Energy Trading Netherlands N.V.	Amsterdam	100
Vattenfall Europe Kundenservice GmbH	Hamburg	100	Zuidlob B.V.	Ede	100
Storbritannien					
			Eclipse Energy UK Plc	Grantham	100
			Kentish Flats Ltd	London	100
			Nuon UK Ltd	Cornwall	100
			Thanet Offshore Wind Ltd	London	100
			Vattenfall Wind Power Ltd	Hexham	100

■ Not 27 Andelar i intresseföretag och joint ventures

	2013	2012
Ingående balans	11 620	12 344
Nyemission och aktieägartillskott	-68	231
Avyttrade bolag	-97	-
Nedskrivningar	-477	-
Andra förändringar	-33	-171
Resultatandelar och utdelningar	778	-319
Omräkningsdifferenser	353	-465
Utgående balans	12 076	11 620

Aktier och andelar i intresseföretag ägda av moderbolaget Vattenfall AB eller av andra koncernföretag.

	Organisations-nummer	Säte	Andel i % 2013	Redovisat värde Koncernen		Redovisat värde Moderbolaget	
				2013	2012	2013	2012
Intresseföretag och joint ventures ägda av moderbolaget Vattenfall AB							
Sverige							
Preem Gas AB	-	-		-	9	-	6
Norge							
Northconnect KS	996625001	Kristiansand	23	3	6	12	12
Northconnect AS	995878550	Kristiansand	25	1	1	2	2
Intresseföretag och joint ventures ägda av andra koncernföretag än moderbolaget Vattenfall AB							
Sverige							
V ² Plug-In Hybrid Vehicle Partnership HB	969741-9175	Göteborg	50	756	763	-	-
Danmark							
Ensted Havn I/S	29636223	Aabenraa	50	-	473	-	-
Storbritannien							
East Anglia Offshore Wind Ltd	06990367	Hexham	50	-	81	-	-
Tyskland							
DOTI Deutsche Offshore-Testfeld- und Infrastruktur-GmbH & Co. KG	A 200395	Oldenburg	26	453	462	-	-
EHA- Energie-Handels-Gesellschaft mbH & Co. KG	-	-	-	-	67	-	-
GASAG Berliner Gaswerke AG	HRB 965	Berlin	32	3 212	3 075	-	-
Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG	HRA 99143	Hamburg	20	2 284	1 873	-	-
Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG	HRA 99142	Hamburg	50	3 685	3 347	-	-
Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG	HRA 99146	Hamburg	33	970	668	-	-
Nederländerna							
B.V. NEA	09018339	Dodewaard	23	13	13	-	-
C.V. De Horn	34227063	Amsterdam	42	2	3	-	-
C.V. Groettocht	37085868	Amsterdam	50	9	6	-	-
C.V. Oudelandertocht	37085867	Amsterdam	50	14	12	-	-
C.V. Waardtocht	37085866	Amsterdam	50	7	7	-	-
C.V. Waterkaaptocht	37085865	Amsterdam	50	14	12	-	-
C.V. Windpoort	34122462	Heemskerk	40	6	10	-	-
NoordzeeWind C.V.	34195602	Oegstgeest	50	620	724	-	-
V.O.F. Windpark Oom Kees	09210903	Ede	13	1	1	-	-
Wagendorp C.V.	37073928	Middenmeer	25	2	-2	-	-
Westpoort Warmte B.V.	34121626	Amsterdam	50	18	5	-	-
Windpark Willem-Annapolder B.V.	22049359	Ede	33	3	4	-	-
V.O.F. Noordpier Wind	51173441	Heemskerk	50	3	-	-	-
Summa				12 076	11 620	14	20

Koncernmässiga värden avseende av Vattenfall ägd andel av intäkter, resultat, tillgångar och skulder i intresseföretag:

	2013			
	Intäkter	Resultat	Tillgångar 31 dec.	Skulder 31 dec.
Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG, Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG och Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG	1 975	1 039	20 989	13 630
Övriga företag	3 724	-255	7 432	4 697
Summa	5 699	784	28 421	18 327

Forts. Not 27 Andelar i intresseföretag och joint ventures

	2012			
	Intäkter	Resultat	Tillgångar 31 dec.	Skulder 31 dec.
Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG, Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG och Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG	1 424	260	19 505	13 201
Övriga företag	6 272	-250	8 135	4 984
Summa	7 696	10	27 640	18 185

Koncernmässiga värden avseende av Vattenfall ägd andel av intäkter, resultat, tillgångar och skulder i joint ventures:

	2013					
	Intäkter	Kostnader	Anläggnings- tillgångar 31 dec.	Omsättnings- tillgångar 31 dec.	Långfristiga skulder 31 dec.	Kortfristiga skulder 31 dec.
NoordzeeWind c.v.	202	182	535	112	36	102
V ² Plug-In Hybrid Vehicle Partnership HB	186	108	667	97	-	8
Summa	388	290	1 202	209	36	110

	2012					
	Intäkter	Kostnader	Anläggnings- tillgångar 31 dec.	Omsättnings- tillgångar 31 dec.	Långfristiga skulder 31 dec.	Kortfristiga skulder 31 dec.
NoordzeeWind c.v.	218	92	753	80	111	1
V ² Plug-In Hybrid Vehicle Partnership HB	-	17	765	4	18	6
Summa	218	109	1 518	84	129	7

■ Not 28 Andra aktier och andelar

	2013	2012
Ingående balans	2 980	3 235
Investeringar	72	8
Nyemission och aktieägartillskott	38	42
Avyttrade företag	-57	-16
Nedskrivningar ¹	-341	-280
Omräkningsdifferenser	7	-9
Utgående balans	2 699	2 980

1) Avser huvudsakligen nedskrivning av aktieinnehavet i Enea S.A. Se vidare koncernens Not 4.

	Andel i % 2013	Redovisat värde Koncernen		Redovisat värde Moderbolaget	
		2013	2012	2013	2012
Aktier och andelar ägda av moderbolaget Vattenfall AB					
Enea S.A., Polen	19	2 390	2 730	2 390	3 011
NREP Logistics AB, Sverige	10	26	-	26	-
Övriga företag	-	5	5	4	5
Aktier och andelar ägda av andra koncernföretag än moderbolaget Vattenfall AB					
Tyskland					
European Energy Exchange	-	-	13	-	-
Fernkälte Geschäftsstadt Nord GbR	10	23	-	-	-
GNS Gesellschaft für Nuklear-Service GmbH	6	30	22	-	-
Övriga företag	-	-	20	-	-
Nederländerna					
Cuculus GmbH	17	24	14	-	-
Electrisk Verzekeringsmaatschappij	21	22	22	-	-
Entellos AG	21	24	22	-	-
Topell Energy B.V.	14	29	21	-	-
Tri-O-Gen Group B.V.	19	26	25	-	-
Övriga företag	-	71	55	-	-
Övriga länder/företag					
Övriga företag	-	29	31	-	-
Summa		2 699	2 980	2 420	3 016

■ Not 29 Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden

	2013	2012
Ingående balans	29 954	28 430
Inbetalningar	1 157	1 106
Utbetalningar	-874	-1 012
Avkastning	363	1 430
Utgående balans	30 600	29 954

Enligt svensk lag (1984:3) om kärnteknisk verksamhet har den som har tillstånd att i Sverige inneha eller driva en kärnteknisk anläggning skyldighet att på ett säkert sätt riva anläggningen, ta hand om använt bränsle och annat radioaktivt avfall samt att bedriva nödvändig forskning och utveckling. Tillståndsinnehavaren ska också svara för finansieringen av omhändertagandet etc.

Finansieringen av framtida utgifter för använt kärnbränsle med mera säkras för närvarande genom svensk lag. Reaktorägaren betalar en produktionsbaserad avgift. Avgiften betalas till Kärnavfallsfondens styrelse som förvaltar inbetalda medel. Reaktorägaren får ersättning ur Kärnavfallsfonden för sina utgifter i takt med att skyldigheterna enligt svensk lag fullgörs. Enligt uppgörelser mellan svenska staten, Vattenfall AB och E.ON Sverige AB ska fondmedel för Ringhals AB hanteras genom Vattenfall AB och medlen för Barsebäck Kraft AB genom E.ON Kärnkraft Sverige AB.

Marknadsvärdet på Vattenfallkoncernens andelar i Kärnavfallsfonden den 31 december 2013 var 30 836 MSEK (30 736).

Som framgår av koncernens Not 42 uppgår avsättningarna för framtida utgifter för återställning etc. för den svenska kärnkraftsverksamheten till 40 118 MSEK (37 854).

Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser) hänförliga till den svenska Kärnavfallsfonden beskrivs i koncernens Not 51.

■ Not 30 Derivatillgångar och derivatskulder

	Långfristig del med förfall 1–5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Derivatillgångar										
Finansiella kontrakt	2 533	4 411	5 074	12 309	7 607	16 720	1 365	2 575	8 972	19 295
Råvaru- och andra råvarurelaterade kontrakt	8 384	6 717	248	319	8 632	7 036	9 602	9 923	18 234	16 959
Summa	10 917	11 128	5 322	12 628	16 239	23 756	10 967	12 498	27 206	36 254

	Långfristig del med förfall 1–5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Derivatskulder										
Finansiella kontrakt	2 334	1 951	4 822	9 542	7 156	11 493	1 514	1 320	8 670	12 813
Råvaru- och andra råvarurelaterade kontrakt	2 578	3 669	–	31	2 578	3 700	2 766	4 292	5 344	7 992
Summa	4 912	5 620	4 822	9 573	9 734	15 193	4 280	5 612	14 014	20 805

■ Not 31 Andra långfristiga fordringar

	Fordringar hos intresseföretag		Andra fordringar		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Ingående balans	18	335	5 231	5 397	5 249	5 732
Nyttillkomna fordringar	5	3	1 061	163	1 066	166
Erhållna betalningar	-1	1	-122	517	-123	518
Nedskrivningar	–	-320	-304	-3	-304	-323
Tillgångar som innehas för försäljning	–	–	-1 418	–	-1 418	–
Omklassificeringar	–	–	2 076	-717	2 076	-717
Omräkningsdifferenser	–	-1	41	-126	41	-127
Utgående balans	22	18	6 565	5 231	6 587	5 249

Specifikation av långfristiga fordringar:

Långfristiga räntebärande fordringar	22	18	1 080	1 190	1 102	1 208
Långfristiga icke räntebärande fordringar	–	–	5 485	4 041	5 485	4 041
Summa	22	18	6 565	5 231	6 587	5 249

■ **Not 32 Varulager**

	2013	2012
Varulager avsedda för eget bruk		
Kärnbränsle	8 316	8 661
Material och reservdelar	3 526	3 477
Fossila bränslen	2 229	2 474
Övrigt	628	1 089
Summa	14 699	15 701
Varulager avsedda för handel		
Fossila bränslen	2 031	1 723
Utsläppsrätter/certifikat	1 718	2 039
Summa	3 749	3 762
Summa varulager	18 448	19 463

Varor i lager som redovisats som en kostnad under år 2013 uppgår till 40 429 MSEK (30 619). Nedskrivning av varulager avsedda för eget bruk uppgår till 58 MSEK (217). Återförda nedskrivningar uppgår till 3 MSEK (6). Delar av varulagren är avsedda för handel. Dessa varulager värderas till verkligt värde. För utsläppsrätter som är avsedda för handel är verkligt värde baserat på noterade priser (Nivå 1). För övriga handelsvaror baseras värderingen till verkligt värde på ett observerbart marknadspris (API#2 för kol), vilket innebär en kategorisering i Nivå 2 i verkligt värde hierarkin. Se koncernens Not 3, Redovisningsprinciper.

■ **Not 33 Immateriella omsättningstillgångar**

Tillgångarna avser utsläppsrätter samt certifikat avsedda för eget bruk.

	Utsläppsrätter		Certifikat		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Ingående balans	5 814	5 284	269	343	6 083	5 627
Inköp	6 114	6 558	528	1 419	6 642	7 977
Erhållna utan vederlag	-	-	211	284	211	284
Sålda	-2 884	-1 147	-235	-1 111	-3 119	-2 258
Inlösta	-1 803	-3 322	-581	-615	-2 384	-3 937
Utrangeringar	-3	-1 100	-34	-51	-37	-1 151
Omklassificering till varulager	-83	-	-	-	-83	-
Nedskrivningar	-	-238	-	-	-	-238
Omräkningsdifferenser	218	-221	-	-	218	-221
Utgående balans	7 373	5 814	158	269	7 531	6 083

■ **Not 34 Kundfordringar och andra fordringar**

	2013	2012
Kundfordringar	27 354	25 525
Fordringar hos intresseföretag	25	22
Övriga fordringar	4 663	8 862
Summa	32 042	34 409

Åldersanalys

Kredittiden uppgår normalt till mellan 10 och 30 dagar.

	2013			2012		
	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto
Kundfordringar						
Ej förfallna	22 385	26	22 359	21 493	26	21 467
Förfallna 1-30 dagar	1 762	39	1 723	1 379	30	1 349
Förfallna 31-90 dagar	671	38	633	442	24	418
Förfallna >90 dagar	3 828	1 189	2 639	3 168	877	2 291
Summa	28 646	1 292	27 354	26 482	957	25 525
Fordringar hos intresseföretag						
Ej förfallna	14	-	14	14	-	14
Förfallna 1-30 dagar	5	-	5	6	-	6
Förfallna 31-90 dagar	2	-	2	-	-	-
Förfallna >90 dagar	4	-	4	2	-	2
Summa	25	-	25	22	-	22
Övriga fordringar						
Ej förfallna	4 617	2	4 615	8 821	4	8 817
Förfallna 1-30 dagar	41	2	39	7	-	7
Förfallna 31-90 dagar	5	1	4	5	-	5
Förfallna >90 dagar	33	28	5	52	19	33
Summa	4 696	33	4 663	8 885	23	8 862

Forts. Not 34 Kundfordringar och andra fordringar

Nedskrivna fordringar enligt ovan:

	2013	2012
Ingående balans	980	961
Avsättning för nedskrivningar	587	495
Nedskrivningar	-269	-343
Återförda nedskrivningar	-13	-108
Omklassificeringar	15	9
Avyttrade bolag	-1	-
Omräkningsdifferenser	26	-34
Utgående balans	1 325	980

■ Not 35 Lämnade förskott

	2013	2012
Betalda margin calls, energihandel	2 368	5 172
Andra betalade förskott	342	224
Summa	2 710	5 396

Margin call kallas den marginalsäkerhet som Vattenfall betalar motparten, det vill säga till innehavaren av en derivatposition, för att täcka dennes kreditrisk, antingen via OTC eller via börs. I Vattenfalls verksamhet förekommer margin calls inom energihandeln och inom finansverksamheten.

Betalda margin calls vid energihandel redovisas i balansräkningen som Lämnade förskott och redovisas därmed i kassaflödesanalysen som kassaflöden från förändringar av rörelsetillgångar medan betalda margin calls inom finansverksamheten redovisas i balansräkningen som Kortfristiga placeringar (koncernens Not 37) och redovisas därmed i kassaflödesanalysen såsom kassaflöden från finansieringsverksamheten.

■ Not 36 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2013	2012
Förutbetalda försäkringskostnader	198	173
Förutbetalda kostnader, övrigt	415	455
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, el	2 618	3 769
Upplupna intäkter, övrigt	3 033	3 409
Summa	6 264	7 806

■ Not 37 Kortfristiga placeringar

	2013	2012
Räntebärande placeringar	9 775	27 192
Margin calls, finansverksamheten	1 685	1 258
Summa	11 460	28 450

■ Not 38 Kassa, bank och liknande tillgångar

	2013	2012
Kassa och bank	15 742	17 864
Likvida placeringar	52	181
Summa	15 794	18 045

■ Not 39 Tillgångar som innehas för försäljning

Avser kraftvärmeverk i Danmark, enheter för teknikkonsultation i Tyskland samt värmeverk i Sverige.

	2013	2012
Materiella anläggningstillgångar	3 160	-
Andra anläggningstillgångar	1 602	-
Kundfordringar och andra fordringar	51	-
Kassa, bank och liknande tillgångar	1	-
Summa tillgångar	4 814	-
Andra räntebärande avsättningar	1 038	-
Uppskjuten skatteskuld	16	-
Leverantörsskulder och andra skulder	1 858	-
Summa skulder	2 912	-

■ Not 40 Räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat

Räntebärande skulder innefattar Hybridkapital samt andra räntebärande skulder, huvudsakligen obligationslån och skulder avseende förvärv av koncernföretag.

Vattenfall emitterade i juni 2005 Hybridkapital vilket redovisas som räntebärande långfristig skuld. Dessa låneinstrument löper med evig löptid och är efterställda Vattenfalls övriga låneinstrument.

Någon återbetalningsskyldighet föreligger ej men avsikten är att lånet ska återbetalas under 2015. Räntan är fast för den första tioårsperioden och därefter rörlig. Räntebetalning är villkorad av bland annat Vattenfalls möjlighet att lämna utdelning till ägare samt att utfallet av nyckeltalet "Gränsvärde för kassaflödesräntetäckningsgrad" (Interest Coverage Trigger Ratio) ska uppgå till minst 2,5.

För Hybridkapital gäller följande:

	2013	2012
Ingående balans	8 543	8 883
Periodisering av underkurs	16	15
Omräkningsdifferenser	276	-355
Utgående balans	8 835	8 543

Nyckeltalet "Gränsvärde för kassaflödesräntetäckningsgrad" (Interest Coverage Trigger Ratio) beräknas enligt följande:

	2013	2012
Internt tillförda medel	31 888	34 419
Betald ränta	4 086	3 798
Internt tillförda medel plus betalad ränta (a)	35 974	38 217
Räntekostnader (b)	4 719	6 044
Gränsvärde för kassaflödesräntetäckningsgrad (a/b)	7,62	6,32

Forts. Not 40 Räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat

Redovisade värden för Hybridkapital och andra räntebärande skulder specificeras enligt nedan:

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Obligationslån	17 899	26 897	39 787	45 958	57 686	72 855	13 807	19 375	71 493	92 230
Företagscertifikat	-	-	-	-	-	-	4 464	-	4 464	-
Skulder till kreditinstitut	1 269	1 557	69	161	1 338	1 718	814	306	2 152	2 024
Skulder avseende förvärv av koncernföretag ¹	17 892	17 043	-	-	17 892	17 043	-	10 037	17 892	27 080
Skulder till ägare med innehav utan bestämmande inflytande	173	189	11 325	10 583	11 498	10 772	927	1 104	12 425	11 876
Skulder till intresseföretag	7 995	8 376	-	-	7 995	8 376	1 518	932	9 513	9 308
Övriga skulder	1 357	1 517	238	243	1 595	1 760	5 926 ²	7 440 ²	7 521	9 200
Summa räntebärande skulder exkl. Hybridkapital	46 585	55 579	51 419	56 945	98 004	112 524	27 456	39 194	125 460	151 718
Hybridkapital	8 835	8 543	-	-	8 835	8 543	-	-	8 835	8 543
Summa räntebärande skulder	55 420	64 122	51 419	56 945	106 839	121 067	27 456	39 194	134 295	160 261
Derivat (swappar) hänförliga till ovanstående räntebärande skulder	-430	-2 854	250	-2 066	-180	-4 920	-64	-950	-244	-5 870

1) Skulden avseende förvärv av resterande 21% av aktierna i NV. Nuon Energy, 17 892 MSEK, ska enligt avtal regleras i juli 2015.

2) Vari ingår margin calls inom finansverksamheten, 2 176 MSEK (7 170).

Vattenfall har emitterat nedanstående obligationslån. Tabellen visar de största emissionerna Vattenfall har gjort.

Inga nya emissioner har tillkommit under 2012 eller 2013.

Typ	Emmitterad	Valuta	Nominellt belopp	Kupong %	Förfall
Euro Medium Term Note	2009	EUR	1 350	4,250	2014
Euro Medium Term Note	2009	EUR	1 100	5,250	2016
Euro Medium Term Note	2003	EUR	500	5,000	2018
Euro Medium Term Note	2008	EUR	650	6,750	2019
Euro Medium Term Note	2009	GBP	350	6,125	2019
Euro Medium Term Note	2009	EUR	1 100	6,250	2021
Euro Medium Term Note	2004	EUR	500	5,375	2024
Euro Medium Term Note	2009	GBP	1 000	6,875	2039

Odiskonterade framtida kassaflöden inklusive räntebetalningar för ovanstående skulder samt leverantörsskulder och med beaktande av framtida kassaflöden för derivat framgår av nedanstående tabell, det vill säga finansiella instrument med avtalade betalningar per den 31 december. Rörliga ränteflöden med framtida räntesättningsdagar har beräknats med marknadens ränteläge vid årsskiftet. Samtliga framtida kassaflöden i utländsk valuta är omräknade till SEK med vid årsbokslutet gällande balansdagskurs.

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Räntebärande skulder	68 167	89 111	71 775	67 516	139 942	156 627	28 756	44 892	168 698	201 519
Derivat (swappar)	-2 592	-3 914	-7 928	-8 821	-10 520	-12 735	-1 383	-1 859	-11 903	-14 594
Leverantörsskulder och andra finansiella skulder	1 539	2 986	4 461	4 548	6 000	7 534	31 908	35 219	37 908	42 753
Summa	67 114	88 183	68 308	63 243	135 422	151 426	59 281	78 252	194 703	229 678

Not 41. Avsättningar för pensioner

Allmänt

Vattenfalls pensionsförpliktelser i koncernens svenska, tyska och nederländska bolag är till övervägande del förmånsbestämda pensionsåtaganden. Pensionsplanerna innehåller främst ålderspension, invaliditetsskydd och familjeskydd. Fondernas tillgångar, förvaltningstillgångarna, värderas till marknadsvärden. Dessutom finns pensionsplaner i dessa och övriga länder som är avgiftsbestämda.

Svenska pensionsplaner

De svenska pensionsplanerna är ett tillägg till landets socialförsäkringssystem vilka är resultatet av överenskommelser mellan arbetsgivare- och arbetstagarorganisationer. I stort sett alla anställda i Vattenfall i Sverige omfattas av en i huvudsak förmånsbestämd pensionsplan, ITP-Vattenfall. I pensionsplanen garanteras medarbetaren en pension som är en bestämd andel av dennes lön. Förmånerna tryggas genom avsättningar i balansräkningen.

Vissa av Vattenfalls åtaganden i ITP-planen t.ex. familje- och sjukpension tryggas genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Liksom tidigare år har Vattenfall inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Årets andel av den totala sparpremien i Alecta är 1,65295% medan vår andel av det totala antalet aktiva försäkrade i Alecta är 1,16172%. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2013 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 148% (129). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden.

Förmånsbestämda pensionsplaner

	2013				
	Sverige	Tyskland		Övriga	Summa
		Plan Berlin	Plan Hamburg		
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	9 291	3 953	22 102	42	35 388
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	54	8 805	157	136	9 152
Nuvärde av förpliktelser	9 345	12 758	22 259	178	44 540
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-	8 805	157	101	9 063
Förmånsbaserade nettoförpliktelser	9 345	3 953	22 102	77	35 477

	2012				
	Sverige	Tyskland		Övriga	Summa
		Plan Berlin	Plan Hamburg		
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	2 827	4 831	18 444	40	26 142
Nuvärde av helt eller delvis fonderade förpliktelser	6 939	8 966	484	119	16 508
Nuvärde av förpliktelser	9 766	13 797	18 928	159	42 650
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	2 853	8 966	154	93	12 066
Förmånsbaserade nettoförpliktelser	6 913	4 831	18 774	66	30 584

Förändringar i förmånsbestämda nettoförpliktelser

	2013	2012
Ingående balans	30 584	22 904
Utbetalda ersättningar ¹	1 103	2 921
Totala pensionskostnader	1 818	1 621
Avgifter från arbetsgivaren	-30	-28
Aktuariella vinster(-) eller förluster(+)	1 200	3 759
Omräkningsdifferenser	802	-593
Utgående balans	35 477	30 584

1) Utbetalda ersättningar inkluderar utbetalningar från Vattenfalls Pensionsstiftelse till Vattenfall AB och dess dotterföretag. Dessa utbetalningar minskar inte förpliktelserna.

Tyska pensionsplaner

Planerna i Tyskland är baserade på kollektiva och affärsmässiga överenskommelser. Väsentliga förmånsbestämda planer finns för de anställda i Tyskland.

Dels finns två pensionsplaner vilka är tryggade genom Pensionskasse der Bewag, ett ömsesidigt försäkringsbolag. Åtagandena är tryggade genom medel från Vattenfall och från de anställda. Den ena planen har bedömts vara en avgiftsbestämd plan och redovisas som sådan då förmånen är avhängig inbetald premie och Pensionskassans ekonomiska situation. För anställda som påbörjade sin anställning före 1 januari 1984 finns ett tilläggsavtal som ger anställda som arbetar fram till pensioneringen upp till 80% av den pensionsberättigade lönen. Hälften av den lagstadgade pensionen och hela förmånen från Pensionskasse der Bewag, inklusive överskottet, krediteras det garanterade beloppet. Förpliktelserna för Vattenfall innehåller hela pensionsåtagandet. Förvaltningstillgångar hänförliga till anställda som påbörjade sin anställning före 1 januari 1984 redovisas som förvaltningstillgångar vilka marknadsvärderas. Verksamheten i Pensionskasse der Bewag övervakas av en tillsynsmyndighet. Tillgångarna i Pensionskasse är investeringsfonder som inte är noterade på börsen. Det verkliga värdet bestäms av återköpspriset.

Dessutom finns pensionsåtaganden för anställda i Hamburg som huvudsakligen består av bolagets åtaganden till personal anställd före 1 april 1991 och som varit anställda i minst 10 år. Summan av ålderspension, lagstadgad pension och pension från andra uppgår normalt till maximalt 65% av den pensionsgrundande lönen.

Nederländska pensionsplaner

I Nederländerna har Vattenfall majoriteten av pensionsåtagandena tryggade genom ABP pensionsfond och "Metaal en Techniek" pensionsfond.

Under 2013 gjordes en ändring i IAS 19 – *Ersättningar till anställda* avseende klassificeringskraven för pensionsplaner. Denna ändring har lett till en ändrad klassificering av de planer som omfattar flera arbetsgivare från förmånsbestämda till avgiftsbestämda. Förändringen i klassificeringen påverkar inte det finansiella resultatet i koncernen då dessa planer redan redovisats som avgiftsbestämda planer i enlighet med gruppundantaget för planer för flera arbetsgivare.

Pensionsfonderna ABP och "Metaal en Techniek" är således från och med 2013 klassificerade och redovisade som avgiftsbestämda planer.

Förändringar i förpliktelser

	2013	2012
Ingående balans	42 650	39 408
Utbetalda ersättningar	-2 059	-2 029
Kostnaden för tjänstgöring	640	600
Regleringar	-192	-
Avgifter från deltagarna i planen	5	6
Aktuariella vinster(-) eller förluster(+)	494	3 751
Ändringar i finansiella antaganden		
Aktuariella vinster(-) eller förluster(+)	365	158
Ändringar i erfarenhetsbaserade justeringar	1 548	1 734
Räntekostnad innevarande år	1 089	-978
Omräkningsdifferenser	1 089	-978
Utgående balans	44 540	42 650

Forts. Not 41 Avsättningar för pensioner

Förvaltningstillgångarnas förändringar

	2013	2012
Ingående balans	12 066	16 504
Utbetalda ersättningar	-3 162	-4 950
Avgifter från arbetsgivaren	30	28
Avgifter från deltagarna i planen	5	6
Ränteutgifter	378	713
Regleringar	-200	-
Skillnad mellan ränteutgifter och verklig avkastning	-341	150
Omräkningsdifferenser	287	-385
Utgående balans	9 063	12 066

Förvaltningstillgångarna består av följande

	2013	2012
Aktier och andelar	1 502	1 490
Räntebärande instrument	6 116	6 552
Fastigheter	801	666
Övrigt	644	3 358
Summa	9 063	12 066

Betalningar avseende förmånsbestämda planer under 2014 uppskattas till 495 MSEK.

Pensionskostnader

	2013	2012
Förmånsbaserade planer:		
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande år	634	563
Räntekostnad	1 548	1 734
Ränteutgifter	-378	-713
Kostnad avseende tjänstgöring under tidigare år	14	37
Summa kostnad för förmånsbestämda planer	1 818	1 621
Kostnad för avgiftsbestämda planer	840	621
Summa pensionskostnader	2 658	2 242

Pensionskostnader redovisas i följande rader i resultaträkningen:

	2013	2012
Kostnad för sålda produkter	1 361	1 086
Försäljningskostnader	27	55
Administrationskostnader	100	80
Finansiella kostnader	1 170	1 021
Summa pensionskostnader	2 658	2 242

Vid beräkningen av pensionsförpliktelserna har följande aktuariella antaganden använts (%):

	Sverige		Tyskland	
	2013	2012	2013	2012
Diskonteringsränta	4,0	3,5	3,5	3,75
Framtida årliga löneökningar	3,0	3,0	2,5	2,4–2,9
Framtida årliga pensionsökningar	2,0	2,0	0,0–2,0	1,0–2,0

Känslighet för betydande aktuariella antaganden

	2013			
	Sverige		Tyskland	
		%		%
Påverkan på förmånsbestämda pensionsförpliktelser per 31 december av en:				
ökning av diskonteringsräntan med 50 punkter	-737	-7,9	-2 259	-6,5
minskning av diskonteringsräntan med 50 punkter	828	8,8	2 531	7,2

Per 31 december 2013 är den genomsnittliga durationen på pensionsåtagandena i Tyskland 14,3 år och i Sverige 16,7 år.

Som framgår av koncernens Not 3, Redovisningsprinciper under rubriken "Nya IFRS och tolkningar som gäller 2013" gäller nya redovisningsregler från och med 2013 enligt IAS 19 — *Ersättningar till anställda*, vad avser avsättningar för pensioner och andra personalrelaterade avsättningar. Den redovisade effekten på grund av borttagandet av den så kallade korridorregeln och andra effekter av ändrad IAS 19 har fått följande effekter på Vattenfallkoncernens finansiella räkningar:

Beloppi MSEK	31 december 2011/1 januari 2012			31 december 2012		
	Som tidigare rapporterats	Justeringar	Efter justeringar	Som tidigare rapporterats	Justeringar	Efter justeringar
Balansräkning:						
Avsättningar för pensioner	17 995	4 909	22 904	21 890	8 694	30 584
Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner	3 975	-855	3 120	3 141	-687	2 454
Uppskjuten skatteskuld	35 406	-896	34 510	34 681	-2 144	32 537
Upplupna kostnader ¹	18 507	-18	18 489	15 830	-18	15 812
<i>Eget kapital hänförbart till ägare till moderbolaget</i>						
Eget kapital exkl årets resultat	121 572	-3 024	118 548	129 204	-5 487	123 717
Årets resultat	10 416	-	10 416	17 224	-177	17 047
<i>Eget kapital hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande</i>	6 943	-116	6 827	8 790	-182	8 608
Summa eget kapital	138 931	-3 140	135 791	155 218	-5 846	149 372
Balansomslutning	524 558	-	524 558	528 364	-	528 364
Resultaträkning:						
Rörelseresultat (EBIT)				26 175	-217	25 958
Finansiella kostnader ²				-10 510	34	-10 476
Skatter				-1 077	6	-1 071
Årets resultat				17 224	-177	17 047
Totalresultat:						
Omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner				-	-3 759	-3 759
Skatt hänförbart till omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner				-	1 230	1 230
Årets resultat				17 224	-177	17 047
Summa totalresultat				16 315	-2 882	13 433
Kassaflödesanalys:						
Resultat före skatter				18 301	-183	18 118
Övrigt, inkl ej kassaflödespåverkande poster				-930	183	-747
Internt tillförda medel				34 419	-	34 419

1) Förändring avser redovisning av så kallad särskild löneskatt.

2) Förändrad ränta vid beräkning av avkastning på förvaltningstillgångar.

■ Not 42 Andra räntebärande avsättningar

	Långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft	52 796	50 056	1 695	1 673	54 491	51 729
Avsättningar för framtida utgifter för gruv-, gas- och vindverksamhet samt andra miljörelaterade åtgärder/åtaganden	10 370	10 630	1 390	1 599	11 760	12 229
Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner	1 898	1 172	1 673	1 283	3 571	2 455
Avsättningar för skattemässiga och juridiska processer	1 115	3 056	408	692	1 523	3 748
Övriga avsättningar	3 103	2 726	263	361	3 366	3 087
Summa	69 282	67 640	5 429	5 608	74 711	73 248

Diskonteringsräntor som använts vid beräkningar av avsättningar beskrivs i koncernens Not 4, Viktiga uppskattningar och bedömningar vid upprättandet av de finansiella rapporterna.

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft:

Vattenfalls kärnkraftproducenter i Sverige och Tyskland har ett legalt åtagande att vid produktionsslut, nedmontera och forsla bort kärnkraftanläggningen samt återställa den plats där kärnkraftanläggningen är belägen. Vidare inbegripes åtagandet omhändertagande och slutförvaring av i anläggningen använt radioaktivt bränsle och annat radioaktivt material. I avsättningarna inkluderas framtida utgifter för hantering av låg- och medelaktivt avfall.

För den svenska verksamheten förväntas med nuvarande antaganden samtliga avsättningar resultera i utbetalningar senare än år 2029.

Nuvarande planer för avveckling av den tyska kärnkraftverksamheten innebär att cirka 31% av avsättningarna kommer att resultera i kassaflöden under åren 2014–2015, ytterligare cirka 44% över perioden 2016–2024, samt cirka 25% därefter.

Avsättningar för framtida utgifter för kärnkraft (förändringar under 2013)

	Sverige	Tyskland	Summa
Ingående balans	37 854	13 875	51 729
Periodens avsättningar	67	408	475
Ränteeffekter	1 483	665	2 148
Omvärderingar mot anläggnings-tillgångar	1 833	–	1 833
lanspråkta avsättningar	-1 119	-1 024	-2 143
Omräkningsdifferenser	–	449	449
Utgående balans	40 118¹	14 373²	54 491

1 Härav hänför sig cirka 26% (30) till nedmontering m.m. av kärnkraftanläggningarna och cirka 74% (70) till omhändertagande av radioaktivt bränsle.

2 Härav hänför sig cirka 66% (68) till nedmontering m.m. av kärnkraftanläggningarna och cirka 34% (32) till omhändertagande av radioaktivt bränsle.

Avsättningar för framtida utgifter för gruv-, gas- och vindverksamhet samt andra miljörelaterade avsättningar:

Avsättningar görs för återställande av mark och andra förpliktelser förknippade med koncernens tillstånd att bedriva brunkolsbrytning i Tyskland, samt i Nederländerna för nedmontering och flyttning av tillgångar samt återställande på platser där koncernen bedriver gasverksamhet. Avsättningar görs även för återställande på platser där koncernen bedriver vindverksamhet samt för miljörelaterade åtgärder/åtaganden inom övrig av koncernen bedriven verksamhet.

Enligt nu gällande bedömningar kommer cirka 66% av avsättningarna att resultera i kassautflöden senare än år 2016. För år 2014 beräknas utbetalningar motsvarande 12% av avsättningarna medan utbetalningar över åren 2015 och 2016 uppskattas till 13% respektive 9% av avsättningarna.

Avsättningar för gruvverksamhet etc (förändringar under 2013)

Ingående balans	12 229
Periodens avsättningar	578
Ränteeffekter	485
Omvärderingar mot anläggningstillgångar	259
lanspråkta avsättningar	-833
Återförda avsättningar	-368
Tillgångar som innehas till försäljning	-962
Omräkningsdifferenser	372
Utgående balans	11 760

Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner:

Avsättningar görs för kommande utgifter relaterade till övertalighet i form av avgångsvederlag och andra utgifter för varslad personal.

Cirka 26% av de avsättningar som gjorts förväntas resultera i utbetalningar under 2014 och med cirka 48% under år 2015–2018 och resterande 26% därefter.

Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner (förändringar under 2013)

Ingående balans	2 455
Periodens avsättningar	2 473
Ränteeffekter	138
lanspråkta avsättningar	-1 444
Återförda avsättningar	-98
Tillgångar som innehas till försäljning	-36
Omräkningsdifferenser	83
Utgående balans	3 571

Avsättningar för skattemässiga och juridiska processer:

Avsättningar görs för eventuella framtida utgifter för skatter föranledda av pågående skatterevisjoner samt för pågående legala tvister och processer. Här ingår avsättningar relaterade till pågående legala processer avseende intrång för ledningsdragnings på mark i östra Tyskland.

Cirka 99% av avsättningar för skattemässiga och juridiska processer förväntas resultera i utbetalningar under 2014–2016 och 1% därefter.

Avsättningar för skattemässiga och juridiska processer (förändringar under 2013)

Ingående balans	3 748
Periodens avsättningar	31
Ränteeffekter	-247
lanspråkta avsättningar	-279
Återförda avsättningar	-1 805
Omräkningsdifferenser	75
Utgående balans	1 523

Övriga avsättningar:

I övriga avsättningar ingår bland annat avsättningar för förlustkontrakt, omstrukturering samt avsättningar för garantiåtaganden.

Cirka 21% av avsättningarna beräknas resultera i utbetalningar under 2014 och 2015 och resterande cirka 36% som utbetalningar under år 2016–2034 samt 43% därefter.

Övriga avsättningar (förändringar under 2013)

Ingående balans	3 087
Periodens avsättningar	699
Ränteeffekter	36
Omvärderingar	212
lanspråkta avsättningar	-390
Återförda avsättningar	-274
Tillgångar som innehas till försäljning	-47
Omräkningsdifferenser	43
Utgående balans	3 366

■ Not 43 Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)

Av den totala skulden på 6 000 MSEK (7 534) förfaller 4 461 MSEK (4 548) till betalning efter mer än fem år. Av den totala skulden avser 5 237 MSEK (5 078) förutbetalda intäkter och 763 MSEK (2 456) övriga skulder.

■ Not 44 Leverantörsskulder och andra skulder

	2013	2012
Leverantörsskulder	17 930	22 541
Skulder till intresseföretag	5 490	4 050
Övriga skulder	8 488	8 628
Summa	31 908	35 219

■ Not 45 Erhållna förskott

	2013	2012
Erhållna margin calls, energihandel	3 289	1 929
Andra erhållna förskott	-	209
Summa	3 289	2 138

Margin call kallas den marginalsäkerhet som motparten har betalat till Vattenfall såsom innehavare av derivatposition för att täcka Vattenfalls kreditrisk, antingen via OTC eller via börs. I Vattenfalls verksamhet förekommer margin calls inom energihandeln och inom finansverksamheten.

Erhållna margin calls vid energihandel redovisas i balansräkningen som Erhållna förskott och redovisas därmed i kassaflödesanalysen som kassaflöden från förändringar av rörelseskulder medan erhållna margin calls inom finansverksamheten redovisas i balansräkningen som Kortfristiga räntebärande skulder (koncernens Not 40) och redovisas därmed i kassaflödesanalysen såsom kassaflöden från finansieringsverksamheten.

■ Not 46 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2013	2012
Upplupna personalrelaterade kostnader	6 716	3 313
Upplupna kostnader, utsläppsrätter	6 162	2 167
Upplupna kostnader, anslutningsavgifter	94	93
Upplupna kärnkraftrelaterade avgifter och skatter	193	202
Upplupna kostnadsräntor	3 415	3 685
Upplupna kostnader, övrigt	995	4 294
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader, el	2 438	1 758
Förutbetalda intäkter, övrigt	369	300
Summa	20 382	15 812

■ Not 47 Finansiella instrument per kategori, kvittning av finansiella tillgångar och skulder, samt finansiella instrumentens resultat effekter

Risker som härrör från finansiella instrument beskrivs under rubriken Risker och riskhantering på sidorna 50–55 i denna Årsredovisning.

Finansiella instrument per kategori:	2013		2012	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivat tillgångar	13 011	13 011	23 179	23 179
Kortfristiga placeringar	9 774	9 774	27 192	27 192
Likvida placeringar (Not 38)	52	52	181	181
Summa	22 837	22 837	50 552	50 552
Derivat tillgångar för säkringsändamål avseende:				
Säkringar av verkligt värde	1 954	1 954	5 463	5 463
– varav ränteswappar	1 058	1 058	2 560	2 560
– varav valutaränteswappar	896	896	2 903	2 903
Kassaflödessäkringar	12 241	12 241	7 612	7 612
– varav råvaru- och andra råvarurelaterade kontrakt	12 208	12 208	7 549	7 549
– varav valutaterminer	33	33	63	63
Summa	14 195	14 195	13 075	13 075
Lånefordringar och kundfordringar				
Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden	30 600	30 836	29 954	30 736
Andra långfristiga fordringar	6 587	6 600	5 249	5 249
Kundfordringar och andra fordringar	32 042	32 042	34 409	34 409
Lämnade förskott (Not 35)	2 368	2 368	5 172	5 172
Kortfristiga placeringar	1 685	1 685	1 258	1 201
Kassa och bank (Not 38)	15 742	15 742	17 864	17 864
Summa	89 024	89 273	93 906	94 631
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Andra aktier och andelar redovisade till verkligt värde	2 390	2 390	2 730	2 730
Andra aktier och andelar redovisade till anskaffningsvärde	309	309	250	250
Summa	2 699	2 699	2 980	2 980
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivatskulder	9 815	9 815	18 866	18 866
Summa	9 815	9 815	18 866	18 866
Derivatskulder för säkringsändamål avseende:				
Säkringar av verkligt värde	459	459	71	71
– varav ränteswappar	329	329	1	1
– varav valutaränteswappar	130	130	70	70
Kassaflödessäkringar	3 740	3 740	1 868	1 868
– varav råvaru- och andra råvarurelaterade kontrakt	3 688	3 688	1 767	1 767
– varav valutaterminer	52	52	101	101
Summa	4 199	4 199	1 939	1 939
Andra finansiella skulder				
Hybridkapital	8 835	9 238	8 543	9 606
Andra långfristiga räntebärande skulder	98 004	108 885	112 524	118 509
Andra långfristiga ej räntebärande skulder	6 000	6 000	7 534	7 534
Kortfristiga räntebärande skulder	27 456	27 155	39 194	39 421
Leverantörsskulder och andra skulder	30 113	30 113	32 581	32 581
Erhållna förskott (Not 45)	3 288	3 288	1 929	1 929
Summa	173 696	184 679	202 305	209 580

Forts. Not 47 Finansiella instrument per kategori, kvittning av finansiella tillgångar och skulder, samt finansiella instrumentens resultat effekter

För tillgångar och skulder med en återstående löptid understigande tre månader (exempelvis Likvida placeringar, Kundfordringar och andra fordringar och Leverantörsskulder och andra skulder) har verkligt värde ansetts vara lika med redovisat värde. För Andra aktier och andelar redovisade till anskaffningsvärde har i avsaknad av verkligt värde anskaffningsvärdet ansetts vara lika med redovisat värde. Verkligt värde hierarkin beskrivs i koncernens Not 3, Redovisningsprinciper.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder som omfattas av rättsliga rambindande avtal om kvittning eller liknande avtal.

Tillgångar 31 dec. 2013	Redovisade finansiella tillgångar, brutto	Redovisade finansiella skulder brutto, vilka kvittats i balansräkningen	Finansiella tillgångar, netto redovisat i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen		Nettobelopp
				Finansiella skulder, som inte avses att nettoreglaras ¹	Kontant erhållna säkerheter	
Derivat, finansverksamheten	8 973	–	8 973	6 763	2 176	34
Derivat, råvarukontrakt	44 010	27 547	16 463	–	3 108	13 355
Summa	52 983	27 547	25 436	6 763	5 284	13 389
Derivat vilka inte är föremål för kvittning	1 770	–	1 770	–	–	1 770
Summa derivattillgångar			27 206			15 159

Tillgångar 31 dec. 2012	Redovisade finansiella tillgångar, brutto	Redovisade finansiella skulder brutto, vilka kvittats i balansräkningen	Finansiella tillgångar, netto redovisat i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen		Nettobelopp
				Finansiella skulder, som inte avses att nettoreglaras ¹	Kontant erhållna säkerheter	
Derivat, finansverksamheten	19 295	–	19 295	11 127	7 215	953
Derivat, råvarukontrakt	44 965	31 788	13 177	–	1 740	11 437
Summa	64 260	31 788	32 472	11 127	8 955	12 390
Derivat vilka inte är föremål för kvittning	3 782	–	3 782	–	–	3 782
Summa derivattillgångar			36 254			16 172

Skulder 31 dec. 2013	Redovisade finansiella skulder, brutto	Redovisade finansiella tillgångar brutto, vilka kvittats i balansräkningen	Finansiella skulder, netto redovisat i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen		Nettobelopp
				Finansiella tillgångar, som inte avses att nettoreglaras ¹	Kontant lämnade säkerheter	
Derivat, finansverksamheten	8 669	–	8 669	6 763	1 685	221
Derivat, råvarukontrakt	32 608	27 547	5 061	–	1 600	3 461
Summa	41 277	27 547	13 730	6 763	3 285	3 682
Derivat vilka inte är föremål för kvittning	284	–	284	–	–	284
Summa derivatskulder			14 014			3 966

Skulder 31 dec. 2012	Redovisade finansiella skulder, brutto	Redovisade finansiella tillgångar brutto, vilka kvittats i balansräkningen	Finansiella skulder, netto redovisat i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittats i balansräkningen		Nettobelopp
				Finansiella tillgångar, som inte avses att nettoreglaras ¹	Kontant lämnade säkerheter	
Derivat, finansverksamheten	12 813	–	12 813	11 127	1 344	342
Derivat, råvarukontrakt	39 019	31 788	7 231	–	1 354	5 877
Summa	51 832	31 788	20 044	11 127	2 698	6 219
Derivat vilka inte är föremål för kvittning	761	–	761	–	–	761
Summa derivatskulder			20 805			6 980

1) Dessa poster kan ej nettoreglaras eftersom varje transaktion har ett unikt förfalldatum och de har inte ingåtts i avsikt att regleras netto. Enda gång netting kan vara aktuellt är vid fallissemang.

Forts. Not 47 Finansiella instrument per kategori, kvittning av finansiella tillgångar och skulder, samt finansiella instrumentens resultat effekter

Finansiella tillgångar och skulder som i balansräkningen är värderade till verkligt värde per 31 december 2013

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Derivattillgångar	-	25 829	1 377	27 206
Kortfristiga placeringar och likvida placeringar	8 045	1 782	-	9 827
Andra aktier och andelar	2 390	-	-	2 390
Summa tillgångar	10 435	27 611	1 377	39 423
Skulder				
Derivatskulder	-	13 629	385	14 014
Summa skulder	-	13 629	385	14 014

Finansiella tillgångar och skulder som i balansräkningen är värderade till verkligt värde per 31 december 2012

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Derivattillgångar	-	34 125	2 129	36 254
Kortfristiga placeringar och likvida placeringar	12 980	14 393	-	27 373
Andra aktier och andelar	2 730	-	-	2 730
Summa tillgångar	15 710	48 518	2 129	66 357
Skulder				
Derivatskulder	-	18 539	2 266	20 805
Summa skulder	-	18 539	2 266	20 805

Upplysning om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som i balansräkningen per 31 december 2013 är värderade till upplupet anskaffningsvärde

	Nivå 1	Nivå 2	Summa
Tillgångar			
Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden	30 836	-	30 836
Andra långfristiga fordringar	-	6 600	6 600
Summa tillgångar	30 836	6 600	37 436
Skulder			
Hybridkapital	-	9 238	9 238
Andra långfristiga räntebärande skulder	-	108 885	108 885
Kortfristiga räntebärande skulder	-	27 155	27 155
Summa skulder	-	145 278	145 278

Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen, förändringar för finansiella instrument redovisade på Nivå 3

	Tillgångar		Skulder	
	2013	2012	2 013	2 012
Ingående balans	2 129	2 832	2 266	2 925
Överföring till en annan nivå	44	-	-1 075	-
Värdeförändringar redovisade i Rörelseresultatet (EBIT)	-834	-626	-836	-549
Omräkningsdifferenser	38	-77	30	-110
Utgående balans	1 377	2 129	385	2 266
Summa värdeförändringar under perioden redovisade i Rörelseresultatet (EBIT), för tillgångar och skulder som innehas per 31 december	655	1 965	-87	-1 884

Känslighetsanalys för el och bränslederivat

En marknadsprisförändring på balansdagen 31 december 2013 på +/- 10% skulle förändra marknadsvärdet på Vattenfalls derivat avseende el och bränsle med +/- 5 351 MSEK i övrigt totalresultat (säkringsredovisade derivat) och +/- 3 703 MSEK i resultaträkningen (ej säkringsredovisade derivat).

Forts. Not 47 Finansiella instrument per kategori, kvittning av finansiella tillgångar och skulder, samt finansiella instrumentens resultat effekter**Känslighetsanalys för nivå 3 kontrakt****TGSA:**

TGSA (Troll¹ Gas Sales Agreement) är ett stort gasleveranskontrakt (kolprisindexerat) som sträcker sig längre bort i tiden än den likvida handeln på gasmarknaden. Värderingen av kontraktet görs mot marknadspris där marknadspris finns att tillgå. Modellpriser används för råvaruleveranser bortom marknadshorisonten eller för leveranser med speciella avtalsvillkor. TGSA-kontraktet har säkrats med bilaterala terminskontrakt för underliggande produkter. Dessa kontrakt är också värderade mot marknadspriser samt modellpriser. Modellpriserna verifieras med tillförlitlig finansiell information från företaget Markit som är erkänt och används av många energibolag, medförande en rättvis värdering av den del av det stora gasleveransavtalet som ej kan värderas till marknadspriser (Nivå 3).

TGSA säkras också med OTC-terminskontrakt för underliggande produkter, dessa var värderade till modellpriser till och med 2012. Från och med 2013 har alla sådana terminskontrakt överförts från Nivå 3 till Nivå 2 eftersom marknadspriserna som används för värdering är observerbara och kan härledas från marknaden.

Nettovärdet per 31 december 2013 har beräknats till +634 MSEK (-153). Priset på det i modellen använda kolprisindex (API#2) har stor påverkan på modellpriset. En förändring av detta prisindex med +/- 5% påverkar totala värdet med ungefär +/- 25 MSEK (+/- 16).

1) Troll är ett gasfält i Nordsjön väster om Norge.

CDM:

Clean Development Mechanism (CDM) är en flexibel mekanism inom Kyoto-protokollet och övervakas av UNFCCC som innebär att CO₂-utsläppsreducerande projekt som bedrivs i utvecklingsländer genererar köp- och säljbara krediter som kallas CERs (Certified Emission Reductions). När CERs utfärdas av UNFCCC kan de användas av företag och regeringar i industriländer för att som utsläppskompensation i det egna landet uppnå sina reduktionsmål, antingen inom ramen för EU:s utsläppshandelssystem i fråga om ett företag eller enligt Kyoto-protokollet i fråga om länder. När det gäller värdering av CDM-projekt i Vattenfalls CDM-portfölj är den icke-observerbara insatsfaktorn en uppskattning av volymen för CERs som förväntas levereras från varje projekt årligen. Denna uppskattning tas från sex definierade "Risk Adjustment Factors (RAFs)" som har samma viktning. Dessa projektspecifika faktorer beräknas genom att använda "The Point Carbon Valuation Tool" från företaget Point Carbon. Detta verktyg är utvecklat för att kvantifiera risken genom att justera volymen utifrån dessa sex risker och beräkna verkligt värde baserat på dessa sex riskjusterade volymer mot framåtriktade värden för CERs på börsen (Inter Continental Exchange – ICE). Verktyget är baserat på Point Carbon's Valuation Methodology som utvecklats i samarbete med flera erfarna marknadsaktörer. Värderingsmetoden är strikt empirisk och alla riskparametrar tas från Point Carbons databas för CDM-projekt, vilket innebär en rättvis värdering av kontraktet. Resultaten valideras utifrån övervakningsrapporter för respektive CDM-projekt, vilka är tillgängliga för allmänheten på UNFCCC:s hemsida.

Finansiella instrument: Resultateffekter per kategori

Nettovinst(+)/nettoförlust(-) samt räntetäckningar och räntekostnader för finansiella instrument redovisade i resultaträkningen:

	2013			2012		
	Nettovinst/ nettoförlust ¹	Ränte- intäkter	Ränte- kostnader	Nettovinst/ nettoförlust ¹	Ränte- intäkter	Ränte- kostnader
Derivat tillgångar och derivat skulder	-3 121	196	-257	5 120	489	-124
Finansiella tillgångar som kan säljas	-382	-	-	-208	-	-
Lånefordringar och kundfordringar	753	494	-	675	1 379	-
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	1 541	-	-4 238	109	-	-5 571
Summa	-1 209	690	-4 495	5 696	1 868	-5 695

1) I nettovinst/nettoförlust inkluderas valutakursvinster/förluster.

Nettovärdet per 31 december 2013 har beräknats till -1 MSEK (-414). Det verkliga värdet fastställs och korreleras huvudsakligen med observerbart pris på CERs, vilket leder till att ett högre pris på CERs leder till ett högre värde på CDM-kontraktet och vice versa. En förändring av modellpriset på CERs med +/- 5% skulle förändra totala värdet med ungefär +/- 3 MSEK (+/- 5).

Långfristiga elavtal:

Vattenfall har med en kund långfristiga elavtal som sträcker sig till år 2019 innehållande inbäddade derivat där elpriset till kund är kopplat till prisutvecklingen på aluminium och valutakursförändringar för den norska kronan (NOK) i förhållande till US-dollar (USD). Tillförlitliga marknadsnoteringar för aluminium finns tillgängliga för en period motsvarande 27 månader framåt i tiden. Vattenfall har bedömt att användning av ett modellpris ger tillförlitliga värden vid värdering av perioden bortom 27 månader, det vill säga den tidshorisont för vilket det inte finns marknadsnoteringar och fram till avtalens slutdatum. Modellpris har tagits fram genom Monte-Carlo simuleringar. Värdering genomförs på månatlig basis. Värdet på det inbäddade derivatet har fastställts som skillnaden mellan totala kontraktsvärdet och verkligt värde för ett fast prisavtal som ingåtts vid samma tidpunkt och med samma tidshorisont som det aktuella kontraktet. Vidare analyseras förändring i verkligt värde varje månad genom att jämföra förändring i marknadspriset för aluminium samt förändring av valutakurs USD/NOK.

Värdet per 31 december 2013 har beräknats till +142 MSEK (+430). Priset på aluminium är den faktor som har störst påverkan på modellpriset. Ett ökat pris på aluminium leder till ett högre verkligt värde och vice versa. En förändring av aluminiumpriset med +/- 5% skulle påverka det totala värdet med ungefär +/- 90 MSEK (+/- 148).

Virtuella gaslagringskontrakt:

Ett virtuellt gaslagringskontrakt är ett kontrakt, vilket möjliggör för Vattenfall att lagra gas utan att äga det fysiska gaslagret. De virtuella gaslagringskontrakten innehåller begränsningar av maximal lagringskapacitet och maximal påfyllning och uttag per dag. Värderingen av kontraktet baseras på lagring, påfyllning och uttagsavgifter som ingår i avtalet, den förväntade skillnaden mellan gaspriset på sommaren och vintern som är observerbar och optionsvärdet, som är beräknad med ett modellpris (Nivå 3).

Nettovärdet per 31 december 2013 har beräknats till 58 MSEK. Beräkningen av optionsvärdet har störst påverkan på modellpriset. En förändring av optionsvärdet på +/- 5% påverkar det totala värdet med cirka +/- 31 MSEK.

Gas swing kontrakt:

Ett gas swing kontrakt är ett kontrakt som ger flexibilitet med avseende på tidpunkten för och mängden av gasinköp. Kontraktet baseras på en prisformel med en högsta och lägsta årlig och daglig gasmängd. Värderingen av kontraktet är baserat på observerbara skillnader mellan kontraktpris och index samt optionsvärdet, som är beräknad med ett modellpris (Nivå 3).

Nettovärdet per 31 december 2013 har beräknats till 159 MSEK. Beräkningen av optionsvärdet har störst påverkan på modellpriset. En förändring av optionsvärdet på +/- 5% påverkar det totala värdet med cirka +/- 6 MSEK.

Not 48 Specifikationer till kassaflödesanalysen

Övrigt, inkl. ej kassaflödespåverkande poster

	2013	2012
Ej utdelad andel i intresseföretags resultat	-837	388
Orealiserade kursvinster	-1 778	-725
Orealiserade kursförluster	16	-49
Orealiserade värdeförändringar relaterade till derivat	3 388	-400
Förändring av verkligt värde på varulager	-433	394
Förändringar i räntefordringar	24	-506
Förändringar i ränteskulder	463	2 263
Förändringar i Kärnavfallsfonden	-646	-1 524
Förändringar i avsättningar	629	-775
Övrigt	178	187
Summa	1 004	-747

Betald ränta uppgick till 4 086 MSEK (3 798) och erhållen ränta till 725 MSEK (426). Erhållen utdelning uppgick till 494 MSEK (537).

Andra investeringar i anläggningstillgångar

	2013	2012
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar inkl. förskottsbetalningar	-154	-285
Investeringar i materiella anläggningstillgångar inkl. förskottsbetalningar	-27 581	-28 951
Summa	-27 735	-29 236

Försäljningar

	2013	2012
Försäljning av aktier och andelar	271	20 873
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	-7	4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	387	1 959
Summa	651	22 836

Not 49 Specifikationer till eget kapital

Aktiekapital:

Per 31 december 2013 omfattade det registrerade aktiekapitalet 131 700 000 aktier till kvotvärdet 50 SEK.

Säkringsreserv:

Säkringsreserven innefattar huvudsakligen realiserade värdförändringar av råvaruderivat som används för prissäkring av framtida försäljning (kassaflödessäkringar).

Omräkningsexponering av eget kapital i andra valutor än SEK

Ursprungsvaluta	Eget kapital		Säkring efter skatt		Nettoexponering efter skatt		Genomsnittlig nettoexponering efter skatt	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
EUR	124 266	154 265	65 830	67 347	58 436	86 918	65 045	85 673
DKK	2 146	5 224	-	-	2 146	5 224	3 397	8 448
GBP	15 034	14 277	2 881	2 694	12 153	11 583	11 491	13 078
Andra valutor	128	3	-	-	128	3	94	100
Summa	141 574	173 769	68 711	70 041	72 863	103 728	80 027	107 299

Omräkningsreserv:

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina rapporter i annan valuta än den som koncernens rapporter presenteras i. Vidare består omräkningsreserven av valutakursdifferenser som uppstår vid omvärdering av skulder som upptagits som säkringsinstrument av nettoinvesteringar i utländska verksamheter.

Verkligtvärdereserv:

Verkligtvärdereserven innefattar omvärderingar av finansiella instrument tillhörande kategorin "finansiella tillgångar som kan säljas".

Reserv för kassaflödessäkring beräknas påverka resultaträkningen respektive kassaflödet i nedan angivna perioder:

	2013		2012	
	Kassaflöde	Resultat-räkning	Kassaflöde	Resultat-räkning
Inom 1 år	5 495	4 152	4 499	3 678
Mellan 1-5 år	3 948	3 476	2 285	1 639
Mer än 5 år	380	380	-	-
	9 823	8 008	6 784	5 317
Övrigt	-260	-11	-219	-1
Summa	9 563	7 997	6 565	5 316

Belopp som reducerat reserv för kassaflödessäkring har redovisats i följande poster i resultaträkningen:

	2013	2012
Nettoomsättning	8 620	1 655
Kostnad för sålda produkter	1 298	824
Övriga rörelseintäkter	2	-3
Summa	9 920	2 476

Belopp som reducerat reserv för kassaflödessäkring har överförts till följande poster i balansräkningen:

	2013	2012
Materiella anläggningstillgångar	-17	1
Varulager	10	69
Summa	-7	70

Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat:

I balanserade vinstmedel inklusive årets resultat ingår intjänade vinstmedel i moderbolaget och dess dotterföretag, intresseföretag och joint ventures samt effekter av omvärderingar avseende förmånsbestämda pensionsplaner.

Not 50 Säkerheter

	2013	2012
Aktier pantsatta till PRI Pensionsgaranti, såsom säkerhet för kreditförsäkring avseende pensionslöften inom Vattenfalls svenska verksamhet	7 318	6 576
Spärrade medel som säkerhet för garantier utställda av bank	66	38
På bank spärrade medel som säkerhet för handel på den nordiska elbörsen samt för handel med utsläppsrätter	1 328	1 225
Summa	8 712	7 839

För att fullgöra de krav på säkerheter som finns i derivatmarknaden har Vattenfall inom energihandeln och finansverksamheten ställt säkerheter till sina affärsmotparter för derivatpositionernas negativa marknadsvärden. Per 31 december 2013 utgör, för energihandeln, denna säkerhet 2 368 MSEK (5 172) och för finansverksamheten 1 685 MSEK (1 258). Beloppen är redovisade som tillgångar i balansräkningen under Lämnade förskott avseende energihandeln (koncernens Not 35) och under Kortfristiga placeringar avseende finansverksamheten (koncernens Not 37). Affärsmotparterna är skyldiga att återställa dessa säkerheter till Vattenfall i de fall de negativa marknadsvärdena minskar.

På liknande sätt har Vattenfalls affärsmotparter i energihandeln och finansverksamheten ställt säkerheter till Vattenfall. Mottagna säkerheter för energihandeln uppgick per 31 december 2013 till 3 288 MSEK (1 929) och för finansverksamheten till 2 176 MSEK (7 170). Beloppen är redovisade som skulder i balansräkningen under Erhållna förskott avseende energihandeln (koncernens Not 45) och under Räntebärande skulder (kortfristiga) för finansverksamheten (koncernens Not 40).

Vattenfall AB har till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Eldistribution AB som säkerhet för de kreditförsäkringar som krävs för att trygga pensionerna.

Not 51 Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

	2013	2012
Borgensåtaganden	213	210
Övriga eventualförpliktelser	2 586	1 695
Summa	2 799	1 905

I en del älvar finns för flera kraftstationer gemensamma regleringsanläggningar. Ägarna till kraftstationerna har betalningsskyldigheter för sin del av regleringskostnaderna. Vattenfall har skyldighet att ersätta vissa ägare till fallrättigheter, i utbyggda älvar, genom överföring av kraft. Under 2013 uppgick leveranser av ersättningskraft till 0,74 TWh (0,99) motsvarande ett värde av cirka 265 MSEK (274).

Enligt svensk lag har Vattenfall strikt obegränsat ansvar för skador mot tredje man till följd av dammhaverier. Tillsammans med andra vattenkraftproducenter i Norden har Vattenfall en ansvarsförsäkring, vars ersättningsbelopp är begränsat till maximalt 8 685 MSEK för denna typ av skador.

Vattenfall har i sin svenska verksamhet under år 2003 och 2005 genomfört leasingtransaktioner på kraftanläggningar. Underlag för transaktionerna är så kallade sale- & leaseback-transaktioner där kraftanläggningarna som sålts till Frankrikebaserade motparter hyrs tillbaka på 15 år. Vattenfall har efter leasingavtalens upphörande rätt att köpa anläggningarna via köpoptioner. Nuvärdet av de framtida leasingbetalningarna inklusive optionsbeloppet har deponerats hos finansiella institutioner med hög kreditvärdighet för erläggande av betalningar enligt leasingavtalen. I de fall Vattenfall önskar tidslösa leasingavtalen är detta förenat med kostnader som kommer att belasta Vattenfall. Per 31 december 2013 uppgick dessa kostnader till maximalt 51 MSEK (59). Denna summa är ej inkluderad i Övriga eventualförpliktelser ovan.

I Tyskland är kärnkraftverkens ansvar mot tredje man strikt och obegränsat. Enligt lag ska kärnkraftverk ha försäkring eller andra finansiella garantier upp till 2 500 MEUR. Den tyska atomförsäkringspoolen utfärdar en försäkring upp till 256 MEUR. Därefter svarar kärnkraftverken och deras tyska moderbolag (i Vattenfalls fall Vattenfall GmbH) för överskjutande belopp, i proportion till den respektive ägarandel moderbolagen har i kärnkraftverket. Först när dessa resurser är uttömda träder ett solidaritetsavtal ("Solidarvereinbarung") mellan de

tyska kärnkraftsägarna (Vattenfall GmbH, E.ON, RWE och EnBW) in upp till 2 500 MEUR. Eftersom ansvaret är obegränsat så är kärnkraftverken och deras tyska moderbolag ansvariga även för skador som överskrider detta belopp.

Atomansvaret i Sverige är strikt samt begränsat till 300 miljoner SDR (Special Drawing Rights) (kurs 10,0229) motsvarande 3 007 MSEK (3 004), vilket betyder att de bolag som är ägare till kärnkraftverk endast är ansvariga för skada på omgivningen upp till detta belopp. Den obligatoriska atomansvarsförsäkringen för detta belopp utfärdas av den Nordiska Kärnförsäkringspoolen samt av det ömsesidiga bolaget ELINI (European Liability Insurance for the Nuclear Industry). Som försäkringstagare i de ömsesidiga försäkringsbolagen ELINI och EMANI (European Mutual Association for Nuclear Insurance) har Vattenfalls svenska kärnkraftverk i Forsmark och Ringhals åtaganden för täckande av eventuella underskott i försäkringsfonder i dessa försäkringsbolag.

Kärnkraftföretagen ska enligt svensk lag (2006:647) om finansiella åtgärder för hantering av restprodukter från kärnteknisk verksamhet ställa säkerheter till staten (Kärnavfallsfonden) för att garantera att tillräckliga medel finns för betalningen av framtida kostnader för avfallshanteringen. Säkerheterna har formen av borgensförbindelser utställda av ägarna till kärnkraftföretagen. Regeringen har i beslut den 22 december 2011 fastställt de nya säkerhetsbelopp som ska gälla för åren 2012–2014. Moderbolaget Vattenfall AB har som säkerhet för dotterföretagen Forsmarks Kraftgrupp AB och Ringhals AB utställt garantier till ett sammanlagt värde av 12 025 MSEK (12 025). Två typer av garantier har ställts ut. Den ena garantin, Finansieringssäkerheten, avser att täcka det beslutade avgiftsbehovet för de avgifter som ännu inte betalats in inom den så kallade intjänandetiden (25 års drift) och uppgår till 6 821 MSEK. Den andra garantin, Kompletteringsäkerheten, avser framtida kostnadsökningar som beror på oplanerade händelser och uppgår till 5 204 MSEK. Båda beloppen är erhållna ur en sannolikhetsbaserad riskanalys där det förra beloppet är satt så att det tillsammans med idag fonderade medel med 50% sannolikhet (medianvärdet) ska ge full kostnadstäckning. Det senare beloppet utgör i princip det tillägg som erfordras för att motsvarande sannolikhet ska uppgå till 90%. Se även koncernens Not 29 om Andelar i den svenska Kärnavfallsfonden samt koncernens Not 42 om Avsättningar.

Vattenfall AB tillsammans med dotterföretaget Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) och dess övriga delägare har 2009 tecknat ett långsiktigt samarbetsavtal med Östhammars och Oskarshamns kommuner. Avtalet omfattar perioden 2010 till omkring 2025 och reglerar utvecklingsinsatser i anslutning till genomförandet av det svenska kärnavfallsprogrammet. Parterna ska genom utvecklingsinsatser t.ex. inom utbildning, företagande och infrastruktur över tid generera mervärdet motsvarande 1 500 MSEK till 2 000 MSEK. Parterna ska utifrån ägarandelen finansiera utvecklingsinsatserna. För Vattenfallkoncernen uppgår ägarandelen till 56%. Insatsernas genomförande fördelar sig över två perioder: perioden innan alla erforderliga tillstånd erhållits (Period 1) och perioden under uppförande och drift av anläggningarna (Period 2). Vattenfall har för sin andel av Period 1 under 2013 redovisat 91 MSEK (121) som en avsättning.

En följd effekt av koncernens löpande verksamhet är att koncernens bolag blir parter i rättsliga processer. Dessutom förekommer i koncernens verksamhet tvister vilka inte leder till rättsliga processer. Vattenfalls ledning gör löpande en bedömning av dessa rättsliga processer och tvister och redovisar avsättningar i de fall de bedömer att ett åtagande föreligger och att detta kan bedömas med rimlig grad av säkerhet. För rättsliga processer eller tvister där det för närvarande inte kan fastställas huruvida ett åtagande föreligger eller där det av övriga skäl inte är möjligt att med rimlig grad av säkerhet beräkna beloppet på en eventuell avsättning gör koncernledningen den sammantagna bedömningen att det inte föreligger en risk för betydande påverkan på koncernens finansiella resultat eller ställning. Som ett led i koncernens affärsverksamhet förekommer utöver angivna ansvarsförbindelser garantier för fullgörande av olika kontraktsenliga åtaganden.

Not 52 Åtaganden enligt konsortialavtal

Utbyggnad av produktionsanläggningar inom kraftindustrin sker ofta inom samägda företag. Varje ägare ges därvid genom konsortialavtal rätt till elkraft i proportion till sin ägarandel samtidigt som ägarna ikläder sig skyldighet att, oavsett kraftproduktion, svara för samtliga kostnader i företaget efter samma fördelning.

Vattenfalls samverkan i värmeföretag och andra företag innebär oftast ansvar för kostnadstäckning i proportion till ägarandel.

■ Not 53 Antal anställda och personalkostnader

Antal anställda den 31 december, heltidstjänster	2013			2012		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Sverige	6 662	2 240	8 902	6 633	2 297	8 930
Danmark	483	83	566	573	104	677
Finland	23	26	49	24	28	52
Tyskland	13 369	3 885	17 254	13 635	4 094	17 729
Polen	69	11	80	71	20	91
Nederländerna	3 600	1 155	4 755	3 872	1 245	5 117
Belgien	1	2	3	1	2	3
Storbritannien	105	60	165	101	60	161
Frankrike	11	9	20	12	10	22
Serbien	10	4	14	8	4	12
Övriga länder	1	10	11	-	-	-
Summa	24 334	7 485	31 819	24 930	7 864	32 794

Medelantal anställda under året, heltidstjänster	2013			2012		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Sverige	6 677	2 285	8 962	6 543	2 246	8 789
Danmark	526	94	620	554	103	657
Finland	24	27	51	64	54	118
Tyskland	13 516	3 993	17 509	13 785	4 183	17 968
Polen	67	15	82	72	20	92
Nederländerna	3 743	1 205	4 948	4 012	1 257	5 269
Belgien	1	2	3	1	1	2
Storbritannien	103	60	163	81	51	132
Frankrike	11	10	21	10	9	19
Serbien	8	4	12	9	4	13
Övriga länder	1	2	3	-	-	-
Summa	24 677	7 697	32 374	25 131	7 928	33 059

Personalkostnader	2013	2012
Löner och andra ersättningar	18 067	18 568
Sociala kostnader ¹	5 634	6 580
Summa	23 701	25 148

1) Pensionskostnader specificeras i koncernens Not 41.

Förmåner till Vattenfall AB:s styrelseledamöter och ledande befattningshavare i Vattenfallkoncernen

	2013			2012		
	Arvoden och grundlön inklusive semesterersättning	Övriga ersättningar och förmåner	Pensions- och avvecklingskostnader	Arvoden och grundlön inklusive semesterersättning	Övriga ersättningar och förmåner	Pensions- och avvecklingskostnader
TSEK						
Styrelse						
Lars G Nordström, Styrelsens ordförande	666	-	-	625	-	-
Eli Arnstad, Ledamot	373	-	-	335	-	-
Gunilla Berg, Ledamot	391	-	-	222	-	-
Håkan Buskhe, Ledamot	325	-	-	222	-	-
Håkan Erixon, Ledamot	370	-	-	355	-	-
Jan-Åke Jonsson, Ledamot fram till 29 maj 2013	138	-	-	222	-	-
Cecilia Vieweg, Ledamot fram till 24 april 2013	107	-	-	340	-	-
Patrik Jönsson, Ledamot fram till 18 december 2013	-	-	-	-	-	-
Jenny Lahrin, Ledamot från och med 18 december 2013	-	-	-	-	-	-
Åsa Söderström Jerring, Ledamot från och med 18 december 2013	-	-	-	-	-	-
Arbetsstagarrepresentanter	-	-	-	-	-	-
Tidigare styrelseledamöter ¹	-	-	-	251	-	-
Summa styrelse	2 370	-	-	2 572	-	-

Forts. Not 53 Antal anställda och personalkostnader

Förmåner till Vattenfall AB:s styrelseledamöter och ledande befattningshavare i Vattenfallkoncernen

	2013			2012		
	Arvoden och grundlön inklusive semesterersättning	Övriga ersättningar och förmåner	Pensions- och avvecklingskostnader	Arvoden och grundlön inklusive semesterersättning	Övriga ersättningar och förmåner	Pensions- och avvecklingskostnader
TSEK						
Koncernledningen						
Øystein Løseth, VD, Koncernchef	13 882	402	4 101	13 560	391	3 981
Ingrid Bonde, CFO och ställföreträdande koncernchef ¹	6 859	–	2 001	4 022	3	1 264
Peter Smink, Chef Business Division Sustainable Energy Projects	5 263	100	1 050	3 132	104	287
Tuomo Hatakka, vice VD, Chef Business Division Production	10 427	26	2 382	10 738	12	2 393
Torbjörn Wahlborg, vice VD, Chef Business Division Nuclear Power	6 669	56	1 988	6 654	63	1 939
Stefan Dohler, Chef Business Division Asset Optimisation and Trading	6 067	88	1 335	5 866	86	1 291
Anders Dahl, Chef Business Division Distribution and Sales	5 303	47	1 506	3 826	57	1 138
Olof Gertz, Chef koncernstab Human Resources	4 145	73	1 234	3 461	67	1 051
Anne Gynnerstedt, General Counsel & Company Secretary/CEO Office	4 699	–	1 327	4 302	4	1 299
Tidigare medlemmar av koncernledningen ²	–	–	–	12 816	171	11 989
Övriga ledande befattningshavare						
Hartmuth Zeiss, Chef Business Unit Mining & Generation, Vattenfall Europe Mining AG	5 028	180	1 031	4 955	179	1 016
Jan Homan, Chef Business Unit Thermal	4 254	81	833	4 474	200	801
Frank May, Chef Business Unit Heat, Vattenfall Europe Wärme AG	3 859	86	839	3 783	86	818
Gunnar Axheim, Chef Business Unit Hydro	3 100	2	1 008	3 020	3	982
Helmar Rendez, Chef Business Unit Distribution	4 293	613	1 288	4 209	562	1 263
Huib Morelisse, VD N.V. Nuon Energy och landschef Nederländerna	–	–	–	1 131	–	200
Eva Halldén, Chef Ringhals ³	2 210	175	663	–	–	–
Stefan Persson, Chef Forsmark ⁴	2 045	55	614	–	–	–
Tidigare ledande befattningshavare ²	–	–	–	3 590	50	6 495
Summa koncernledning och övriga ledande befattningshavare	88 103	1 984	23 200	93 539	2 038	38 207
Summa styrelse, koncernledning och övriga ledande befattningshavare	90 473	1 984	23 200	96 111	2 038	38 207

1) 38 TSEK avser retroaktiv lön enligt bilpolicy från 2012

2) Se Vattenfalls Årsredovisning för 2012, sidorna 95–96.

3) I total ersättning ingår 158 TSEK som avser kvalitetsbonus från 2012

4) I total ersättning ingår 53 TSEK som avser kvalitetsbonus från 2012

Styrelsen

Årsstämman 2013 beslutade att arvode till styrelseledamöterna för tiden intill utgången av nästa årsstämma ska utgå med 580 TSEK till ordföranden, och med 280 TSEK till övriga av årsstämman valda ledamöter.

Vidare beslutades att för arbete i ersättningsutskottet, revisionsutskottet, säkerhets- och riskutskottet samt utskottet för externa relationer och etik ska arvode utgå med 60 TSEK till utskottets ordförande och 45 TSEK till ledamöter.

De styrelsearvodet som beslutades av årsstämman 2013 är oförändrade jämfört med de arvoden som årsstämman beslutade 2012 och 2011. Dock har tillkomsten av utskottet för externa relationer och etik, vid konstituerande styrelsemötet 2013, medfört att det totala utbetalade beloppet har ökat.

Inget arvode utgår till ledamot som är anställd i regeringskansliet eller som är arbetstagarrepresentant.

Arvodet för varje enskild ledamot framgår av ovanstående tabell. Respektive ledamots utskottsuppdrag beskrivs i bolagsstyrningsrapporten på sidorna 46–47.

Koncernchefen

Øystein Løseth, född 1958, är sedan 12 april 2010 anställd som koncernchef och VD för Vattenfall AB. Løseth har i anställningen som koncernchef och VD för Vattenfall AB under 2013 uppburit en lön på 13 882 TSEK. Vidare har han haft en bostadsförmån till ett värde av 239 TSEK, en bilförmån till ett värde av 51 TSEK samt fria hemresor till Oslo till ett värde av 112 TSEK. Løseth har inte någon rörlig lönedel som koncernchef och VD för Vattenfall AB.

Pensionen är avgiftsbestämd. Premien har för 2013 uppgått till 4 101 TSEK vilket motsvarar 30% av 2013 års lön exklusive förmåner.

Løseths anställning gäller för viss tid fram till och med 31 mars 2015. Dessförinnan gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Om uppsägning görs av Vattenfall har Løseth, efter uppsägningstiden, rätt till högst 18 månaders avgångsvederlag, dock längst för tiden fram till 31 mars 2015. Storleken på avgångsvederlaget ska beräknas med utgångspunkt från den fasta lön som gäller vid tiden för uppsägningen. Vid ny anställning eller inkomst från annan verksamhet ska avgångsvederlaget reduceras med belopp motsvarande ny inkomst eller annan förmån under den aktuella perioden. Avgångsvederlag utbetalas månadsvis.

Övriga ledande befattningshavare*Löner och andra ersättningar*

För övriga medlemmar av koncernledningen, sammanlagt 8 personer (13), har summan av löner och andra ersättningar avseende 2013, inklusive värdet av bilförmåner och övriga förmåner, uppgått till 49 822 TSEK. För övriga av Vattenfall definierade ledande befattningshavare, som inte ingår i koncernledningen, sammanlagt 7 personer (8), har summan av löner och andra ersättningar avseende 2013, inklusive värdet av bilförmåner och övriga förmåner uppgått till 25 981 TSEK.

Pensionsförmåner

Ingrid Bonde, Tuomo Hatakka, Torbjörn Wahlborg, Stefan Dohler, Anders Dahl, Olof Gertz, Anne Gynnerstedt, Hartmuth Zeiss, Frank May, Gunnar Axheim, Helmar Rendez, Eva Halldén och Stefan Persson har alla avgiftsbestämda pensionslösningar.

Jan Homan samt Peter Smink har en holländsk kollektivavtalslösning. Samtliga pensioner för dessa befattningshavare överensstämmer med regeringens riktlinjer.

Villkor vid uppsägning från bolagets sida

Enligt regeringens riktlinjer ska uppsägningstiden, vid uppsägning från företagets sida av ledande befattningshavaren inte överstiga sex månader och därefter utgår ett avgångsvederlag motsvarande högst arton månadslöner. Vid ny anställning eller inkomst från annan förvärvsverksamhet ska avgångsvederlaget reduceras med belopp motsvarande ny inkomst eller annan förmån under den aktuella perioden. Avgångsvederlaget utbetalas månadsvis. Samtliga ledande befattningshavare har villkor vid uppsägning som överensstämmer med regeringens riktlinjer.

Incitamentsprogram

Koncernledningen och övriga ledande befattningshavare har inte någon rörlig lön.

■ **Not 54** Könsfördelning bland ledande befattningshavare

	Kvinnor, %		Män, %	
	2013	2012	2013	2012
Könsfördelning bland styrelseledamöter	40	29	60	71
Könsfördelning bland övriga ledande befattningshavare	22	22	78	78

■ **Not 55** Upplýsingar om närstående

Vattenfall AB ägs till 100% av svenska staten. Vattenfallkoncernens produkter och tjänster erbjuds staten, statliga myndigheter och statliga bolag i konkurrens med andra leverantörer och på normala kommersiella villkor. På motsvarande sätt köper Vattenfall AB och dess koncernföretag produkter och tjänster från statliga myndigheter och bolag till marknadsmässiga priser och i övrigt på normala kommersiella villkor. Sammanlagt svarar varken staten, deras myndigheter eller bolag för en väsentlig andel av Vattenfallkoncernens nettoomsättning, inköp eller resultat.

Upplýsingar om transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning i företaget framgår av koncernens Not 53, Medelantal anställda och personal-kostnader.

Upplýsingar om transaktioner med större intresseföretag under 2013 samt tillhörande fordringar och skulder per 31 december 2013 beskrivs nedan.

Kernkraftwerk Brokdorf GmbH & Co. oHG

Kärnkraftverk från vilket Vattenfall köper elektricitet. Inköpen uppgick till 1 407 MSEK (894). Rörelseintäkter från företaget uppgick till 1 MSEK (1). Vattenfalls räntekostnader till företaget uppgick till 9 MSEK (6). Rörelseskulder samt låneskulder uppgick till 700 MSEK (92) respektive 1 016 MSEK (542).

Kernkraftwerk Krümmel GmbH & Co. oHG

Kärnkraftverk som är under långvarigt driftsuppehåll. Vattenfalls kostnader till företaget uppgick till 687 MSEK (535). Rörelseintäkter från företaget uppgick till 390 MSEK (454). Vattenfalls räntekostnader till företaget uppgick till 106 MSEK (93). Rörelsefordringar på företaget uppgick till 2 MSEK (5). Rörelseskulder samt låneskulder uppgick till 4 188 MSEK (3 879) respektive 8 350 MSEK (8 720).

Kernkraftwerk Stade GmbH & Co. oHG

Kärnkraftverk under avveckling. Vattenfalls intäkter från företaget uppgick till 0 MSEK (0) medan kostnaderna till företaget uppgick till 569 MSEK (118). Vattenfalls räntekostnader till företaget uppgick till 1 MSEK (2). Rörelseskulder samt låneskulder uppgick till 569 MSEK (61) respektive 148 MSEK (47).

GASAG Berliner Gaswerke AG

Företaget säljer, distribuerar och lagrar gas i Berlinområdet. Vattenfall hade rörelseintäkter uppgående till 87 MSEK (87) från företaget samt inköp uppgående till 15 MSEK (7). Rörelsefordringar samt rörelseskulder uppgick till 2 MSEK (5). Vattenfalls del av ansvarsförbindelser i företaget uppgick till 118 MSEK (145).

DOTI Deutsche Offshore Testfeldt und Infrastructure GmbH KG

Företaget projekterar och driver en offshore testanläggning för vindkraft. Vattenfalls rörelseintäkter från företaget uppgick till 0 MSEK (1). Inköpen från företaget uppgick till 63 MSEK (35). Rörelseskulder uppgick till 0 MSEK (9).

■ **Not 56** Händelser efter balansdagen

Vattenfall säljer sitt aktieinnehav i polska Enea S.A.

Den 14 januari 2014 sålde Vattenfall, som ett led i renodlingen av tillgångar utanför huvudmarknaderna, sin minoritetspost, motsvarande 18,67%, i det polska energiföretaget Enea S.A. för cirka 2,2 miljarder SEK. Priset per aktie uppgick till 12,50 polska zloty. Aktieposten i Enea S.A. förvärvades av Vattenfall i november 2008 för motsvarande cirka 4,6 miljarder SEK. Försäljningen kommer att bokföras i bokslutet för första kvartalet 2014. Ingen nämnvärd resultateffekt kommer att uppstå eftersom Vattenfall löpande marknadsvärderat aktierna och skrivit ned värdet i tidigare bokslut.

Vattenfall säljer elnätet i Hamburg

Den 15 januari 2014 träffade Vattenfall avtal om att sälja sin majoritetsandel på 74,9% i elnätsbolaget Stromnetz Hamburg GmbH till staden Hamburg. Värdet (equity value) för 100% av elnätsbolaget har preliminärt fastställts till 550 MEUR (cirka 4,8 miljarder SEK). Det slutgiltiga värdet kommer att avgöras av en oberoende revisionsfirma. Dock har parterna överenskommit att värdet inte kan understiga 495 MEUR (cirka 3,6 miljarder SEK). Utöver köpeskillingen återbetalar staden lån till Vattenfall på 243 MEUR (cirka 2,1 miljarder SEK). Affären slutfördes den 7 februari 2014. Genom försäljningen av elnätet beräknas Vattenfall i bokslutet för första kvartalet 2014 göra en realisationsvinst på minst 300 MEUR (cirka 2,6 miljarder SEK).

Förutom elnätsbolaget Stromnetz Hamburg GmbH omfattar affärsuppgårelsen även trafikanläggningsbolaget Vattenfall Europe Verkehrsanlagen GmbH, Hamburgs delar av mätarbolaget Vattenfall Europe Metering GmbH och nätservicebolaget Vattenfall Europe Netzservice GmbH. Mätar- och nätservicebolagen kommer att övergå till staden Hamburg senast den 1 januari 2016.

Staden Hamburg har också fått en option att köpa Vattenfalls majoritetsandel på 74,9% av fjärrvärmebolaget Vattenfall Wärme Hamburg GmbH under 2019. Värdet (equity value) för 100% av fjärrvärmebolaget kommer att avgöras av en oberoende revisionsfirma under 2018. Dock har parterna överenskommit att värdet inte kan understiga 1 150 MEUR (cirka 10,1 miljarder SEK), eller 950 MEUR (cirka 8,4 miljarder SEK) om Vattenfall väljer att inte bygga ett nytt kraftvärmeverk i Hamburg/Wedel.

Vattenfall avtalar om att sälja Vattenfall Europe Power Consultant GmbH

Vattenfall avtalade den 26 februari 2014 om att sälja sin tyska teknikkonsultverksamhet Vattenfall Europe Power Consultant GmbH (VPC) till investmentbolaget Palero Capital GmbH. Per den 31 december 2013 redovisas VPC som tillgångar som innehas för försäljning. Affären beräknas vara slutförd under första kvartalet 2014. Försäljningsstumman har ej offentliggjorts av parterna.

Moderbolaget Vattenfall AB

Kort sammanfattning av 2013

Omsättningen uppgick till 37 197 MSEK (38 250).

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter uppgick till -5 213 MSEK (6 762).

Vattenfall AB:s rörelseresultat är 2 120 MSEK lägre än föregående år.

I resultatet ingår utdelning från dotterföretaget Vattenfall GmbH med 10 908 MSEK. I resultatet ingår även nedskrivning av aktieinnehavet i N.V. Nuon Energy med 23 631 MSEK. Vidare har nedskrivningar gjorts i Vattenfall A/S med 834 MSEK samt Enea S.A. med 621 MSEK. Under 2013 erlades 10 257 MSEK (1 180 MEUR) som likvid för aktier i N.V. Nuon Energy vilket resulterade i en valutakurseffekt i moderbolaget om 2 411 MSEK som har minskat anskaffningsvärdet på aktierna.

Att realiserad kurseffekt som är hänförliga till lån avseende säkring av investering i utländsk valuta redovisas som en förändring av anskaffningsvärdet för aktierna är en förändrad redovisningsprincip som tagits i bruk under året. Förändringen har även gjorts för jämförelsesiffror.

Vattenfall har under året återgått till att helt trygga de förmånsbestämda

tjänstepensionerna i Sverige i balansräkningen under posten "Avsatt till pensioner", det vill säga till den ordning som gällde innan Vattenfalls Pensionsstiftelse bildades 1999. Pensionsstiftelsen har likviderats och medel är återförda till Vattenfall AB och dess dotterföretag. Gottgörelse har erhållits från pensionsstiftelsen med 1 920 MSEK, varav 1 084 MSEK avser ändring av trygandet. Ändringen påverkar inte Vattenfall AB:s åtagande att betala framtida pensioner till anställda. I samband med bytet av tryggandeform har Vattenfall AB till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Eldistribution AB som säkerhet för den kreditförsäkring som krävs för att trygga pensionerna.

Balansomslutningen uppgick till 269 944 MSEK (314 473).

Investeringar under perioden uppgick till 465 MSEK (4 966).

I maj lämnades en aktieutdelning till ägaren, svenska staten, om 6 774 MSEK (4 433).

Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar uppgick till 16 840 MSEK (37 193).

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i MSEK, 1 januari–31 december	Not	2013	2012
Nettoomsättning	4, 5	37 197	38 250
Kostnader för sålda produkter	6	-25 464	-24 126
Bruttoresultat		11 733	14 124
Försäljningskostnader		-674	-810
Administrationskostnader		-1 694	-2 244
Forsknings- och utvecklingskostnader		-277	-341
Övriga rörelseintäkter	7	934	1 243
Övriga rörelsekostnader	8	-1 160	-990
Rörelseresultat	9, 10, 18, 19	8 862	10 982
Resultat från andelar i dotterföretag	11	-13 424	-3 451 ¹
Resultat från andelar i intresseföretag	12	6	1
Resultat från andra aktier och andelar	13	-569	66
Andra finansiella intäkter	14	4 603	4 906 ¹
Andra finansiella kostnader	15	-4 691	-5 742
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter		-5 213	6 762
Bokslutsdispositioner	16	-4 068	-7 680
Resultat före skatter		-9 281	-918
Skatter	17	-1 687	-1 122
Årets resultat		-10 968	-2 040

1) Moderbolagets resultat- och balansräkning för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information.

Se moderbolagets Not 2, Redovisningsprinciper samt kassaflödesanalys. Denna omräkning har medfört förskjutningar mellan rader i resultaträkningen inom finansnettot och inom rader i balansräkningen samt mellan rader i kassaflödesanalysen inom avsnittet Internt tillförda medel (FFO).

Moderbolagets rapport över totalresultat

Belopp i MSEK, 1 januari–31 december	2013	2012
Årets resultat	-10 968	-2 040
Summa övrigt totalresultat	-	-
Summa totalresultat för året	-10 968	-2 040

Moderbolagets balansräkning

Belopp i MSEK	Not	31 december 2013	31 december 2012
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	20	138	262
Materiella anläggningstillgångar	21	4 238	4 339
Aktier och andelar	22	135 479	162 956 ¹
Andra långfristiga fordringar	23	92 276	79 859
Summa anläggningstillgångar		232 131	247 416
Omsättningstillgångar			
Varulager	24	437	453
Immateriella omsättningstillgångar	25	86	249
Kortfristiga fordringar	26	20 450	29 160
Skattefordran aktuell skatt	17	–	2
Kortfristiga placeringar	27	7 697	24 535
Kassa, bank och liknande tillgångar	28	9 143	12 658
Summa omsättningstillgångar		37 813	67 057
Summa tillgångar		269 944	314 473
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (131 700 000 aktier till ett kvotvärde av 50 kr)		6 585	6 585
Reservfond		1 286	1 286
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		66 422	75 236
Årets resultat		-10 968	-2 040
Summa eget kapital		63 325	81 067
Obeskattade reserver	16	17 124	15 185
Avsättningar	29	4 241	2 832
Långfristiga skulder			
Hybridkapital	30	8 835	8 543
Andra räntebärande skulder	30	83 874	97 716
Uppskjuten skatteskuld	17	187	799
Andra ej räntebärande skulder	31	33 096	6 541
Summa långfristiga skulder		125 992	113 599
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder	30	52 596	72 410
Skatteskuld aktuell skatt	17	213	–
Andra ej räntebärande skulder	32	6 453	29 380
Summa kortfristiga skulder		59 262	101 790
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		269 944	314 473
Säkerheter	34	400	102
Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)	35	43 436	41 787
Åtaganden enligt konsortialavtal	36		

1) Moderbolagets resultat- och balansräkning för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information.

Se moderbolagets Not 2, Redovisningsprinciper samt kassaflödesanalys. Denna omräkning har medfört förskjutningar mellan rader i resultaträkningen inom finansnettot och inom rader i balansräkningen samt mellan rader i kassaflödesanalysen inom avsnittet Internt tillförda medel (FFO).

Moderbolagets kassaflödesanalys

Belopp i MSEK, 1 januari–31 december	Not	2013	2012
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatter		-9 281	-918
Återläggning av avskrivningar och nedskrivningar		25 700	14 779 ¹
Betald skatt		-2 083	-692
Realisationsvinster/förluster, netto		-6	-10 051
Övrigt, inkl ej kassaflödespåverkande poster	40	4 781	7 608 ¹
Internt tillförda medel (FFO)		19 111	10 726
Förändringar i varulager		16	-93
Förändringar i rörelsefordringar		-2 808	5 627
Förändringar i rörelseskulder		-2 290	-4 103
Kassaflöde från förändringar av rörelsetillgångar och rörelseskulder		-5 082	1 431
Kassaflöde från den löpande verksamheten		14 029	12 157
Investeringsverksamheten			
Investeringar i dotterföretag		-1	-4 183
Investeringar i intresseföretag och andra aktier och andelar		-70	-6
Andra investeringar i anläggningstillgångar		-394	-777
Summa investeringar		-465	-4 966
Återbetalda kapitaltillskott		-	4 964
Försäljningar		62	19 001
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-403	18 999
Kassaflöde före finansieringsverksamheten		13 626	31 156
Finansieringsverksamheten			
Förändringar i kortfristiga placeringar		16 838	-11 696
Upptagna lån		6 782	1 520
Amortering av skuld avseende förvärv av dotterföretag		-10 257	-2 631
Amortering av andra skulder		-27 223	-11 895
Betald utdelning till ägare		-6 774	-4 433
Betalning från Vattenfalls Pensionsstiftelse		1 939	2 500
Erhållna/lämnade koncernbidrag		1 554	1 872
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-17 141	-24 763
Årets kassaflöde		-3 515	6 393
Kassa, bank och liknande tillgångar			
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets början		12 658	6 265
Årets kassaflöde		-3 515	6 393
Kassa, bank och liknande tillgångar vid årets slut		9 143	12 658

1) Moderbolagets resultat- och balansräkning för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information.

Se moderbolagets Not 2, Redovisningsprinciper samt kassaflödesanalys. Denna omräkning har medfört förskjutningar mellan rader i resultaträkningen inom finansnettot och inom rader i balansräkningen samt mellan rader i kassaflödesanalysen inom avsnittet Internt tillförda medel (FFO).

Moderbolagets förändringar i eget kapital

Belopp i MSEK	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Ingående balans 2012	6 585	1 286	79 643	87 514
Utdelning till aktieägare	-	-	-4 433	-4 433
Koncernbidrag	-	-	26	26
Årets resultat	-	-	-2 040	-2 040
Summa övrigt totalresultat	-	-	-	-
Utgående balans 2012	6 585	1 286	73 196	81 067
Utdelning till aktieägare	-	-	-6 774	-6 774
Årets resultat	-	-	-10 968	-10 968
Summa övrigt totalresultat	-	-	-	-
Utgående balans 2013	6 585	1 286	55 454	63 325

Per den 31 december 2013 omfattade det registrerade aktiekapitalet 131 700 000 aktier till kvotvärdet 50 SEK.

Moderbolagets noter

1 Företagsinformation	111
2 Redovisningsprinciper	111
3 Valutakurser	111
4 Nettoomsättning	111
5 Försäljning och inköp inom koncernen	111
6 Kostnader för sålda produkter	111
7 Övriga rörelseintäkter	111
8 Övriga rörelsekostnader	111
9 Avskrivningar	111
10 Nedskrivningar	112
11 Resultat från andelar i dotterföretag	112
12 Resultat från andelar i intresseföretag	112
13 Resultat från andra aktier och andelar	112
14 Andra finansiella intäkter	112
15 Andra finansiella kostnader	112
16 Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver	112
17 Skatter	112
18 Leasing	113
19 Ersättningar till revisorer	113
20 Immateriella anläggningstillgångar	114
21 Materiella anläggningstillgångar	115
22 Aktier och andelar	116
23 Andra långfristiga fordringar	116
24 Varulager	116
25 Immateriella omsättningstillgångar	116
26 Kortfristiga fordringar	116
27 Kortfristiga placeringar	117
28 Kassa, bank och liknande tillgångar	117
29 Avsättningar	117
30 Andra räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat	118
31 Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)	118
32 Andra ej räntebärande skulder (kortfristiga)	118
33 Finansiella instrument: Redovisat värde och verkligt värde	119
34 Säkerheter	119
35 Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)	119
36 Åtaganden enligt konsortialavtal	120
37 Medelantal anställda och personalkostnader	120
38 Könsfördelning bland ledande befattningshavare	120
39 Upplysningar om närstående	120
40 Specifikation till kassaflödesanalysen	120
41 Händelser efter balansdagen	120

■ Not 1 Företagsinformation

Årsredovisningen för Vattenfall AB har godkänts enligt styrelsebeslut från 17 mars 2014. Vattenfall AB (publ) med org. nr. 556036-2138, som är moderbolag i Vattenfallkoncernen, är ett aktiebolag med säte i Solna, Sverige och med postadressen 169 92 Stockholm, Sverige.

Moderbolagets balansräkning och resultaträkning ingående i årsredovisningen ska föreläggas på årsstämman 28 april 2014.

■ Not 2 Redovisningsprinciper

Allmänt

Moderbolaget Vattenfall AB:s räkenskaper har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och rekommendation RFR 2 — *Redovisning för juridiska personer*, utgiven av Rådet för finansiell rapportering. RFR 2 innebär att Vattenfall AB ska tillämpa samtliga standarder och uttalanden utgivna av IASB och IFRIC så som de godkänts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU. Detta ska göras så långt möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Vattenfall AB tillämpar undantagsregeln avseende IAS 39 enligt RFR 2 vilket innebär att finansiella instrument värderas till anskaffningsvärde.

Under året har ändring av redovisningsprincip för realiserade valutakurseffekter på lån i utländsk valuta som säkrar en investering i utländsk verksamhet genomförts, se nedan. I övrigt har inga förändringar gjorts jämfört med 2012 avseende redovisningsprinciper och beräkningsmetoder.

Nya och ändrade redovisningsregler som träder ikraft 2014 förväntas inte att ha någon väsentlig påverkan på Vattenfall AB:s finansiella rapporter.

Tillämpade redovisningsprinciper framgår av tillämpliga delar av koncernens Not 3, Redovisningsprinciper, med nedanstående tillägg för moderbolaget Vattenfall AB.

Avskrivningar

Avskrivningar beräknas i enlighet med koncernredovisningen på anskaffningsvärde med linjär fördelning efter anläggningarnas bedömda nyttjandeperiod. Därutöver görs i moderbolaget avskrivningar utöver plan (skillnaden mellan avskrivningar enligt plan och motsvarande skattemässiga avskrivningar) som redovisas som bokslutsdisposition respektive obeskattad reserv.

Avsättningar för pensioner

Pensionsåtaganden avseende pensioner i moderbolaget är beräknade på sedvanliga svenska försäkringstekniska grunder och redovisas enligt Tryggandelagen. Under året har Vattenfalls Pensionsstiftelse likviderats, se Moderbolagets Not 29, Avsättningar.

Utländsk valuta

Moderbolaget tillämpar säkringsredovisning vad gäller tillgångar i utländsk valuta som är effektivt skyddade av lån i utländsk valuta i enlighet med BFN R7 – *Värdering av fordringar och skulder i utländsk valuta*. Förändringar i valutakurser redovisas således inte för lån som upptagits för att finansiera förvärv av utländska dotterföretag, intresseföretag och joint ventures. Icke-monetära tillgångar som anskaffats i utländsk valuta redovisas till valutakursen vid anskaffningstillfället. De lån som upptogs i samband med förvärvet av N.V. Nuon Energy är, liksom i koncernredovisningen, säkringsredovisade från och med förvärvstillfället 1 juli 2009.

Övriga tillgångar och skulder i utländsk valuta redovisas till balansdagens kurs.

Realiserade kurseffekter

De realiserade kurseffekter som är hänförliga till lån avseende säkring av investering i utländsk valuta redovisas inte över resultaträkningen utan som en förändring av det redovisade anskaffningsvärdet för aktierna. Principen för realiserade kurseffekter på dylika lån har ej ändrats, det vill säga dessa redovisas ej med anledning av att skulden säkrar investeringen.

Den resultaträkning och balansräkning som var intagen i den Årsredovisning som publicerades för 2012, det vill säga resultaträkning för 2012 och balansräkning per 31 december 2012 har omräknats i enlighet med den nya principen innebärande att Andra finansiella intäkter minskats med 590 MSEK och Resultatet från andelar i koncernföretag förbättrats med samma belopp, således ingen påverkan på finansnettot, samt förskjutningar inom rader i balansräkningen med samma belopp.

Skatter

Skattelagstiftningen i Sverige ger företag möjlighet att skjuta upp skattebetalning genom avsättning till obeskattade reserver. I moderbolaget redovisas obeskattade reserver som en särskild post i balansräkningen i vilken uppskjuten skatt ingår. I moderbolagets resultaträkning redovisas avsättningar till, respektive upplösningar av, obeskattade reserver under rubriken bokslutsdispositioner.

■ Not 3 Valutakurser

Se koncernens Not 6.

■ Not 4 Nettoomsättning

	2013	2012
Omsättning inkl punktskatter:		
– varor (elektricitet, värme etc)	38 980	40 134
– utförande av tjänsteuppdrag	1 131	1 013
Punktskatter	-2 914	-2 897
Nettoomsättning	37 197	38 250

Nettoomsättning per geografiskt område	2013	2012
Sverige	34 114	34 219
Tyskland	2 366	3 423
Nederländerna	15	55
Övriga länder	702	553
Summa	37 197	38 250

Nettoomsättning för produkter och tjänster	2013	2012
Elproduktion	13 816	11 939
Trading	2 913	4 781
Energiförsäljning	17 127	18 214
Värme	2 355	2 394
Övrigt	986	922
Summa	37 197	38 250

■ Not 5 Försäljning och inköp inom koncernen

Av moderbolagets totala försäljningsintäkter och inköpskostnader avser 18% (23) av försäljningen och 54% (55) av inköpen affärer med dotterföretag.

■ Not 6 Kostnader för sålda produkter

Direkta kostnader inkluderar produktionskatter och avgifter med 49 MSEK (70) samt fastighetsskatter med 3 MSEK (5).

■ Not 7 Övriga rörelseintäkter

Övriga rörelseintäkter innefattar huvudsakligen internt fakturerade tjänster, försäkringsersättningar, hyresintäkter samt rörelserelaterade valutakursvinster.

■ Not 8 Övriga rörelsekostnader

Övriga rörelsekostnader innefattar huvudsakligen internt fakturerade tjänster, rörelserelaterade valutakursförluster samt avskrivningar.

■ Not 9 Avskrivningar

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar och materiella anläggningstillgångar fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2013	2012
Övriga rörelsekostnader	526	465
Försäljningskostnader	6	–
Administrationskostnader	1	1
Summa	533	466

Avskrivningar på immateriella anläggningstillgångar ingår ovan i Övriga rörelsekostnader med 90 MSEK (81).

■ **Not 10 Nedskrivningar**

Nedskrivningar på immateriella anläggningstillgångar och materiella anläggningstillgångar fördelas i resultaträkningen enligt följande:

	2013	2012
Kostnader för sålda produkter	10	-
Forsknings- och utvecklingskostnader	69	-
Summa	79	-

■ **Not 11 Resultat från andelar i dotterföretag**

	2013	2012
Utdelningar	10 970	768
Nedskrivningar ^{1,2}	-24 465	-14 313
Återförd nedskrivning	71	-
Realisationsresultat vid försäljningar	-	10 094
Summa	-13 424	-3 451

1) Se Moderbolagets Not 22, Aktier och andelar.

2) Beloppet för 2012 har justerats på grund av ändrad redovisningsprincip avseende realiserade valutakurseffekter på lån i utländsk valuta som säkrar en investering i utlandsverksamhet. Se vidare Moderbolagets Not 2, Redovisningsprinciper.

■ **Not 12 Resultat från andelar i intresseföretag**

	2013	2012
Utdelningar	-	1
Realisationsresultat vid försäljningar	6	-
Summa	6	1

■ **Not 13 Resultat från andra aktier och andelar**

	2013	2012
Utdelningar	52	67
Nedskrivning av aktier i Enea. S.A.	-621	-
Realisationsresultat vid försäljningar	-	-1
Summa	-569	66

■ **Not 14 Andra finansiella intäkter**

	2013	2012
Ränteutgifter från dotterföretag	2 625	3 399
Andra ränteutgifter	192	313
Valutakursdifferenser, netto ¹	1 786	1 194
Summa	4 603	4 906

1) Beloppet för 2012 har justerats på grund av ändrad redovisningsprincip avseende realiserade valutakurseffekter på lån i utländsk valuta som säkrar en investering i utlandsverksamhet. Se vidare Moderbolagets Not 2, Redovisningsprinciper.

■ **Not 15 Andra finansiella kostnader**

	2013	2012
Räntekostnader till dotterföretag	137	251
Andra räntekostnader	4 554	5 491
Summa	4 691	5 742

■ **Not 16 Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver**

Bokslutsdispositioner	2013	2012
Lämnade koncernbidrag	-4 573	-4 711
Erhållna koncernbidrag	2 443	1 861
Avsättning och upplösning av obeskattade reserver, netto	-1 938	-4 830
Summa	-4 068	-7 680

Obeskattade reserver	Ingående balans	Avsättning(+)/ Upplösning(-)	Utgående balans
Avskrivningar utöver plan	2 439	-100	2 339
Periodiseringsfond Tax-08	1 522	-1 522	-
Periodiseringsfond Tax-09	-	-	-
Periodiseringsfond Tax-10	2 992	-	2 992
Periodiseringsfond Tax-11	4 153	-	4 153
Periodiseringsfond Tax-12	2 600	-	2 600
Periodiseringsfond Tax-13	1 479	-13	1 466
Periodiseringsfond Tax-14	-	3 574	3 574
Summa	15 185	1 939	17 124

■ **Not 17 Skatter**

Den redovisade skattekostnaden fördelas enligt följande:

	2013	2012
Aktuell skatt	2 298	1 255
Uppskjuten skatt	-611	-133
Summa	1 687	1 122

Årets kostnad för aktuell skatt hänförlig till tidigare års resultat uppgår till 62 MSEK (87). Skatteeffekten av schablonränta på periodiseringsfonder uppgår till 30 MSEK (42).

Skillnaden mellan nominell svensk skattesats och effektiv skattesats förklaras på följande sätt:

%	2013	2012
Svensk inkomstskattesats per 31 december	22,0	26,3
Justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder	0,7	-9,5
Justering av uppskjuten skatt hänförlig till tidigare år	0,1	7,2
Realisationsvinster, skattefria	-	289,0 ¹
Ej skattepliktiga intäkter	26,3	25,8
Nedskrivningar, ej avdragsgilla	-65,1 ²	-426,2
Ej avdragsgilla räntor	-2,1	-48,9
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-0,1	-2,8
Effektiv skattesats före ändring av skattesats i Sverige	-18,2	-139,1
Ändrad skattesats i Sverige	-	17,0
Effektiv skattesats efter ändring av skattesats i Sverige	-18,2	-122,1

1) Avser realisationsvinst (skattefri) vid försäljning av finska bolag.

2) Avser huvudsakligen nedskrivning, icke avdragsgill, av aktier i N.V. Nuon Energy och Vattenfall A/S.

Forts. Not 17 Skatter

Förändring av uppskjuten skatt i balansräkningen	Ingående balans		Förändring via resultaträkningen		Utgående balans	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Anläggningstillgångar	-2	-2	-	-	-2	-2
Omsättningstillgångar	62	-171	-56	233	6	62
Avsättningar	-52	-35	-96	-17	-148	-52
Övriga långfristiga skulder	579	792	-396	-213	183	579
Kortfristiga skulder	212	348	-64	-136	148	212
Summa	799	932	-611	-133	187	799

■ Not 18 Leasing
Leasingkostnader

Framtida betalningsåtaganden per 31 december 2013 för leasingkontrakt och hyreskontrakt fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2014	-	24
2015	-	24
2016	-	21
2017	-	16
2018	-	14
2019 och senare	-	-
Summa	-	99

Årets kostnader för leasing av tillgångar uppgick till 22 MSEK (22).

Leasingintäkter

Vattenfall AB äger och driver energianläggningar åt kund. Intäkten från kund består av två delar, en fast del för täckande av kapitalkostnader och en rörlig del baserad på mängden levererad media.

Anläggningarna klassificeras enligt gängse principer, baserat på den fasta intäktsdelen för leasing.

Anskaffningsvärdet av tillgångar redovisade under Operationell leasing uppgick per 31 december 2013 till 563 MSEK (563). Ackumulerade avskrivningar uppgick till MSEK 268 (238) och ackumulerade nedskrivningar till MSEK 30 (30).

Framtida betalningar för denna typ av anläggningar fördelar sig enligt följande:

	Finansiell leasing	Operationell leasing
2014	-	1
2015	-	1
2016	-	1
2017	-	1
2018	-	1
2019 och senare	-	1
Summa	-	6

■ Not 19 Ersättning till revisorer

	2013	2012
Revisionsuppdraget		
Ernst & Young	7	7
Summa	7	7
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		
Ernst & Young	-	-
Summa	-	-
Skatterådgivning		
Ernst & Young	-	1
Summa	-	1
Andra uppdrag		
Ernst & Young	-	-
Summa	-	-

■ Not 20 Immateriella anläggningstillgångar

	2013				
	Aktiverade utgifter för utveckling	Goodwill	Koncessioner och liknande rättigheter	Hyresrätter och liknande rätter	Summa
Anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde	301	13	836	95	1 245
Investeringar	-	-	32	-	32
Omföring från pågående nyanläggningar	3	-	-	-	3
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	304	13	868	95	1 280
Ackumulerade avskrivningar enligt plan					
Ingående avskrivningar	-185	-13	-642	-27	-867
Årets avskrivningar	-	-	-90	-	-90
Utgående ackumulerade avskrivningar	-185	-13	-732	-27	-957
Nedskrivningar					
Ingående nedskrivningar	-116	-	-	-	-116
Årets nedskrivningar	-	-	-1	-68	-69
Utgående nedskrivningar	-116	-	-1	-68	-185
Bokfört värde	3	-	135	-	138

	2012				
	Aktiverade utgifter för utveckling	Goodwill	Koncessioner och liknande rättigheter	Hyresrätter och liknande rätter	Summa
Anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde	301	13	699	95	1 108
Investeringar	-	-	137	-	137
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	301	13	836	95	1 245
Ackumulerade avskrivningar enligt plan					
Ingående avskrivningar	-185	-13	-561	-27	-786
Årets avskrivningar	-	-	-81	-	-81
Utgående ackumulerade avskrivningar	-185	-13	-642	-27	-867
Nedskrivningar					
Ingående nedskrivningar	-116	-	-	-	-116
Utgående nedskrivningar	-116	-	-	-	-116
Bokfört värde	-	-	194	68	262

Inga avtalsenliga åtaganden om förvärv av immateriella tillgångar föreligger per 31 december 2013.

■ Not 21 Materiella anläggningstillgångar

	2013				
	Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Pågående nyanläggningar	Summa
Anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde	1 270	7 293	334	384	9 281
Investeringar	-	-	59	303	362
Omföring från pågående nyanläggningar	15	325	-	-343	-3
Försäljningar/Utrangeringar	-2	-50	-9	-	-61
Omklassificeringar	-12	11	-	-	-1
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 271	7 579	384	344	9 578
Ackumulerade avskrivningar enligt plan					
Ingående avskrivningar	-680	-4 166	-99	-	-4 945
Årets avskrivningar	-31	-311	-101	-	-443
Försäljningar/Utrangeringar	2	44	9	-	55
Omklassificeringar	4	-4	-	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-705	-4 437	-191	-	-5 333
Nedskrivningar					
Ingående nedskrivningar	11	-8	-	-	3
Årets nedskrivningar	-2	-8	-	-	-10
Utgående nedskrivningar	9	-16	-	-	-7
Utgående planenligt restvärde	575	3 126	193	344	4 238
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-	-2 339	-	-	-2 339
Bokfört värde	575	787	193	344	1 899

	2012				
	Byggnader och mark	Maskiner och andra tekniska anläggningar	Inventarier, verktyg och installationer	Pågående nyanläggningar	Summa
Anskaffningsvärden					
Ingående anskaffningsvärde	1 255	7 163	51	377	8 846
Investeringar	-	-	303	337	640
Omföring från pågående nyanläggningar	14	316	-	-330	-
Försäljningar/Utrangeringar	-41	-144	-20	-	-205
Omklassificeringar	42	-42	-	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 270	7 293	334	384	9 281
Ackumulerade avskrivningar enligt plan					
Ingående avskrivningar	-638	-4 071	-42	-	-4 751
Årets avskrivningar	-30	-280	-75	-	-385
Försäljningar/Utrangeringar	29	144	18	-	191
Omklassificeringar	-41	41	-	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-680	-4 166	-99	-	-4 945
Nedskrivningar					
Ingående nedskrivningar	-1	-8	-	-	-9
Försäljningar/Utrangeringar	12	-	-	-	12
Utgående nedskrivningar	11	-8	-	-	3
Utgående planenligt restvärde	601	3 119	235	384	4 339
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-	-2 439	-	-	-2 439
Bokfört värde	601	680	235	384	1 900

Inga avtalsenliga åtaganden om förvärv av materiella tillgångar föreligger per 31 december 2013.

■ **Not 22 Aktier och andelar**

	2013				2012			
	Andelar i dotterföretag	Andelar i intresseföretag	Andra aktier och andelar	Summa aktier och andelar	Andelar i dotterföretag	Andelar i intresseföretag	Andra aktier och andelar	Summa aktier och andelar
Ingående balans	159 920	20	3 016	162 956	175 638	14	3 018	178 670
Investeringar/köp	1	-	70	71	-	-	-	-
Lämnade aktieägartillskott	-	-	-	-	4 183	6	-	4 189
Återfört kapitaltillskott	-71	-	-	-71	-4 964	-	-	-4 964
Försäljningar	-	-6	-45	-51	-34	-	-2	-36
Justering av köpeskilling	-2 411	-	-	-2 411	-590	-	-	-590
Nedskrivningar ^{1,2}	-24 465	-	-621	-25 086	-14 313	-	-	-14 313
Återförd nedskrivning	71	-	-	71	-	-	-	-
Utgående balans	133 045	14	2 420	135 479	159 920	20	3 016	162 956

1) Avser nedskrivningar (ej skattemässigt avdragsgilla) av aktier i NV. Nuon Energy och Vattenfall A/S.
2) Se koncernens Not 14, Nedskrivningar och återförda nedskrivningar.

För en specifikation över moderbolagets aktier och andelar i dotterföretag, intresseföretag och andra aktier och andelar se koncernens Noter 26–28.

■ **Not 23 Andra långfristiga fordringar**

	2013				2012			
	Fordringar hos dotterföretag	Fordringar hos intresseföretag	Andra fordringar	Summa andra långfristiga fordringar	Fordringar hos dotterföretag	Fordringar hos intresseföretag	Andra fordringar	Summa andra långfristiga fordringar
Ingående balans	79 214	8	637	79 859	72 157	7	331	72 495
Nyttillkomna fordringar	121 624	3	339	121 966	84 541	1	637	85 179
Erhållna betalningar	-109 838	-	-108	-109 946	-78 969	-	-331	-79 300
Valutakurseffekter	397	-	-	397	-49	-	-	-49
Omklassificering mellan långfristiga och kortfristiga fordringar	-	-	-	-	1 534	-	-	1 534
Utgående balans	91 397	11	868	92 276	79 214	8	637	79 859

■ **Not 24 Varulager**

	2013	2012
Biobränslen	120	89
Fossila bränslen	265	322
Material och reservdelar	52	42
Summa	437	453

Varor i lager som redovisats som en kostnad under år 2013 uppgår till MSEK 972 (917). Inga nedskrivningar eller återföring av nedskrivningar har gjorts under året.

■ **Not 25 Immateriella omsättningstillgångar**

Tillgångarna avser utsläppsrätter samt certifikat. Se koncernens Not 3, Redovisningsprinciper.

	2013			2012		
	Utsläppsrätter	Certifikat	Summa	Utsläppsrätter	Certifikat	Summa
Ingående balans	20	229	249	30	304	334
Inköp	-	481	481	47	1 369	1 416
Erhållna utan vederlag	-	88	88	-	151	151
Sålda	-	-132	-132	-23	-980	-1 003
Inlösta	-20	-580	-600	-34	-615	-649
Utgående balans	-	86	86	20	229	249

■ **Not 26 Kortfristiga fordringar**

	2013	2012
Lämnade förskott	9	10
Kundfordringar	1 758	2 168
Fordringar hos dotterföretag	14 775	20 287
Övriga fordringar	845	1 556
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 063	5 139
Summa	20 450	29 160

Forts. Not 26 Kortfristiga fordringar

Åldersanalys för Kortfristiga fordringar
Kredittden uppgår normalt till 30 dagar.

	2013			2012		
	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto	Fordringar brutto	Nedskrivna fordringar	Fordringar netto
Kundfordringar						
Ej förfallna	1 370	–	1 370	1 989	–	1 989
Förfallna 1–30 dagar	368	–	368	129	–	129
Förfallna 31–90 dagar	8	–	8	10	–	10
Förfallna >90 dagar	37	25	12	40	–	40
Summa	1 783	25	1 758	2 168	–	2 168
Fordringar hos dotterföretag						
Ej förfallna	14 775	–	14 775	20 287	–	20 287
Summa	14 775	–	14 775	20 287	–	20 287
Övriga fordringar						
Ej förfallna	845	–	845	1 556	–	1 556
Summa	845	–	845	1 556	–	1 556

■ Not 27 Kortfristiga placeringar

	2013	2012
Räntebärande placeringar ¹	6 175	23 277
Margin calls, finansverksamheten	1 522	1 258
Summa	7 697	24 535

1) Minskningen 2013 beror främst på lösen av externa lån samt att 2012 års höga värde var en följd av placeringar av likvida medel inkomna i samband med avyttring av den finska och polska verksamheten.

■ Not 28 Kassa, bank och liknande tillgångar

	2013	2012
Kassa och bank	9 143	12 615
Likvida placeringar	–	43
Summa	9 143	12 658

■ Not 29 Avsättningar

	2013	2012
Avsatt till pensioner	3 568	2 500
Personalrelaterade avsättningar för annat än pensioner	559	58
Miljörelaterade avsättningar	114	114
Övriga avsättningar	–	160
Summa	4 241	2 832
Pensionsåtaganden ^{1,2}	3 568	3 545
Avgår: Förvaltningstillgångar, bokfört värde	–	-1 045
Summa avsättningar vid årets slut	3 568	2 500

1) Därav av PRI registrerade uppgifter 3 024 2 622
2) Därav kreditförsäkrat via FPG/PRI 3 565 3 161

Moderbolagets pensionsåtagande omfattas i sin helhet av Tryggandelagen.

	2013	2012
Verkligt värde på förvaltningstillgångar vid årets början	1 364	3 606
Avkastning på förvaltningstillgångar	38	247
Gottgörelse från Vattenfalls pensionsstiftelsen	-836	-300
Ändring av trygghandlet av pensionsåtagandet	-1 084	-2 500
Övertagen del av dotterföretags pensionskulder	518	311
Verkligt värde på förvaltningstillgångar vid årets slut¹	–	1 364

Förvaltningstillgångar bestod per 31 december 2012 huvudsakligen av räntebärande instrument med kort återstående löptid.

1) Se vidare under rubriken Kort sammanfattning av 2013 på sidan 105.

■ **Not 30** Andra Räntebärande skulder samt tillhörande finansiella derivat

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Obligationslån ¹	19 585	29 235	40 786	45 313	60 371	74 548	15 153	21 690	75 524	96 238
Företagscertifikat	-	-	-	-	-	-	4 464	-	4 464	-
Skulder till kreditinstitut	1 073	1 002	28	137	1 101	1 139	496	107	1 597	1 246
Skuld avseende förvärv av N.V. Nuon Energy ²	21 690	21 327	-	-	21 690	21 327	-	12 562	21 690	33 889
Skulder till dotterföretag	235	272	477	430	712	702	30 307	30 871	31 019	31 573
Övriga skulder (margin calls inom finansverksamheten)	-	-	-	-	-	-	2 176	7 180	2 176	7 180
Summa räntebärande skulder exkl Hybridkapital	42 583	51 836	41 291	45 880	83 874	97 716	52 596	72 410	136 470	170 126
Hybridkapital ³	8 835	8 543	-	-	8 835	8 543	-	-	8 835	8 543
Summa räntebärande skulder	51 418	60 379	41 291	45 880	92 709	106 259	52 596	72 410	145 305	178 669

Odiskonterade framtida kassaflöden inklusive räntebetalningar och derivat för ovanstående skulder exklusive skulder till dotterföretag uppgår till⁴:

	Långfristig del med förfall 1-5 år		Långfristig del med förfall >5 år		Summa långfristig del		Kortfristig del		Summa	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Räntebärande skulder	67 616	67 081	71 775	67 162	139 391	134 243	28 389	41 852	167 780	176 095
Derivat (swappar)	-2 592	-3 914	-7 928	-8 821	-10 520	-12 735	-1 383	-1 859	-11 903	-14 594
Leverantörsskulder och finansiella andra skulder	3 800	3 378	-	-	3 800	3 378	6 453	29 380	10 253	32 758
Summa	68 824	66 545	63 847	58 341	132 671	124 886	33 459	69 373	166 130	194 259

1) Varav den största delen i intervallet 1-5 år förfaller om 3 år.

2) Skulden avseende förvärv av resterande 21% av aktierna i N.V. Nuon Energy skall enligt avtal regleras i juli 2015.

3) Se koncernens Not 40.

4) Rörliga ränteflöden med framtida räntesättningsdagar har beräknats med marknadsränteläge vid årsskiftet.

Samtliga kassaflöden i utländsk valuta är omräknade till SEK med vid årsbokslutet gällande balansdagskurs.

■ **Not 31** Andra ej räntebärande skulder (långfristiga)

	2013	2012
Skulder till dotterföretag ¹	33 032	6 477
Övriga skulder	64	64
Summa	33 096	6 541

Skulder till dotterföretag avser i huvudsak skulder avseende koncernbidrag samt en långfristig skuld till Forsmarks Kraftgrupp AB för kraftavgifter. För denna senare skuld ska enligt överenskommelse mellan delägarna ränta inte utgå på skuldbeloppet. Av övriga skulder förfaller 35 MSEK (30) till betalning efter mer än fem år.

1) Förändringen består till större delen av skulder avseende koncernbidrag som omklassificerats från kortfristiga skulder.

■ **Not 32** Andra ej räntebärande skulder (kortfristiga)

	2013	2012
Leverantörsskulder	407	626
Skulder till dotterföretag ¹	1 879	24 252
Övriga skulder	615	840
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 552	3 662
Summa	6 453	29 380

Specifikation av upplupna kostnader och förutbetalda intäkter:

	2013	2012
Upplupna personalrelaterade kostnader	280	278
Upplupna räntor	2 311	2 288
Upplupna kostnader, övrigt	323	347
Förutbetalda intäkter och upplupna kostnader, el	629	738
Förutbetalda intäkter, övrigt	9	11
Summa	3 552	3 662

1) Förändringen består till större delen av skulder avseende koncernbidrag som omklassificerats till långfristiga skulder.

■ Not 33 Finansiella instrument: Redovisat värde och verkligt värde

Kategorierna för tillgångar och skulder enligt nedan följer de kategorier av finansiella instrument som beskrivs i koncernens Not 47, Finansiella instrument per kategori och tillhörande resultat effekter. Moderbolaget redovisar dock samtliga finansiella instrument till anskaffningsvärde enligt Årsredovisningslagen, det vill säga kategorierna avgör inte hur instrumenten värderas eller redovisas. För upplysningar om hur verkligt värde har beräknats se koncernens Not 3, Redovisningsprinciper. Kolumnen verkligt värde är endast redovisad som en upplysning

	2013		2012	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivat tillgångar ¹	–	10 032	–	20 332
Kortfristiga placeringar	7 697	7 702	24 535	24 539
Likvida placeringar	–	–	43	43
Summa	7 697	17 734	24 578	44 914
Lånefordringar och kundfordringar				
Andra långfristiga fordringar	92 276	92 276	79 859	79 859
Kundfordringar och andra fordringar	20 441	20 441	29 150	29 150
Förskott till leverantör	9	9	10	10
Kassa och bank	9 143	9 143	12 615	12 615
Summa	121 869	121 869	121 634	121 634
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Andra aktier och andelar redovisat till anskaffningsvärde	2 434	2 434	3 036	2 756
Summa	2 434	2 434	3 036	2 756
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivatskulder ¹	–	7 947	–	12 545
Summa	–	7 947	–	12 545
Andra finansiella skulder				
Hybridkapital	8 835	9 238	8 543	9 606
Andra långfristiga räntebärande skulder	83 874	87 594	97 716	96 993
Andra långfristiga ej räntebärande skulder	33 096	33 096	6 541	6 541
Kortfristiga räntebärande skulder	52 596	50 938	72 410	67 879
Leverantörsskulder och andra skulder	6 453	6 453	29 380	29 380
Summa	184 854	187 319	214 590	210 399

För tillgångar och skulder med en återstående löptid understigande tre månader (exempelvis Likvida placeringar, Kundfordringar och andra fordringar och Leverantörsskulder och andra skulder) har verkligt värde ansetts vara lika med redovisat värde.

1) Redovisat värde av derivat ingår i hänförliga poster, det vill säga i de säkrade posterna alternativt i interimposterna, med ett nettovärde om 2 116 MSEK (4 528).

■ Not 34 Säkerheter

	2013	2012
På bank spärrade medel som säkerhet för handel på den nordiska elbörsen	328	58
Aktier pantsatta till PRI Pensionsgaranti, såsom säkerhet för kreditförsäkring avseende pensionslöften inom Vattenfalls svenska verksamhet	6	6
Spärrade medel som säkerhet för garantier utställda av bank	66	38
Summa	400	102

För att fullgöra de krav på säkerheter som finns i derivatmarknaden har Vattenfall inom finansverksamheten ställt säkerheter till sina affärsmotparter för derivatpositionens negativa marknadsvärden. Per 31 december 2013 utgör denna säkerhet 1 522 MSEK (1 258). Affärsmotparterna är skyldiga att återställa dessa säkerheter till Vattenfall i de fall det negativa marknadsvärdet minskar. Beloppet är redovisat som tillgång i balansräkningen under Kortfristiga placeringar. Se även moderbolagets Not 27. På liknande sätt har Vattenfalls affärsmotparter inom finansverksamheten ställt säkerheter till Vattenfall. Mottagna säkerheter för energihandel uppgick per 31 december 2013 till 0 MSEK (10) och för finansverksamheten till 2 176 MSEK (7 170). Beloppet är redovisat som skuld i balansräkningen under Räntebärande skulder (kortfristiga). Se även moderbolagets Not 30.

Vattenfall AB har till försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti ställt aktier i Vattenfall Elddistribution AB som säkerhet för de kreditförsäkringar som krävs för att trygga pensionerna.

■ Not 35 Eventualförpliktelser (ansvarsförbindelser)

	2013	2012
Borgensåtagande avseende:		
Kreditfaciliteter för dotterföretag	–	7 725
Kärnavfallsfonden i Sverige	12 025	12 025
Kontraktsgarantier ställda på uppdrag av dotterföretag	12 454	8 943
Garantier ställda som säkerheter för dotterföretagen inom Vattenfall Energy Tradings energihandel	6 337	5 472
Övriga eventualförpliktelser	12 620	7 622
Summa	43 436	41 787

Av moderbolaget tecknade eventualförpliktelser, som avser dotterföretag, uppgick till 43 436 MSEK (41 787) vilka är inkluderade i de redovisade eventualförpliktelserna.

Under 2013 har kreditfaciliteten om 7 725 MSEK för dotterföretaget N.V Nuon Energy återkallats.

Vattenfall AB tillsammans med dotterföretaget Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) och dess övriga delägare tecknade 2009 ett långsiktigt samarbetsavtal med Östhammars och Oskarshammns kommuner. Avtalet omfattar perioden 2010 till omkring 2025 och reglerar utvecklingsinsatser i anslutning till genomförandet av det svenska kärnavfallsprogrammet. Parterna skall genom utvecklingsinsatser t.ex. inom utbildning, företagande och infrastruktur över tid generera mervärden motsvarande 1 500 MSEK till 2 000 MSEK. Parterna skall utifrån ägarandel finansiera utvecklingsinsatserna. För Vattenfallkoncernen uppgår ägarandelen till 56%. Insatsernas genomförande fördelar sig över två perioder: perioden innan alla erforderliga tillstånd erhållits (Period 1) och perioden under uppförande och drift av anläggningarna (Period 2). Vattenfall har för sin andel av Period 1 under 2013 redovisat 91 MSEK (121) som en avsättning.

Vattenfall AB har som säkerhet för dotterföretaget Vattenfall Energy Trading GmbH:s energihandel utställt garantier till ett totalt värde av 22 409 MSEK

(21 098). Per 31 december 2013 var dessa garantier ianspråkta med 6 337 MSEK (5 472) vilket är inkluderat i de redovisade eventualförpliktelserna.

Atomansvaret i Sverige är strikt samt begränsat till 300 miljoner SDR (Special Drawing Rights) (kurs 10,0229), motsvarande cirka 3 007 MSEK (3 004), vilket betyder att de bolag som är ägare till kärnkraftverk endast är ansvarig för skada på omgivningen upp till detta belopp.

Kärnkraftföretagen ska enligt lag (2006:647) om finansiella åtgärder för hantering av restprodukter från kärnteknisk verksamhet ställa säkerheter till staten (Kärnavfallsfonden) för att garantera att tillräckliga medel finns för betalningen av de framtida kostnaderna för avfallshanteringen. Säkerheterna har formen av borgensförbindelser utställda av ägarna till kärnkraftföretagen. Regeringen har i beslut den 22 december 2011 fastställt de nya säkerhetsbelopp som skall gälla för åren 2012–2014. Vattenfall AB har som säkerhet för dotterföretagen Forsmarks Kraftgrupp AB och Ringhals AB utställt garantier till ett sammanlagt värde av 12 025 MSEK (12 025) Beloppen är inkluderade i de redovisade eventualförpliktelserna.

Två typer av garantier har ställts ut. Den ena garantin, Finansieringssäkerheten, avser att täcka det beslutade avgiftsbehovet för de avgifter som ännu inte betalats in inom den så kallade intjänandetiden (25 års drift) och uppgår till 6 821 MSEK. Den andra garantin, Kompletteringssäkerheten, avser framtida kostnadsökningar som beror på oplanerade händelser och uppgår till 5 204 MSEK. Båda beloppen är erhållna ur en sannolikhetsbaserad riskanalys där det förra beloppet är satt så att det tillsammans med idag fonderade medel med 50% sannolikhet (medianvärdet) ska ge full kostnadstäckning. Det senare beloppet utgör i princip det tillägg som erfordras för att motsvarande sannolikhet ska uppgå till 90%.

■ Not 36 Åtaganden enligt konsortialavtal

Se koncernens Not 52

■ Not 37 Medelantal anställda och personalkostnader

	2013			2012		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Medelantal anställda						
Sverige	1 004	497	1 501	883	466	1 349

	2013	2012
Personalkostnader		
Löner och andra ersättningar	1 067	987
Sociala kostnader	549	779
(varav pensionskostnader) ¹	(283)	(285)
Summa	1 616	1 766

1) Av pensionskostnader avser 11 MSEK (7) ledande befattningshavare, det vill säga nuvarande och tidigare verkställande direktörer och vice verkställande direktörer. Bolagets utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 0 MSEK (3).

Ingen av styrelsens ledamöter erhåller pensionsförmån med anledning av styrelseuppdraget.

	2013			2012		
	Ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda	Summa	Ledande befattningshavare ¹	Övriga anställda	Summa
Löner och andra ersättningar						
Sverige	44	1 023	1 067	22	965	987

1) Med ledande befattningshavare avses styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt verkställande direktörer och vice verkställande direktörer. Dessutom ingår tidigare styrelseledamöter och styrelsesuppleanter samt tidigare verkställande direktörer och vice verkställande direktörer samt övriga ledande befattningshavare som ingår i koncernledningen.

I summa löner och andra ersättningar till styrelseledamöter och verkställande direktörer ingår tantiem med 0 MSEK (0). För förmåner till ledande befattningshavare inom Vattenfall AB. Se koncernens Not 53.

■ Not 38 Könsfördelning bland ledande befattningshavare

	Kvinnor, %		Män, %	
	2013	2012	2013	2012
Könsfördelning bland styrelseledamöter	40	29	60	71
Könsfördelning bland övriga ledande befattningshavare	22	22	78	78

■ Not 39 Upplysningar om närstående

Se koncernens Not 55.

■ Not 40 Specifikation till kassaflödesanalysen

Övrigt, inkl ej kassaflödespåverkande poster

	2013	2012
Orealiserade kursvinster/förluster	-456	-1 465
Förändringar i räntefordringar	550	-475
Förändringar i ränteskulder	608	1 329
Koncernbidrag	2 130	2 850
Förändringar i avsättningar	-530	141
Förändringar i bokslutsdispositioner	1 939	4 830
Övrigt	541	398
Summa	4 781	7 608

■ Not 41 Händelser efter balansdagen

Se koncernens Not 56.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Vattenfall AB, org.nr 556036-2138

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Vattenfall AB för år 2013 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 38–45. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i detta dokument på sidorna 5, 8–9, 32–34, 38–45, 49–120.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden enligt International Financial

Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 38–45. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Vattenfall AB för år 2013.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen samt att bolagsstyrningsrapporten på sidorna 38–45 är upprättad i enlighet med "Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande".

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Därutöver har vi läst bolagsstyrningsrapporten och baserat på denna läsning och vår kunskap om bolaget och koncernen anser vi att vi har tillräcklig grund för våra uttalanden. Detta innebär att vår genomgång av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats, och dess, enligt ägarpolicy, obligatoriska information är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Stockholm den 17 mars 2014

Ernst & Young AB
Hamish Mabon
Auktoriserad revisor

Kombinerad bestyrkanderapport

Revisors rapport över översiktlig granskning av Vattenfall AB:s hållbarhetsredovisning

Till läsarna av Vattenfall AB:s hållbarhetsredovisning

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Vattenfall AB att översiktligt granska Vattenfall AB:s hållbarhetsredovisning för år 2013. Vattenfall AB har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning till de områden som hänvisas till i GRI index på sidorna 131–135 i Vattenfalls integrerade års- och hållbarhetsredovisning.

Styrelsens och företagsledningens ansvar för hållbarhetsredovisningen

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för det löpande arbetet inom miljö, arbetsmiljö, kvalitet, socialt ansvar och hållbar utveckling samt för att upprätta och presentera hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidan 131 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines G4 (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av Vattenfall AB:s egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är

ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASBs standarder för revision och kvalitetskontroll och god revisionsämbets i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

De kriterier som vår granskning baseras på är de delar av Sustainability Reporting Guidelines G4, utgiven av The Global Reporting Initiative (GRI), som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt de redovisnings- och beräkningsprinciper som företaget särskilt tagit fram och angivit. Dessa framgår av sidorna 131–135. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger mig oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan angivna kriterierna.

Stockholm den 17 mars 2014

Ernst & Young AB

Hamish Mabon
Auktoriserad revisor

Håkan Ulrichs
Partner, Climate Change & Sustainability Services

Kvartalsöversikt

Belopp i MSEK	2012 ¹				2013			
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4
Resultaträkningsposter								
Nettoomsättning	48 994	36 703	33 679	47 937	49 659	37 266	36 997	47 762
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)	23 780	9 684	10 521	10 286	15 752	8 662	9 534	9 371 ²
Rörelseresultat (EBIT)	18 910	4 729	-2 778	5 097	10 806	-25 916	4 818	3 839
Underliggande rörelseresultat	11 629	4 772	4 474	6 655	11 625	5 325	3 999	6 951
Finansiella intäkter	837	173	872	754	136	142	362	556
Finansiella kostnader	-3 282	-3 368	-1 699	-2 127	-2 542	-2 726	-2 050	-2 636
Resultat före skatter	16 465	1 534	-3 605	3 724	8 400	-28 500	3 130	1 759
Periodens resultat	13 828	852	-3 975	6 342	6 195	-23 259	1 538	1 983
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	13 696	874	-4 216	6 405	6 241	-23 707	1 570	2 228
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande	132	-22	241	-63	-46	448	-32	-245
Kassaflödesposter								
Internt tillförda medel (FFO)	12 717	3 947	6 172	11 583	12 598	5 999	6 743	6 548
Fritt kassaflöde	2 041	4 543	7 928	-1 893	2 745	8 362	10 220	2 244
Balansräkningsposter								
Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	45 710	42 314	46 966	46 495	38 976	35 076	29 590	27 254
Eget kapital	150 711	147 752	139 840	149 372	152 527	127 691	122 796	130 718
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	143 719	140 394	132 039	140 764	143 625	117 858	114 152	120 370
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande	6 992	7 358	7 801	8 608	8 902	9 833	8 644	10 348
Räntebärande skulder	166 545	165 739	161 297	160 261	147 559	147 747	136 789	134 295
Nettoskuld	120 597	123 207	114 143	111 907	107 379	112 369	106 923	106 912
Justerad nettoskuld	155 389	156 498	144 387	154 335	152 106	162 507	157 996	162 597
Avsättningar	96 132	94 546	92 500	103 832	103 549	106 959	106 816	110 188
Icke räntebärande skulder	113 115	105 596	105 899	114 899	110 551	105 988	102 603	111 225
Genomsnittligt sysselsatt kapital	320 109	319 421	304 747	313 124	314 171	303 390	290 561	303 000 ²
Balansomslutning	526 503	513 633	499 536	528 364	514 186	488 385	469 004	486 426
Nyckeltalen presenteras i procent (%) eller gånger (ggr)								
Rörelsemarginal, %	38,6	12,9	-8,2	10,6	21,8	-69,5	13,0	8,0
Rörelsemarginal, % ³	23,7	13,0	13,3	13,9	23,4	14,3	10,8	14,6
Nettomarginal, %	33,6	4,2	-10,7	7,8	16,9	-76,5	8,5	3,7
Nettomarginal, % ³	20,4	5,2	10,7	11,0	19,1	7,9	6,2	10,2
Avkastning på eget kapital, % ⁴	13,4	15,8	11,8	12,3	6,8	-11,7	-7,6	-11,4
Avkastning på sysselsatt kapital, % ⁴	9,5	12,0	10,2	8,3	5,7	-4,2	-1,8	-2,1
Avkastning på sysselsatt kapital, % ^{3,4}	9,4	9,2	9,3	8,8	8,8	9,3	9,5	9,2
Räntetäckningsgrad, ggr ⁴	3,2	3,6	3,7	3,7	2,8	-2,0	-0,7	-0,8
Räntetäckningsgrad, ggr ^{3,4}	3,1	2,8	3,4	3,9	4,2	4,7	4,2	4,1
Kassaflödesräntetäckningsgrad, ggr ⁴	4,8	4,3	4,7	5,7	6,0	6,9	6,5	5,5
Kassaflödesräntetäckningsgrad, netto, ggr ⁴	5,7	4,9	5,7	6,6	7,1	7,7	6,9	6,1
Kassaflödesräntetäckningsgrad efter ersättningsinvesteringar, ggr ⁴	2,6	2,1	2,5	3,0	3,3	4,4	4,5	5,0
Internt tillförda medel (FFO)/räntebärande skulder, % ⁴	23,3	22,1	20,4	21,5	23,2	24,6	27,0	23,7
Internt tillförda medel (FFO)/nettoskuld, % ⁴	32,2	29,7	28,9	30,8	31,9	32,4	34,5	29,8
Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld, % ⁴	25,0	23,4	22,8	22,3	22,6	22,4	23,4	19,6
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr	13,0	4,2	20,0	6,8	12,0	4,2	7,2	6,1
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr ³	9,0	4,2	33,8	7,8	12,6	19,2	6,6	8,1
Soliditet, %	28,6	28,8	28,0	28,3	29,7	26,1	26,2	26,9
Skuldsättningsgrad, %	110,5	112,2	115,3	107,3	96,7	115,7	111,4	102,7
Skuldsättningsgrad, netto, %	80,0	83,4	81,6	74,9	70,4	88,0	87,1	81,8
Räntebärande skulder/räntebärande skulder plus eget kapital, %	52,5	52,9	53,6	51,8	49,2	53,6	52,7	50,7
Nettoskuld/nettoskuld plus eget kapital, %	44,5	45,5	44,9	42,8	41,3	46,8	46,5	45,0
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA), ggr	2,0	2,1	1,9	2,1	2,3	2,5	2,4	2,5
Justerad nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA), ggr	2,5	2,7	2,4	2,8	3,3	3,6	3,6	3,8
Övriga uppgifter								
Investeringar	5 772	6 200	7 611	9 998	5 300	6 566	6 486	9 409
Elproduktion, TWh	48,4	41,1	39,7	49,7	52,2	41,8	40,0	47,7
Antal anställda	33 104	33 104	33 071	32 794	32 722	32 467	32 077	31 819

1) Vissa värden för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information i Vattenfalls Årsredovisning 2012.

Se koncernens Not 2, Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.

2) Beloppet har justerats jämfört med det belopp som presenterats i Vattenfalls Bokslutskommuniké 2013.

3) Baserat på Underliggande rörelseresultat, det vill säga Rörelseresultatet exkl. jämförelsestörande poster.

4) Rullande 12-månadersvärden.

Kommentar

Resultatet för Vattenfall varierar kraftigt under året. Den största delen av årsresultatet upparbetas normalt under det första och fjärde kvartalet när efterfrågan på el och värme är som störst.

Tioårsöversikt

Belopp i MSEK	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013
Resultaträkningsposter										
Nettoomsättning	111 016	123 794	135 802	143 639	164 549	205 407	213 572	181 040	167 313	171 684
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)	33 161	43 175	43 938	45 821	45 960	51 777	60 706	54 538	54 271	43 319 ²
Rörelseresultat (EBIT)	17 887	28 363	27 821	28 583	29 895	27 938	29 853	23 209	25 958	-6 453
Underliggande rörelseresultat	20 102	25 377	27 448	28 497	30 220	31 294	36 838	30 793	27 530	27 900
Finansiella intäkter	2 969	3 810	3 839	2 276	3 412	2 814	2 514	3 843	2 636	1 196
Finansiella kostnader	-6 297	-6 013	-6 135	-6 926	-9 809	-13 018	-10 944	-12 754	-10 476	-9 954
Resultat före skatter	14 559	26 160	25 525	23 933	23 498	17 734	21 423	14 298	18 118	-15 211
Årets resultat	9 604	20 518	19 858	20 686	17 763	13 448	13 185	10 416	17 047	-13 543
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	8 944	19 235	18 729	19 769	17 095	12 896	12 997	11 083	16 759	-13 668
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande	660	1 283	1 129	917	668	552	188	-667	288	125
Kassaflödesposter										
Internt tillförda medel (FFO)	24 302	31 386	35 673	34 049	30 735	36 700	40 108	38 256	34 419	31 888
Fritt kassaflöde	15 684	14 341	23 178	19 650	18 963	27 566	23 846	17 637	12 619	23 571
Balansräkningsposter										
Kassa, bank och liknande tillgångar samt kortfristiga placeringar	13 616	14 074	22 168	22 659	40 236	56 940	43 873	28 685	46 495	27 254
Eget kapital	85 551	90 909	107 674	124 132	140 886	142 404	133 621	138 931	149 372	130 718
- varav hänförbart till ägare till moderbolaget	75 437	80 565	96 589	111 709	129 861	135 620	126 704	131 988	140 764	120 370
- varav hänförbart till innehav utan bestämmande inflytande	10 114	10 344	11 085	12 423	11 025	6 784	6 917	6 943	8 608	10 348
Räntebärande skulder	73 013	78 663	71 575	67 189	107 347	213 494	188 277	170 350	160 261	134 295
Nettoskuld	55 411	64 343	49 407	43 740	66 000	154 987	144 109	141 089	111 907	106 912
Justerad nettoskuld	-	-	-	-	-	-	-	-176 031	154 335	162 597
Avsättningar	61 941	65 123	66 094	73 985	89 799	91 100	87 822	91 719	103 832	110 188
Icke räntebärande skulder	64 700	90 373	77 823	72 930	107 795	155 129	131 712	123 558	114 899	111 225
Genomsnittligt sysselsatt kapital	-	-	-	-	-	-	-	317 799	313 124	303 000 ²
Balansomslutning	285 205	325 068	323 166	338 236	445 827	602 127	541 432	524 558	528 364	486 426
Nyckeltalen presenteras i procent (%) eller gånger (ggr)										
Rörelsemarginal, %	16,1	22,9	20,5	19,9	18,2	13,6	14,0	12,8	15,5	-3,8
Rörelsemarginal, % ³	18,1	20,5	20,2	19,8	18,4	15,2	17,2	17,0	16,5	16,3
Nettomarginal, %	13,1	21,1	18,8	16,7	14,3	8,6	10,0	7,9	10,8	-8,9
Nettomarginal, % ³	15,1	18,7	18,5	16,6	14,5	10,2	13,3	12,9	12,4	11,4
Avkastning på eget kapital, %	12,2	23,2	19,1	17,6	13,6	9,5	10,0	8,6	12,3	-11,4
Avkastning på sysselsatt kapital, %	-	-	-	-	-	-	-	7,3	8,3	-2,1
Avkastning på sysselsatt kapital, % ³	-	-	-	-	-	-	-	9,7	8,8	9,2
Räntetäckningsgrad, ggr	4,4	7,6	7,2	6,7	4,5	3,1	4,1	2,6	3,7	-0,8
Räntetäckningsgrad, ggr ³	5,0	6,9	7,1	6,7	4,6	3,4	5,0	3,3	3,9	4,1
Kassaflödesräntetäckningsgrad, ggr	6,6	8,9	9,7	8,6	5,4	4,8	6,2	4,9	5,7	5,5
Kassaflödesräntetäckningsgrad, netto, ggr	8,9	15,1	15,9	12,2	7,1	5,6	7,5	5,8	6,6	6,1
Kassaflödesräntetäckningsgrad efter ersättningsinvesteringar, ggr	5,5	5,5	7,9	6,4	4,1	4,3	4,6	3,0	3,0	5,0
Internt tillförda medel (FFO)/räntebärande skulder, %	30,0	39,9	49,8	50,7	28,6	17,2	21,3	22,5	21,5	23,7
Internt tillförda medel (FFO)/nettoskuld, %	43,9	48,8	72,2	77,8	46,6	23,7	27,8	27,1	30,8	29,8
Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld, %	-	-	-	-	-	17,9	23,1	21,7	22,3	19,6
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr	10,8	19,3	18,4	15,1	9,1	6,5	9,8	6,9	8,8	6,9
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr ³	11,5	18,0	18,2	15,0	9,2	6,9	11,0	7,9	9,0	12,4
Soliditet, %	30,0	28,0	33,3	36,7	31,6	23,7	24,7	26,5	28,3	26,9
Skuldsättningsgrad, %	85,3	86,5	66,5	54,1	76,2	149,9	140,9	122,6	107,3	102,7
Skuldsättningsgrad, netto, %	64,8	70,8	45,9	35,2	46,8	108,8	107,8	101,6	74,9	81,8
Räntebärande skulder/räntebärande skulder plus eget kapital, %	46,0	46,4	39,9	35,1	43,2	60,0	58,5	55,1	51,8	50,7
Nettoskuld/nettoskuld plus eget kapital, %	39,3	41,4	31,5	26,1	31,9	52,1	51,9	50,4	42,8	45,0
Nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA), ggr	1,7	1,5	1,1	1,0	1,4	3,0	2,4	2,6	2,1	2,5
Justerad nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA), ggr	-	-	-	-	-	4,0	2,9	3,2	2,8	3,8
Övriga uppgifter										
Utdelning till ägare till moderbolaget	5 600	5 800	7 500	8 000	6 900	5 240	6 500	4 433	6 774	- ⁴
Investeringar	12 731	24 497	17 220	18 964	42 296	102 989	41 794	35 750	29 581	27 761
Elproduktion, TWh	167,1	169,1	165,4	167,6	162,1	158,9	172,4	166,7	178,9	181,7
Antal anställda	33 017	32 231	32 308	32 396	32 801	36 593	38 459	37 679	33 059	31 819

1) Vissa värden för 2012 har omräknats jämfört med tidigare publicerad information i Vattenfalls Årsredovisning 2012.

Se koncernens Not 2, Viktiga förändringar i de finansiella rapporterna jämfört med föregående år.

2) Beloppet har justerats jämfört med det belopp som presenterats i Vattenfalls Bokslutskommuniké 2013.

3) Baserat på Underliggande rörelseresultat, det vill säga Rörelseresultatet exkl. jämförelsestörande poster.

4) Föreslagen utdelning.

Definitioner och beräkningar av nyckeltal

Värden avser koncernen 2013. Belopp i MSEK där inte annat anges.

EBIT	= Earnings Before Interest and Tax (Rörelseresultat).
EBITDA	= Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation. (Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar).
Jämförelsestörande poster	= Realisationsvinster respektive realisationsförluster i aktier och andra anläggningstillgångar, nedskrivningar och återförda nedskrivningar av anläggningstillgångar samt andra poster av engångskaraktär. Dessutom ingår här inom tradingverksamheten realiserade marknadsvärderingar av energiderivat som enligt IAS 39 inte kan säkringsredovisas samt realiserade marknadsvärdeförändringar av varulager.
Underliggande rörelseresultat	= Rörelseresultatet (EBIT) exklusive jämförelsestörande poster.
FFO	= Funds From Operations (Internt tillförda medel).
Fritt kassaflöde	= Kassaflöde från den löpande verksamheten minus ersättningsinvesteringar.
Hybridkapital	= Finansieringsinstrument med evig löptid efterställda Vattenfalls övriga låneinstrument. Redovisas som räntebärande långfristig skuld.
Sysselsatt kapital	= Balansomslutning minus finansiella tillgångar och icke räntebärande skulder.
Nettoskuld	= Räntebärande skulder minus lån till ägare med innehav utan bestämmande inflytande i koncernföretag, kassa, bank och liknande tillgångar, kortfristiga placeringar.
Justerad nettoskuld	= Se beräkning sidan 60.

Nyckeltalen presenteras i procent (%) eller gånger (ggr).

Nyckeltal beräknade på helårsvärden 2013:

Rörelsemarginal, %	= $100 \times \frac{\text{Rörelseresultat (EBIT)}}{\text{Nettoomsättning}}$	$\frac{-6\,453}{171\,684} = -3,8$
Rörelsemarginal exkl jämförelsestörande poster, %	= $100 \times \frac{\text{Underliggande rörelseresultat}}{\text{Nettoomsättning}}$	$\frac{27\,900}{171\,684} = 16,3$
Nettomarginal, %	= $100 \times \frac{\text{Resultat före skatter}}{\text{Nettoomsättning}}$	$\frac{-15\,211}{171\,684} = -8,9$
Nettomarginal exkl jämförelsestörande poster, %	= $100 \times \frac{\text{Resultat före skatter exkl jämförelsestörande poster}}{\text{Nettoomsättning}}$	$\frac{19\,611}{171\,684} = 11,4$
Avkastning på eget kapital, %	= $100 \times \frac{\text{Periodens resultat hänförbart till ägare till moderbolaget}}{\text{Medelvärde av periodens eget kapital hänförbart till ägare till moderbolaget exkl Reserv för kassaflödessäkring}}$	$\frac{-13\,668}{120\,005} = -11,4$
Avkastning på sysselsatt kapital, %	= $100 \times \frac{\text{Rörelseresultat (EBIT)}}{\text{Genomsnittligt sysselsatt kapital}}$	$\frac{-6\,453}{303\,000} = -2,1$
Avkastning på sysselsatt kapital exkl jämförelsestörande poster, %	= $100 \times \frac{\text{Underliggande rörelseresultat}}{\text{Genomsnittligt sysselsatt kapital}}$	$\frac{27\,900}{303\,000} = 9,2$
Räntetäckningsgrad, ggr	= $\frac{\text{Rörelseresultat (EBIT) + finansiella intäkter exkl diskonteringseffekter hänförbare till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden}}{\text{Finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbare till avsättningar}}$	$\frac{-5\,620}{7\,072} = -0,8$
Räntetäckningsgrad exkl jämförelsestörande poster, ggr	= $\frac{\text{Underliggande rörelseresultat + finansiella intäkter exkl diskonterings-effekter hänförbare till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden}}{\text{Finansiella kostnader exkl diskonteringseffekter hänförbare till avsättningar}}$	$\frac{28\,733}{7\,072} = 4,1$

Forts. Definitioner och beräkningar av nyckeltal

Kassaflödesrätetäckningsgrad, ggr	=	$\frac{\text{Internt tillförda medel (FFO) + finansiella kostnader exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar}}{\text{Finansiella kostnader exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar}}$	$\frac{38\,960}{7\,072} = 5,5$
Kassaflödesrätetäckningsgrad, netto, ggr	=	$\frac{\text{Internt tillförda medel (FFO) + finansiella poster exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden}}{\text{Finansiella poster exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden}}$	$\frac{38\,127}{6\,239} = 6,1$
Kassaflödesrätetäckningsgrad efter ersättningsinvesteringar, ggr	=	$\frac{\text{Kassaflöde från den löpande verksamheten minus ersättningsinvesteringar finansiella kostnader exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar och räntedel i pensionskostnad}}{\text{Finansiella kostnader exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar och räntedel i pensionskostnad}}$	$\frac{29\,473}{5\,902} = 5,0$
Internt tillförda medel (FFO)/räntebärande skulder, %	= 100 x	$\frac{\text{Internt tillförda medel (FFO)}}{\text{Räntebärande skulder}}$	$\frac{31\,888}{134\,295} = 23,7$
Internt tillförda medel (FFO)/nettoskuld, %	= 100 x	$\frac{\text{Internt tillförda medel (FFO)}}{\text{Nettoskuld}}$	$\frac{31\,888}{106\,912} = 29,8$
Internt tillförda medel (FFO)/justerad nettoskuld, %	= 100 x	$\frac{\text{Internt tillförda medel (FFO)}}{\text{Justerad nettoskuld}}$	$\frac{31\,888}{162\,597} = 19,6$
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)/finansnetto, ggr	=	$\frac{\text{Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)}}{\text{Finansiella poster exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden}}$	$\frac{43\,319}{6\,239} = 6,9$
Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA) exkl jämförelsestörande poster/finansnetto, ggr	=	$\frac{\text{Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA) exkl jämförelsestörande poster}}{\text{Finansiella poster exkl diskonterings-effekter hänförliga till avsättningar och avkastning från Kärnavfallsfonden}}$	$\frac{77\,672}{6\,239} = 12,4$
Nyckeltal beräknade på balansräkningen per 31 december 2013:			
Soliditet, %	= 100 x	$\frac{\text{Eget kapital}}{\text{Balansomslutning}}$	$\frac{130\,718}{486\,426} = 26,9$
Skuldsättningsgrad, %	= 100 x	$\frac{\text{Räntebärande skulder}}{\text{Eget kapital}}$	$\frac{134\,295}{130\,718} = 102,7$
Skuldsättningsgrad, netto, %	= 100 x	$\frac{\text{Nettoskuld}}{\text{Eget kapital}}$	$\frac{106\,912}{130\,718} = 81,8$
Räntebärande skulder/räntebärande skulder plus eget kapital, %	= 100 x	$\frac{\text{Räntebärande skulder}}{\text{Räntebärande skulder + eget kapital}}$	$\frac{134\,295}{265\,013} = 50,7$
Nettoskuld/nettoskuld plus eget kapital, %	= 100 x	$\frac{\text{Nettoskuld}}{\text{Nettoskuld + eget kapital}}$	$\frac{106\,912}{237\,630} = 45,0$
Nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA), ggr	=	$\frac{\text{Nettoskuld}}{\text{Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)}}$	$\frac{106\,912}{43\,319} = 2,5$
Justerad nettoskuld/Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA), ggr	=	$\frac{\text{Justerad nettoskuld}}{\text{Rörelseresultat före avskrivningar och nedskrivningar (EBITDA)}}$	$\frac{162\,597}{43\,319} = 3,8$

Fakta om Vattenfalls marknader¹

	2013								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
Installerad effekt el, MW									
Vattenkraft ²	8 195	128	–	2 880	–	24	–	–	11 227
Kärnkraft	6 984	–	–	–	–	–	–	–	6 984
Fossilkraft	1 212	–	1 309	11 422	–	5 063	–	–	19 006
varav gas	–	–	–	1 707	–	4 160	–	–	5 867
varav brunkol	–	–	–	7 766	–	–	–	–	7 766
varav stenkol	–	–	1 309	1 318	–	903	–	–	3 530
varav olja	1 212	–	–	631	–	–	–	–	1 843
Vindkraft	241	–	346	12	–	234	–	612	1 445
Biobränsle, avfall	189	–	128	125	–	2	–	–	444
Summa el	16 821	128	1 783	14 439	–	5 323	–	612	39 106
Installerad effekt värme, MW	2 414	–	1 646	10 424	–	2 692	–	–	17 176
Producerad el, TWh									
Vattenkraft ²	32,1	0,4	–	3,0	–	0,1	–	–	35,6
Kärnkraft	51,9	–	–	–	–	–	–	–	51,9
Fossilkraft	–	–	5,3	66,2	–	16,5	–	–	87,9
varav gas	–	–	–	3,2	–	11,5	–	–	14,7
varav brunkol	–	–	–	57,2	–	–	–	–	57,2
varav stenkol	–	–	5,2	5,7	–	4,7	–	–	15,6
varav olja	–	–	–	0,4	–	–	–	–	0,4
Vindkraft	0,6	–	0,9	–	–	0,4	–	1,8	3,9
Biobränsle, avfall	0,4	–	0,7	1,3	–	–	–	–	2,4
Summa el	85,1	0,4	7,0	70,3	–	17,1	–	1,8	181,7
Värmeförsäljning, TWh									
Fossilbränsle	0,1	–	3,8	14,6	–	3,9	–	–	22,4
varav gas	–	–	–	5,7	–	3,9	–	–	9,6
varav brunkol	–	–	–	1,8	–	–	–	–	1,8
varav stenkol	–	–	3,7	7,1	–	–	–	–	10,8
varav olja	0,1	–	0,1	–	–	–	–	–	0,2
Biobränsle, avfall	4,0	–	2,0	1,8	–	–	–	–	7,8
Summa värme	4,1	–	5,8	16,4	–	3,9	–	–	30,2
Elförsäljning, TWh	77,6	9,3	10,0	86,2	–	20,3	–	–	203,3
Gasförsäljning, TWh	–	–	–	4,3	–	51,5	–	–	55,8
Antal privatkunder, el	935 000	361 000	–	2 870 000	–	2 070 000	–	–	6 236 000
Volym el, TWh privatkunder	8,4	2,6	–	8,2	–	9,0	–	–	28,1
Volym el, TWh återförsäljare	4,1	1,3	2,0	19,7	–	–	–	–	27,1
Volym el, TWh företag	30,9	5,0	–	22,0	–	8,2	–	–	67,1
Antal nätkunder	932 000	–	–	3 409 000	–	–	–	–	4 341 000
Antal gaskunder	–	–	–	136 700	–	1 774 500	–	–	1 911 200
Elnät									
Transiterad volym, TWh ³	71,9	–	–	26,5	–	–	–	–	98,4
Distributionsnät, km	172 000	–	–	137 000	–	–	–	–	309 000
Antal anställda, personår									
Länder	8 902	49	566	17 254	80	4 756	3	165	31 775
Koncernen totalt ⁴									31 819
CO₂-utsläpp per land, miljoner ton	0,4	–	5,0	72,2	–	9,3	–	–	86,9
Erhållna CO ₂ -utsläppsrätter (miljoner ton)	0,6	–	–	3,0	–	0,5	–	–	4,2

1) Avrundningsdifferenser på 0,1 förekommer på vissa poster.

2) Tyskland i huvudsak pumpkraft.

3) Exklusive produktionstransitering.

4) Det finns 44 (34) anställda i andra länder.

Forts. Fakta om Vattenfalls marknader¹

	2012									
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total	
Installerad effekt el, MW²										
Vattenkraft ³	8 194	126	-	2 880	-	24	-	-	11 224	
Kärnkraft	6 852	-	-	-	-	-	-	-	6 852	
Fossilkraft	1 212	-	1 309	11 444	-	3 357	-	-	17 322	
varav gas	-	-	-	1 729	-	2 474	-	-	4 203	
varav brunkol	-	-	-	7 766	-	-	-	-	7 766	
varav stenkol	-	-	1 309	1 318	-	883	-	-	3 510	
varav olja	1 212	-	-	631	-	-	-	-	1 843	
Vindkraft	241	-	347	12	-	113	-	612	1 325	
Biobränsle, avfall	189	-	128	124	-	2	-	-	443	
Summa el	16 688	126	1 784	14 460	-	3 496	-	612	37 166	
Installerad effekt värme, MW	2 313	-	1 646	10 148	-	2 472	-	-	16 579	
Producerad el, TWh										
Vattenkraft ³	38,7	0,6	-	2,8	-	0,1	-	-	42,2	
Kärnkraft	48,9	-	-	-	-	-	-	-	48,9	
Fossilkraft	0,2	-	4,1	64,5	-	12,9	-	-	81,7	
varav gas	-	-	-	3,5	-	8,0	-	-	11,5	
varav brunkol	-	-	-	55,3	-	-	-	-	55,3	
varav stenkol	-	-	4,0	5,3	-	4,9	-	-	14,2	
varav olja	0,2	-	0,1	0,4	-	-	-	-	0,7	
Vindkraft	0,7	-	1,0	-	-	0,2	-	1,7	3,6	
Biobränsle, avfall	0,3	-	0,6	1,5	-	0,1	-	-	2,5	
Summa el	88,8	0,6	5,7	68,8	-	13,3	-	1,7	178,9	
Värmeförsäljning, TWh²										
Fossilbränsle	0,5	-	4,9	14,8	-	3,8	-	-	24,0	
varav gas	-	-	-	4,8	-	3,7	-	-	8,5	
varav brunkol	-	-	-	5,0	-	-	-	-	5,0	
varav stenkol	-	-	4,8	4,5	-	-	-	-	9,3	
varav olja	0,5	-	0,1	0,5	-	0,1	-	-	1,2	
Biobränsle, avfall	3,6	-	0,9	1,3	-	-	-	-	5,8	
Summa värme	4,1	-	5,8	16,1	-	3,8	-	-	29,8	
Elförsäljning, TWh	81,4	9,9	8,1	79,5	-	26,6	-	0,1	205,5	
Gasförsäljning, TWh	-	-	-	1,3	-	51,1	-	-	52,4	
Antal privatkunder, el	947 000	362 000	-	2 788 000	-	2 147 000	-	-	6 244 000	
Volym el, TWh privatkunder	8,7	2,8	-	8,5	-	9,5	-	-	29,5	
Volym el, TWh återförsäljare	3,8	1,1	1,6	18,7	-	-	-	-	25,3	
Volym el, TWh företag	34,6	5,4	-	23,3	-	8,0	-	-	71,3	
Antal nätkunder	927 000	-	-	3 401 000	-	-	-	-	4 328 000	
Antal gaskunder	-	-	-	75 200	-	1 854 700	-	-	1 929 900	
Elnät										
Transiterad volym, TWh ⁴	73,4	-	-	26,5	-	-	-	-	99,9	
Distributionsnät, km	179 000	-	-	136 000	-	-	-	-	315 000	
Antal anställda, personår										
Länder	8 931	52	677	17 728	91	5 117	3	161	32 760	
Koncernen totalt⁵									32 794	
CO₂-utsläpp per land, miljoner ton	0,4	-	4,0	70,7	-	8,4	-	-	83,5	
Erhållna CO₂-utsläppsrätter (miljoner ton CO₂/år, handelsperiod 2008-2012)	-	0,2	2,7	44,1	-	7,9	-	-	54,9	

1) Avrundningsdifferenser på 0,1 förekommer på vissa poster.

2) Vissa värden för 2012 är korrigerade jämfört med tidigare publicerad information.

3) I Tyskland i huvudsak pumpkraft.

4) Exkl produktionstransitering.

5) Det finns 44 (34) anställda i andra länder.

Forts. Fakta om Vattenfalls marknader¹

Energianvändning

Bränsleanvändning, TWh	2013								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
Gas	-	-	-	10,9	-	26,1	-	-	37,1
Stenkol	-	-	14,9	18,9	-	11,4	-	-	45,1
Brunkol	-	-	-	157,0	-	-	-	-	157,0
Torv	0,7	-	-	-	-	-	-	-	0,7
Avfall, icke-biologiskt	0,4	-	-	2,8	-	-	-	-	3,2
Biobränsle, avfall (biologiskt)	3,1	-	2,3	4,3	-	0,1	-	-	9,8
Övrigt, inklusive olja	0,3	-	-	4,6	-	-	-	-	4,9
Totalt	4,6	-	17,2	198,4	-	37,6	-	-	257,8²
Uran (ton)	133,0	-	-	-	-	-	-	-	133,0

Bränsleanvändning, TWh	2012								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
Gas	-	-	-	11,6	-	21,0	-	-	32,5
Stenkol	-	-	11,8	17,7	-	12,0	-	-	41,5
Brunkol	-	-	-	152,8	-	-	-	-	152,8
Torv	0,6	-	-	-	-	-	-	-	0,6
Avfall, icke-biologiskt	0,2	-	-	2,6	-	-	-	-	2,9
Biobränsle, avfall (biologiskt)	3,4	-	2,2	4,5	-	0,3	-	-	10,5
Övrigt, inklusive olja	0,2	-	-	4,4	-	-	-	-	4,7
Totalt	4,5	-	14,0	193,7	-	33,3	-	-	245,5³
Uran (ton)	125,6	-	-	-	-	-	-	-	125,6

- 1) Avrundningsdifferenser på 0,1 förekommer på vissa poster.
 2) Motsvarar 928 PJ, varav 893 PJ fossilt och 35 PJ biobränsle.
 3) Motsvarar 884 PJ, varav 846 PJ fossilt och 38 PJ biobränsle.

Pro rata¹

Pro rata — Produktionsdata motsvarande Vattenfalls ägarandel i respektive anläggning

	2013								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
Installerad effekt el, MW									
Vattenkraft ³	7 815	128	–	2 880	20	24	–	–	10 867
Kärnkraft	4 774	–	–	282	–	–	–	–	5 056
Fossilkraft	1 212	–	1 309	11 341	543	5 063	–	–	19 468
varav gas	–	–	–	1 675	–	4 160	–	–	5 835
varav brunkol	–	–	–	7 766	–	–	–	–	7 766
varav stenkol	–	–	1 309	1 269	543	903	–	–	4 024
varav olja	1 212	–	–	631	–	–	–	–	1 843
Vindkraft	241	–	345	28	10	328	–	612	1 564
Biobränsle, avfall	189	–	128	102	30	2	–	–	451
Summa el	14 230	128	1 782	14 632	603	5 417	–	612	37 404
Installerad effekt värme, MW	2 284	–	1 646	9 961	50	3 261	–	–	17 202

	2012								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
Installerad effekt el, MW²									
Vattenkraft ³	7 800	126	–	2 880	11	24	–	–	10 841
Kärnkraft	4 687	–	–	282	–	–	–	–	4 969
Fossilkraft	1 212	–	1 309	11 362	542	3 480	–	–	17 905
varav gas	–	–	–	1 696	–	2 597	–	–	4 293
varav brunkol	–	–	–	7 766	–	–	–	–	7 766
varav stenkol	–	–	1 309	1 269	542	883	–	–	4 003
varav olja	1 212	–	–	631	–	–	–	–	1 843
Vindkraft	241	–	345	28	10	207	–	590	1 421
Biobränsle, avfall	189	–	128	101	32	2	–	–	452
Summa el	14 129	126	1 782	14 653	595	3 713	–	590	35 588
Installerad effekt värme, MW	2 183	–	1 646	9 685	94	3 020	–	–	16 628

	2013								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
Producerad el, TWh									
Vattenkraft ³	29,7	0,4	–	2,7	–	0,1	–	–	32,9
Kärnkraft	35,5	–	–	2,3	–	–	–	–	37,8
Fossilkraft	–	–	5,3	66,4	2,0	13,7	–	–	87,4
varav gas	–	–	–	3,5	–	9,7	–	–	13,2
varav brunkol	–	–	–	56,8	–	–	–	–	56,8
varav stenkol	–	–	5,2	5,7	2,0	4,0	–	–	16,9
varav olja	0,1	–	–	0,4	–	–	–	–	0,5
Vindkraft	0,6	–	0,9	0,1	–	0,7	–	1,8	4,1
Biobränsle, avfall	0,1	–	0,7	1,5	0,1	–	–	–	2,4
Summa el	66,0	0,4	6,9	73,0	2,1	14,5	–	1,8	164,6

	2012								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
Producerad el, TWh									
Vattenkraft ³	36,5	0,6	–	2,8	–	0,1	–	–	40,0
Kärnkraft	33,4	–	–	2,0	–	–	–	–	35,4
Fossilkraft	–	–	4,1	62,5	2,2	12,6	–	–	81,4
varav gas	–	–	–	3,4	–	7,7	–	–	11,1
varav brunkol	–	–	–	53,6	–	–	–	–	53,6
varav stenkol	–	–	4,0	5,1	2,2	4,9	–	–	16,2
varav olja	–	–	0,1	0,4	–	–	–	–	0,5
Vindkraft	0,7	–	1,0	0,1	–	0,5	–	1,7	4,0
Biobränsle, avfall	0,3	–	0,7	1,4	0,1	0,1	–	–	2,6
Summa el	70,9	0,6	5,8	68,8	2,3	13,3	–	1,7	163,4

CO₂-utsläpp Pro rata

	2013								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
CO ₂ -utsläpp per land, miljoner ton	0,4	–	5,0	71,8	1,9	9,3	–	–	88,4
	2012								
	Sverige	Finland	Danmark	Tyskland	Polen	Nederländerna	Belgien	UK	Total
CO ₂ -utsläpp per land, miljoner ton	0,4	–	4,0	70,2	2,0	8,4	–	–	85,0

Fotnoter: För förklaringar, se sidan 128.

GRI – Innehåll och hänvisning

Vattenfalls års- och hållbarhetsredovisning är en integrerad rapport där information om företagets arbete med hållbarhetsfrågor och utfallet beskrivs tillsammans med företagets finansiella utveckling. Vattenfall använder Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer sedan 2003. För 2013 har Vattenfall valt att rapportera sitt hållbarhetsarbete enligt GRI:s uppdaterade riktlinjer, G4, på nivå "core". Det innebär att minst en indikator har identifierats per väsentlig aspekt, enligt GRI:s riktlinjer.

Under 2013 identifierade Vattenfall ett antal fokusområden för hållbarhet. Inom dessa områden ska Vattenfall från och med 2014 kontinuerligt följa upp och mäta förändringar, med hjälp av GRI:s riktlinjer. Väsentliga aspekter och indikatorer från GRI har valts ut för varje område. Arbetet med att utveckla tydliga mål som kan följas upp inom dessa områden kommer fortsätta utvecklas under 2014.

GRI G4 ger Vattenfall möjlighet att fokusera på de hållbarhetsområden som är väsentliga för företaget och dess intressenter. Det innebär att rapporteringen innefattar färre indikatorer än tidigare år, men de som redovisas är mer materiella för Vattenfall.

Då 2013 är första året Vattenfall rapporterar i enlighet med G4 och de valda hållbarhetsområdena, har det inte varit möjligt att presentera fullständiga data för alla indikatorer eller mål och uppföljning för samtliga aspekter (DMA). Vattenfall kommer successivt att utveckla sin rapportering i enlighet med GRI G4:s ramverk. I GRI-indexet på följande sidor anger Vattenfall vilken information som är utestående. Vattenfalls övergripande ambition med redovisningen är att den ska vara transparent, väsentlig och jämförbar.

GRI-indexet, som är strukturerat i enlighet med GRI G4, visar var information om Vattenfalls arbete med hållbar produktion, hållbar konsumtion och hållbar ekonomi återfinns i årsredovisningen.

Redovisningsprofil och omfattning

Års- och hållbarhetsredovisningen inkluderar information avseende de tre dimensionerna hållbar produktion, hållbar konsumtion och hållbar ekonomi i Vattenfalls strategi, det vill säga där koncernen har betydande miljömässig, social och ekonomisk påverkan. Redovisningen omfattar Vattenfallkoncernens alla verksamheter under räkenskapsåret 2013, om annat inte anges, och de siffror som redovisas gäller räkenskapsåret 2013. Vattenfall har en årlig redovisningscykel och föregående års rapport publicerades den 26 mars 2013.

Avgränsningar

Vattenfall har begränsat redovisningen till de områden där bolaget har full kontroll över datainsamling och informationskvalitet, vilket innebär bolagets alla verksamheter om inget annat anges. Ett antal mindre värmeverk i Nederländerna är inte medräknade i 2013 års miljödata på grund av brister i rapporteringen. Bytet till G4 innebär att fokus på Vattenfalls påverkan längs hela värdekedjan har ökat, men bolaget kan ännu inte mäta data utanför sin egen verksamhet på ett tillförlitligt sätt. Viktiga händelser och information om förändringar i organisationen under året återfinns på sidorna 8-9 och 43. Förändringar i Vattenfalls leverantörskedja beskrivs på sidan 35. Förändringar i kapitalstrukturen och annan kapitalförändring beskrivs i Koncernens Not 49. Begränsningar och änd-

ringar i rapporteringen beskrivs även i respektive avsnitt eller kommentar till diagram/tabell.

Datainsamling och redovisningsprinciper

Miljödata samlas in via koncernens miljörapporteringsprocess. Koncernövergripande definitioner används för alla miljöparametrar för att öka kvaliteten.

Redovisningsprinciper för den ekonomiska rapporteringen återfinns i Koncernens not 3.

Konsolideringsprinciperna för miljödata är desamma som för ekonomiska data. Jämfört med tidigare år innebär detta en förändring. Tidigare omräknades historiska värden enligt Greenhouse Gas Protocol för att exkludera effekten av förvärv och avyttringar. Förändringen har gjorts för att skapa en enhetlig rapport för finansiell information och hållbarhetsinformation. Konsolideringen inkluderar dotterföretag där Vattenfall AB äger mer än 50% av rösträtten eller på annat sätt har betydande kontroll. De absoluta CO₂-utsläppen redovisas även i enlighet med Vattenfalls ägarandel i respektive anläggning.

De redovisade CO₂-utsläppen är beräknade utifrån bränsleförbrukning. Det bör noteras att beräkningsmetoderna skiljer sig åt mellan olika länder. Beräkningsmetoderna bestäms av den nationella lagstiftningen, med koppling bland annat till EU:s system för handel med utsläppsrätter. Alla andra utsläpp har antingen mätts eller beräknats utifrån periodiskt återkommande mätningar.

Siffror för energianvändning och vattenförbrukning baseras, liksom all miljödata, på produktionsenheternas egen rapportering. Beroende på bland annat storlek och typ av verksamhet skiljer sig mätutrustningarna åt på de olika enheterna. All rapportering ska dock vara i enlighet med koncernövergripande definitioner och principer.

De medarbetardata som presenteras är baserade på reviderade siffror från Vattenfalls årsbokslut.

Externt bestyrkande

Hållbarhetsinformationen i den integrerade rapporten för 2013 har överiktligt granskats av Vattenfalls revisorer, Ernst & Young. Därtill har den godkänts av Vattenfalls styrelse.

Hållbarhetsinitiativ och -principer som bolaget anslutit sig till eller stödjer, samt viktiga medlemskap i intresseföreningar och organisationer

Vattenfall har följt det frivilliga FN-initiativet Global Compact sedan 2002 genom det svenska initiativet "Globalt Ansvar", sedan 2008 är Vattenfall direktanslutet. I och med detta har Vattenfall åtagit sig att stödja och respektera Global Compact och följa OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Vattenfall följer även FN:s ramverk för företag och mänskliga rättigheter. Utöver dessa, har Vattenfall valt att på koncernnivå ansluta sig till ett antal frivilliga hållbarhetsinitiativ och organisationer.

Exempel på dessa är:

- World Economic Forum's initiative
- World Economic Forum
- Centre for European Policy Studies – CEPS
- CSR Europe
- Global CCS Institute
- European Technology Platform for Zero Emission Fossil Fuel Power Plants.

GRI-index

Allmän information

	Sida eller hänvisning	Utestående information
Strategi och analys		
G4-1 Uttalande från mest senior beslutsfattare	6–7	
Organisationsprofil		
G4-3 Organisationens namn	1, 67, 138	
G4-4 Varumärken, produkter och tjänster	4, 28–30	
G4-5 Lokalisering av huvudkontor	4, 138 (baksidan)	
G4-6 Antal länder och namn på dessa där organisationen har verksamhet	4	
G4-7 Typ av ägarskap och legal form	4	
G4-8 Marknader, inklusive fördelning geografi, bransch och kundtyp	4, 127–128	
G4-9 Organisationens storlek, inklusive antal anställda, verksamheter, omsättning, kapital (skulder/eget kapital)	4–5	
	Antal produktionsanläggningar uppgick år 2013 till 253 stycken.	
G4-10 Antal anställda per kontrakt, kön, region, samt fastanställda, säsongsanställda	36	Typ av anställning eller inhyrda arbetare rapporteras ej, även fast Vattenfall anlitat ett stort antal inhyrda arbetare, då data på koncernivå inte finns tillgänglig. Vattenfall har inga säsongsvariationer för antal anställda.
G4-11 Anställda med kollektivavtal, procentuell andel	Tyskland: 98% (98), Sverige 98% (98) Nederländerna: 98% (98).	
G4-12 Organisationens leverantörskedja	35	
G4-13 Förändring i organisationens storlek, struktur, ägarskap, värdekedja	8–9, 35, 43, 131, not 49	
G4-14 Hantering av försiktighetsprincipen	50–52	
G4-15 Externa hållbarhetsprinciper och initiativ som organisationen stödjer	131	
G4-16 Medlemskap i föreningar och branschsammanlutningar	131	
EU1 Installerad effekt	127–128	Rapporteringen kommer att utvecklas under 2014.
EU2 Energiproduktion, netto	127–128	Rapporteringen kommer att utvecklas under 2014.
EU3 Antal kunder	127–128	Rapporteringen kommer att utvecklas under 2014.
EU4 Längd på transmissions- och distributionsledningar, utifrån spänning	127–128	Rapporteringen kommer att utvecklas under 2014.
EU5 Tilldelning av utsläppsrätter för koldioxidutsläpp	127–128	Rapporteringen kommer att utvecklas under 2014.
Väsentlighet och avgränsningar		
G4-17 Enheter som ingår i rapportering, och ej	131, not 27	
G4-18 Process för att definiera rapportinnehåll	18, http://corporate.vattenfall.se/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/	
G4-19 Identifierade väsentliga aspekter	18, http://corporate.vattenfall.se/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/	
G4-20 Respektive aspekts avgränsningar inom organisationen	18, http://corporate.vattenfall.se/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/	
G4-21 Respektive aspekts avgränsningar utanför organisationen	18, http://corporate.vattenfall.se/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/	
G4-22 Effekt av förändrad information från tidigare rapporter	131	
G4-23 Förändringar från tidigare avseende fokus och avgränsningar	131	
Intressentengagemang		
G4-24 Lista över intressentgrupper	18	
G4-25 Identifiering och val av intressentgrupper	18, http://corporate.vattenfall.se/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/	
G4-26 Organisationens approach till intressentgruppsengagemang, frekvens, specifikt för att förbereda rapporten	18, http://corporate.vattenfall.se/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/	
G4-27 Ämnen, frågor och organisationens respons inklusive rapportering	18, http://corporate.vattenfall.se/hallbarhet/samhalle-och-vara-intressenter/	
Rapportprofil		
G4-28 Rapportperiod	131	
G4-29 Datum för tidigare rapport	131	
G4-30 Rapportcykel	131	
G4-31 Kontaktuppgift	2	
G4-32 GRI innehåll och hänvisning	131	
G4-33 Policy för externt bestyrkande	42, 131	
Bolagsstyrning		
G4-34 Styrningsstruktur, inklusive kommittéer samt styrelseansvar för ekonomi-, miljö- och social påverkan	38–41	
Etik och integritet		
G4-56 Värderingar, principer och koder för uppförande	35, 42–43, 136	

Specifik information

Vattenfalls hållbarhetsområden	DMA och indikator	Sida eller hänvisning	Utestående information	
Ekonomi				
■ Ta ansvar för Vattenfalls påverkan på det lokala samhället	<i>Ekonomisk utveckling</i>			
	G4-DMA	Ekonomisk utveckling	16, 32–33	
	G4-EC1	Skapat och levererat ekonomiskt värde	33	Varken data per region eller samhällsinvesteringar rapporteras då data inte finns tillgänglig på koncernnivå. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
■ Ställa om produktionsportföljen till lägre CO ₂ -utsläpp och mer förnybart	<i>Forskning och utveckling</i>			
	G4-DMA	Forsknings- och utvecklingsaktiviteter	18, 34	Fördelningen av resurserna inom FoU rapporteras ej av strategiska och konkurrensmässiga skäl.
Miljö				
■ Ställa om produktionsportföljen till lägre CO ₂ -utsläpp och mer förnybart	<i>Energi</i>			
■ Lösningar som möjliggör hållbar energianvändning	G4-DMA	Energi	16–17, 28–30	
	Specifik DMA	Energiregler	12	
	G4-EN3	Direkt energianvändning	129	Total konsumtion av el, värme, kyla och ånga samt såld ånga och kyla rapporteras ej då data inte finns tillgänglig på koncernnivå. Total energikonsumtion rapporteras ej då största delarna av energin som används är inkluderad i Vattenfalls produktion. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014. Rapporteras i TWh för konventionellt bränsle och i ton för uranbränsle då detta är mer vanligt förekommande inom energibranschen.
■ Förbättra resurs-effektiviteten inom Vattenfalls verksamhet	<i>Vatten</i>			
	G4-DMA	Vatten	24–25	Vattenfall kommer att fortsätta arbetet med att utveckla mål under 2014. Uppföljning på kontinuerlig förbättring fr.o.m. 2014.
	G4-EN8	Vattenkällor	24, 131	Regnvatten och spillvatten från annan organisation rapporteras ej då data inte finns tillgänglig på koncernnivå. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
■ Skydda natur och arter och värna om den biologiska mångfalden	<i>Biologisk mångfald</i>			
	G4-DMA	Biologisk mångfald	20, 23–24, 131	
	Specifik DMA	Policy för biologisk mångfald	23–24	
	G4-EN11	Skyddade eller restaurerade miljöer	23–24	Geografiskt läge och typ av biotop rapporteras ej. Storlek på området samt rättigheter till vad som finns under jordytan rapporteras ej heller då data inte finns tillgänglig. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
■ Ställa om produktionsportföljen till lägre CO ₂ -utsläpp och mer förnybart, Öka fokus på andra utsläpp	<i>Utsläpp</i>			
	G4-DMA	Utsläpp	16–17, 20–22	
	Specifik DMA	Utsläppsregler	12	Fokus på regleringar och policys för CO ₂ då detta är mest relevant för Vattenfall.
	G4-EN15	Direkta utsläpp av växthusgaser	22, 131	Endast CO ₂ (scope 1) rapporteras. Andra växthusgaser rapporteras ej då de är försumbara i jämförelse med Vattenfalls direkta utsläpp av CO ₂ .
	G4-EN18	Koldioxidintensitet	22	CO ₂ (scope 1) rapporteras.

Specifik information

Vattenfalls hållbarhetsområden	DMA och indikator		Sida eller hänvisning	Utestående information
	G4-EN21	Utsläpp till luft	23, 131	NO _x , SO ₂ och PM rapporteras. Data för POP, VOC och HAP finns ej tillgängligt på koncernnivå. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
■ Förbättra resurs-effektiviteten inom Vattenfalls verksamhet	<i>Avfall</i>			
	G4-DMA	Avfall	24–25	Arbetet med att utveckla mål kommer att fortsätta under 2014. Uppföljning på kontinuerlig förbättring från och med 2014.
	G4-EN22	Utsläpp av vatten	24, 131	
	G4-EN23	Avfall	25, 131	Kompostering och nedpumpning i berg rapporteras ej då data inte finns tillgänglig på koncernnivå. Lagring har inkluderats i data för återanvändning eftersom den lagring som förekommer endast är tillfällig och materialet därefter går till försäljning. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
Social				
	<i>Arbetsvillkor</i>			
■ Säkerställa en sund och säker arbetsplats	<i>Anställdas hälsa och säkerhet</i>			
	G4-DMA	Anställdas hälsa och säkerhet	37	
	Specifik DMA	Program för hantering av sjukdomar	37	
	G4-LA6	Skador, frånvaro och dödsolyckor	37, 131	Typer av skador, skadekvot, kvot för arbetsrelaterade sjukdomar, kvot för förlorade dagar eller kvot för frånvaro för anställda och entreprenörer rapporteras ej. Istället rapporteras olycksfallsrelaterad frånvarofrekvens (LTIF – Lost time Injury Frequency) och sjukfrånvarokvot. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
■ Fokus på Vattenfalls medarbetare	<i>Utbildning</i>			
	G4-DMA	Utbildning	36	
	G4-LA11	Utvärdering och uppföljning	36	Personalkategori rapporteras ej då en sådan kategori-uppdelning inte finns på Vattenfall.
■ Fokus på Vattenfalls medarbetare	<i>Mångfald och jämställdhet</i>			
	G4-DMA	Mångfald och jämställdhet	36	
	G4-LA12	Sammansättning av beslutsfattande grupper	36	Minoritetsgrupp rapporteras ej då detta hindras av regler på vissa marknader.
Mänskliga rättigheter				
■ Säkra hållbarhet i leverantörskedjan	<i>Granskning av leverantörer</i>			
	G4-DMA	Granskning av leverantörer	35	
	Specifik DMA	Granskningssystem för nya leverantörer	35	
	G4-HR10	Granskning av nya leverantörer	35	Potentiella nya leverantörer av varor och tjänster från länder som saknar tydliga regelverk rapporteras från 1 juli 2013 och i viss mån leverantörer av bränsle. Vattenfall avser att rapportera fullt på denna indikator från och med 2014.

Specifik information

Vattenfalls hållbarhetsområden	DMA och indikator		Sida eller hänvisning	Utestående information
Samhället				
■ Ta ansvar för Vattenfalls påverkan på det lokala samhället	<i>Lokala samhället</i>			
	G4-DMA	Lokala samhället	27, 131	
	Specifik DMA	Kollektiva rättigheter och engagemang	27	Vattenfall har ännu inte ett standardiserat arbetssätt för hur oberoende organ för arbetstagarrepresentation ska hantera påverkan på lokala samhällen. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
	G4-SO1	Verksamhetens påverkan och flytt av samhällen	27	Data för att rapportera andel av verksamhet med påverkan på lokala samhällen finns ej. Vattenfalls största påverkan är kopplad till brunkolsbrytningsverksamheten. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
	Sektorspecifik G4-DMA	Intressenters deltagande i beslutsprocesser	27	
■ Värna bolagets integritet	<i>Anti-korruption</i>			
	G4-DMA	Anti-korruption	35	
	Specifik DMA	Process för riskbedömning	35, 51, 136	
	G4-SO4	Information och utbildning för att motverka korruption	35	Totalt antal anställda eller andel av dessa som genomgått utbildning rapporteras ej då anställda går utbildningen vart tredje år.
			Under 2013 deltog cirka 1 150 av koncernens medarbetare i programmet, 210 medarbetare i Sverige, 875 i Tyskland, 45 i Nederländerna och 23 i Danmark.	Totalt antal affärspartners eller andel av dessa som Vattenfalls antikorrupsions-policy har blivit kommunicerad till rapporteras ej då data inte finns tillgänglig på koncernnivå. Vattenfall kommer undersöka möjligheten att utveckla rapporteringen under 2014.
■ Värna bolagets integritet	<i>Konkurrenshämmande aktiviteter</i>			
	G4-DMA	Konkurrenshämmande aktiviteter	35	
	G4-SO7	Rättsliga åtgärder mot konkurrensbegränsande verksamhet	Vattenfall var inte inblandad i något konkurrensrättsligt förfarande under 2013 vilket är i linje med Vattenfalls nolltolerans. (2012 var Nuon Customer Care inblandad i rättslig åtgärd med Office of Energy Regulation i Nederländerna).	
Produktansvar				
■ Lösningar som möjliggör hållbar energianvändning	<i>Märkning av produkter och tjänster</i>			
	G4-DMA	Märkning av produkter och tjänster	30	
	Specifik DMA	Kundnöjdhet	30	
	G4-PR5	Kundnöjdhet	30	

Vattenfalls policys och riktlinjer för hållbarhet

Vattenfall har ingen särskild policy för hållbarhet utan styrning sker genom redan etablerade policys, såsom:

- Miljöpolicy
- Hälsa-och säkerhetspolicy
- Human Resources-policy (mänskliga rättigheter, arbetsätt, jämställdhet, diversitet)
- Uppförandekod (hälsa och säkerhet, medarbetare, kunder och leverantörer, affärsetik, kommunikation, Informationssäkerhet, företagsresurser, miljö)
- Uppförandekod för leverantörer (mänskliga rättigheter, antikorrupktion, miljö, arbetsrätt)

Samtliga koncernövergripande policys ägs och godkänns av VD. Vattenfall gör dessa tillgängliga för alla anställda på intranätet på samtliga företagsspråk men kräver inga underskrifter från anställda, ledning eller styrelsemedlemmar.

Kompletterande uppgifter till avsnittet "Värna bolagets integritet" på sidan 35

- I den svenska statens ägarpolicy konstateras att alla statligt ägda bolag ska bedriva sin verksamhet på ett hållbart sätt, bland annat genom att leva upp till internationella riktlinjer vad gäller korrupsionsbekämpning och affärsetik. Vattenfall följer också Institutet mot mutors kod om gåvor, belöningar och andra förmåner i näringslivet.
- Vattenfall deltar i ett antal sammanslutningar som arbetar för att bekämpa korrupktion och mutor, bland annat "Nätverket hållbart företagande" för statligt ägda bolag samt andra nätverk för bolag med omfattande verksamhet i Sverige där man diskuterar compliance frågor, bland annat mut- och korrupsionsbekämpning.

Vattenfall AB (publ)
169 92 Stockholm

Besöksadress:
Evenemangsgatan 13, Solna

Org. nr. 556036-2138

T 08 739 50 000

www.vattenfall.com
www.vattenfall.se